

Instrukcja obsługi

Kasa Fiskalna

SENTO E

COMP S.A. ul. Jutrzenki 116, 02-230 Warszawa

Oddział Nowy Sącz, NOVITUS - Centrum Technologii Sprzedaży, ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz

Infolinia: 0 801 13 00 23, www.novitus.pl, info@novitus.pl

Wydanie II © COMP SA / NOVITUS 2012

Co powinienś znać i wiedzieć przed przystąpieniem do pracy z kasą fiskalną SENTO E:

- parametry techniczne kasy (patrz punkt 2.1)
- warunki gwarancji (karta gwarancyjna)
- obsługa funkcji fiskalnych dostępnych dla użytkownika

Każda nieprawidłowość w pracy kasy SENTO E powinna być natychmiast sygnalizowana do autoryzowanego serwisu producenta.

Odlączenie kasy od sieci następuje po odłączeniu wtyczki zasilacza od gniazda sieciowego, które powinno być usytuowane w pobliżu kasy i być łatwo dostępne.

W kasie SENTO E zastosowano drukarkę termiczną. Zaopatrując się w papier należy zażądać od dostawcy papieru certyfikatu potwierdzającego, że może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych, a wydrukowane na nim dokumenty mogą być przechowywane przez czas określony Ordynacją Podatkową. Należy również pamiętać o warunkach, w jakich producent papieru zaleca jego przechowywanie. W przypadku nieprzestrzegania tych wymagań może dojść do utraty danych (raportów), do przechowywania których użytkownik kasy jest zobowiązany.

Urządzenie to spełnia wymagania w zakresie dopuszczalnych poziomów emisji zaburzeń elektromagnetycznych dla klasy A. W środowisku mieszkalnym może to powodować powstawanie zakłóceń radioelektrycznych. W takich przypadkach, jego użytkownik zobowiązany jest do zastosowania odpowiednich środków zaradczych.

Przed wymianą papieru należy obowiązkowo dotknąć dłońmi uziemionej części metalowej.

Zabrania się używania telefonów komórkowych w bezpośrednim sąsiedztwie kasy!!!

Usuwanie zużytych urządzeń.

Zużytego urządzenia, zgodnie z Art. 22 ust.1 i 2 Ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U.180 poz. 1495), nie wolno umieszczać, wyrzucać, magazynować wraz z innymi odpadami.

Niebezpieczne związki zawarte w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym wykazują bardzo niekorzystne oddziaływanie na rośliny, drobnoustroje, a przede wszystkim na człowieka, uszkadzają bowiem jego układ centralny i obwodowy układ nerwowy oraz układ krwionośny i wewnętrzny, a dodatkowo powodują silne reakcje alergiczne.

Zużyte urządzenie należy dostarczyć do lokalnego Punktu Zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych, który zarejestrowany jest w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska i prowadzi selektywną zbiórkę odpadów.

Zapamiętaj!!!!

Zgodnie z Art. 35 ustawy, użytkownik sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych, po zużyciu takiego sprzętu, zobowiązany jest do oddania go zbierającemu zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Selektywna zbiórka odpadów pochodzących z gospodarstw domowych oraz ich przetwarzanie przyczynia się do ochrony środowiska, obniża przedostawanie się szkodliwych substancji do atmosfery oraz wód powierzchniowych.

Informacje o usuwaniu akumulatorów i baterii z urządzenia zamieszczone w rozdziale: **Instrukcja bezpiecznego usunięcia akumulatorów i baterii** na końcu instrukcji obsługi.

Spis treści:

1.	INFORMACJE OGÓLNE	8
1.1.	Przeznaczenie kasy fiskalnej SENTO E	8
1.2.	Cechy podstawowe kasy	9
1.3.	Zawartość opakowania	10
1.4.	Ewidencja sprzedaży za pomocą kasy	10
2.	OPIS TECHNICZNY KASY SENTO E	11
2.1.	Parametry techniczne	11
2.2.	Funkcje fiskalne	11
2.3.	Kopia elektroniczna – informacje podstawowe	12
2.4.	Kopia elektroniczna – zalecenia podstawowe	14
2.5.	Kopia elektroniczna – zasada działania	16
2.6.	Wygląd kasy	19
2.7.	Pokrywa drukarki	19
2.8.	Złącza komunikacyjne i zasilające	20
2.9.	Mechanizm drukujący	20
2.10.	Karta kopii elektronicznej	20
2.10.1.	Dioda sygnalizacyjna stanu kopii E	21
2.11.	Klawiatura - funkcje klawiszy	21
2.12.	Wyświetlacz	25
2.13.	Znaki specjalne na wyświetlaczu obsługi	25
2.14.	Menu kasy	26
3.	Włączanie i wyłączanie kasy oraz jej tryby oszczędzania energii	33
3.1.	Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych	33
3.2.	Podłączanie wagi	34
3.3.	Podłączanie komputera	34
3.4.	Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT	35
3.5.	Podłączanie szuflady	35
3.6.	Wymiana papieru	35
3.7.	Instalowanie karty kopii elektronicznej	36
4.	[1] FUNKCJE	38
4.1.	[11] Użytkownik	38
4.2.	[12] Kasa	39
4.3.	[125] Usługa czasowa i [126] Usługa biletowa = busowa	40
4.4.	[13] Komunikacja	40
4.5.	Obsługa	41
4.6.	[141] Zestaw raportów	41
4.7.	[142] Typ sprzedaży	41
4.8.	[16] Kopia E	42
4.9.	[161] Wyjęcie karty	42
4.10.	[162] Stan karty	43
4.11.	[19] Wyświetl	44
5.	[2] RAPORTY	45
5.1.	[21] Raport dobowy	45
5.2.	[22] Stan kasy	46
5.3.	[23] Raporty obrotów	47

5.4.	[231] Raport obrotów – Kasjerów.....	47
5.5.	[232] Raport obrotów – Towarów.....	48
5.6.	[233] Raport obrotów – Opakowań.....	51
5.7.	[234] Raport obrotów – Działów towarowych.....	52
5.8.	[235] Raport obrotów – Godzinowych	53
5.9.	[236] Raporty obrotów – Usług	54
5.10.	[24] Raporty dobowe – Inne	54
5.11.	[241] Raport – Dobowy niezerujący.....	55
5.12.	[242] Raport – Ostatni dobowy.....	55
5.13.	[25] Raporty okresowe.....	55
5.14.	[251] Raport – Miesięczny.....	56
5.15.	[252] Raport – Okresowy.....	57
5.16.	[253] Raport – Rozliczeniowy	58
5.17.	[26] Raporty danych	58
5.18.	[261] Raport – Dane towarów.....	58
5.19.	[2611] Raport – Towary.....	59
5.20.	[2612] Raport – Opakowania.....	61
5.21.	[2613] Raport – Tandemy.....	62
5.22.	[2615] Raport – Drukuj zmiany	65
5.23.	[2617] Raport – Klawisze towarów	65
5.24.	[2618] Raport – Kody dowiązane	65
5.25.	[262] Raport – Działów.....	66
5.26.	[263] Raport – Jednostki miar.....	66
5.27.	[264] Raport – Rabatów.....	66
5.28.	[265] Raport – Użytkownicy.....	66
5.29.	[2651] Raport – Lista użytkowników	67
5.30.	[2652] Raport – Role użytkowników	67
5.31.	[266] Raport – Ustawień.....	67
5.32.	[267] Raport – Opisów stałych	67
5.33.	[268] Raport – Usługi	67
5.34.	[269] Demonstracyjne wydruki niefiskalne	68
5.35.	[27] Wydruki kopii E.....	68
5.36.	[273] Wydruk historii kart	70
5.37.	[274] Wydruk stanu karty	70
5.38.	[275] Ostatni wydruk	71
5.39.	[28] Niefiskalny	71
5.40.	[29] Zestaw raportów	72
6.	[3] BAZA DANYCH.....	73
6.1.	[31] Towary	73
6.2.	[311] Edycja towarów.....	73
6.3.	[312] Usuwanie towarów	77
6.4.	[313] Funkcje towarów	78
6.5.	[3131] Pokaż cenę towaru.....	78
6.6.	[3132] Zmiana ceny towaru	79
6.7.	[3137] Przecena towarów.....	79
6.8.	[3139] Zaawansowane	81

6.9.	[315] Klawisze towarów.....	81
6.10.	[316] Kody dowiązane	83
6.11.	[318] Opisy towaru.....	83
6.12.	[319] Drukuj dane towarów.....	85
6.13.	[32] Działy towarowe.....	86
6.14.	[321] Edycja działów towarowych.....	86
6.15.	[33] Jednostki miar.....	87
6.16.	[331] Edycja jednostek miar.....	87
6.17.	[339] Drukuj jednostki miar.....	88
6.18.	[34] Rabaty/Narzuty.....	88
6.19.	[341] Edycja tabeli rabatów/narzutów.....	88
6.20.	[342] Limity rabatów/narzutów.....	89
6.21.	[343] Domyślne rabaty/narzuty.....	90
6.22.	[344] Karta rabatowa.....	90
6.23.	[349] Drukuj rabaty/narzuty.....	91
6.24.	[35] Użytkownicy.....	91
6.25.	[359] Drukuj użytkowników.....	93
6.26.	[36] Role użytkowników.....	93
6.27.	Opis praw dostępu.....	95
6.28.	[361] Edycja ról użytkowników.....	101
6.29.	[369] Drukuj role użytkowników.....	103
6.30.	[37] Płatności.....	103
6.31.	[38] Usługi.....	105
6.32.	[381] Usługa czasowa.....	105
6.33.	[3812] Cennik usług czasowych.....	108
6.34.	[3813] Usuwanie usług czasowych.....	110
6.35.	[3818] Funkcje usługi czasowej.....	111
6.36.	[3819] Drukowanie bazy usług czasowych.....	111
6.37.	[382] Usługi busowe.....	111
6.38.	[3821] Definicja usług busowych.....	112
6.39.	[3822] Cennik usług busowych.....	115
6.40.	[3823] Usuwanie usług busowych.....	116
6.41.	[3828] Funkcje busowe.....	117
6.42.	[3829] Drukowanie bazy usług busowych.....	117
6.43.	[39] Opisy wypłat.....	117
7.	[4] USTAWIENIA.....	119
7.1.	[41] Zegar.....	119
7.2.	[42] Dane identyfikacyjne.....	119
7.3.	[421] Nagłówki wydruku.....	120
7.4.	[422] Numer kasy.....	121
7.5.	[423] NIP.....	121
7.6.	[43] Stawki podatku.....	122
7.7.	[44] Tekst reklamowy.....	124
7.8.	[45] Opcje.....	125
7.9.	[451] Opcje komunikacji.....	130
7.10.	[4511] Połączenie po porcie szeregowym COM1.....	130

7.11.	[4511] Połączenie po porcie USB	131
7.12.	[4512] Opcje komunikacji z komputerem PC	132
7.13.	[4513] Opcje komunikacji z komputerem PC2	132
7.14.	[4514] Opcje komunikacji z modemem	132
7.15.	[4515] Ustawienia sieci	133
7.16.	[4516] Ustawienia monitora	133
7.17.	[4517] Ustawienia drukarki zamówień	133
7.18.	[452] Sprzęt	135
7.19.	[4521] Energia	135
7.20.	[4522] Komponenty	136
7.21.	[4523] Wyświetlanie	136
7.22.	[4549] Opcje obsługi: 9. Sprzedaż potwierdzana	138
7.23.	[4565] Opcje wydruku - II waluta na paragonie	138
7.24.	[4571] Kod wagowy	139
7.25.	[459] Drukuj Opcje	140
7.26.	[46] Limity	141
7.27.	[461] Limity rabatów	141
7.28.	[462] Limity kwot	142
7.29.	[464] Tabela HALO	143
7.30.	[47] Parametry	144
7.31.	[471] Rabaty domyślne	144
7.32.	[472] Kursy walut	145
7.33.	[473] Autowylogowanie kasjera	146
7.34.	[48] Interfejs użytkownika	146
7.35.	[482] Klawisze funkcyjne	147
7.36.	[489] Drukuj	150
7.37.	[49] Drukuj ustawienia	150
8.	[5] SERWIS.....	151
8.1.	[523-525] Data przeglądu, data blokady	151
8.2.	[5281] Zmiana waluty	151
8.3.	Uwagi użytkowe związane z używaniem różnych walut	155
8.4.	[53] Funkcje serwisowe	156
8.5.	[532] Kopia E	156
8.6.	[59] Informacje	158
9.	[6] Funkcje zaawansowane	159
9.1.	[61] Kopia E	159
9.2.	[611] Otwarcie nowej karty	159
9.3.	[612] Kopie dodatkowe karty	160
9.4.	[613] Zamknięcie karty	162
9.5.	[614] Nadaj hasło karty	163
10.	[9] Pomoc	165
10.1.	[91] Drukuj menu	165
10.2.	[92] Drukuj ustawienia	165
10.3.	[93] Drukuj opcje	165
11.	Sprzedaż z użyciem kasy SENTO E	166
11.1.	Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży	166

11.2.	Sprzedaż przy użyciu kodów towarów	169
11.3.	Szybka sprzedaż.	170
11.4.	Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera	171
11.5.	Sprzedaż przy podłączonej wadze.....	171
11.6.	Sprzedaż towarów połączonych w tandem z opakowaniem.....	172
11.7.	Usuwanie opakowania z tandemu	172
11.8.	Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)	173
11.9.	Tryb sprzedaży „Sprzedaż potwierdzana”.....	173
11.10.	Drukowanie opisów towarów na paragonie	176
11.11.	Automatyczne obliczanie reszty	179
11.12.	Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności	180
11.13.	Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi.....	182
11.14.	Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie	182
11.15.	Zmiana ilości sprzedanego artykułu – stornowanie ilości	183
11.16.	Anulowanie całego paragonu	183
11.17.	Otwieranie szuflady.....	184
11.18.	Numer bez sprzedaży	185
11.19.	Udzielanie rabatu.....	185
11.20.	Dodawanie narzutu.....	187
11.21.	Wpłata i wypłata gotówki z szuflady	189
11.22.	Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru.	191
11.23.	Wyświetlenie należności za ostatni paragon	191
11.24.	Obsługa waluty EURO	192
11.25.	Zmiana ceny towaru	195
11.26.	Blokada kasy	195
11.27.	Obsługa menu paragonu	196
11.28.	Obsługa sprzedaży usługi czasowej	197
11.29.	Obsługa sprzedaży usługi busowej.....	199
12.	Komunikaty i błędy.....	203
13.	Dokument homologacji.....	208
14.	Deklaracja zgodności CE.....	210
15.	Schematy przewodów połączeniowych.....	211
16.	Instrukcja bezpiecznego usunięcia akumulatorów i baterii.....	213
17.	NOTATKI.....	214

Uwaga:

Informacje zamieszczone w niniejszej instrukcji mają charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowią oferty handlowej w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Producent zastrzega sobie prawo zmiany danych oraz funkcjonalności kasy fiskalnej zawartych w niniejszej instrukcji bez wcześniejszego uprzedzenia.

Producent zastrzega, że nie będzie ponosić odpowiedzialności za uszkodzenia powstałe wskutek użytkowania kasy fiskalnej niezgodnego z instrukcją, używania niewłaściwego zasilacza, narażania urządzenia na oddziaływanie silnego pola elektrostatycznego, elektromagnetycznego, promieniowania rentgenowskiego lub działania szkodliwych substancji chemicznych czy też promieniotwórczych.

Producent nie ponosi również odpowiedzialności za ewentualne roszczenia karno – skarbowe ze strony Urzędu Skarbowego wobec podatnika – użytkownika kasy fiskalnej wynikające z ujawnionej niewłaściwej eksploatacji urządzenia.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Przeznaczenie kasy fiskalnej SENTO E

Kasa fiskalna SENTO E jest kasą najnowszej generacji przeznaczoną do pracy we wszystkich placówkach handlowych. Może pracować jako pojedyncze urządzenie fiskalne, lub w połączeniu z komputerem jako niewielki system.

Zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz.U. nr 64, poz. 332) kasa została przedstawiona w Głównym Urzędzie Miar i otrzymała homologację

Głównego Urzędu Miar nr PT 10/2012

jako kasa rejestrująca, spełniająca wymogi zawarte w w/w ustawie oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (...), opublikowanym w Dzienniku Ustaw nr 212, poz. 1338 z dnia 1 grudnia 2008 r.

Urządzenia z decyzją Ministra Finansów lub Prezesa Głównego Urzędu Miar wydaną na mocy wyżej przytoczonych aktów prawnych **mają możliwość ustalenia waluty głównej, w jakiej prowadzona jest rejestracja obrotu oraz kwot podatku należnego**. Mają również możliwość zaprogramowania kilku dowolnych walut informacyjnych z programowalnym przez użytkownika przelicznikiem, z możliwością przeliczania i drukowania tych informacji pod częścią fiskalną paragonu. Szczegółowe informacje o zmianie waluty oraz uwagi użytkowe na temat korzystania z różnych walut w rozdziałach: 8.1, 8.3, 6.7 oraz 6.30 niniejszej instrukcji.

Do każdej kasy z decyzją potwierdzającą spełnianie wymogów w/w rozporządzenia producent dołącza program komputerowy **NFRaport**, działający pod systemem operacyjnym Windows (95, 98, Millenium, 2000, XP, Vista i nowszych), za pomocą którego użytkownik może wykonywać odczyty danych z pamięci fiskalnej, zapisywać je na dysku, nagrywać na płyty CD* oraz wykonywać wydruki na zwykłych drukarkach komputerowych. Do wszystkich urządzeń fiskalnych marki NOVITUS jest jeden wspólny program. Płyta CD z programem dołączona jest do książki serwisowej kasy. Program może być przez producenta modyfikowany, kolejne jego wersje będą przedstawiane wraz z urządzeniami w Głównym Urzędzie Miar. Aktualna wersja dostępna jest na stronie internetowej www.novitus.pl. Do transmisji pomiędzy kasą i komputerem konieczny jest przewód połączeniowy kasa - PC, którego schemat zamieszczony jest w rozdziale 15. niniejszej instrukcji.

Do każdej kasy z decyzją potwierdzającą spełnianie wymogów w/w rozporządzenia producent dołącza program komputerowy **NEArch**, działający pod systemem operacyjnym Windows (95, Millenium, 2000, XP, Vista i nowszych), za pomocą którego użytkownik może wykonywać odczyt danych z Kopii Elektronicznej, zapisywać je na dysku, nagrywać na płyty CD* oraz wykonywać wydruki na zwykłych drukarkach komputerowych. Do wszystkich urządzeń fiskalnych marki NOVITUS jest jeden wspólny program. Płyta CD z programem dołączona jest do książki serwisowej kasy. Program może być przez producenta modyfikowany, kolejne jego wersje będą przedstawiane wraz z urządzeniami w Głównym Urzędzie Miar. Aktualna wersja dostępna jest na stronie internetowej www.novitus.pl. Do

transmisji pomiędzy kasą i komputerem konieczny jest przewód połączeniowy kasa - PC, którego schemat zamieszczony jest w rozdziale 15. niniejszej instrukcji.

* (nie dotyczy systemów Windows 95, 98, Millenium i 2000)

1.2. Cechy podstawowe kasy

- Kopia elektroniczna na karcie SD Card
- Możliwość zaprogramowania 7 000 towarów;
- Możliwość ustalenia waluty głównej kasy (również z wyprzedzeniem)
- Akumulator wewnętrzny;
- Wyświetlacze obsługi i klienta LCD graficzne wyświetlające cyfry i komunikaty tekstowe;
- Możliwość edycji paragonu na wyświetlaczu i stornowania artykułów faktycznie sprzedanych bez możliwości popełnienia pomyłki;
- Ewidencja pracy 16 kasjerów;
- Nazwa towarów do 40 znaków (liter i cyfr);
- Dodatkowy opis towaru na paragonie;
- Definiowany zestaw raportów wykonywanych łącznie (raport łańcuchowy);
- Udzielanie rabatów i narzutów procentowych i kwotowych, zaprogramowanych jako domyślne lub wpisywanych dowolnie z klawiatury lub wybieranych z programowalnej listy, na dowolną pozycję lub na cały paragon.
- Rejestracja 8 wbudowanych i 5 definiowanych form płatności za sprzedawane towary: gotówka, czek, karta płatnicza, kredyt, talon/bon, przelew, konto klienta oraz waluta (np. Euro);
- Możliwość anulowania paragonu po wprowadzeniu częściowej płatności;
- Współpraca z komputerem (złącze RS232 lub USB)
- Współpraca ze skanerem (czytnikiem kodów kreskowych – RS232 lub USB)
- Współpraca z elektroniczną wagą (wagami) kalkulacyjną
- Współpraca z terminalem płatniczym EFT i PinPadem
- Współpraca z modemem obsługującym własne aplikacje (np. płatnicze, pre-paid itp.)
- Współpraca z szufladą na pieniądze
- Możliwość powiązania artykułów z opakowaniami, tzw. tandemy
- Sprzedaż i zwroty opakowań – podczas otwartego paragonu, jak również poza paragonem, powiązanych w tandemy z towarem, oraz jako osobne pozycje. Gospodarka opakowaniami (zwrot i sprzedaż) nie jest wliczana do obrotu.
- Możliwość drukowania tekstu komercyjnego pod paragonem
- Obsługa parkingu lub wypożyczalni – obliczanie należności wg cennika czasowego
- Opis towaru w pozycjach paragonu
- Zaawansowane opcje zarządzania energią
- Obsługa sprzedaży biletów bus – obliczanie należności wg cennika trasy.

UWAGA! Kasa SENTO E nie jest specjalizowaną kasą biletową. Producent kasy nie gwarantuje, że paragony z kasy Sento E mogą być traktowane jako bilety normalne i ulgowe za usługi regularnego przewozu osób wg innych regulacji prawnych w tym względzie. Ponadto

kasa nie sporządza specjalistycznych raportów sprzedaży biletów z ulgami ustawowymi (np. miesięcznych) choć oczywiście z dostępnych raportów niefiskalnych sprzedaży towarów lub działów towarowych można różne dane o sprzedaży poszczególnych towarów/usług uzyskać. Zastosowanie więc tej kasy jako pełnej specjalistycznej kasy biletowej w regularnych przewozach osób może być w tym względzie formalnie ograniczone lub wręcz niemożliwe a kasa może mieć zastosowanie głównie lub jedynie do prostych instalacji w tym zakresie usług.

1.3. Zawartość opakowania

Dostarczone opakowanie powinno zawierać:

- kasę fiskalną SENTO E z zainstalowanym Informatycznym Nośnikiem Danych (kartą SD)
- instrukcję obsługi kasy (drukowaną, lub na płycie CD)
- książkę kasy (serwisową)
- programy (na płycie CD):
 - NEArch – do odczytu zawartości i sporządzania raportów z kopii elektronicznej
 - NFRaport – do odczytu zawartości i sporządzania raportów z pamięci fiskalnej
- zasilacz sieciowy do kasy Sento E
- rolka papieru termicznego do kasy Sento E

1.4. Ewidencja sprzedaży za pomocą kasy

Przy użyciu kasy SENTO E można prowadzić ewidencję sprzedaży wartościowo – ilościową: każdy towar ma zaprogramowany w kasie własny kod wywoływany z klawiatury lub czytywany za pomocą skanera z opakowania towaru. Towar taki ma w kasie określoną nazwę, przyporządkowaną stawkę PTU, może mieć również automatycznie zaprogramowaną cenę, przypisane opakowanie. Czynności te powtarzane są przy każdym sprzedawanym artykule. Na paragonie pojawia się wówczas dokładna nazwa towaru. Można wówczas prowadzić gospodarkę magazynową w sklepie, gdyż na wydruku raportu sprzedaży towarów jest dokładnie określone ile jakiego towaru zostało sprzedane. Kasa nie prowadzi bezpośredniej sprzedaży z Działów Towarowych.

2. OPIS TECHNICZNY KASY SENTO E

2.1. Parametry techniczne

Zasilanie zewnętrzne:	zasilacz 12 V, 500 mA
Zasilanie awaryjne:	wewnętrzny akumulator bezobsługowy 6V/3Ah
Dopuszczalna temp. pracy:	5 °C do + 40 °C
Pamięć bazy danych:	FLASH
Mechanizm druk. termiczny:	Fujitsu FTP628
Zewnętrzne karty pamięci:	Pamięć SD i SDHC
Papier:	57mm ±0,5 mm
Prąd ładowania akumulatora:	max 300 mA
Pobór prądu przez układy elektroniczne w różnych trybach pracy:	
- prąd przy wyłączonej kasie	- 5 µA
- prąd pobierany przez elektronikę (bez podświetlenia wyświetlaczy)	- 110 mA
- prąd podświetlenia wyświetlaczy (2 x 35 mA)	- 70 mA

Wymiary: Szerokość: 299 mm
Głębokość 212 mm
Wysokość: 100 mm

Masa: 1,8 kg

UWAGA: podłączenia kasy do urządzeń zewnętrznych (komputera, wagi, skanera, terminala EFT) za pomocą specjalnych przewodów można dokonać przy wyłączonym zasilaniu kasy i podłączanego urządzenia (nie dotyczy złącza USB)!!! Doboru szuflady oraz pierwszego podłączenia jej do kasy powinien dokonać uprawniony serwisant!

2.2. Funkcje fiskalne

Kasa fiskalna SENTO E posiada wbudowaną pamięć fiskalną mogącą pomieścić raporty w okresie 5 lat. Pamięć ta jest nierozzerwalnie złączona z obudową kasy, zalana jest specjalną masą uniemożliwiającą ingerencję do jej wnętrza, oklejona jest specjalnymi plombami identyfikacyjnymi. W pamięci fiskalnej zapisany jest (w procesie produkcji) numer unikatowy urządzenia nadany przez Ministerstwo Finansów. Numer ten będzie drukowany na każdym paragonie i raporcie fiskalnym (po zafiskalizowaniu kasy).

Kasa SENTO E może pracować w trybie fiskalnym i niefiskalnym. W trybie fiskalnym (po zafiskalizowaniu) kasa rejestruje wszelką sprzedaż, która jest dokonywana za jej pośrednictwem, dane te, z rozbićciem na poszczególne stawki PTU, wartości sprzedaży, ilości wystawionych paragonów, ilości dokonanych zmian w bazie towarowej zapisywane są do pamięci fiskalnej podczas wykonywania raportu dobowego zerującego. Do pamięci zapisywane są również wszelkie zerowania systemowe z uwzględnieniem daty i godziny oraz przyczyny zerowania. W pamięci znajduje się również zapisany NIP użytkownika oraz aktualnie zaprogramowane stawki PTU. W trybie fiskalnym możemy wykonać raport okresowy będący odczytem z pamięci fiskalnej.

Przed fiskalizacją – w trybie нефискальным (treningowym) – wszystkie w/w dane (oprócz numeru unikatowego) przechowywane są w pamięci operacyjnej kasy i mogą być dowolnie kasowane i modyfikowane bez zapisywania ich do pamięci fiskalnej. W trybie нефискальным nie ma możliwości wykonania raportu okresowego, gdyż w pamięci fiskalnej nie ma zapisanych żadnych raportów dobowych.

2.3. Kopia elektroniczna – informacje podstawowe

Urządzenie obsługuje Kopię elektroniczną zamiast tradycyjnej kopii papierowej. Jako nośnik danych Kopii E w urządzeniach NOVITUS stosowana jest karta pamięci w standardzie SD Card. Jest to nowoczesny nośnik danych, stale udoskonalany mogący pomieścić ogromne ilości danych posiadając jednocześnie niewielkie rozmiary zewnętrzne. Zawiera różne mechanizmy zabezpieczeń od prostych, ale łatwych w użyciu mechanicznych blokad zapisu (przesuwka LOCK), po zaawansowane zabezpieczenie hasłem całej karty.

Jakość karty ma zasadnicze znaczenie dla trwałości danych wydruku zapisanych w tym nośniku. Ważność tych danych jest taka sama jak kiedyś kopii papierowej – użytkownik musi ją przechowywać przez wymagany przepisami czas i okazywać na żądania organów kontrolnych. Nie można więc sobie pozwolić na utratę tych danych przed wymaganym terminem przechowywania. Z tego powodu należy zagwarantować odpowiednią jakość kart SD używanych jako nośnik Kopii E. Aby mieć pewność, że dana karta zapewnia wymagane parametry wpływające na jakość jej działania konieczne jest przeprowadzenie wielu długotrwałych testów i analiz ich wyników, które są niemożliwe do wykonania przez przeciętnego użytkownika.

W urządzeniach z Kopią E należy więc używać tylko takich kart SD, które przeszły pozytywnie weryfikację producenta i są wymienione w odpowiednich instrukcjach lub informacjach na stronie internetowej danego urządzenia.

Obecnie do użytku z kasami SENTO E zalecane są jedynie karty dostępne w ofercie NOVITUS.

Poniżej przedstawiono główne nowe pojęcia dotyczące urządzeń z Kopią elektroniczną (w skrócie Kopią E).

- 1) Kopia elektroniczna – kopia wydruków zapisywana tymczasowo w Pamięci Podręcznej urządzenia a następnie kopiowana po raporcie dobowym na docelowy informatyczny nośnik pamięci.
- 2) Pamięć Podręczna Wydruków – wydzielona pamięć wewnętrzna urządzenia, do której najpierw trafiają dane wydruków. Dzięki niej urządzenie może też minimum 2 dni pracować awaryjnie bez docelowego zewnętrznego nośnika Kopii E. Po skopiowaniu danych wydruku na nośnik docelowy dane z Pamięci Podręcznej są usuwane.

- 3) Nośnik Kopii E – zewnętrzna pamięć dostępna dla użytkownika, w przypadku urządzeń NOVITUS karta pamięci w standardzie SD Card.
- 4) Karta SD Card – karta pamięci FLASH. Zapewnia dużą pojemność pamięci przy stosunkowo niewielkiej cenie. Posiada funkcje zabezpieczeń danych przed nieumyślnym skasowaniem. Jest bardzo popularna i powszechnie obsługiwana w systemach komputerowych. W niektórych komputerach PC może wymagać dołączenia popularnych zewnętrznych czytników tego typu kart.
- 5) Technologia NOVITUS Bezpieczna Kopia E – szereg unikatowych specjalnych zabezpieczeń Kopii E w urządzeniach NOVITUS:
 - a. dodatkowa wewnętrzna kopia bezpieczeństwa danych Kopii E na wypadek utraty danych w nośniku użytkownika.
 - b. możliwość zabezpieczenia funkcji administracyjnych Kopii E hasłem - bez jego podania osoba niepowołana nie wykona istotnych funkcji administracyjnych Kopii E
 - c. możliwość zabezpieczenia karty SD hasłem – bez jego podania w celu odblokowania dane na karcie nie będą widoczne dla niepowołanych osób
 - d. możliwość tworzenia dodatkowych kopii kart w urządzeniu
- 6) Numery kontrolne na paragonie, fakturze i raporcie dobowym – dodatkowe ciągi cyfr i znaków drukowane w stopce w/w wydruków. Mają one na celu umożliwić późniejszą weryfikację, że dany wydruk został wydrukowany na danym urządzeniu fiskalnym i jego zawartość jest niezmienniona.
- 7) Otwarcie nośnika Kopii E – czynność jednorazowa dla danego nośnika, konieczna do wykonania w celu rozpoczęcia pracy z nowym nośnikiem kopii E. Polega ona ogólnie na odpowiednim sformatowaniu karty SD i nadaniu jej etykiety – unikatowego w ramach danego urządzenia oznaczenia będącego numerem kolejnym karty.
- 8) Zamknięcie nośnika Kopii E – czynność jednorazowa dla danego nośnika, wymagana w celu oznaczenia nośnika jako zamkniętego, czyli takiego, do którego nie będą już dopisywane dane. Zamknięty nośnik powinien być zmagazynowany a do urządzenia dostarczony nowy nośnik.
- 9) Program obsługi Kopii E na PC – NOVITUS NEArch – program umożliwiający import danych Kopii E do komputera PC, wyszukiwanie wydruków wg zadanych kryteriów, drukowanie kopii wydruków, sporządzanie syntetycznych raportów okresowych, drukowanie oraz zapis kopii E na zapisywalnych płytach CD.
- 10) Program odczytu pamięci fiskalnej na PC – NOVITUS NFRaport – program do odczytu danych zawartych w pamięci fiskalnej urządzenia. Program ten umożliwia także sporządzanie syntetycznych raportów okresowych, drukowanie oraz zapis danych z pamięci fiskalnej na zapisywalnych płytach CD.

2.4. Kopia elektroniczna – zalecenia podstawowe

Urządzenia z Kopią E w czasie normalnej pracy nie wymagają szczególnych dodatkowych czynności obsługowych. Działanie Kopii E jest zasadniczo bezobsługowe. Dodatkowe czynności związane z nośnikiem Kopii E wymagane są jedynie w momentach jego otwarcia i zamknięcia oraz przy wykonywaniu dodatkowych kopii bezpieczeństwa w systemach komputerowych (archiwizacja na dyskach optycznych, magnetycznych itp.), które powinny być wykonywane jedynie przez zaawansowanych użytkowników i administratorów danych Kopii E.

Istnieją jednak szczególne zalecenia, określające przede wszystkim, jakich czynności nie można i nie należy wykonywać na urządzeniach z Kopią E, aby nie doprowadzić do utraty danych Kopii E. Należy dokładnie zapoznać się z tymi wytycznymi i poinformować o nich każdą osobę, która będzie miała dostęp do obsługi urządzenia z Kopią E. Nieprzestrzeganie tych zasad może doprowadzić do utraty danych Kopii E. Urządzenie fiskalne rejestruje fakt wystąpienia przypadków niewłaściwej obsługi lub niewłaściwego postępowania z nośnikiem Kopii E. Dane tych przypadków są zapisywane trwale w pamięci urządzenia i mogą być podstawą do nieuznania ewentualnych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

Należy bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

- 1) Nie należy nigdy wyjmować nośnika Kopii E tj. karty SD z włączonego urządzenia bez wywołania odpowiedniej funkcji „Wyjęcie karty” dla Kopii E z menu –

przyciski , *MENU / 1.FUNKCJE / 16.KOPIA E /161. Wyjęcie karty.*

Wywołanie tej funkcji przygotowuje urządzenie na wyciągnięcie nośnika z gniazda karty SD – zostaną zakończone lub przerwane w odpowiednim momencie ewentualne zapisy na kartę SD Kopii E i będzie możliwe bezpieczne wysunięcie karty, o czym urządzenie poinformuje użytkownika. Bez wywołania w/w funkcji może nastąpić wysunięcie nośnika w czasie, gdy jest używany, co może doprowadzić do utraty danych, a nawet jego uszkodzenia. Kategorycznie nie można więc tego robić podobnie jak nie można np. wyciągać płyty CD-R podczas jej nagrywania czy nawet wyrywać rolki papieru kopii z mechanizmu drukującego podczas drukowania w standardowych urządzeniach fiskalnych bez Kopii E. Zawsze można wyciągnąć kartę, jeśli urządzenie jest wyłączone.

W kasach SENTO E należy montować i wyciągać kartę tylko w wyłączonej kasie.

UWAGA! Fakt niewłaściwego wyciągnięcia nośnika jest przez urządzenie trwale zarejestrowany i może być przyczyną nieuznania niektórych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

- 2) Nie należy praktycznie nigdy odblokowywać mechanicznej blokady zapisu – przesuwka LOCK na karcie SD powinna być zawsze w pozycji LOCK (zablokowana). Blokada ta zabezpiecza przed niezamierzoną modyfikacją czy usunięciem danych na karcie Kopii E np. po umieszczeniu jej w czytniku kart SD w kompute-

rze PC. Urządzenie fiskalne może pracować i zapisywać dane nawet na karcie zablokowanej, więc normalnie nigdy nie ma potrzeby na zmianę pozycji tej przesuwki. Nieprzestrzeganie tej zasady może doprowadzić do niezamierzonego usunięcia lub modyfikacji danych w przypadku niewłaściwego postępowania na komputerze PC. Jedyne wyjątkowo dozwolone odblokowanie przesuwki LOCK jest dopuszczalne w przypadku nadzwyczajnej konieczności odtworzenia karty z kopii bezpieczeństwa użytkownika, ale powinno to być wykonywane przez zaawansowanego użytkownika, który prawidłowo wykonywał we własnym zakresie dodatkowe kopie bezpieczeństwa i ma gwarancje, że są one poprawne, a z jakiegokolwiek nadzwyczajnego powodu dane na karcie zostały utracone.

UWAGA! Fakt odblokowania przesuwki LOCK i użycia takiej odblokowanej karty na komputerze PC jest przez urządzenie wykrywany i trwale zarejestrowany i może on być przyczyną nie uznania niektórych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

Odblokowanie jest wykrywane nawet wtedy, gdy żaden plik na PC nie zostanie zmieniony. Ewentualne odtworzenie danych nawet z poprawnej kopii bezpieczeństwa przez zaawansowanego użytkownika też jest wykrywane i rejestrowane i może być powodem wykonania natychmiastowej pełnej weryfikacji danych, która dla dużej ilości danych może długo trwać, a do czasu jej zakończenia nie będzie możliwe dopisywanie nowych danych do karty. Jeśli podczas tej weryfikacji wykryte zostaną zmienione lub usunięte dane, fakt ten zostanie także trwale zarejestrowany i może on być przyczyną nie uznania niektórych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

- 3) Nie można modyfikować ani usuwać żadnych danych na karcie Kopii E. Urządzenie ciągle kontroluje poprawność i spójność danych na karcie Kopii E. Nie jest możliwa niezauważona zmiana nawet jednego znaku w danych wydruku zapisanych na karcie Kopii E. Karta, która podczas weryfikacji wykaże błędy danych spowodowane ich modyfikacją lub usunięciem, będzie zablokowana i konieczne będzie otwarcie nowej karty.

UWAGA! Fakt modyfikacji lub usunięcia danych z karty kopii e jest przez urządzenie wykrywany i trwale zarejestrowany i może on być przyczyną nie uznania niektórych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

- 4) Nie należy doprowadzać do nagłego zaniku zasilania w urządzeniu z Kopią E. Normalnie w prawidłowo eksploatowanym urządzeniu jest to nie do uzyskania, gdyż urządzenie fiskalne ma zasilanie awaryjne, ale po odłączeniu akumulatorów lub pracy na całkowicie rozładowanych akumulatorach możliwe jest wywołanie nagłych zaników zasilania. Samo urządzenie fiskalne jest bardzo dobrze zabezpieczone przed zanikiem zasilania, ale karty SD mogą różnie reagować na nagłe zaniki zasilania. W celu zapewnienia karcie SD optymalnych warunków pracy (wymaganych przez producentów kart SD) należy zagwarantować stabilność zasilania i nie doprowadzać do nagłych zaników zasilania, co w przypadku urządzenia fiskalnego jest bardzo proste do uzyskania – należy tylko zagwarantować właściwy stopień naładowania akumulatorów i wymieniać je na nowe, kiedy

utrącą one swoje właściwości w wyniku wyeksploatowania. Urządzenie zawsze należy wyłączać odpowiednim przyciskiem na klawiaturze.

UWAGA! Fakt nagłego zaniku zasilania jest przez urządzenie wykrywany i trwale zarejestrowany i może on być przyczyną nie uznania niektórych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

- 5) Używać tylko kart, które są zalecane przez producenta urządzenia.

UWAGA! Karty, które nie są wyraźnie zalecone przez producenta nie są objęte żadną gwarancją producenta urządzenia na nie same, ani na dane w nich zawarte.

- 6) Nie używać Kart SD kopii E do innych celów.

- 7) Przestrzegać ogólnych zasad używania i stosowania Kart SD poza urządzeniem fiskalnym:

- a. Używać Kart SD tylko w czytnikach dedykowanych do obsługi Kart SD!
- b. Nie dotykać styków Kart SD!
- c. Nie niszczyć ani nie narażać Kart na urazy mechaniczne!
- d. Przechowywać i używać w odpowiednich warunkach klimatycznych – nie doprowadzać do zmrożenia, zalania ani zawilgocenia Kart SD!

Zgodnie z obowiązującymi przepisami na podatniku ciąży obowiązek prowadzenia bieżącej kontroli w zakresie prawidłowego i terminowego przekazu danych do zewnętrznego nośnika Kopii E. W kasie SENTO E można zawsze wykonać Raport Stanu Karty Kopii E

(Przycisk **F** MENU RAZEM, Menu /2. Raporty / 27. Wydruki Kopii E / 274. Stan Karty), z którego można się dowiedzieć niezbędnych informacji o aktualnej karcie SD, w tym kiedy ostatnio zostały do niej dopisane dane Kopii E.

Ponadto podatnik ponosi pełną odpowiedzialność za ewentualne zniszczenie, zgubienie karty SD Kopii E lub modyfikacje powodujące utratę danych Kopii E, prawidłowo wcześniej zapisanych przez urządzenie na karcie SD. Zalecamy systematyczne wykonywanie przez podatnika dodatkowych kopii bezpieczeństwa danych. W tym celu można:

1. Skorzystać z funkcjonalności programu NOVITUS NEArch, który ma możliwość importu danych do komputera PC a także nagrywania ich na zapisywalnych dyskach CD,
2. Skorzystać z funkcjonalności NOVITUS Bezpieczna Kopia E, umożliwiającej wykonywanie dodatkowych Kopii E na dodatkowych kartach SD,
3. Jeśli System Informatyczny Obsługi Sprzedaży użytkownika ma funkcjonalność obsługi przechowywania danych Kopii E to oczywiście należy z niej korzystać,
4. Zaawansowany użytkownik może we własnym zakresie wykonywać dodatkowe kopie bezpieczeństwa w swoim PC (Karty SD są popularne i powszechnie obsługiwane) poprzez nagranie ich na dysk twardy i zarchiwizowanie na dyskach CD, DVD, taśmach streamera czy innych kartach pamięci.

2.5. Kopia elektroniczna – zasada działania

Działanie Kopii E ma za zadanie zapis danych wydruków na nośniku informatycznym - w naszym przypadku na karcie SD. Urządzenie w Kopii E zapisuje wszystkie wydruki,

które mają nr wydruku tj. wszystkie wydruki za wyjątkiem Raportów okresowych, miesięcznych i rozliczeniowych oraz Raportu opisów stałych (tekstów zawartych w programie urzędzenia możliwych do wydrukowania na drukarce urzędzenia).

Działanie Kopii E jest podzielone na pewne etapy. Najpierw dane wydruków, które są w danym momencie drukowane trafiają do specjalnej pamięci wewnętrznej urzędzenia nazywanej Pamięcią Podręczną Wydruku. Jest to specjalna, nieulotna trwała pamięć, w której wydruki są magazynowane przed docelowym skopiowaniem ich na pamięć zewnętrzną – nośnik informatyczny Kopii E, czyli Kartę SD. Pamięć Podręczna umożliwia między innymi tymczasową pracę urzędzenia bez Karty SD. Może się zdarzyć, że z jakiegoś powodu karta SD w danym momencie nie ma w urzędzeniu, a urzędzenie musi oczywiście pracować i drukować np. paragony. Pamięć Podręczna zapewnia pracę minimum do dwóch dni bez karty SD – czyli może pomieścić wydruki z dwóch dni pracy urzędzenia. Ponadto Pamięć Podręczna umożliwia wykonywanie kopii wydruków z danych w niej zawartych podobnie jak kopii wydruków z nośników docelowych. Ostatnią istotną funkcją Pamięci Podręcznej jest możliwość odtworzenia obrotów i liczników z ostatniej zmiany fiskalnej w przypadku awaryjnego zerowania pamięci roboczej urzędzenia fiskalnego. W urzędzeniach z Kopią E po zerowaniu żadne dane obrotów i liczników nie zostaną wyzerowane, gdyż ich wartości zostaną odtworzone z danych wydruków zawartych właśnie w Pamięci Podręcznej (nie jest możliwe odtwarzanie obrotów z wydruków papierowych, bo te zostały wręczone klientom, a nie ma drugiej rolki papieru, jak w standardowych urzędzeniach bez Kopii E).

Najpóźniej po raporcie dobowym rozpoczyna się proces kopiowania danych z Pamięci Podręcznej do nośnika zewnętrznego, czyli Karty SD Kopii E. Przed tym kopiowaniem dane na Karcie SD zostały wcześniej dokładnie zweryfikowane, czy są poprawne tj. pełne i niezmienione. Jeśli weryfikacja by się nie powiodła, dopisanie danych nie byłoby możliwe. **Należy więc zawsze zagwarantować, że dane na Karcie SD są poprawne – czyli krótko mówiąc, należy przestrzegać zaleceń opisanych w rozdziale „Kopia E – zalecenia podstawowe”.** Urzędzenie wykryje każdą ingerencję lub nawet próbę ingerencji w dane Kopii E, czy niewłaściwego użycia Karty SD i fakt ten trwale zapisze w swojej pamięci, co może być podstawą do ewentualnych roszczeń gwarancyjnych związanych z tym faktem.

Po skopiowaniu danych na Kartę SD dane z Pamięci Podręcznej są usuwane. Informacja o ich zapisie na Karcie SD jest zapisana także w Pamięci Fiskalnej. **Od tej pory użytkownik jest odpowiedzialny za trwałość tych danych na tej Karcie SD.**

Aby dopisywanie danych na Kartę było w ogóle możliwe na Karcie powinna być wcześniej przed pierwszym zapisem wykonana operacja „Otwarcia Karty Kopii E”. Jest to czynność jednorazowa polegająca na odpowiednim sformatowaniu Karty SD i nadaniu jej etykiety tj. nr kolejnego Karty SD dla danego urzędzenia.

W sytuacji, kiedy chcemy zakończyć używanie danej Karty SD możemy wykonać operację odwrotną do otwarcia, czyli „Zamknięcie Karty Kopii E”. Czynność tą należy wykonać w sytuacji, gdy kończy się miejsce na karcie lub chcemy już przestać używać tę kartę, bo kończy się jakiś okres rozliczeniowy i chcemy, aby dane z tego okresu były już trwale gdzieś przechowywane i nie narażone na utratę w związku z codziennym użytkowaniem (np. zgubienie). Zalecana jest zmiana karty na nową, np. po roku użytkowania bez względu na jej uzupełnienie, chyba, że użytkownik ma inne pewne zasady wykonywania dodatkowych kopii bezpieczeństwa danych wydruków.

Jeśli z jakiegoś wyjątkowego powodu (awaria karty, kradzież, brak nowej karty) Karty SD nie ma w urządzeniu oczywiście procesy weryfikacji i kopiowania nie mogą być przeprowadzone. W takiej sytuacji wydruki są cały czas przechowywane w Pamięci Podręcznej, nawet po wykonaniu raportu dobowego. Po wydrukowaniu pierwszego raportu dobowego bez Karty SD urządzenie sygnalizuje trwale w przypadku kas SENTO E poprzez miganie podświetlenia klawiatury. Użytkownik może prowadzić dalej sprzedaż i drukować wydruki i wykonać w końcu jeszcze jeden raport dobowy – będzie to drugi raport dobowy bez Karty SD. Po tym raporcie w sytuacji, kiedy nadal nie ma w urządzeniu Karty SD urządzenie zablokuje możliwości drukowania nowych wydruków i będzie przez to wymagało dostarczenia Karty SD, aby możliwe było skopiowanie danych wydruku zmagazynowanych w Pamięci Podręcznej. **Nie należy doprowadzać do pracy urządzenia bez Karty SD na okres dłuższy niż 2 dni (dwa raporty dobowe).**

Jeśli urządzenie w wyniku wykrycia przekłamania danych w pamięci roboczej będzie zmuszone wykonać Zerowanie Pamięci RAM to je wykona jak zwykle urządzenia bez Kopii E, ale po tym zerowaniu dane w Pamięci Podręcznej (której trwałość jest zasadniczo większa niż pamięci roboczej) zostaną przeanalizowane i nastąpi odtworzenie sumarycznych obrotów i liczników fiskalnych tak, że raport dobowy będzie zawierał wszystkie dane i nie będzie konieczne robienie odczytu danych z rolek papierowych, których w urządzeniu z Kopią E praktycznie nie ma. Trwałość Pamięci Podręcznej jest więc bardzo istotna. W urządzeniach marki NOVITUS pamięć ta jest w technologii FLASH, więc jest odporna na wszelkie zaniki zasilania i dużo bardziej odporna na zakłócenia niż pamięć RAM. Jej duża pojemność zapewni pracę (zgodnie z przepisami) przez 2 dni bez nośnika zewnętrznego, czyli Karty SD. Jeśli jednak w jakichś nadzwyczajnych okolicznościach Pamięć Podręczna zostałaby skasowana to w takiej sytuacji konieczne jest wezwanie Serwisu, co zostało opisane w rozdziale „Kopia E – postępowanie w przypadku awarii”.

Urządzenia NOVITUS z Kopią E mają szereg unikatowych funkcjonalności dotyczących bezpieczeństwa danych Kopii E. NOVITUS Bezpieczna Kopia Elektroniczna to technologia obejmująca m.in. dodatkowy, wewnętrzny (nieдоступny dla użytkownika), bezpieczny magazyn danych wydruku mogący pomieścić do 4GB danych tekstu, czyli zapamiętać w postaci dodatkowej kopii bezpieczeństwa wydruki z całej 5-letniej historii urządzenia. Ta technologia urządzeń NOVITUS zapewnia maksymalne bezpieczeństwo danych i możliwość ich odtworzenia nawet w przypadku fizycznej utraty Karty SD użytkownika. Technologia ta działa w pełni automatycznie. Dzięki tej funkcjonalności użytkownik, który np. nie ma łatwej możliwości robienia częstych dodatkowych kopii bezpieczeństwa ma to zrealizowane automatycznie w samym urządzeniu. Jeśli z jakichś powodów, jak np. awarii karty, niewłaściwej obsługi karty w urządzeniu lub w komputerze PC dojdzie do utraty jakiegoś pliku lub jego przekłamanie urządzenie może wykonać odtworzenie uszkodzonych danych ze swojej wewnętrznej kopii bezpieczeństwa i tym samym nie dojdzie do trwałej utraty danych z Kopii E. Technologia NOVITUS Bezpieczna Kopia E może także umożliwić pracę w trybie dodatkowych kopii otwartych kart zewnętrznych, kiedy to np. codziennie rano lub raz na tydzień wymieniamy Kartę SD na jedną np. z dwóch aktywnych kart (karta oryginalna i jej kopia) a tą wyciągniętą odkładamy do bezpiecznego archiwum. Dzięki takiej rotacji zawsze mamy w miarę aktualną kopię bezpieczeństwa poza urządzeniem fiskalnym a włożona właśnie Karta SD zostanie automatycznie uzupełniona danymi wydruków, które zostały zarejestrowane, kiedy ona z kolei była w zewnętrznym archiwum.

Urządzenia NOVITUS z Kopią E są więc bardzo bezpieczne, należy jednak pamiętać, że:

- 1) Mimo istnienia technologii Bezpieczna Kopia E nadal należy bezwzględnie przestrzegać wszelkich wymienionych tu zasad użytkowania Kart SD i nieingerowania w dane Kopii E na Kartach SD!
- 2) Mimo, że większość efektów niewłaściwego użycia Kart SD i utraty danych Kopii E mogą być naprawione przez technologię Bezpieczna Kopia E to wszelkie te niewłaściwe działania zostaną i tak trwale zarejestrowane przez urządzenie w jego pamięci i bez względu na wynik naprawy mogą być powodem nie uznania niektórych roszczeń gwarancyjnych z tym związanych.

Szczegółowe informacje dotyczące obsługi Kopii E opisane są w rozdziale Obsługa kopii elektronicznej.

2.6. Wygląd kasy

Na poniższym rysunku przedstawiono wygląd i ważniejsze elementy kasy SENTO E.

2.7. Pokrywa drukarki

Pod pokrywą znajduje się mechanizm drukujący wraz z mechanizmem odwijania papieru. Aby otworzyć pokrywę mechanizmu drukującego należy nacisnąć przycisk w obudowie poniżej linii otwarcia, nastąpi zwolnienie blokady mechanizmu. Następnie unieść ją ku górze i odchylić do tyłu.

2.8. Złącza komunikacyjne i zasilające

Kasa SENTO E wyposażona jest w złącza komunikacyjne: 2 x RS232 (COM1 i COM2) oraz 2 złącza USB: 1 x USB Host (skaner) i 1 x USB Device (komputer).

Złącze DRAWER – złącze sterowania szufladą aktywną.

Złącze komunikacyjne RS232 jest typu RJ 8/8 i służy do komunikacji kasy z urządzeniami zewnętrznymi (komputer, waga, skaner, terminal EFT). Złącze zasilające jest typu walcowego.

2.9. Mechanizm drukujący

W kasie SENTO E zastosowano mechanizm drukujący termiczny Fujitsu FTP628 typu „wrzucić i drukować”:

- 42 znaków w wierszu
- prędkość druku: 16 linii tekstu / sekundę (5,5 cm / sekundę)
- papier termiczny, szerokość: 57 mm ($\pm 0,3$), średnica rolki 65 mm – około 60 metrów

UWAGA!

Przy zakupie papieru do kasy należy zażądać od dostawcy potwierdzenia, czy może on być stosowany w urządzeniach fiskalnych, a więc wydrukowane na nim dokumenty będą mogły być przechowywane przez okres wymagany prawem podatkowym. Podczas przechowywania wydruków należy stosować się ściśle do zaleceń producenta papieru.

Urządzenie z Kopią Elektroniczną nie posiada drugiej rolki papieru – wszelkie dane wydrukowane za wyjątkiem Raportów Okresowych i Raportów Opisów Stałych są zapisywane w Informatycznym Nośniku Danych – Karcie SD.

2.10. Karta kopii elektronicznej

Karta SD (Informatyczny Nośnik Danych, Kart Kopii Elektronicznej), na której rejestrowana jest elektroniczna kopia wydruków znajduje się w specjalnie do tego zaprojektowanym slotcie – czytniku kart SD, umieszczonym we wnętrzu kasy fiskalnej, obok złącz komunikacyjnych i zasilających. Sam slot zabezpieczony jest plastikową osłoną, przykręconą wkrętem. Kasa wykrywa otwarcie tej osłony, informując o tym migającą świecącą Diodą – kasa nie ma wówczas dostępu do karty SD. Zgodnie z przepisami użytkownik kasy ma dostęp do tej karty i danych na niej zapisanych. W razie potrzeby, użytkownik może odkręcić wkręt, zdjąć osłonę i wyjąć kartę (wyjęcie karty poprzez jej naciśnięcie i zwolnienie blokady karty).

UWAGA! Wyjmować i wpinąć kartę najlepiej w wyłączonym urządzeniu lub po wcześniejszym wywołaniu funkcji „Bezpieczne wyjęcie karty” (opis w rozdziale 2.4 niniejszej instrukcji).

Zaleca się pracę na kasie z zainstalowaną kartą SD oraz z koniecznie przykręconą osłoną karty – osłona chroni czytnik kart przed zanieczyszczeniem, zalaniem itp. a kartę przed jej wysunięciem lub wypadnięciem a nawet zagubieniem.

Na karcie tej w chwili wykonywania raportu dobowego (po wcześniejszej weryfikacji poprawności zapisanych na niej uprzednio danych) zapisywane są w plikach tekstowych dane

wydruków. Jeden plik tekstowy zawiera paragony fiskalne i raport dobowy fiskalny, w którym te paragony zostały zsumowane i ich suma zapisana do pamięci fiskalnej. Nazwa pliku jest identyczna, jak numer raportu fiskalnego dobowego, który jest w nim zapisany.

Uwaga! Zwróć uwagę, aby przesuwka blokady karty była zawsze w położeniu LOCK, co daje gwarancję, że karta nie zostanie przypadkowo zmodyfikowana np. na komputerze PC.

2.10.1. Dioda sygnalizacyjna stanu kopii E

Urządzenie posiada dodatkową diodę sygnalizującą status kopii elektronicznej. Umieszczona jest ona w przedniej części dolnej obudowy kasy.

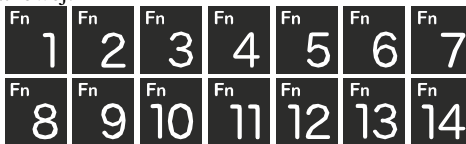
Stan diody	opis stanu
Wyłączona (nie świeci)	Normalny stan pracy. W urządzeniu znajduje się przypisana do niego aktualnie karta. Można prowadzić sprzedaż oraz wykonywać raporty dobowe.
Miganie	W pamięci podręcznej znajdują się dane do zapisania na karcie pamięci (sprawdź kartę pamięci).
Świecenie ciągle	Brak karty, nie nadana etykieta karty, karta uszkodzona lub nie założona zaślepka zabezpieczająca kartę.

2.11. Klawiatura - funkcje klawiszy

Wygląd klawiatury podstawowej kasy SENTO E:

Wygląd klawiatury dodatkowej:

Klawiatura podstawowa kasy posiada 19 klawiszy, które mają naniesiony opis informujący o ich zastosowaniu. Większość klawiszy posiada kilka funkcji, które opisane są różnymi kolo-

rami. Funkcje opisane kolorem czarnym dostępne są po bezpośrednim naciśnięciu klawisza, funkcje opisane kolorem czerwonym, dostępne są po uprzednim jednokrotnym naciśnięciu

klawisza .

 - służy do włączania i wyłączania kasy. Należy nacisnąć i przytrzymać przez ok. 2 sek. Służy również do kasowania wszelkich sytuacji błędnych. W oknach edycyjnych, które mogą mieć wiele etapów, jeśli kursor stoi na pierwszym znaku lub jesteśmy w trybie wyboru z listy klawisz ten powoduje przejście do poprzedniego etapu lub do Menu. Będąc w Menu klawisz ten powoduje cofanie się aż do początku Menu a gdy jesteśmy już na początku powoduje wyłączenie Menu i powrót do ekranu sprzedaży. W komunikatach z pytaniem służy do wybierania opcji NIE lub ANULUJ. W ekranie sprzedaży może także załączać podgląd stanu

zasilania i naładowania akumulatora. Druga funkcja tego klawisza po naciśnięciu i

 w ekranie sprzedaży służy do anulowania paragonu. Ta druga funkcja wywołana w jakimś edytorze powoduje wyczyszczenie edytora (szybkie wykasowanie wszystkich wprowadzonych znaków)

 - służy do przewijania (podciągania) rolek papieru.

 - klawisz FUNKCJA umożliwiający wykonywanie dodatkowych funkcji innych klawiszy. Należy nacisnąć go bezpośrednio przed klawiszem, którego drugą funkcję (opisaną na klawiszu kolorem czerwonym) chcemy wykonać.

 - służy do podawania ilości dla pozycji sprzedaży paragonu, oraz do komunikacji z wagą - odebrania ilości z wagi. W niektórych ustawieniach klawisz ten może służyć do zaznaczania (wybierania) opcji lub wprowadzania wartości specjalnych (np. stawek VAT zwolnionej lub nieużywanej). W tych przypadkach na wyświetlaczu w prawym górnym rogu

pojawia się znak , czasami wraz z krótkim opisem, do czego służy. Po wcześniejszym

naciśnięciu klawisza służy do edycji otwartego paragonu. Wejście do edycji paragonu umożliwia stornowanie wybranej pozycji.

 - służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była ceną towaru. Podczas przeglądania menu oraz okien edycyjnych służy do przechodzenia „w górę”. Po wcześniejszym naciśnięciu

klawisza w edytorach tekstowych można wybierać wielkość wprowadzanych liter (DUŻE/male).

- służy do potwierdzenia, że wpisana liczba była kodem towaru oraz powtórnego wprowadzenia ostatniego towaru, jeśli opcje ustawień na to pozwalają. Podczas przeglądania menu oraz okien edycyjnych służy do przechodzenia „w dół”. Po wcześniejszym naciśnięciu

klawisza służy do zarejestrowania w trakcie paragonu dowolnego numeru (tzw. numer bez sprzedaży – numer karty kredytowej itp.) Numer ten zostanie wydrukowany pod częścią fiskalną paragonu.

- służy do sumowania pozycji na paragonie, oraz do wyświetlania sumy za poprzedni paragon. Jeśli klawisz ten jest naciśnięty w menu powoduje przejście na sam początek menu (szybki powrót na początek menu). Klawisz ten naciskany w wieloetapowym edytorze powoduje przejście do poprzedniego etapu edytora lub wyjście z niego jak jesteśmy w pierw-

szym etapie. Po wcześniejszym naciśnięciu klawisza służy do wejścia w tryb MENU kasy. Ta druga funkcja wywołana już w otwartym menu powoduje natychmiastowe wyjście z menu. Ta druga funkcja wywołana w jakimś edytorze spowoduje, że natychmiastowo wyjdziemy z tego edytora bez zapisu zmian (szybkie wyjście z edytora, który może mieć wiele etapów).

- służy do zakończenia paragonu z formą płatności gotówką. Służy również do akceptacji pytań wyświetlanych przez kasę (np. poprawności daty), do wchodzenia do funkcji aktualnie pokazywanej na wyświetlaczu, oraz zatwierdzania wszelkich dokonanych zmian podczas programowania. W oknach edycyjnych, które mogą mieć wiele etapów, służy do zatwierdzenia wprowadzonych danych i przejścia do następnego etapu. W komunikatach

z pytaniem służy do wybierania opcji TAK. Po wcześniejszym naciśnięciu klawisza druga funkcja tego klawisza służy do zatwierdzania płatności w walucie Euro. Jeśli tą drugą funkcję naciśniemy na jakimś etapie edytora to spowoduje to natychmiastowe zamknięcie edytora z zapisem dotychczas wprowadzonych lub zmienionych danych (szybkie zatwierdzenie edytora).

- znak przecinka pomiędzy całością a częścią dziesiętną cyfry (ceny, ilości itp.). Po

wcześniejszym naciśnięciu klawisza służy do udzielania narzutu procentowego na pozycję lub na cały paragon. W celu natychmiastowego udzielenia narzutu należy wcześniej podać wartość tego narzutu. Jeśli się tego nie uczyni kasa zapyta się jak chcemy wprowadzać narzut: czy z bazy (powinna być wcześniej zaprogramowana baz rabatów/narzutów) czy ręcznie w następującym po tym edytorze.

Klawisze są klawiszami numerycznymi, służą do wpisywania cen, ilości, numerów itp. podczas programowania kasy oraz podczas sprzedaży.

Dodatkowo klawisze te, mają specjalne funkcje:

- służy do udzielania rabatu procentowego na pozycję lub na cały paragon. W celu natychmiastowego udzielenia rabatu należy wcześniej podać wartość tego rabatu. Jeśli się tego nie uczyni kasa zapyta jak chcemy wprowadzać rabat: czy z bazy (powinna być wcześniej zaprogramowana baza rabatów/narzutów) czy ręcznie w następującym po tym edytorze.

- służy do udzielania rabatu kwotowego na pozycję lub cały paragon. W celu natychmiastowego udzielenia rabatu należy wcześniej podać wartość tego rabatu. Jeśli się tego nie uczyni kasa zapyta jak chcemy wprowadzać rabat: czy z bazy (powinna być wcześniej zaprogramowana baza rabatów/narzutów) czy ręcznie w następującym po tym edytorze.

- służy do udzielania narzutu kwotowego na pozycję lub cały paragon. W celu natychmiastowego udzielenia narzutu należy wcześniej podać wartość tego narzutu. Jeśli się tego nie uczyni kasa zapyta jak chcemy wprowadzać narzut: czy z bazy (powinna być wcześniej zaprogramowana baza rabatów/narzutów) czy ręcznie w następującym po tym edytorze.

- służy do wejścia w tryb wyszukiwania towarów po nazwie w trybie sprzedaży. Po wyświetleniu listy towarów można wprowadzać litery i cyfry a kasa stara się znaleźć

pasującą do wprowadzanych liter nazwę. Naciśnięcie powoduje sprzedanie wyświetlanego towaru.

- służy do wywołania menu wyboru formy płatności z listy: karta, czek, bon, przelew, kredyt, konto klienta, EURO, gotówka.

- służy do rejestracji płatności kartą płatniczą. Kończy paragon. Jeśli do kasy podłączony jest terminal płatniczy i włączona funkcja jego obsługi, kasa po wciśnięciu tych klawiszy komunikuje się z terminalem i po dokonaniu przez niego autoryzacji płatności kończy paragon.

- służy do rejestracji płatności bonem towarowym (talonem). Kończy paragon.

- służy do wykonywania zwrotów opakowań w otwartym paragonie.

- służy do logowania (zmiany) kasjerów.

- służy do wejścia do menu wprowadzania wpłaty i wypłaty gotówki do kasy. W menu tym dostępne jest też otwarcie szuflady w oraz poza paragonem.

W trybie tekstowym klawiatury (programowanie nazw, nagłówka, wyszukiwanie towaru po nazwie itp.) używamy klawiatury numerycznej z naniesionymi literami. Aby wpisać

literę naciskamy klawisz, na którym widnieje ta litera. Jeśli żądana litera jest druga lub trzecia w kolejności należy dany klawisz nacisnąć tyle razy, aby ta litera została wpisana.

Na klawiszach kolejno dostępne są litery (znaki):

ZWROT
7 ABC

A B C 7 Ą Ć

KASJER
8 DEF

D E F 8 Ę

KASA
9 GHI

G H I 9

PLATNOŚĆ
4 JKL

J K L 4 Ł

KARTA
5 MNO

M N O 5 Ó Ń

BON
6 PQR

P Q R 6

-KWOTA
1 STU

S T U 1 Ś

-KWOTA
2 VWX

V W X 2

NAZWA
3 YZ

Y Z 3 Ź Ż

- %
0

spacja 0

+ %
■

znaki specjalne: , . - / ? " \$ % & () + : _ . ! # * = ; [] { } < > @ ` ^

Jeśli kolejno po sobie wpisujemy litery z tego samego klawisza, należy odczekać ok. 2 sek. aż kursor przeskoczy na miejsce następnego znaku. Aby zmienić wielkość liter (DUŻE /

małe) należy nacisnąć . Do usuwania wpisanego znaku (backspace) służy klawisz

. Aby skasować całą linię tekstu należy nacisnąć:

. Do poruszania się kurso-

rem po edytowanym tekście służą klawisze

2.12. Wyświetlacze

Kasa fiskalna **SENTO E** wyposażona jest w dwa wyświetlacze: jeden dla obsługi, drugi dla klienta. Są to wyświetlacze 2x16 LCD graficzne, 132 x 32 pixele z podświetleniem, wyświetlające cyfry i w pełni zrozumiałe dla obsługującego komunikaty tekstowe podczas sprzedaży, programowania kasy oraz wykonywania raportów.

2.13. Znaki specjalne na wyświetlaczu obsługi

Na wyświetlaczu obsługi mogą być czasami wyświetlane (na ogół w prawym górnym rogu) ekranu znaki specjalne:

- znacznik, że wciśnięto klawisz

służący do wyboru drugiej funkcji klawiszy - opisanej czerwonym kolorem na klawiaturze.

- znacznik, że można użyć klawiszy strzałek do poruszania się po pozycjach listy lub menu. Jeśli pozycje list lub menu mają przed sobą cyfry to można użyć także klawiszy numerycznych do poruszania się po tych pozycjach.

 - znacznik pokazywany w prawym dolnym rogu oznaczający, że dana pozycja Menu ma podpozycje do wyboru (naciśnięcie klawisza spowoduje przejście do podmenu). Brak takiego znacznika w pozycji menu oznacza, że naciśnięcie spowoduje już wejście do wykonywania danej funkcji.

 - tryb alfanumeryczny klawiatury, (w którym można wprowadzać litery). Wielkość znaku A określa wielkość wprowadzanych znaków. Zmiany wielkości liter małe/DUŻE do-

konujemy poprzez naciśnięcie   - domyślnie wpisywane są małe litery.

 - znacznik tandemu, oznacza, że dana pozycja sprzedaży ma dowiązane opakowanie.

 -znaczniki, że klawisz pełni w danym edytorze specjalną funkcję np. zaznaczanie opcji Tak/NIE(/), wprowadzanie wartości specjalnych (np. -Zw% stawka nie-

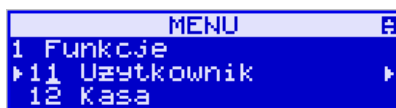
używana, zwolniona, procentowa), przejście do listy (np. lista nazw towarów, opakowań

 itp.

 i - znaczniki wyboru (zaznaczenia) opcji TAK()/NIE(). Stan tych znaczników zmieniamy klawiszem , co jest podpowiadane znacznikiem . Uwaga - jeśli w liście takich opcji graficzny prostokąt jest cały wypełniony i nie da się zaznaczyć lub odznaczyć to znaczy, że opcja ta jest w tej kasie nieaktywna i jest umieszczona w kasie tylko ze względów kompatybilności numeracji opcji z innymi kasami marki NOVITUS.

 - znacznik stanu naładowania akumulatora (poziom wypełnienia proporcjonalny do stanu naładowania).

2.14. Menu kasy

Wywołanie większości funkcji kasy polega na wybraniu funkcji z Menu.

Aby wejść do Menu należy nacisnąć , gdy kasa nie jest w otartym paragonie.

Poruszając się po Menu klawiszami   możemy wybrać właściwą funkcję i spowo-

dować jej wykonanie klawiszem . Jeśli dana pozycja Menu ma podpozycje (podmenu), to naciśnięcie powoduje przejście do podmenu. Cofanie się z podmenu następuje poprzez naciśnięcie klawisza (o jeden poziom), na początek menu, lub   powoduje wyjście z Menu.

Każda z funkcji menu ma swój unikatowy numer tzw. skrót liczbowy. Jest on widoczny przed każdą pozycją Menu. Będąc w Menu możemy podawać kolejne cyfry skrótu, aby szybciej dojść do danej pozycji (bez użycia klawiszy strzałek). Skrót można wybrać także

przed wejściem do Menu, a po jego wprowadzeniu naciśnięcie klawiszy   spowoduje od razu wejście w daną pozycję Menu. Np. aby szybko wywołać funkcję Raportu Do-

bowego powinniśmy naciskać kolejno klawisze   .

Poniżej przedstawiono pełną strukturę funkcji Menu kasy:

Menu

1 Funkcje

11 Użytkownik

111 Logowanie

Zmiana użytkownika/kasjera

112 Zmiana hasła

Zmiana hasła użytkownika/kasjera

12 Kasa

121 Wpłata

Wpłata gotówki do szuflady

122 Wypłata

Wypłata gotówki z szuflady

123 Otwórz szufladę

Otwiera szufladę

125 Usługa czasowa

1251 Start

Rozpoczęcie usługi czasowej, wydrukowanie kwitu

1252 Stop

Zakończenie usługi czasowej – wydruk pozycji paragonu

1253 Pokaż kwit

Wyszukanie kwitu po nr

1254 Anuluj kwit

Anulowanie błędnie wystawionego kwitu

126 Usługa biletowa

1261 Start kursu

Rozpoczęcie kursu

1262 Przystanek

Zmiana bieżącego przystanku

1268 Anuluj kurs

Anulowanie błędnego kursu

1269 Koniec kursu

Koniec kursu – zapis do bazy kursów

13 Komunikacja

Ustawienia komunikacji

131 Modem

1311 Inicjuj

Inicjacja połączenia przez Modem

1312 Połącz

1313 Rozłącz

14 Obsługa

141 Zestaw rap.

Drukowanie zestawu raportów

142 Typ sprzed.

1421 Sp. Normalna

Włączenie trybu sprzedaży normalnej

1422 Sp. Pojedyn.

Włączenie trybu sprzedaży pojedynczej (1 towar → paragon)

16 Kopia E

161 Wyjęcie karty

Bezpieczne usunięcie karty z urządzenia

162 Stan karty	Drukuje Raport Stanu Karty Kopii E
19 Wyświetl	
191 Czas	Wyświetlenie czasu
192 Akumulator	Wyświetlenie stanu akumulatora
193 Użytkownika	Wyświetlenie aktualnego użytkownika/kasjera
194 Ostatni par.	Wyświetlenie kwoty ostatniego paragonu
195 Gotówkę	Wyświetlenie stanu gotówki w kasie
2 Raporty	
21 Dobowy	Drukowanie raportu dobowego
22 Stanu Kasy	Drukowanie raportu stanu kasy
23 Rap. Obrotów	
231 Kasjerów	Drukowanie raportu obrotów Kasjerów
232 Towarów	Drukowanie raportu obrotów Towarów
233 Opakowań	Drukowanie raportu obrotów Opakowań
234 Działów tow.	Drukowanie raportu obrotów Działów towarowych
235 Godzinowych	Drukowanie raportu obrotów Godzinowych
236 Usług	
2361 Kwity usług cz.	Drukowanie raportu Kwitów Parkingowych
2362 Kursy bus	Drukowanie raportu Kursów Bus
24 R. Dobowe Inne	
241 Dobowy niezerujący	Drukowanie raportu dobowego niezerującego (poglądowego)
242 Ostatni dobowy	Drukowanie kopii ostatniego raportu dobowego
25 Rap. Okresowe	
251 Miesięczny	Drukowanie raportu miesięcznego
252 Okresowy	Drukowanie raportu okresowego
253 Rozliczen.	Drukowanie raportu rozliczeniowego
26 Rap. Danych	
261 Dane Towarów	
2611 Towary	Drukuje zestawienie towarów
2612 Opakowania	Drukuje zestawienie opakowań
2613 Tandemy	Drukuje zestawienie tandemów
2615 Drukuj zmiany	Drukuje zmiany w bazie PLU
2617 Klawisze tow.	Drukuje klawisze towarów bezpośrednich
2618 Kody dowiązane	Drukuje zestawienie kodów dowiązanych
262 Działów	Drukuje zestawienie działów towarowych
263 Jednostki Miar	Drukuje zestawienie jednostek miar
264 Rabatów	Drukuje zestawienie danych rabatów
265 Użytkownicy	
2651 Lista Użytkowników	Drukuje zestawienie użytkowników (kasjerów)
2652 Role użytkowników	Drukuje zestawienie ról użytkowników
266 Ustawień	Wydruk ustawień (w tym opcji konfiguracyjnych)
267 Opisów Stałych	Raport Opisów Stałych (drukowanych tekstów)
268 Usługi	
2681 Czasowa	Drukowanie zdefiniowanych w bazie usług czasowych
2682 Busowe	Drukowanie zdefiniowanych usług busowych
269 Demonstr. wyd. niefisk.	Dodatkowe informacje na paragonie
27 Wydruki Kopii E	
271 Z karty	Drukowanie wydruków zapisanych na Karcie Kopii E
272 Z pam. Podr.	Drukowanie wydruków znajdujących się w Pamięci Podręcznej
273 Historia kart	Drukowanie listy wszystkich kart dla tej kasy
274 Stan karty	Drukowanie podstawowych informacji o aktualnej karcie Kopii E
275 Ostatni wydruk	
2751 Paragon	Drukowanie kopii ostatniego paragonu fiskalnego
2752 Raport dob	Drukowanie kopii ostatniego raportu fiskalnego dobowego
2753 Dowolny	Drukowanie kopii ostatniego wydruku (dowolnego)
28 Niefiskalny	Drukowanie raportu niefiskalnego
29 Zestaw Raportów	Drukowanie konfigurowalnego zestawu raportów
3 Baza Danych	

31 Towary	
311 Edycja	Dodawanie i edycja towarów i opakowań
312 Usuń	Usuwanie opakowań
313 Funkcje tow.	
3131 Pokaż cenę	Wyświetlenie ceny
3132 Zmiana ceny	Zmiana ceny
3137 Przecena towarów	Przecena towarów (przy zmianie waluty)
3139 Zaawansowane	
31391 Usuw. Bazy tow.	Usunięcie całej bazy towarowej
315 Klawisze towarów	
3151 Edycja	Edycja klawiszy towarów
3152 Usuń wszystkie	Usuwa przywiązania towarów do klawiszy
3159 Drukuj	Drukuje zestawienie klawiszy towarowych
316 Kody dowiązane	
3161 Edycja	Edycja kodów dowiązanych
3162 Usuń	Usuwanie zaprogramowanych kodów dowiązanych
3163 Usuń grupy	Usuwanie grup kodów dowiązanych
3169 Drukuj	Drukowanie zaprogramowanych kodów dowiązanych
318 Opisy towaru	
3181 Edycja pozycji	Dopisanie nowej pozycji lub edycja istniejących opisów
3182 Usuń pozycję	Usunięcie wskazanej pozycji opisu
3183 Usuń wszystko	Usunięcie wszystkich opisów
3189 Drukuj	Wydruk Raportu Opisów Towarów
319 Drukuj dane	
3191 Towary	Drukuje zestawienie Towarów
3192 Opakowania	Drukuje zestawienie Opakowań
3193 Tandemy	Drukuje zestawienie Tandemów
3195 Klawisze towarów	Drukuje zestawienie klawiszy bezpośrednich
3196 Kody dowiązane	Drukuje zestawienie kodów dowiązanych
3199 Zmiany w bazie	Drukuje zmiany w bazie PLU
32 Działy towarowe	
321 Edycja	Edycja Działów Towarowych
329 Drukuj	Drukuje zestawienie Działów Towarowych
33 Jednostki miary	
331 Edycja	Edycja Jednostek Miar
339 Drukuj	Drukuje zestawienie Jednostek Miar
34 Rabaty/Narzuty	
341 Edycja	Edycja Tabeli Rabatów i Narzutów
342 Limity	Edycja Limitów Rabatów
343 Domyślne	Edycja Rabatów Domyślnych
344 Karta rabatowa	Definiowanie formatu kart rabatowych obsługiwanych przez kasę
3441 Definicje karty	Definiowanie karty
3442 Edycja rabatów	Edytowanie rabatów
3449 Drukuj	Drukowanie zaprogr. Opcji rabatowych
349 Drukuj	Drukuje dane Rabatów
35 Użytkownicy	
351 Edycja	Edycja danych użytkowników
352 Usuń	Usuwanie użytkowników
353 Zmiana hasła	Zmiana hasła użytkownika
359 Drukuj	Drukuje zestawienie Użytkowników
36 Role Użytkowników	
361 Edycja	Edycja Ról Użytkowników
369 Drukuj	Drukuje zestawienie Ról Użytkowników
37 Płatności	
371 Edycja	Edycja płatności
379 Drukuj	Drukuj zestawienie płatności
38 Usługi	
381 Czasowa	

3811 Definicja	Definiowanie usług czasowych
3812 Cenniki	Definiowanie cenników czasowych
3813 Usuń	Usuwanie zdefiniowanych usług czasowych
3818 Funkcje	
38181 Usuń kwity	Usunięcie wszystkich kwitów
3819 Drukuj	Drukowanie wszystkich zdefiniowanych usług czasowych
382 Busowe	
3821 Definicje	Definiowanie usług busowych
3822 Cenniki	Definiowanie cenników busowych
3823 Usuń	Usuwanie zdefiniowanych usług busowych
3828 Funkcje	
38281 Usuń kursy	Usunięcie wszystkich kursów
3829 Drukuj	Drukowanie wszystkich zdefiniowanych usług busowych
39 Opisy wypłat	
391 Edycja pozycji	Dodanie nowego opisu lub edycja istniejącego
392 Usuń pozycję	Usuwanie dowolnego opisu wypłaty
393 Usuń wszystko	Usuwanie wszystkich opisów wypłat
399 Drukuj	Drukowanie raportu Opisów Wypłat
4 Ustawienia	
41 Zegar	Przestawienie zegara
42 Dane Identyf.	
421 Nagłówek wydr.	Programowanie nagłówka
422 Numer kasy	Programowanie nr kasy
423 NIP	Programowanie NIP
43 Stawki podatku	Edycja stawek podatkowych
44 Tekst reklam.	Wybór tekstu reklamowego po paragonie
45 Opcje	
451 Komunikacja	
4511 Połączenia RS 232	Przyporządkowanie portu RS do urządzeń
4512 PC	Opcje komunikacji z PC
4513 PC2	Opcje komunikacji z PC2
4514 Ustaw. Sieci	Ustawienie parametrów sieci
4515 Ustawienia DNS	Ustawienie parametrów Domain Name Server
4516 Ustaw. Monitora	Ustawienie komunikacji Monitora Wydruku
4517 Ustaw. Druk zamów.	Ustawienie komunikacji drukarki zamówień
452 Sprzęt	
4521 Energia	
45211 Oszczędność	Opcje Autowylłączania i Autowygazania
4522 Komponenty	Opcje komponentów sprzętowych
4523 Wyświetlanie	
45231 Opcje	Opcje wyświetlania wyświetlacza obsługi i klienta
45232 Kontrast	Ustawienia kontrastu wyświetlaczy
4525 Głośność	Ustawienie głośności urządzenia
453 System	Opcje systemowe
454 Obsługa	Opcje obsługi
455 Sprzedaż	Opcje sprzedaży
456 Wydruk	
4561 Ogólne	Ogólne opcje wydruku (podkreślenia)
4562 Paragonu	Opcje zawartości paragonu
4563 Zestawu Rap	Opcje Zestawu Raportu (Rap. Łańcuchowy)
4564 Rap. Zm. Tow.	Opcje drukowania Raportu Zmian Towarów
4565 II Waluta.	Drukowanie drugiej waluty pod paragonem (przeliczenie)
4566 Niefiskalny	
45661 Edycja	Programowanie wydruków niefiskalnych
45662 Linie	Wybór linii poszczególnych wydruków
45663 Usuń	Usuwanie zaprogramowanych wydruków niefiskalnych
45669 Drukuj konf.	Wydruk ustawień wydruku niefiskalnego
457 Dane	

4571 Kod wagowy	Typ kodu wagowego
4572 Kontrola	Kontrola danych
4574 Odsyłanie	Odsyłanie danych
458 Funkcje opcji	
4581 Ustaw domyślne	Ustawia domyślne opcje
459 Drukuj Opcje	Wydruk ustawień opcji
46 Limity	
461 Rabatów	Ustawienia maksymalnych rabatów
462 Kwot	Ustawienia maks. kwot paragonu, gotówki itp.
463 Bufora online	Ustawienie limitu dla bufora on-line
464 Tabela HALO	Ustawienia tabeli HALO
47 Parametry	
471 Rabaty domyślne	Ustawienie domyślnych rabatów
472 Kursy walut	Ustawienie kursu EURO
473 Autowylogowanie	Ustawienie czasu automatycznego wylogowania
48 Interfejs użytkownika	
482 Klawisze funkcji	
4821 Edycja	Edycja klawiszy powiązań klawiszy z odpowiednimi funkcjami kasy
4822 Ustaw domyślne	Przypisanie domyślnych funkcji klawiszom funkcyjnym
4829 Drukuj	Drukowanie zestawienia interfejsu użytkownika
489 Drukuj	
49 Drukuj ustawienia	Wydruk ustawień kasy (w tym opcji)
5 Serwis	
51 Testy	
511 Serwisowe	Testy tylko dla serwisu
512 Wszystkie	Testy wszystkie
513 Pojedynczo	Wybrane testy
514 Cyklicznie	Testy cykliczne
52 Ustawienia serwisowe	Ustawienia serwisowe – wymagany tryb serwisu
521 NIP	Wprowadzenie numeru NIP
522 Fiskalizacja	Fiskalizacja kasy
523 Data Przegl.	Ustawienie daty przeglądu
524 Data Blokady	Ustawienie daty blokady
525 Wyłącz. Blokady	Wyłączenie blokady
526 Koniec tr. F.	Zakończenie trybu fiskalnego
527 Zerowanie	
5271 Danych	Wybór zerowania danych
5272 Kopia E	
1 Zeruj tryb NF	Zerowanie trybu нефiskalnego
2 Odśwież bazy Kopii E	Odświeżanie bazy kart Kopii E.
528 Zaawansowane	
5281 Zmiana waluty	Funkcja zmiany waluty głównej kasy
5283 Kontrast wydruku	Ustawienie kontrastu wydruku
529 Kalibr. zegara	
53 Funkcje serwisowe	Funkcje serwisowe
531 Sprawdź bazy	Sprawdź poprawność baz danych
532 Kopia E	Funkcje serwisowe dotyczące Kopii Elektronicznej
5321 Weryfikuj	Weryfikacja karty Kopii E
5322 Sprawdź plik	Weryfikacja wybranego pliku karty Kopii E
5323 Raport zdarzeń	Raport szczegółowy zdarzeń dla danej karty Kopii E
5324 Odzyskaj kartę	Odtworzenie utraconej karty SD z kopią E
5325 Znajdź hasło karty	Odzyskiwanie hasła
5326 Format karty	Formatowanie pustych kart
533 Zrzut pamięci	Funkcje serwisowe specjalne
5331 RAM FLASH FM	Funkcje serwisowe specjalne
5332 Usd	Funkcje serwisowe specjalne
5333 Log	Funkcje serwisowe specjalne
535 Klucz serwisowy	Funkcje serwisowe specjalne

5351 Informacje	Funkcje serwisowe specjalne
5352 Aktyw. pr. do f.asyn.	Funkcje serwisowe specjalne
5358 Raport użyć	Funkcje serwisowe specjalne
5359 Drukuj informacje	Funkcje serwisowe specjalne
59 Informacje	
591 Wersja	Wyświetlenie wersji
592 Pamięć fisk.	Wyświetlenie danych o pamięci fiskalnej
593 Pomiar napięć	Wyświetlenie pomiarów napięć
594 Zasoby kasy	Dane dotyczące dostępnych zasobów kasy
599 Drukuj	Drukuje dostępne informacje serwisowe
6 Funkcje zaawansowane	
61 Kopia E	
611 Otwarcie nowej karty	Przygotowanie nowej karty do pracy z kasą
612 Kopie dodatkowe	Utworzenie dodatkowych kopii Karty E
613 Zamknięcie karty	Zamknięcie nośnika
614 Nadaj hasło karty	Utworzenie/zmiana hasła do Karty Kopii E
9 Pomoc	
91 Drukuj Menu	
92 Drukuj Ustaw.	
93 Drukuj Opcje	

Struktura MENU Paragonu – menu dostępne w otwartym paragonie:

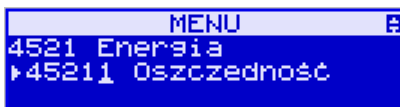
1 Edytuj paragon	funkcja edycji paragonu (przeglądanie paragonu)
2 Anuluj pozycje	anuluje ostatnią pozycję na paragonie
3 Anuluj zapłatę	anuluje wprowadzoną zapłatę za paragon
4 Anuluj paragon	anuluje cały paragon
5 Otwórz szufladę	otwiera szufladę w otwartym paragonie
6 Edycja numeru	edycja (wpisanie, poprawa, kasowanie) numeru bez sprzedaży
7 Pokaż w walucie II	pokazuje cenę tow./wartość par. w EURO (wg zaprogramowanego kursu)
8 Pokaż czas	pokazuje aktualną: datę, czas
9 Pokaż użytkownika	pokazuje aktualnie zalogowanego użytkownika
11 Opis towaru	dodaje opis do towaru
12 Transakcja lojalnościowa	wykonuje transakcję naliczania punktów

3. Włączanie i wyłączanie kasy oraz jej tryby oszczędzania energii

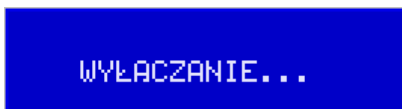
Po naciśnięciu w wyłączonej kase klawisza i przytrzymaniu przez ok. 2 sekundy, kasa uruchomi się wykonując wewnętrzne testy systemowe, informując o tym użytkownika. Następnie kasa przejdzie do trybu sprzedaży. Gdy kasa nie jest zasilana z zasilacza zewnętrznego a jedynie z akumulatora wewnętrznego, ze względu na oszczędność energii w nim zgromadzonej, po okresie bezczynności kasa automatycznie:

- 1) Wygasi wyświetlacze po określonym w opcjach czasie autowygaszania.
- 2) Wyłączy się po ustawionym w opcjach czasie autowylączenia.

W opcjach [45211] **Oszczędność** jest możliwość ustawienia w/w czasów.

Aby wyłączyć kasę, należy nacisnąć i przytrzymać przez ok. 2 sekundy klawisz . Po tym czasie ukaże się menu wyłączania skąd można wybrać tryb wyłączenia:

- Kasa się w pełni wyłączy

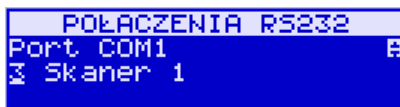
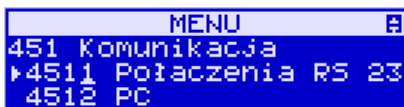
UWAGA!

W sytuacjach awaryjnych należy skorzystać z awaryjnego wyłączenia kasy, polega ono na

naciśnięciu i przytrzymaniu klawisza przez 10 sekund. Jeśli to nie pomoże i kasa nadal się nie wyłączy konieczne może być odpięcie akumulatora i jeśli problem będzie się powtarzał to wezwanie serwisu.

3.1. Podłączanie i konfiguracja czytnika kodów kreskowych.

Kasa SENTO E może współpracować z czytnikiem kodów kreskowych (skanerem). Doboru oraz konfiguracji czytnika powinien dokonać uprawniony serwisant. Do podłączenia kasy z komputerem niezbędny jest specjalny przewód połączeniowy kasa (COM) - Skaner. Podłączać skaner do kasy należy tylko przy wyłączonym zasilaniu kasy.

W funkcji [4511] **Połączenia RS232** jest możliwość wyboru urządzenia współpracującego na portach RS232. Należy na właściwym porcie ustawić urządzenie współpracujące **Skaner**.

Jeśli identyfikacja towarów odbywać się będzie za pomocą skanera, należy zwrócić uwagę na ustawienie opcji kontroli kodu EAN

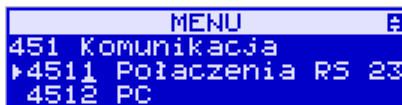
w Opcjach Kontroli Danych, jak również typ kodu wagowego ustawianego funkcją.

Do kasy można również podłączyć czytnik kodów kreskowych poprzez złącze USB typu HOST. Czytnik musi być skonfigurowany do pracy w interfejsie USB w klasie HID. Sento E obsługuje tylko czytniki pracujące w klasie HID. Dodatkowo, niektóre czytniki posiadają konfigurację znaków PREFIX, SUFFIX. Dla Sento E PREFIX'u ma nie być, natomiast SUFFIX powinien być znakiem końca linii (CR) lub (LF).

3.2. Podłączanie wagi

Kasa może współpracować z elektroniczną wagą sklepową. Wagę można podłączyć do portu COM. Do podłączenia wagi z kasą niezbędny jest specjalny przewód połączeniowy (do danego typu wagi). Doboru wagi powinien dokonać uprawniony serwisant.

W funkcji [4511] **Połączenia** jest możliwość wyboru urządzenia współpracującego. Należy na porcie COM1 ustawić urządzenie: WAGA.

3.3. Podłączanie komputera

Kasa SENTO E posiada możliwość współpracy z komputerem. Do podłączenia kasy z komputerem niezbędny jest specjalny przewód połączeniowy. Należy pamiętać o ustawieniu w opcji [4511] **Połączenia** na Komputer PC na porcie COM1.

```

      MENU
451 Komunikacja
▶4511 Połączenia RS 23
4512 PC

```

```

      POŁĄCZENIA RS232
Port COM1
1 PC

```

W opcjach komunikacji [4512] PC należy ustawić właściwą prędkość transmisji – taką samą jak w komputerze.

```

      USTAWIENIA PORTU
Prędkość
4 9600 bps

```

3.4. Podłączenie i współpraca z terminalem płatniczym EFT

Do kasy SENTO E można podłączyć terminal płatniczy EFT. Terminal ten realizuje płatności kartami płatniczymi. Preferowanymi urządzeniami są terminale oferowane przez NOVITUS, współpracujący z Centrum Rozliczeniowym Pekao S.A. Dzięki połączeniu kasy z terminalem zakończenie paragonu przy płatności kartą płatniczą powoduje skomunikowanie się kasy z terminalem. Przesyłana jest od razu do niego informacja z kwotą do zapłaty (wyeliminowana możliwość pomyłki przy przepisywaniu kwoty z paragonu do terminala oraz przyspieszona sama transakcja). Dalszy sposób obsługi terminala znajdzie Użytkownik w Instrukcji Obsługi terminala. Po pozytywnie zakończonej płatności, terminal przesyła do kasy potwierdzenie, co automatycznie kończy paragon. Podłączenia terminala do kasy powinien dokonać uprawniony serwisant, posiadający uprawnienia na serwisowanie kas oraz terminali płatniczych. Podłączenia należy dokonać przy wyłączeniu zasilania tak kasy, jak i terminala płatniczego. Do podłączenia służy port COM umieszczony od spodu kasy. Po podłączeniu terminala konieczne jest ustawienie urządzenia współpracującego na EFT funkcją [4511] Połączenia na wybranym porcie COM.

3.5. Podłączanie szuflady

Do kasy SENTO E jest możliwość podłączenia kasety na pieniądze (szuflady). Może to być jedynie tzw. szuflada aktywna. Doboru szuflady oraz pierwszego podłączenia powinien dokonać uprawniony serwisant. Szufladę podłącza się do właściwego portu COM. W ofercie producenta kasy dostępne są specjalne szuflady dedykowane dla kas SENTO E. Po podłączeniu szuflady konieczne jest włączenie odpowiedniej funkcji w menu kasy:

```

      MENU
452 Sprzet
4521 Energia
▶4522 Komponenty

```

```

      AKTYWNE KOMPONENTY
Wybierz opcje
01 Szuflada

```


3.6. Wymiana papieru

W wyposażeniu dostarczonym wraz z kasą SENTO E znajduje się rolka papieru, który przed rozpoczęciem pracy należy w odpowiedni sposób założyć. Z uwagi na to, iż

czynność wymiany papieru jest jedną z najczęstszych operacji wykonywanych podczas obsługi kasy, która wykonana niedokładnie może być przyczyną nieprawidłowej pracy urządzenia, wskazane jest, aby użytkownik dokładnie zapoznał się ze sposobem zakładania nowych rolek papieru. Papier w kasie fiskalnej zużywany jest całkowicie, zbliżanie się do końca rolki papieru sygnalizowane jest kolorowym paskiem na papierze, natomiast jego koniec sygnalizowany jest komunikatem: **BRAK PAPIERU** na wyświetlaczu obsługi:

W kasie zastosowano mechanizm z bardzo prostym montażem papieru. W celu wymiany papieru na nowy należy:

- podnieść pokrywę komory mechanizmu drukującego, chwytając ją po bokach przedniej części i unosząc do góry – pokrywa w przedniej części posiada zaczepy i wałek mechanizmu drukującego.
- wyciągnąć resztki papieru i usunąć z łoża drukarki pozostałe po starych papierach gilzy (nałożone na plastikową oś papieru);
- przygotować nową rolkę poprzez odwiniecie papieru, (**uwaga na ewentualne pozostałości po kleju, aby po założeniu nie zabrudzić nim głowicy drukarki**)
- Włożyć rolkę papieru do zasobnika papieru zatrzasknąć pokrywę mechanizmu drukującego, tak aby odwinęta część papieru wychodziła na zewnątrz kasy
- skasować komunikat **BRAK PAPIERU** przyciskiem .
-

Ponadto, w kasie Sento E możliwe jest skorzystanie z takiej możliwości jak podsuwanie/wysuwanie papieru, co można osiągnąć na 2 sposoby: albo poprzez zaprogramowanie tej funkcji na klawiszu funkcyjnym i bezpośrednie skorzystanie z niego w razie potrzeby albo

poprzez użycie kombinacji klawiszy i .

UWAGA! Podczas wymiany papieru należy zwrócić uwagę na stan mechanizmu drukującego i jego sprawność, czy nie jest zanieczyszczony pyłem z papieru. Podczas każdorazowej wymiany papieru należy oczyścić mechanizm drukujący z pyłu za pomocą delikatnego pędzelka czy szczotki, lub przedmuchać sprężonym powietrzem!!!

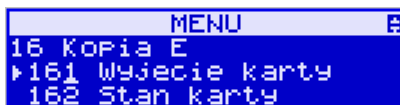
3.7. Instalowanie karty kopii elektronicznej

Kasa dostarczona od producenta jest wyposażona w pierwszą kartę SD Kopii E, która wystarczy na długi okres czasu. W celu wyjęcia tej karty należy wcześniej postępować wg następującej procedury:

Wyjęcie karty SD:

Wyjęcie karty można przeprowadzać tylko, gdy:

- 1) Kasa jest wyłączona.
- 2) Wywołano wcześniej funkcję menu 1.6.1 Wyjęcie Karty i kasa po komunikatach wyłączy się informując, kiedy można wyciągnąć kartę.

Uwaga! Kasa SENTO E po w/w komunikatach wyłącza się, aby wyciągnięcie karty ze względów bezpieczeństwa danych karty i kasy następowało na wyłączonej kasie.

Aby wyciągnąć kartę SD należy ją najpierw docisnąć w dół, aby zwolnił się mechanizm trzymający kartę. Po tym dociśnięciu i puszczeniu, karta będzie lekko wysunięta. Z pozycji lekko wysuniętej można już wyciągnąć kartę całkiem z gniazda do góry.

Włożenie karty SD:

UWAGA! W kasie SENTO E należy montować kartę tylko na wyłączonej kasie. W przypadku włożenia karty we włączonej kasie kasa wyświetli odpowiednie komunikaty i wykona zapobiegawczy restart (aby kasa ani karta SD nie była narażona na możliwe zakłócenia powstające przy wkładaniu karty w załączonej kasie).

Kartę SD wkładamy w szczelinę gniazda karty stykami skierowanymi w dół i w stronę mechanizmu drukującego. Wkładaną kartę należy docisnąć całkiem w dół, aby zadziałał mechanizm trzymający kartę. Prawidłowo włożona karta puszczona po w/w dociśnięciu powinna minimalnie wystawać ze szczeliny.

4. [1] FUNKCJE

W tym trybie menu użytkownik ma do wyboru funkcje dotyczące m.in. logowania użytkownika, operacji kasowych, sterowania trybem sprzedaży i wyświetlania różnych informacji. Zostały one opisane w następnych podrozdziałach.

4.1. [11] Użytkownik

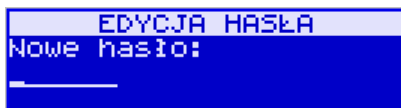
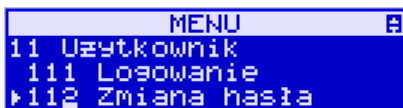
W pozycji menu kasy jest możliwość zalogowania właściwego użytkownika, który będzie prowadził sprzedaż na kasie. Na konto tego użytkownika (kasjera) zaliczone zostaną wszelkie obroty (sprzedaż, rozliczenie środków płatniczych itp.), jakie będą wykonywane na kasie do chwili zalogowania innego kasjera.

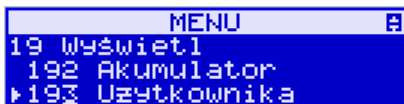
[111] **Logowanie** – po naciśnięciu jest możliwość wyboru kasjera (poprzez wpisanie jego numeru, lub wyboru z listy), lub dodanie nowego użytkownika, jeśli użytkownik nie został zaprogramowany. Po wyborze użytkownika, kasa zażąda wprowadzenia hasła, jakie zostało dla niego zaprogramowane:

[112] **Zmiana hasła** – po naciśnięciu jest możliwość zmiany hasła dla zalogowanego użytkownika.

Aby sprawdzić, jaki użytkownik jest aktualnie zalogowany można użyć funkcji [193] **Wyświetl Użytkownika**:

4.2. [12] Kasa

W menu [12] **Kasa** użytkownik ma możliwość dokonania wpłaty oraz wypłaty z kasy.

Operacje wpłaty/wypłaty z kasy przy pomocy klawiatury (bez wejścia w menu) zostały opisane w rozdziale 11.21 Wpłata/Wypłata gotówki z szuflady.

[121] **Wpłata** – po wejściu do tej pozycji menu pokazuje się okno dialogowe do wpisania wartości wpłaty. Po wpisaniu za pomocą klawiszy numerycznych wartości wpłaty zatwierdzamy ją klawiszem

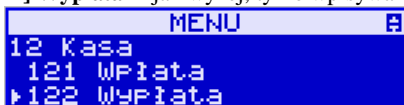

dzamy ją klawiszem

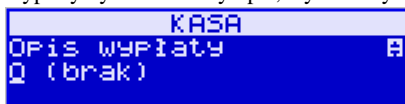

Kasa drukuje potwierdzenie dokonania (zarejestrowania) wpłaty do kasy. Kwota ta będzie widoczna w raporcie stanu kasy oraz raporcie kasjera, który był zalogowany w chwili dokonania wpłaty.

[122] **Wypłata** – jak wyżej, tylko wpisywana wartość jest wypłatą z kasy.

Następnie urządzenie prosi o podanie opisu wypłaty. Jeśli nie chcemy, aby na pokwitowaniu wypłaty był drukowany opis, wybieramy opcję (brak).

Jeśli jednak opis ma się pojawić na pokwitowaniu, to należy wpisać własny przy pomocy opcji [Edycja]

W kolejnym kroku należy wskazać sposób wypłaty (jeśli w menu [37] Płatności została ustawiona opcja 3 Dozwolone wypłaty).

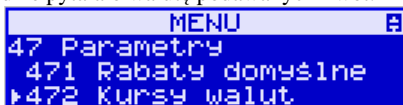

Po wybraniu właściwej opcji i naciśnięciu klawisza zostanie wydrukowane pokwitowanie wypłaty.

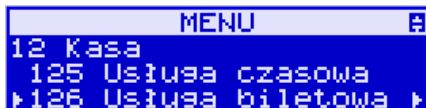
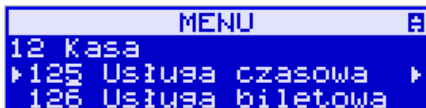

[123] **Otwórz szufladę** – polecenie otwarcia szuflady bez konieczności wprowadzania kwoty wpłaty lub wypłaty.

Uwaga! Jeśli na kasie zaprogramowany jest kurs Euro (ustawienie [472] Kurs Euro) kasa będzie pytała o walutę podawanych kwot.

4.3. [125] Usługa czasowa i [126] Usługa biletowa = busowa

Usługa czasowa pozwala na rozpoczęcie i zakończenie usługi czasowej (np. na parkingu) wg zdefiniowanych wcześniej w funkcji [381] kryteriów. Natomiast usługa biletowa umożliwia sprzedaż usług transportowych (np. busowych) od rozpoczęcia kursu przez poszczególne przystanki po zakończenie kursu. Usługa taka przebiega również według zdefiniowanego wcześniej w funkcji [382] schematu.

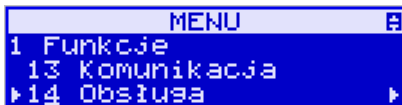
4.4. [13] Komunikacja

W menu [13] **KOMUNIKACJA** użytkownik ma możliwość szybkiego przełączania i sterowania (w przypadku modemu) funkcji związanych z komunikacją kasy z komputerem (PC) lub modemem.

[131] **Modem** – po wejściu do tej pozycji pokazuje się menu niższego rzędu, a w nim:

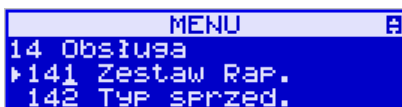
[1311] **Inicjuj** – funkcja wysyła ciąg znaków konfiguracyjnych do modemu. Ciąg znaków konfiguruje się w opcji [4514] **Opcje Modemu**.

[1312] **Połącz** – funkcja służy do wybrania numeru i nawiązania połączenia ze zdalnym komputerem, który może przysyłać lub odbierać dane z kasy. Sekwencję wybierania numeru edytujemy także w opcji [4514] **Opcje Modemu**

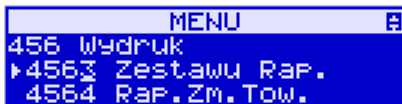
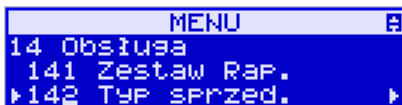
[1313] Rozłącz – funkcja rozłączenia połączenia modemowego**4.5. Obsługa**

W menu **[14] Obsługa** mamy możliwość wybrania następujących funkcji:

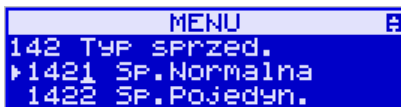
- 1) Zestaw raportów
- 2) Typu Sprzedaży: sprzedaż normalna lub pojedyncza.

4.6. [141] Zestaw raportów

W funkcji tej kasjer, który nie ma dostępu do pełnego menu (został mu on ograniczony), może wydrukować Zestaw Raportów (zdefiniowany w opcjach **[4563] Zestaw Raportów**).

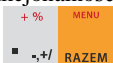
4.7. [142] Typ sprzedaży

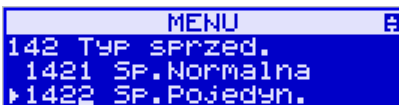
W menu tym możemy wybrać jeden z dwóch możliwych trybów prowadzenia sprzedaży na kasie:

- 1) **[1421] Sprzedaż Normalna:** – standardowy tryb sprzedaży, który umożliwia pełną funkcjonalność obsługi sprzedaży. Tryb ten można

także włączyć poprzez wybranie sekwencji

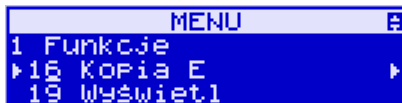

2) **[1422] Sprzedaż Pojedyncza:** – specjalny tryb sprzedaży, w którym sprzedaż jednego towaru powoduje natychmiastowe zakończenie para-

gonu. Tryb ten można także włączyć poprzez wybranie sekwencji

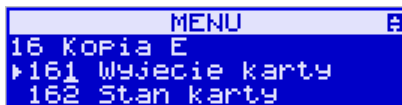
4.8. [16] Kopia E

Podstawowe opcje obsługi karty kopii elektronicznej dostępne są w menu [1.6] Kopia E:

- 1.6 Kopia E
 - 1 Wyjęcie karty
 - 2 Stan karty

4.9. [161] Wyjęcie karty

Aby bezpiecznie usunąć kartę kopii elektronicznej z kasy należy wejść przyciskiem

w MENU [1] Funkcje → [1.6] Kopia E → [1.6.1] Wyjęcie karty i nacisnąć

klawisz

Wówczas pojawia się komunikat: „Można bezpiecznie usunąć kartę”. Wtedy dopiero można wyjąć fizycznie kartę Kopii E, jak to opisano w rozdziale 3.7, po czym powinno nastąpić wyjęcie karty z kasy fiskalnej.

Jeżeli wszystkie czynności zostały wykonane prawidłowo, na wyświetlaczu pojawia się informacja: „Karta bezpiecznie usunięta”.

W tym momencie należy nacisnąć klawisz , po czym można wyjść z menu. W przypadku nieprawidłowego usunięcia nośnika, kasa wyświetla komunikat: „Błąd wyjęcia karty”.

Należy wówczas nacisnąć klawisz i ewentualnie powtórzyć powyższe czynności.

Wyjęcie nośnika danych z gniazda w trakcie pracy kasy bez funkcji menu sygnalizowane jest komunikatem: „Wykryto niepoprawne wyjęcie karty pamięci”.

Jednakże jest to zakazany sposób usuwania karty (patrz: 2.3 – zalecenia podstawowe).

W przypadku, kiedy informatyczny nośnik danych został odłączony od kasy, kasa po wykonaniu raportu dobowego i niepodjęciu przekazania zawartości pamięci podręcznej kopii wydruków na nośnik w przypadku dalszego prowadzenia rejestracji sprzedaży, sygnalizuje ten stan miganiem klawiszy i odpowiednim komunikatem na wyświetlaczu. Dopuszcza się wykonanie tylko dwóch raportów dobowych bez obecności karty w kasie. Po ponownym zainstalowaniu karty, dane wydruków zostaną do niej dopisane. Przy próbie wykonania sprzedaży lub trzeciego raportu dobowego bez wpiętej karty, kasa wyświetla komunikat błędu: „Nie zapisano kopii elektronicznej”.

Należy wówczas nacisnąć klawisz i zainstalować kartę w kasie. Wówczas nastąpi zapis danych wydruków na nośnik. Nie powinno się wykonywać żadnych czynności, dopóki zapis nie zostanie zakończony.

4.10. [162] Stan karty

[162] Stan karty – drukuje Raport Stanu Karty Kopii E.

```

      MENU
16 Kopia E
 161 Wyjście karty
▶162 Stan karty

```

Funkcja ta dostępna jest również w menu [274] **Stan karty** opisana w funkcji 5.377.

```

      MENU
27 Wydruki Kopii E
▶274 Stan karty
 275 Ostatni wydruk

```

4.11. [19] Wyświetl

```

      MENU
1 Funkcje
 16 Kopia E
▶19 Wyświetl

```

Funkcja [19] **Wyświetl** umożliwia wyświetlenie na wyświetlaczu (bez wydruku) takich danych, jak:

```

      MENU
19 Wyświetl
▶191 Czas
 192 Akumulator

```

[191] **Czas** – wyświetla aktualnie zaprogramowany czas w kasie;

```

      MENU
19 Wyświetl
 191 Czas
▶192 Akumulator

```

[192] **Akumulator** – wyświetla stan naładowania akumulatora wewnętrznego kasy;

```

      MENU
19 Wyświetl
 192 Akumulator
▶193 Użytkownika

```

[193] **Użytkownika** – wyświetla nazwę aktualnie zalogowanego użytkownika;

```

      MENU
19 Wyświetl
 193 Użytkownika
▶194 Ostatni paragon

```

[194] **Ostatni paragon** – wartość ostatniego paragonu;

```

      MENU
19 Wyświetl
 194 Ostatni paragon
▶195 Gotówkę

```

[195] **Gotówkę** – stan gotówki w kasie;

5. [2] RAPORTY

5.1. [21] Raport dobowy

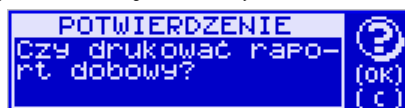
Raport dobowy jest najważniejszym raportem, jaki (zgodnie z przepisami) każdy użytkownik (podatnik) zobowiązany jest wykonać po zakończeniu sprzedaży każdego dnia, nie później, niż przed rozpoczęciem sprzedaży dnia następnego.

Podczas wykonywania tego raportu następuje zapis do pamięci fiskalnej obrotu z całego dnia (od ostatniego raportu dobowego zerującego) z uwzględnieniem rozdziału kwot podatku na poszczególne stawki PTU, daty i godziny wykonania raportu, ilości wystawionych paragonów fiskalnych, ilości i wartości anulowanych paragonów. Wydruk tego raportu oznaczony jest numerem unikatowym kasy i logo fiskalnym: stylizowanym z literek PL. **Wydruk ten należy starannie przechowywać – służy jako rozliczenie podatków z Urzędem Skarbowym.**

Kolejność operacji podczas wykonywania raportu dobowego:

Po wejściu do funkcji [21] **Raport dobowy** i zatwierdzeniu klawiszem kasa wyświetli komunikat: *Czy drukować raport dobowy?*

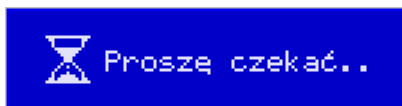
Klawiszem można zrezygnować z wykonania funkcji, klawiszem potwierdzamy wykonanie funkcji. Kolejnym pytaniem będzie pytanie o poprawność daty:

Należy bezwzględnie skontrolować, czy wyświetlana przez kasę data jest zgodna z rzeczywistością, gdyż zatwierdzenie raportu dobowego z niewłaściwą datą doprowadzi do uszkodzenia pamięci fiskalnej kasy i konieczności jej wymiany na nową na koszt podatnika!!!

Kasa zawsze pokazuje faktyczną datę wykonania raportu, nie ma możliwości jej zmiany (np. na dzień poprzedni, gdyż sprzedaż dokonana była w dniu poprzednim).

Jeżeli wyświetlana data jest poprawna, zatwierdzamy klawiszem i raport dobowy zostanie wykonany (pojawi się komunikat: *Proszę czekać...* i nastąpi wydruk raportu).

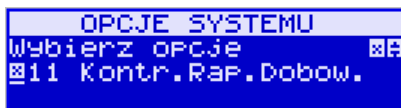
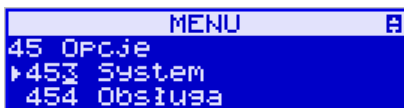
W przypadku stwierdzenia niezgodności wyświetlanej daty z rzeczywistością, należy wycofać się

z funkcji raportu dobowego klawiszem i niezwłocznie wezwać serwis!!! W przypadku, gdy od ostatniego raportu dobowego nie była wykonana sprzedaż, po wejściu do funkcji raportu dobowego pojawi się komunikat:

Zatwierdzenie tego komunikatu spowoduje wydrukowanie i zapisanie do pamięci fiskalnej raportu dobowego z zerowymi wartościami.

Kasa może przypominać o potrzebie wykonania raportu dobowego, jeśli poprzedniego dnia nie wykonano raportu dobowego.

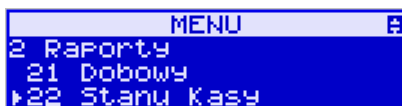

Aby przypomnienie było zgłaszane należy zaznaczyć opcję systemową w pozycji menu [453] **System**, opcja 11 – **Kontrola raportu dobowego**.

Kasa może blokować sprzedaż, jeśli stwierdzi, że w dniu poprzednim ma zarejestrowaną sprzedaż, a w ramach poprzedniej doby nie ma wykonanego raportu dobowego (niekoniecznie na koniec dnia). Aby włączyć taką kontrolę, należy zaznaczyć opcję **19.Blok.sprz.bez.rap.dobow.** (czyli: Blokada sprzedaży bez raportu dobowego) w menu [455] **Opcje sprzedaży**

5.2. [22] Stan kasy

W raporcie stanu kasy drukowane są wartości sprzedaży z rozbić na poszczególne środki płatnicze: gotówka, czeki itp., wpłaty, wypłaty, skup i sprzedaż opakowań zwrotnych, ilość paragonów fiskalnych, ilość paragonów anulowanych, ilość pozycji stornowanych.

Po wybraniu funkcji **[22] Stan Kasy** i zatwierdzeniu klawiszem jest możliwość wyboru z listy *Rodzaju raportu*:

1. Niezerujący

2. Zerujący

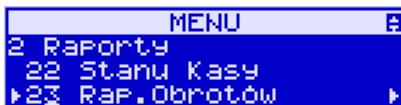

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący, ma charakter jedynie poglądowy - dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać

żądany tryb raportu klawiszami strzałek i zatwierdzić klawiszem - nastąpi wydruk raportu.

5.3. [23] Raporty obrotów

W tym menu mamy możliwość wyboru następujących raportów obrotów:

- 1) Obrotów Kasjerów
- 2) Obrotów Towarów
- 3) Obrotów Opakowań
- 4) Obrotów Działów Towarowych
- 5) Obrotów Godzinowych
- 6) Obrotów Usług

Raporty te zostały szczegółowo opisane w następnych rozdziałach.

5.4. [231] Raport obrotów – Kasjerów

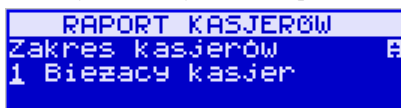
W raporcie kasjera drukowane są dla danego kasjera wartości sprzedaży z rozbiciem na poszczególne środki płatnicze: gotówka, czeki itp., wpłaty, wypłaty, skup i sprzedaż opakowań zwrotnych, ilość paragonów fiskalnych, ilość paragonów anulowanych, ilość pozycji stornowanych wraz z datą i godziną rozpoczęcia (zalogowania) i zakończenia (wylogowania) zmiany.

Po wybraniu funkcji [231] **Raport obrotów Kasjerów** i zatwierdzeniu klawiszem

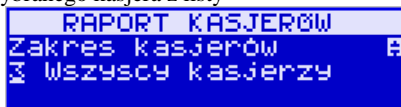
jest możliwość wyboru z listy zakresu raportu:

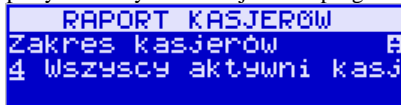
1. Bieżący kasjer – raport tylko dla bieżącego zalogowanego kasjera

2. Z listy – raporty dla wybranego kasjera z listy

3. Wszyscy kasjerzy – raporty dla wszystkich kasjerów zaprogramowanych na kasie

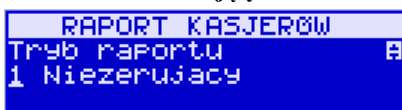

4. Wszyscy aktywni kasjerzy – raporty dla wszystkich aktywnych kasjerów.

Następnie należy wybrać tryb raportu:

1. Niezerujący

2. Zerujący

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący ma charakter jedynie poglądowy - dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać żąda-

ny tryb raportu klawiszami i zatwierdzić - nastąpi wydruk raportu.

5.5. [232] Raport obrotów – Towarów

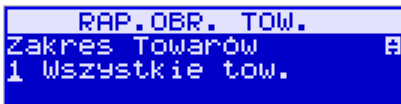
Na raporcie sprzedaży towarów drukowane są nazwy i kody towarów oraz informacje o ilości i wartości ich sprzedaży.

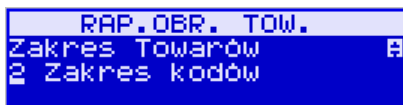
Po wybraniu funkcji [232] **Raport obrotów Towarów** i zatwierdzeniu klawiszem

jest możliwość określenia (wyboru z listy) kryterium *Zakresu raportu*, dla których towarów raport ma być wykonany:

1. **Wszystkie Towary:** – wydrukowanie wszystkich towarów, które były sprzedawane od ostatniego raportu.

2. **Zakres kodów:** – pozwala na wybór zakresu towarów, dla których ma być sporządzony raport. Po wybraniu tego kryterium klawiszem

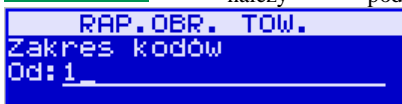

należy podać

Zakres

raportu:

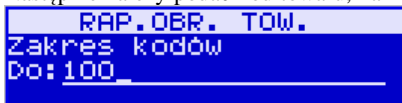
Od:

(wpisać za pomocą klawiszy numerycznych kod towaru początkowego dla wykonania raportu, np. 1) i zatwierdzić klawiszem

Następnie należy podać kod towaru, na którym wydruk raportu ma być zakończony: **Do:**

(np. 100) i zatwierdzić klawiszem

- następuje wydruk raportu.

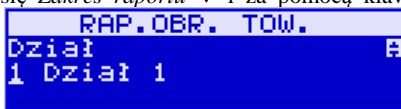
3. **W danym dziale:** – można zadeklarować, z jakiego działu towary mają być objęte raportem. Po wybraniu tego kryterium klawiszem

na wyświetlaczu pokaże się *Zakres raportu* i za pomocą klawiszy

można wybrać z listy dział,

dla

4. **W danej stawce:** – pozwala na wydrukowanie raportu sprzedaży towarów w określonej (wybranej) stawce PTU (VAT). Po wybraniu tego kryterium klawiszem

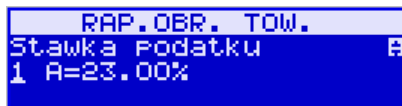

na wyświetlaczu pokaże się *Zakres raportu* i

za pomocą klawiszy

można wybrać z listy stawkę PTU, dla jakiej ma być wykonany raport.

Na liście znajdują się kolejno wszystkie stawki PTU A, B, C, D, E, F, G, a obok nich wyświetlane są wartości tych stawek. Jeśli obok stawki widnieje znak „-”,

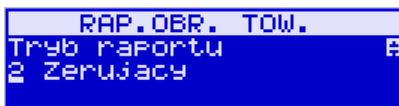
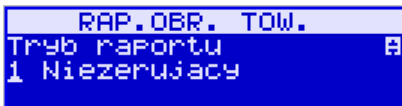
Oznacza to, że dana stawka nie jest oprogramowana (jest nieaktywna), jeśli widnieje znaczek ZW, oznacza to, że towary przywiązane do tej litery są towarami zwolnionymi z podatku.

Po wyborze i zatwierdzeniu klawiszem jednego z wyżej opisanych kryteriów należy wybrać z dostępnej listy *Tryb raportu* :

1. Niezerujący

2. Zerujący

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący ma charakter jedynie poglądowy, dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać żądany

tryb raportu i zatwierdzić klawiszem - nastąpi wydruk raportu. Jeśli nie było sprzedaży w podanym zakresie, na raporcie (z określeniem podanego zakresu) wydrukowany zostanie komunikat: *Brak sprzedaży*.

5.6. [233] Raport obrotów – Opakowań

Na raporcie obrotów opakowań drukowane są nazwy i kody opakowań oraz informacje o ilości i wartości ich sprzedaży oraz przyjęć.

Po wybraniu funkcji [233]

Raport

obrotów

Opakowań

i zatwierdzeniu klawiszem jest możliwość określenia (wyboru z listy) kryterium – *Zakresu raportu*, dla których opakowań raport ma być wykonany:

1. **Wszystkie:** – wydrukowanie raportu wszystkich opakowań, które były sprzedawane i przyjmowane od ostatniego raportu.

2. **Zakres kodów:** – pozwala na wybór zakresu opakowań, dla których ma być sporządzony raport. Po wybraniu tego kryterium klawi-

szem

należy

podać

Zakres

raportu:

Od:

```

RAP. SPRZED.OP.
Zakres kodów
Od: 1_

```

(wpisać za pomocą klawiszy numerycznych kod opakowania początkowego dla wykonania raportu, np. 1) i zatwierdzić klawiszem

```

OK GOTÓWKA

```

Następnie należy podać kod opakowania, na którym wydruk raportu ma

```

RAP. SPRZED.OP.
Zakres kodów
Do: 100_

```

być zakończony: **Do:** (np. 100) i zatwierdzić

```

OK GOTÓWKA

```

klawiszem

Po wyborze i zatwierdzeniu jednego z wyżej opisanych kryteriów należy wybrać z dostępnej

listy *Tryb raportu* ▼:

1. Niezerujący
2. Zerujący

```

RAP. SPRZED.OP.
Tryb raportu
1 Niezerujący

```

```

RAP. SPRZED.OP.
Tryb raportu
2 Zerujący

```

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący ma charakter jedynie poglądowy, dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać żądany

```

A/a NR F
▲ ▼
CENA KOD

```

tryb raportu klawiszami i zatwierdzić klawiszem **OK GOTÓWKA** - nastąpi wydruk raportu. Jeśli nie było sprzedaży w podanym zakresie, na raporcie (z określeniem podanego zakresu) wydrukowany zostanie komunikat: *Brak sprzedaży*.

5.7. [234] Raport obrotów – Działów towarowych

Na raporcie sprzedaży działów drukowane są nazwy i numery działów oraz informacje o ilości i wartości ich sprzedaży.

Po wybraniu funkcji [234] **Raport obrotów Działów**

```

MENU
23 Rap.Obrotów
▶234 Działów tow.
235 Godzinowych

```

i zatwierdzeniu klawiszem **OK GOTÓWKA** jest możliwość określenia (wyboru z listy) kryterium – *Zakresu raportu*, dla których opakowań raport ma być wykonany:

```

RAP. SPRZED.DZ.
Zakres działów      A
1 Wszystkie

```

1. Wszystkie – wydrukowanie raportu wszystkich działów, w których były sprzedawane towary od ostatniego raportu.

```

RAP. SPRZED.DZ.
Zakres działów      A
2 Zakres działów

```

2. Zakres działów – pozwala na wybór zakresu działów, dla których ma być sporządzony raport. Po wybraniu tego kryterium klawiszem

OK GOTÓWKA

należy podać *Zakres raportu* ▼:

```

RAP. SPRZED.DZ.
Dział               A
1 Dział 1

```

wybrać z dostępnej listy (wyświetlany jest numer i nazwa) dział, od którego raport ma być

rozpoczęty i zatwierdzić klawiszem **OK** GOTÓWKA. Następnie należy wybrać z dostępnej listy dział, na którym wydruk raportu ma być zakończony

```

RAP. SPRZED.DZ.
Dział               A
4 Dział 4

```

i zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA

Po wyborze i zatwierdzeniu jednego z wyżej opisanych kryteriów należy wybrać z dostępnej listy *Tryb raportu* ▼:

1. Niezerujący
2. Zerujący

```

RAP. SPRZED.DZ.
Tryb raportu        A
1 Niezerujący

```

```

RAP. SPRZED.DZ.
Tryb raportu        A
2 Zerujący

```

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący ma charakter jedynie poglądowy, dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać żądany

tryb raportu klawiszami

▲ A/a
▼ NR #
CENA KOD

i zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA

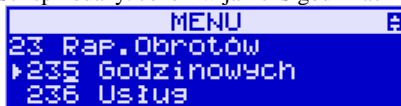
- nastąpi wydruk raportu. Jeśli nie było sprzedaży w podanym zakresie, na raporcie (z określeniem podanego zakresu) wydrukowany zostanie komunikat: *Brak sprzedaży*.

5.8. [235] Raport obrotów – Godzinowych

W raporcie godzinowym drukowane jest zestawienie sprzedaży z rozbiciem na poszczególne godziny, drukowane są informacje o ilości wystawionych w danej godzinie para-

gonów, ilości pozycji na paragonach oraz wartości sprzedaży. Jeżeli w jakichś godzinach nie

wystąpiła sprzedaż, godziny te są pominięte.

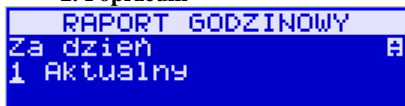
Po wejściu do **[235] Raport obrotów godzinowych** klawiszem

wyświetlone zostanie okno dialogu **Za dzień** i do wyboru:

1. Aktualny

2. Poprzedni

Po wybraniu (za pomocą klawiszy

wyświetlane jest pytanie o tryb raportu:

1. Niezerujący

2. Zerujący

Wydrukowane raporty zawierają identyczne dane, różny jest natomiast skutek ich wykonania. Wykonanie raportu jako zerujący spowoduje wyzerowanie wydrukowanych wartości i dane te w kasie nie będą już dostępne. Wykonanie jako niezerujący ma charakter jedynie poglądowy, dane dalej będą w kasie dostępne i nadal będą sumowane. Należy wybrać żądany

tryb raportu i zatwierdzić klawiszem

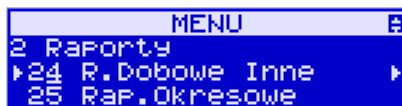

- nastąpi wydruk raportu.

5.9. [236] Raporty obrotów – Usług

Z poziomu tego menu można wydrukować Raport Kwitów Parkingowych – opcja **[2361] Kwity usługi czasowej** oraz Raport Kursów Bus – opcja **[2362] Kursy bus**.

5.10. [24] Raporty dobowe – Inne

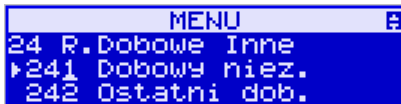

W tym Menu mamy możliwość wybrania do wydruku нефискальных raportów dobowych:

- 1) Raport dobowy niezerujący
- 2) Ostatni raport dobowy

5.11. [241] Raport – Dobowy niezerujący

Raport ten jest нефискальным wydrukiem poglądowym przyszłego raportu dobowego. Drukowane są na nim wartości sprzedaży w poszczególnych stawkach podatkowych wraz z rozliczeniem podatku należnego.


```

MENU
24 R.Dobowe Inne
▶241 Dobowy niez.
242 Ostatni dob.
```

Aby wykonać raport należy wybrać funkcję **[241] Dobowy niezerujący** i zatwierdzić klawiszem

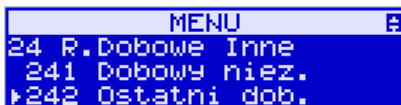

– raport zostanie automatycznie wydrukowany.

Wydrukowanie raportu nie niesie za sobą żadnych konsekwencji – żadne wartości w kasie nie są zerowane. Można go wykonywać wielokrotnie w ciągu dnia.

5.12. [242] Raport – Ostatni dobowy

Raport ten jest нефискаlną kopią ostatniego raportu dobowego. Drukowane są na nim wartości sprzedaży w poszczególnych stawkach podatkowych wraz z rozliczeniem podatku należnego.


```

MENU
24 R.Dobowe Inne
241 Dobowy niez.
▶242 Ostatni dob.
```

Aby wykonać raport należy wybrać funkcję **[242] Ostatni dobowy** i zatwierdzić klawiszem

– raport zostanie automatycznie wydrukowany.

Wydrukowanie raportu nie niesie za sobą żadnych konsekwencji – żadne wartości w kasie nie są zerowane. Można go wykonywać wielokrotnie w ciągu dnia.

5.13. [25] Raporty okresowe

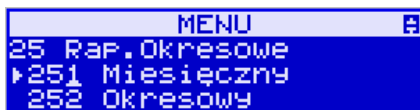
```

MENU
2 Raporty
▶25 Rap.Okresowe
26 Rap.Danych
```

Raporty okresowe są odczytami raportów dobowych z pamięci fiskalnej. W raportach okresowych rozróżniamy 3 typy raportów:

- 1) **Raport Miesięczny** – z zakresu jednego zakończonego miesiąca
- 2) **Raport Okresowy** – z dowolnego zakresu dat lub numerów raportów dobowych
- 3) **Raport Rozliczeniowy** - z dowolnego zakresu dat lub numerów raportów dobowych, ale tylko po zakończeniu trybu fiskalnego

5.14. [251] Raport – Miesięczny

Funkcja [251] **Raport Miesięczny** drukuje raport za okres miesiąca: podaje się tylko miesiąc i rok, za jaki raport ma być wykonany. Drukowane są wszystkie raporty, jakie zostały zapisane w pamięci fiskalnej kasy w wybranym miesiącu. **Wykonanie raportu jest możliwe tylko za zakończony miesiąc.** Po wybraniu tego typu raportu klawiszem

należy określić miesiąc i rok, za jaki raport ma być wydrukowany. Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać (skorygować) podpowiadany przez kasę miesiąc i

rok (za pomocą klawiszy można poruszać się kursorem pomiędzy wyświetlanymi cyframi).

Właściwie wpisany miesiąc i rok należy zatwierdzić klawiszem . Następuje wydruk raportu. Jeśli wybrany zakres jest niewłaściwy (np. miesiąc jeszcze nie jest zakończony), to pokaże się komunikat:

Jeśli w wybranym miesiącu nie było wykonanych raportów dobowych, kasa zgłosi komunikat: *Brak danych w tym zakresie.*

Raport miesięczny jest raportem fiskalnym – posiada pełne oznaczenia fiskalne: dekskryptor: FISKALNY, znaczek PL oraz pełny numer unikatowy kasy (trzy litery i 8 cyfr).

5.15. [252] Raport – Okresowy

```

      MENU
25 Rap. Okresowe
>252 Okresowy
253 Rozliczen.

```

Funkcja [252] **Raport Okresowy** drukuje raport za podany zakres. Zakres można podać jako numery raportów dobowych zapisane w pamięci fiskalnej lub jako daty (początkową i końcową). Raport można wykonać jako pełny lub jako podsumowanie (krótkie zsumowanie raportów z podanego zakresu). Po wybraniu

tego typu raportu klawiszem

OK GOTÓWKA

należy wybrać z listy *Raport* ▼:

1. Wg dat
2. Wg nr

```

      RAPORT OKRESOWY
Wybierz rodzaj
1 Wg Dat

```

```

      RAPORT OKRESOWY
Wybierz rodzaj
2 Wg Nr

```

Właściwe kryterium wybieramy klawiszem

OK GOTÓWKA

przechodzimy do dialogu *Zakres raportu Od*: należy wpisać numer/datę początkową dla raportu okresowego.

```

      RAPORT OKRESOWY
Zakres Raportu
Od: 1

```

```

      RAPORT OKRESOWY
Zakres Raportu
Od: 02-01-2012

```

Datę i numer wpisujemy używając klawiatury numerycznej. Datę podajemy w formacie: DD-MM-RRRR (taki format jest podpowiadany na wyświetlaczu). Podczas wpisywania daty pomiędzy wpisywanymi cyframi można się poruszać kursorem za pomocą klawiszy

▲/▲
▼/▼
CENA KOD

. Wpisany właściwy numer/datę zatwierdzamy klawiszem

OK GOTÓWKA

```

      RAPORT OKRESOWY
Zakres Raportu
Do: 10

```

```

      RAPORT OKRESOWY
Zakres Raportu
Do: 05-04-2012

```

Następnie w identyczny sposób należy wpisać numer /datę końcową dla wykonywanego

raportu. Wpisany numer/datę należy zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA

Kolejnym kryterium do określenia raportu jest rodzaj *Wydruku raportu* ▼:

```

      RAPORT OKRESOWY
Wydruk raportu
1 Pełny

```

1. *Pełny* – wybranie tego typu wydruku spowoduje wydruk wszystkich raportów zapisanych w wybranym zakresie w pamięci fiskalnej. Na końcu wydruku znajdzie się podsumowanie wydrukowanego zakresu. **Raport**

okresowy wykonany jako PEŁNY jest raportem fiskalnym – posiada pełne oznaczenia fiskalne: deskryptor: FISKALNY, znaczek PL oraz pełny numer unikatowy kasy (trzy litery i 8 cyfr).

```

RAPORT OKRESOWY
Wydruk raportu      A
2 Podsumowanie
  
```

2. *Podsumowanie* – raport zostanie wydrukowany w postaci samego podsumowania raportów dobowych z wybranego zakresu. **Raport wykonany jako podsumowanie NIE JEST raportem fiskalnym (deskryptor: NIEFISKALNY, tylko część cyfrowa numeru unikatowego).**

5.16. [253] Raport – Rozliczeniowy

```

MENU      A
25 Rap.Okresowe
252 Okresowy
▶253 Rozliczen.
  
```

Funkcja [253] **Raport Rozliczeniowy** drukuje raport podobny do raportu okresowego opisanego w poprzednim rozdziale, ale ma on inny tytuł („Raport Rozliczeniowy Fiskalny”) i można go wykonać dopiero po zamknięciu trybu fiskalnego kasy. Edycja zakresu i trybu raportu jest identyczna, jak dla raportu okresowego.

5.17. [26] Raporty danych

```

MENU      A
2 Raporty
▶26 Rap.Danych
27 Wydruki KOfi E
  
```

W tym menu mamy do wyboru wydrukowanie szeregu raportów zawierających zaprogramowane dane i ustawienia kasy. Wszystkie z tych raportów są także dostępne w menu [3] **Baza danych** i [4] **Ustawienia** przy każdej kategorii programowanych danych. W tym miejscu zostały zebrane wszystkie te wydruki w celu łatwiejszego wyboru wydrukowania wielu raportów dotyczących ustawionych na kasie danych.

5.18. [261] Raport – Dane towarów

```

MENU      A
26 Rap.Danych
▶261 Dane Towarów
262 Działów
  
```

W tym menu mamy do wyboru wydrukowanie szeregu raportów zawierających dane towarów, opakowań, listy tandemów i ustawienia kasy. Wszystkie z tych raportów są także dostępne w menu [319] **Drukuj dane towarów**.

```

      MENU
31 Towary
 318 Opisy towaru
▶319 Drukuj dane

```


5.19. [2611] Raport – Towary

Ta funkcja służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie towarów.

```

      MENU
261 Dane Towarów
▶2611 Towary
 2612 Opakowania

```

Po wybraniu funkcji **[2611] Raport Towary** i zatwierdzeniu klawiszem jest możliwość określenia (wyboru z listy) kryterium **Zakresu raportu**, dla których towarów raport ma być wykonany:

```

      RAPORT TOW.
Zakres
1 Wszystkie tow.


```

1. **Wszystkie Towary** – wydrukowanie wszystkich towarów, które były sprzedawane od ostatniego raportu.

```

      RAPORT TOW.
Zakres
2 Zakres kodów

```


2. **Zakres kodów** – pozwala na wybór zakresu towarów, dla których ma być sporządzony raport. Po wybraniu tego kryterium klawiszem należy

szem podać *Zakres raportu:* **Od:**

```

      RAPORT TOW.
Zakres kodów
Od: 1

```

(wpisać za pomocą klawiszy numerycznych kod towaru początkowego dla wykonania raportu, np. 1) i zatwierdzić klawiszem .

Następnie należy podać kod towaru, na którym wydruk raportu ma być

```

      RAPORT TOW.
Zakres kodów
Od: 100



```


zakończony: **Do:** (np. 100)

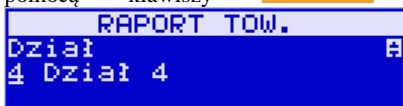
i zatwierdzić klawiszem .

wiszem

3. **W danym dziale** – można zadeklarować, z jakiej grupy towarów (działu) towary mają być objęte raportem. Po wybraniu tego kryte-

rium klawiszem na wyświetlaczu pokaże się *Zakres raportu* i za

pomocą klawiszy można wybrać z listy dział

, dla którego ma być wykonany raport.

4. **W danej stawce** – pozwala na wydrukowanie raportu sprzedaży towarów w określonej (wybranej) stawce PTU (VAT). Po wybra-

niu tego kryterium klawiszem na wyświetlaczu pokaże się *Zakres rapor-*

tu i za pomocą klawiszy można wybrać z listy stawkę PTU, dla której ma być wykonany raport.

Na liście znajdują się kolejno wszystkie stawki PTU A, B, C, D, E, F, G, a obok nich wyświetlane są wartości tych stawek. Jeśli obok stawki widnieje znak „-”,

oznacza to, że dana stawka nie jest oprogramowana (jest nieaktywna), jeśli widnieje znaczek ZW, oznacza to, że towary przywiązane do tej litery są towarami zwolnionymi z podatku.

Po wyborze i zatwierdzeniu klawiszem jednego z wyżej opisanych kryteriów należy z dostępnej listy wybrać **Rodzaj wydruku** :

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
1 Pełne dane
  
```

1. Pełne dane – wszystkie dane towarów

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
2 Cennik
  
```

2. Cennik – nazwa, stawka PTU, kod i cena

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
3 Towary i VAT
  
```

3. Towary i VAT – Nazwa, stawka PTU i kod.

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
4 Zmiany cen
  
```

4. Zmiany cen – Podobnie jak cennik, lecz drukowane są tylko pozycje, których ceny uległy zmianie począwszy od ostatniego raportu.

5.20. [2612] Raport – Opakowania

Ta funkcja służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie opakowań zwrotnych.

Po wybraniu funkcji **[2612] Raport Opakowania**

```

MENU      A
261 Dane Towarów
▶2612 Opakowania
2613 Tandemy
  
```

i zatwierdzeniu klawiszem

jest możliwość określenia (wyboru z listy) kryterium **Zakresu raportu**, dla których towarów raport ma być wykonany:

```


RAPORT TOW.
Zakres      A
1 Wszystkie tow.
  
```

1. Wszystkie opakowania – wydrukowanie wszystkich towarów, które były sprzedawane od ostatniego raportu.

```

RAPORT TOW.
Zakres      A
2 Zakres kodów
  
```

2. Zakres kodów – pozwala na wybór zakresu towarów, dla których ma być sporządzony raport. Po wybraniu tego kryterium klawi-

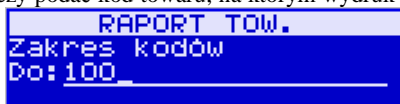
szem należy podać *Zakres raportu:* *Od:*

(wpisać za pomocą klawiszy numerycznych kod towaru początkowego dla wykonania raportu, np. 1) i zatwierdzić klawiszem

Następnie należy podać kod towaru, na którym wydruk raportu ma być

zakończony: **Do:** (np. 100) i zatwierdzić

Po wyborze i zatwierdzeniu klawiszem jednego z wyżej opisanych kryteriów należy z dostępnej listy wybrać **Rodzaj wydruku** :

1. Pełne dane – wszystkie dane towarów

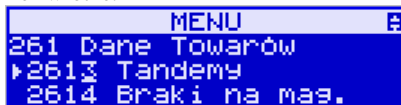
2. Cennik – Nazwa, kod i cena

3. Zmiany cen – Podobnie jak cennik, lecz drukowane są tylko pozycje, których ceny uległy zmianie począwszy od ostatniego raportu.

5.21. [2613] Raport – Tandemy

Ta funkcja służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie tandemów, tj. towarów, które mają przyporządkowane opakowanie zwrotne.

Po wybraniu funkcji **[2613] Tandemy** i za-

twierdzeniu klawiszem do wyboru mamy kryteria:

```

RAPORT TOW.
Zakres
1 Wszystkie tow.

```

1. **Wszystkie Towary** – wydrukowanie wszystkich towarów i opakowań, powiązanych w tandemy.

```

RAPORT TOW.
Zakres
2 Zakres kodów

```

2. **Zakres kodów** – pozwala na wybór zakresu towarów i opakowań, powiązanych w tandemy. Po wybraniu tego kryterium klawiszem

OK GOTÓWKA

należy podać Zakres raportu: *Od:*

```

RAPORT TOW.
Zakres kodów
Od:1_

```

(wpisać za pomocą klawiszy numerycznych kod towaru początkowego dla wykonania raportu, np. 1) i zatwierdzić klawiszem

OK GOTÓWKA

Następnie należy podać kod towaru, na którym wydruk raportu ma być

```

RAPORT TOW.
Zakres kodów
Do:100_

```

zakończony: **Do:** (np. 100)

i zatwierdzić

klawiszem

OK GOTÓWKA

```

RAPORT TOW.
Zakres
3 W danym dziale

```

3. **W danym dziale** – można zadeklarować, z jakiej grupy towarów (działu) towary i opakowania powiązane w tandemy, mają być ob-

jęte raportem. Po wybraniu tego kryterium klawiszem

OK GOTÓWKA

pokaże się *Zakres raportu* i za pomocą klawiszy

A/a NR #
▲ ▼
CENA KOD

można wybrać z listy

```

RAPORT TOW.
Dział
3 Dział 3

```


dział, dla którego ma być wykonany raport.

```

RAPORT TOW.
Zakres
4 W danej stawce

```

4. **W danej stawce** – pozwala na wydrukowanie raportu towarów i opakowań, powiązanych w tandemy w określonej (wybranej) stawce

PTU (VAT) towaru. Po wybraniu tego kryterium klawiszem na wyświetlaczu pokaże się *Zakres raportu* i za pomocą klawiszy   można wybrać z listy stawkę PTU, dla jakiej ma być wykonany raport.

```

RAPORT TOW.
Stawka Podatku      A
3 C=8.00%
  
```

Na liście znajdują się kolejno wszystkie stawki PTU A, B, C, D, E, F, G, a obok nich wyświetlane są wartości tych stawek. Jeśli obok stawki widnieje znak „-”,

```

RAPORT TOW.
Stawka Podatku      A
5 E=-
  
```

oznacza to, że dana stawka nie jest oprogramowana (jest nieaktywna), jeśli widnieje znaczek ZW, oznacza to, że towary przywiązane do tej litery są towarami zwolnionymi z podatku.

```

RAPORT TOW.
Stawka Podatku      A
Z G=ZW.
  
```

Po wyborze i zatwierdzeniu klawiszem jednego z wyżej opisanych kryteriów należy z dostępnej listy wybrać **Rodzaj wydruku** :

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
1 Pełne dane
  
```

1.Pełne dane – wszystkie dane towarów i opakowań

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
2 Cennik
  
```

2.Cennik – Nazwa towaru, stawka PTU, kod i cena, nazwa opakowania, kod

```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
3 Towary i VAT
  
```

3.Towary i VAT – Nazwa towaru, stawka PTU i kod, nazwa opakowania, kod.


```

RAPORT TOW.
Rodzaj wydruku      A
4 Zmiany cen
  
```

4. Zmiany cen – podobnie jak cennik, lecz drukowane są tylko pozycje, których ceny uległy zmianie począwszy od ostatniego raportu.

5.22. [2615] Raport – Drukuj zmiany

Ta funkcja służy do wydrukowania listy zmian towarów i opakowań, które zostały przeprowadzone z komputera PC a nie zostały wydrukowane podczas transmisji. To czy zmiany towarów z PC są drukowane na bieżąco (podczas transmisji) określa opcja **[1] Drukuj potem** w kategorii **[4564] Opcje wydruku Raportu zmian towarów**. Jeśli wydruk nie jest wykonywany na bieżąco to musi zostać zrobiony najpóźniej przed pierwszym paragonem lub przed raportem dobowym. W tych sytuacjach (przed otwarciem paragonu lub wykonaniem raportu dobowego) kasa sama wykona ten raport zmian. Raport zmian obejmuje następujące operacje na towarach:

1. Dodanie towaru
2. Usunięcie towaru (tylko po raporcie dobowym)
3. Zmiana nazwy i/lub stawki PTU (tylko po raporcie dobowym, jako zmiana stawki traktowana też jest zmiana typu z towaru na opakowanie i odwrotnie)

W przypadku, gdy nie wykonano zmian z komputera kasa wyświetli komunikat: *Brak zmian bazy PLU!*

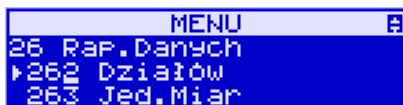
5.23. [2617] Raport – Klawisze towarów

Funkcja pozwala na wydruk zdefiniowanych przez użytkownika klawiszy powiązanych z towarami. Użytkownik może zaprogramować Klawisze Towarów za pomocą funkcji: **[315] Klawisze towarów** lub za pomocą komputera.

5.24. [2618] Raport – Kody dowiązane

Funkcja Kodów dowiązanych pozwala na zaprogramowanie kilku kodów kreskowych dla jednego artykułu (lub grupy podobnych artykułów, w których nazwa i cena towaru jest taka sama). Stosuje się to w przypadku występowania tego samego artykułu od różnych dostawców, gdzie każdy dostawca ma swój kod kreskowy, lub gdy sprzedajemy grupę podobnych towarów, np. jogurt o różnych smakach, w tej samej cenie a z różnymi kodami kreskowymi. Sczytanie któregośkolwiek z zaprogramowanych kodów kreskowych powoduje sprzedaż „towaru głównego”.

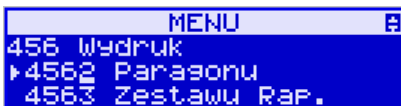
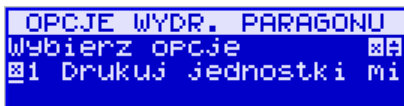
Funkcja „Kodów dowiązanych” może być używana również do umożliwienia sprzedaży opakowań zbiorczych danego towaru. Stosuje się wówczas sprzedaż „towaru głównego” z wielokrotnością. Po doprogramowaniu kodu kreskowego opakowania do „towaru głównego” należy zaprogramować „krotność”, czyli ilość sztuk towarów w opakowaniu. Podczas sprzedaży tak oprogramowanych towarów wystarczy odczytać kod kreskowy z opakowania a kasa sprzeda od razu określoną ilość danego towaru.

5.25. [262] Raport – Działów

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Działów Towarowych, które służą do grupowania towarów. Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.26. [263] Raport – Jednostki miar

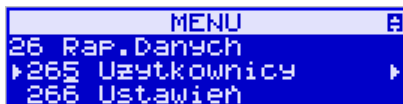
Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Jednostek miar, które mogą być drukowane przy ilościach towarów na paragonie, jeśli wybrana jest opcja: *1 Drukuj jednostki miar* w kategorii [4562] **Opcje wydruku paragonu**.

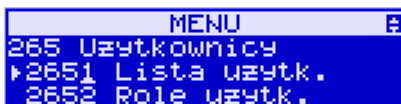
Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.27. [264] Raport – Rabatów

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Rabatów i Narzutów, które mogą być użyte przy wystawianiu paragonu. Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.28. [265] Raport – Użytkownicy

W tym menu mamy do wyboru wydruk listy Użytkowników (kasjerów) i Ról Użytkowników (określających prawa dostępu). Raporty te są opisane w następnych rozdziałach.

5.29. [2651] Raport – Lista użytkowników

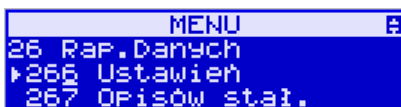
```
MENU
265 Uzytkownicy
>2651 Lista uzytk.
2652 Role uzytk.
```

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Użytkowników (kasjerów). Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.30. [2652] Raport – Role użytkowników

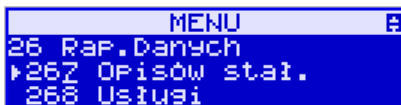
```
MENU
265 Uzytkownicy
2651 Lista uzytk.
>2652 Role uzytk.
```

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Ról Użytkowników (kasjerów). Role Użytkowników określają zakres praw dostępu do poszczególnych zakresów funkcjonalnych kasy. Poprzez przypisanie użytkownikowi danej roli określamy, jakie ma on prawa dostępu. Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.31. [266] Raport – Ustawień

```
MENU
26 Rap.Danych
>266 Ustawien
267 Opisow stal.
```

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie Ustawień – danych, parametrów kasy, które możemy zaprogramować w funkcjach kategorii [4] **Ustawienia**. Po wybraniu funkcji zostanie wydrukowany raport.

5.32. [267] Raport – Opisów stałych

```
MENU
26 Rap.Danych
>267 Opisow stal.
268 Uslugi
```

Funkcja ta służy do wydrukowania listy wszystkich **Opisów stałych**, jakie kasa używa w swoich wydrukach.

5.33. [268] Raport – Usługi

```
MENU
268 Uslugi
>2681 Czasowa
2682 Busowe
```

Funkcja z menu [2681] **Usługa czasowa** służy do wydrukowania zdefiniowanej w bazie usługi czasowej, natomiast funkcja z menu [2682] **Usługa busowa** do wydrukowania zdefiniowanej w bazie usługi busowej.

5.34. [269] Demonstracyjne wydruki niefiskalne

Funkcja ta dotyczy dodatkowych wydruków niefiskalnych, czyli umieszczania dodatkowych informacji / opisów na paragonie.

5.35. [27] Wydruki kopii E

Kasa fiskalna SENTO E jest dostosowana do sporządzania kopii wydruków drukowanych dokumentów fiskalnych i niefiskalnych w postaci zapisu na informatycznych nośnikach danych. Na jednym nośniku danych mogą być archiwizowane kopie wydruków jednej, jak i wielu kas.

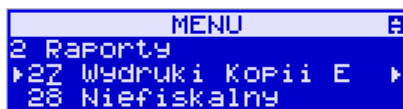
Wszystkie ewidencje wykonywane przez kasę z elektronicznym zapisem kopii, łącznie z raportem dobowym, podlegają zapisowi w pamięci podręcznej kopii wydruków umieszczonej w kasie, do momentu wykonania raportu dobowego. Zapisywanie danych do pamięci podręcznej kopii wydruków odbywa się w momencie zakończenia wydruku poszczególnych linii oryginału dokumentu fiskalnego lub niefiskalnego, a przed przystąpieniem do następnej operacji kasowej.

Sporządzane raporty fiskalne okresowe powstające z odczytu raportów z pamięci fiskalnej, nie podlegają zapisowi w pamięci podręcznej kopii wydruków.

Dane wydruków przechowywane są w pamięci podręcznej do czasu wykonania raportu fiskalnego dobowego. Po wykonaniu tego raportu następuje zapis wydruków na kartę Kopii E i usuwanie pamięci podręcznej.

Wykonanie kopii wydruku przebiega identycznie, zarówno dla karty Kopii E, jak i dla Pamięci Podręcznej. Należy jednak pamiętać o zasadniczych różnicach między tymi raportami – raport danych z karty Kopii E może zawierać wszystkie wydruki znajdujące się na karcie (na ogół z wielu miesięcy lub nawet lat), natomiast raport z Pamięci Podręcznej zawiera tylko dane wydruków wykonanych po ostatnim Raporcie Dobowym.

Wykonanie wydruku:

Aby wykonać raport danych z karty kopii elektronicznej lub pamięci podręcznej, należy wejść do menu **2.7 Wydruki kopii E** i zatwierdzić klawiszem .

W kolejnym kroku należy wskazać źródło danych – **2.7.1 Z karty** lub **2.7.2 Z pam.podr.**

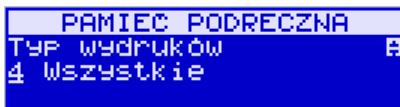
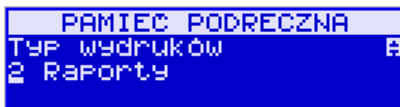
OK GOTÓWKA

i nacisnąć klawisz . Jeśli wydruki mają być z karty, to może się pojawić potwierdzenie wyboru nr unikatowego urządzenia, gdyż na jednej karcie SD Kopii E NOVITUS można archiwizować dane z wielu urządzeń. Na pierwszej pozycji listy wyboru zawsze jest nr unikatowy bieżącego urządzenia, więc często wystarczy to tylko potwierdzić klawi-

szem OK GOTÓWKA

Następnie określany jest typ wydruków, które mają być wydrukowane – inne zostaną pominięte:

1. Paragony
2. Raporty
3. Wydruki niefiskalne
4. Wszystkie

OK GOTÓWKA

Następnie wybraną opcję akceptujemy klawiszem .

Kolejnym krokiem jest podanie zakresu wydruków. Tutaj znów pojawiają się różne możliwości:

1. Wg dat
2. Wg numerów
3. Wszystkie

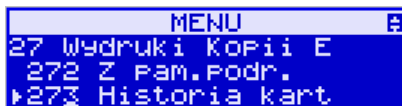
Jeżeli wybierzemy jedną z dwóch pierwszych opcji, należy również podać zakres dat lub zakres numerów wpisując odpowiednie dane w polach: *Od...Do...*

Każde przejście do kolejnego ekranu akceptujemy klawiszem . Na koniec

naszą decyzję zatwierdzamy klawiszem . Wówczas następuje wydruk raportu danych z kopii elektronicznej.

5.36. [273] Wydruk historii kart

Aby wykonać raport Historii Kart Kopii E należy wejść do menu [273] **Historia karty**

i zatwierdzić klawiszem .

5.37. [274] Wydruk stanu karty

Aby wykonać Raport Stanu Karty Kopii E należy wejść do menu [274] **Stan karty** i

zatwierdzić klawiszem . Następnie wybieramy identyfikator numeru unikatowego

wego urządzenia i zatwierdzamy klawiszem

. Wówczas następuje wydruk raportu.

Raport ten zawiera listę wszystkich kart dla danej kasy wraz z danymi takimi jak:

1. *Nr kolejny karty*
2. *Data i czas otwarcia karty*
3. *Zakresy nr i dat raportów dobowych, paragonów, faktur i wydruków zapisanych na karcie*
4. *Ilość wolnego miejsca na karcie*

5.38. [275] Ostatni wydruk

W pozycji menu **[275] Ostatni wydruk** użytkownik może uzyskać wydruk raportów kopii ostatnio zarejestrowanych (wydrukowanych) przez kasę wydruków. Aby usprawnić wyszukiwanie interesującego nas wydruku, wybór „ostatnich wydruków” można dodatkowo zawęzić do:

[2751] – Paragon – wydrukowany będzie raport kopii ostatniego wydanego paragonu fiskalnego.

[2752] – Raport dob. – wydrukowany zostanie raport kopii ostatniego wydrukowanego raportu dobowego fiskalnego.

[2753] – Dowolny – wydrukowany zostanie raport kopii ostatniego wydrukowanego przez kasę dowolnego wydruku.

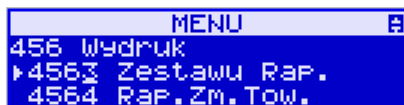
Wydrukowany raport będzie informował, że jego zawartością jest kopia paragonu / raportu dobowego itp., będzie posiadał oznaczenia ## NIEFISKALNY ##.

5.39. [28] Niefiskalny

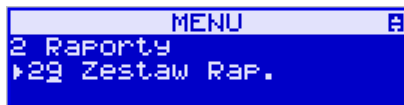
Kasa ma możliwość drukowania na żądanie lub automatycznie po paragonie zdefiniowanego w pozycji [28] wydruku o charakterze niefiskalnym. Jako „formatkę” takiego wydruku można użyć jednego z około 40 wydruków niefiskalnych zdefiniowanych w dokumentacji programisty kasy. Wśród dostępnych do skonfigurowania wydruków jest między innymi wydruk: pokwitowania, przedpłaty, bonu upominkowego, potwierdzenie skupu walut, raport tankowania, bilet do myjni, potwierdzenie wydania подарunku, zapłata rachunku, kupon rabatowy, pokwitowanie zwrotu/reklamacji, bilet na mecz itp.

Każdy z dostępnych wydruków ma określoną ilość pól (linii) możliwych do uzyskania na wydruku, predefiniowane opisy linii, możliwość konfiguracji pól, w które podczas wystawiania wydruku należy wpisać opis, numer lub wartość z klawiatury, możliwość powiązania z ostatnim paragonem (numer), itp.

5.40. [29] Zestaw raportów

Funkcja drukowania zestawu raportów, jakie zostały skonfigurowane w opcji [4563] **Zestaw raportów**, gdzie podajemy, jakie raporty mają wejść w skład zestawu. Zamiast wykonywać po kolei kilka różnych raportów na koniec dnia, można skonfigurować kasę tak, aby po wywołaniu tej jednej funkcji (skrót [29]) kasa wykonała po kolei wszystkie te raporty.

[29] **Zestaw raportów** – zatwierdzenie klawiszem . Kasa zapyta: *Drukować*

zestaw raportów? Potwierdzenie klawiszem ,

lub rezygnacja klawiszem . Potem mamy do wyboru czy raport ma być wykonany jako zerujący czy też niezerujący.

Jeśli w zestawie raportów zerującym jest raport dobowy (kasa w trybie fiskalnym) nastąpi

pytanie o poprawność daty: *Data 18-04-2008 jest poprawna?* Klawiszem

potwierdzamy, klawiszem wycofujemy się z funkcji.

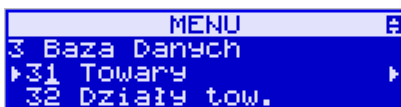
Podczas wykonywania zestawu raportów, w którym jest raport fiskalny dobowy, należy bezwzględnie stosować się do zaleceń zawartych w rozdziale 5.1 niniejszej instrukcji.

6. [3] BAZA DANYCH

6.1. [31] Towary

Kasa SENTO E ma możliwość zaprogramowania 3 000 towarów, ewidencje sprzedaży których będzie prowadzić. Każdy towar musi mieć zaprogramowaną nazwę i stawkę PTU (stawkę Podatku od Towaru i Usług). Dodatkowo każdemu towarowi można zaprogramować cenę sprzedaży, określić rodzaj ceny (zmienna, stała), precyzję sprzedaży (ilość miejsc po przecinku ilości), przywiązać do działu, powiązać z opakowaniem.

6.2. [311] Edycja towarów

[311] Edycja – wyboru tej funkcji dokonujemy klawiszem . Następnie należy podać kod edytowanego towaru za pomocą cyfr na klawiaturze i zatwierdzić klawiszem

.

W przypadku, kiedy chcemy wykonać edycję istniejącego towaru i nie pamiętamy kodu towaru, a znamy nazwę, możemy wybrać towar z bazy towarowej po nazwie naciskając klawisz

wisz (podpowieć – lista, w prawym górnym rogu wyświetlacza). Po wyświetleniu listy towarów można wprowadzać litery i cyfry, a kasa stara się znaleźć pasującą do wprowadzanych liter nazwę. Towar odnaleźć w bazie można również poruszając się klawiszami

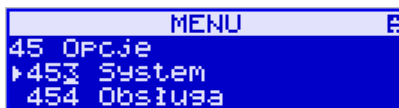
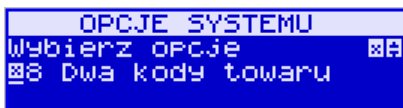

Można wtedy wybrać nazwę towaru, którego edycji chcemy dokonać.

Wybór należy zatwierdzić klawiszem . Na wyświetlaczu pojawi się kod wy-

branego towaru. Aby przejść dalej należy zatwierdzić kod klawiszem

UWAGA! Jeśli w kasie jest ustawiona opcja nr 8 „Dwa kody towaru” w menu [453] **Opcje Systemu**, to przy dodawaniu nowego towaru musimy tu podać krótki kod towaru tzw. porządkowy, określający miejsce towaru w bazie towarów. Jeśli nie wiemy, jaki podać, to możemy

wybrać pierwszy wolny poprzez naciśnięcie klawiszy . Wtedy na wyświetlaczu pojawi się proponowany przez kasę kod, który możemy zaakceptować klawiszem

. Jeśli chcemy edytować istniejący towar, to możemy w pytaniu o kod podać jeden z dwóch kodów towarów. Jeśli podamy drugi kod długi (kreskowy), to po jego za-

twierdzeniu klawiszem , kasa poda nam kod krótki (porządkowy – miejsce w bazie), po akceptacji, którego przejdziemy do dalszej edycji.

Jeśli w bazie jest towar o tym kodzie, to jego nazwa pojawi się na wyświetlaczu. Jeśli w bazie towarowej nie ma towaru o tym kodzie pojawi się pusta nazwa (jeżeli towar był wybrany z listy sytuacja ta nie wystąpi).

W trybie edycji towaru można oprogramować:

Nazwa – w trybie wpisywania (edycji) nazwy na

wyświetlaczu w prawym górnym rogu pojawia się znaczek - klawiatura przestawiona jest w tryb alfanumeryczny – wpisywania tekstu. Nazwę towaru należy wpisać używając klawiatury jak opisano w rozdziale 2.11 niniejszej instrukcji. Wpisaną nazwę należy zatwierdzić

klawiszem .

Kod (kreskowy)

– Pole to występuje tylko, jeśli ustawiona jest opcja nr 8 „Dwa kody na towar” w menu 453 „Opcje systemu”. W polu tym powinniśmy podać drugi kod towaru, który na ogół będzie odpowiadał kodowi kreskowemu lub może być też innym zdefiniowanym unikatowym kodem, ale musi on zawierać co najmniej 6 cyfr.

Pole to może pozostać puste, jeśli towar nie ma mieć drugiego kodu.

Cena

– Za pomocą klawiszy numerycznych (oraz ewentualnie przecinka) należy zaprogramować cenę sprzedaży towaru. Cenę można zaprogramować na 0, jednak wówczas rodzaj ceny (opisane poniżej) należy ustawić na „zmienna”, bo inaczej sprzedaż towaru nie będzie możliwa.

Klawisz zatwierdza wpisaną cenę i przechodzi do następnej opcji towaru:

Typ – deklaracja, czy programowany artykuł jest *Towarem/Usługą*, czy też *Opakowaniem*.

EDYCJA TOWARU	
Typ	A
1. Towar/Usługa	

EDYCJA TOWARU	
Typ	A
2. Opakowanie	

Wyboru z listy dokonujemy za pomocą klawiszy   . Wybranie opcji opakowanie spowoduje, że towar nie będzie miał przypisanej stawki PTU a jego sprzedaż nie będzie

wliczana do obrotu. Klawisz zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru (w przypadku wyboru „opakowanie” wychodzi z programowania).

Stawka

EDYCJA TOWARU	
Stawka	A
1 A=23.00%	

– przypisanie stawki PTU dla to-

waru lub określenie zwolnienia towaru z rejestracji PTU. Za pomocą klawiszy   wybieramy z dostępnej listy stawkę PTU. Na liście wyświetlane są litery stawek A – G wraz z przyporządkowanymi im wartościami stawek.

Znak „-”

EDYCJA TOWARU	
Stawka	A
5 E=-	

obok litery stawki oznacza, że stawka nie jest oprogramowana (nieaktywna), sprzedaż towaru przypisanego do tej litery nie będzie możliwa.

Oznaczenie “ZW”

EDYCJA TOWARU	
Stawka	A
Z G=ZW.	

obok litery informuje, że towa-

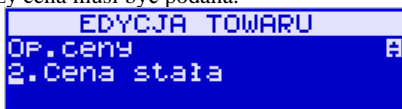
ry przypisane do tej litery będą zwolnione z PTU. Klawisz zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru.

Opcje ceny – deklaracja typu ceny:

EDYCJA TOWARU	
Op.ceny	A
1. Cena zmienna	

Cena zmienna – Podczas sprzedaży towaru cenę można wpisać ręcznie z klawiatury. Jeśli cena nie zostanie podana, to towar zostanie

sprzedany z ceną zaprogramowaną. Jeśli cena zaprogramowana jest na zero, to wówczas podczas sprzedaży cena musi być podana.

Cena stała

– towar może być sprzedawany tylko z zaprogramowaną ceną. Wpisanie ceny z klawiatury podczas sprzedaży spowoduje błąd.

Klawisz **OK** zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru.

Jednostka

– określa opisem, w jakiej jednostce na paragonie sprzedawany będzie towar. Do wyboru z listy jest: (Brak), szt., kg, dag, g., t., m., km, m2, m3, l., opak., oraz 4 dodatkowe, które można oprogramować w funkcji

[331] **Edycja jednostki miar.** Klawisz **OK** zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru.

Precyzja

– określenie z jaką dokładnością (po przecinku) podczas sprzedaży można wpisać ilość sprzedawanego towaru.

1 – mogą być sprzedawane tylko całe sztuki towaru (np. napoje, książki, sprzęt AGD itp.)

0.1 – dokładność (precyzja) do jednego miejsca po przecinku

0.01 – dokładność (precyzja) do dwóch miejsc po przecinku

0.001 – dokładność (precyzja) do trzech miejsc po przecinku (towary ważone).

Klawisz **OK** zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru.

Dział

– przywiązanie towaru do jednego z dostępnych (oprogramowanych) działów. Wyboru działu z listy dokonuje się za pomocą

klawiszy lub podając kod działu za pomocą klawiszy numerycznych. Klawisz

zatwierdza wybór i przechodzi do następnej opcji towaru.

Opakowanie

- możliwość przywiązania do towaru opakowania. Przywiązane opakowanie będzie automatycznie sprzedawane wraz z towarem w ilości zadeklarowanej dla towaru. Aby przywiązać opakowanie do towaru, to towar musi mieć usawioną precyzję na 1. Ewentualnego wyboru opakowania dokonuje się poprzez podanie kodu opakowania lub wybór z listy opakowań po wejściu do niej klawiszem

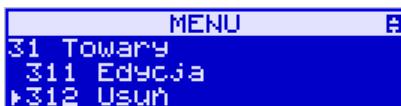

i potem wybór za pomocą klawiszy

Klawisz zatwierdza edycję tego towaru.

6.3. [312] Usuwanie towarów

[312] Usun – tryb usuwania towarów z bazy towarowej. Aby usunąć towar z bazy należy

wykonać wcześniej raport dobowy. Po wejściu do opcji klawiszem pojawi się komunikat: *Podaj kod towaru.*

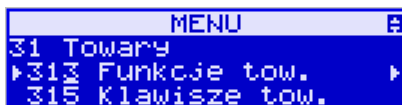
Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać numer kodu towaru do usunięcia i za-

twierdzić klawiszem . Na wyświetlaczu wyświetlona zostanie nazwa towaru i pytanie: *Usunąć towar?*

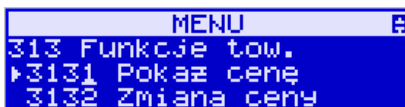
Klawiszem zatwierdzamy, klawiszem wycofujemy się z funkcji usuwania towaru. Po usunięciu towaru (połączonym z wydrukiem w kasie fiskalnej) kasa wyświetla pytanie: *Czy usunąć inny towar?* Operację usuwania kolejnych towarów można powtórzyć.

6.4. [313] Funkcje towarów

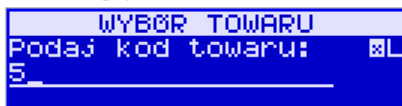
W tym menu mamy do dyspozycji kilka funkcji operujących na danych towarach. Opis w następnych rozdziałach.

6.5. [3131] Pokaż cenę towaru

[3131] Pokaż cenę – funkcja sprawdzenia zaprogramowanej ceny towaru. Po wejściu

do opcji klawiszem pojawia się komunikat:

Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać numer kodu towaru, któremu chcemy

sprawdzić cenę i zatwierdzić klawiszem . Na wyświetlaczu wyświetlona zostanie nazwa towaru oraz aktualnie zaprogramowana cena towaru:

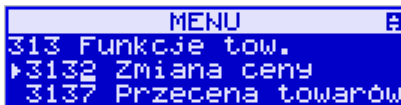

Klawiszem lub wycofujemy się z funkcji.

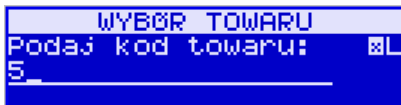
Kasa proponuje dalsze sprawdzanie ceny. Klawiszem - potwierdzamy, - rezygnacja.

6.6. [3132] Zmiana ceny towaru

[3132] Zmiana ceny – funkcja zmiany ceny w wybranym towarze. Po wejściu do opcji

klawiszem pokaże się komunikat:

Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać numer kodu towaru, któremu chcemy

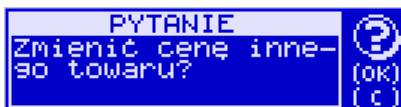
zmienić cenę i zatwierdzić klawiszem . Na wyświetlaczu wyświetlona zostanie nazwa towaru oraz jego aktualna cena.

Pod jedną z cyfr ceny widnieje kursor. Cenę możemy zmienić za pomocą klawiszy numerycznych oraz przecinka, kursorem pomiędzy cyframi poruszamy się klawiszami

. Klawiszem zatwierdzamy wprowadzoną cenę, klawiszem wycofujemy się z funkcji. Kasa proponuje dalsze sprawdzanie ceny: *Zmienić cenę innego towaru?*

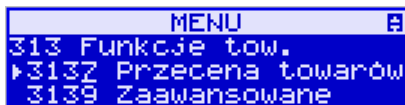
- potwierdzamy,

- rezygnacja.

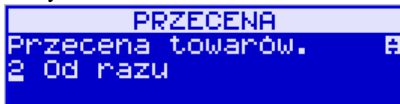
6.7. [3137] Przecena towarów

Jest to opcja, dzięki której użytkownik może dokonać automatycznego przeliczenia cen towarów zaprogramowanych w bazie towarowej kasy. Opcja przydatna np. w przypadku zmiany waluty głównej kasy na inną z określonym kursem w sytuacjach, gdy kasa nie jest używana z systemem komputerowym, z którego są programowane towary i ich ceny. Współczynnik przeliczenia cen towarów wynika z przyjętego kursu zmiany waluty. Przeceny towarów według współczynnika można dokonać (podobnie jak zmiany waluty) automatycznie, programując godzinę i datę, kiedy takie przeliczenie ma nastąpić.

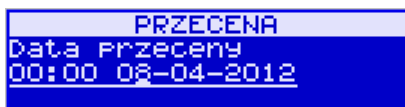

Po wejściu do opcji [3137] **Przecena towarów** kasa poprosi o wybranie trybu uruchamiania

przeceny – w przyszłości lub od razu, co wybieramy klawiszami kursora

Jeśli wybraliśmy wariant *w przyszłości*, to kasa prosi o podanie godziny i daty, kiedy przecena ma się dokonać. Za pomocą klawiszy numerycznych podajemy godzinę i datę w podpowiadanym formacie hh:mm, dd-mm-rrrr, a następnie zatwierdzamy klawiszem

Następnie podajemy współczynnik, według którego ma nastąpić przeliczenie cen. Współczynnik wpisujemy za pomocą klawiszy numerycznych i przecinka (kropki).

Zatwierdzamy klawiszem

Uwaga! Przelicznik najczęściej powinien być odwrotnością kursu nowej waluty, gdyż cena w trakcie przeceny jest mnożona przez ten przelicznik.

Poniżej przedstawiamy przykłady zastosowania funkcji przeceny dla towarów.

Przypadek nr 1. W bazie danych towarów mamy towar o nazwie *Sok pomarańczowy*, którego cena wynosi 3.00 PLN. Próba sprzedaży spowoduje wydrukowanie:

„Sok pomarańczowy 1*3.00 3.00A”

Jeżeli zastosujemy opcję przeceny towarów, z współczynnikiem przeceny 0.2500, to w efekcie po dokonanych przeliczeniach, cena towaru zostanie ustalona na 0.75 PLN. Na paragonie zostanie wydrukowana następująca informacja:

„Sok pomarańczowy 1*0.75 0.75A”

Obliczenia wykonywane są według następującego wzoru:

$\text{Nowa_cena} = \text{stara_cena} \times \text{współczynnik_przeceny}$

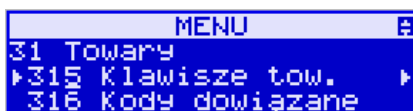
W przypadku, gdy nowa cena zawiera więcej jak dwa znaki znaczące po przecinku, stosowane jest zaokrąglenie do 2 cyfr po przecinku. Jeżeli w bazie towarów będzie się znajdował towar, którego cena została ustalona na 3.45 PLN, a współczynnik wymiany ustalimy na poziomie 0.4,5 to po wykonaniu obliczeń otrzymamy wartość 1.5525. Wartość ta zostanie **zaokrąglona w dół** do 1.55 PLN. W przypadku, gdy cena towaru będzie ustalona na 3.50 PLN i przeprowadzimy operację przeceny ze współczynnikiem ustalonym na poziomie 0.45, to w wyniku obliczeń otrzymamy wartość 1.5750, która zostanie **zaokrąglona w górę** do 1.58 PLN.

Jeśli chcemy anulować wcześniej ustawioną przecenę należy jej przeliczniki ustawić na 1.

6.8. [3139] Zaawansowane

Mieszcząca się pod tą funkcją opcja [31391] Usuwanie bazy towarowej umożliwia, w razie potrzeby, konieczność usunięcia całej bazy towarowej.

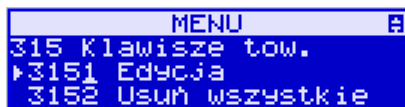
6.9. [315] Klawisze towarów

Funkcja **[315] Klawisze towarów** wykorzystywana jest do konfiguracji klawiszy szybkiej sprzedaży towarów na klawiaturze dodatkowej. Do każdego klawisza można skonfigurować (przypisać) po dwa dowolne towary z bazy towarowej. Jeden towar będzie towarem bezpośrednim (F1 – F14), drugi z wcześniejszym jednokrotnym użyciem klawisza

(np. F + F1, ..., F+F14).

[3151] Edycja – po wybraniu tej pozycji klawiszem **Naciśnij klawisz** – należy nacisnąć klawisz, do którego chcemy przypisać towar.

Każdy klawisz może mieć przypisany jeden towar bezpośredni oraz jeden z użyciem klawisza **F**. Po wyborze pojedynczego klawisza (lub **F** + klawisz) i naciśnięciu klawisza

, kasa prosi o podanie numeru PLU, który ma być przypisany do klawisza (kombinacji klawiszy).

Należy wówczas wpisać kod PLU (krótki lub długi, albo odczytać kod skanerem z towaru) i

zatwierdzić klawiszem **OK GOTÓWKA**. Jeśli do klawisza (kombinacji klawiszy) był już przypisany towar, to jego numer pojawi się na wyświetlaczu po wybraniu klawisza (kombinacji klawiszy). Natomiast, jeśli wybrany klawisz ma już przypisaną funkcję, wówczas pojawia się komunikat:

Następnym krokiem przypisania klawisza do towaru jest wybór *Trybu działania*. Mamy 6 możliwości:

1. Tylko sprzedaż
2. Ilość z wagi
3. Wyd. opakowania
4. Zwrot opakowania
5. Zakończenie paragonu
6. Zakończenie paragonu z płatnościami

Po dokonaniu wyboru trybu działania naciskamy klawisz **OK GOTÓWKA**. Wówczas kasa pokazuje domyślną cenę towaru zaprogramowaną w bazie towarów oraz jego ilość. Obie wartości można edytować.

Klawiszem potwierdzamy te wartości i możemy rozpocząć kolejne przypisanie klawiszy do towarów w analogiczny sposób lub klawiszem rezygnujemy z dalszego działania.

[3152] Usuń wszystkie – funkcja usuwania przywiązania towaru do klawisza.

[3159] Drukuj – funkcja drukuje zestawienie powiązań kodów towarowych z klawiszami towarowymi.

6.10. [316] Kody dowiązane

W rozdziale 5.24 opisano funkcjonalność tej opcji. W celu zaprogramowania kodów dowiązanych należy wejść do pozycji menu [316] Kody dowiązane, wybrać pozycję [3161] Edycja – po zatwierdzeniu klawiszem OK. pojawia się dialog:

(Podaj kod dowiązany) – należy podać kod, który chcemy powiązać z towarem głównym. Po jego wpisaniu i zatwierdzeniu OK. pojawi się komunikat:

(Brak takiego kodu. Dodać nowy?) - należy zatwierdzić klawiszem OK.

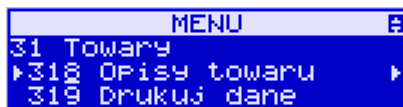
(Podaj kod towaru:) - W następnym kroku należy podać kod towaru głównego, do którego dowiązujemy poprzednio wpisany kod.

W kolejnych krokach możemy podać inną cenę dla sprzedaży tego towaru niż domyślnie zaprogramowana w bazie oraz inną ilość niż 1 szt/kg itp. Jeśli nie chcemy zmieniać domyślnej ilości i ceny należy pozostawić (lub wpisać) zero. Inną ilość stosuje się dowiązując do towaru głównego kod z opakowania zbiorczego jakiegoś towaru.

W menu mamy również dostępne pozycje: [3162] Usuń – usuwanie pojedynczego kodu dowiązanego, oraz [3163] Usuń grupę – usuwanie całej grupy kodów dowiązanych do towaru głównego.

6.11. [318] Opisy towaru

Urządzenia SENTO E pozwalają na przypisanie do sprzedawanej pozycji bardziej szczegółowego opisu. Definiowanie stałych opisów może się okazać przydatne w sytuacji, gdy dany opis będzie często wykorzystywany. W bazie danych można zaprogramować 20 opisów.

Po zdefiniowaniu opisów w bazie, będzie można je wykorzystywać w trakcie sprzedaży. Istnieje także możliwość utworzenia jednorazowego opisu bezpośredniego w trakcie sprzedaży. Praktyczne zastosowanie opisów zostało omówione w rozdziale 11.10.

[3181] Edycja pozycji

Opcja **[3181] Edycja pozycji** umożliwia utworzenie nowego opisu towaru lub edycję opisów już istniejących.

Format danych:

Znak # - maska tekstu wymuszająca na sprzedawcy wypełnienie dodatkowych pól opisu.

Np. zdefiniowanie opisu o treści: „Zdjęcie opon szt: #” spowoduje, że sprzedawca chcąc zastosować ten opis, będzie musiał w miejscu znaku # wprowadzić konkretną liczbę.

Nowa linia - formatowanie tekstu do następnej linijki opisu następuje automatycznie, gdy kończy się liczba znaków przypadających na linię. Wtedy opis na paragonie będzie wyświetlany następująco:

```

                Zakład mechaniczny
                Lwowska 11
                33-300 Nowy Sącz
NIP: 1234567890
06-05-2010
W000008
=====
                PARAGON FISKALNY
=====
Kompleks. wym.opon 4szt.*20.00      80.00A
Opis:Zdjęcie opon
      Złożenie opon
      Wyważanie
=====
```

Uwaga! Do jednego towaru można dodać maksymalnie 3 linie opisu po 36 znaków w każdej. W związku z tym, jeden konkretny opis nie może być dłuższy niż 3 linie.

Przykład definiowania opisu:

Załóżmy, że do usługi *Kompleksowa wymiana opon* chcemy dodać szczegółowy wykaz usług, jakie wchodzi w jej skład. W tym przypadku: zdjęcie starych opon, założenie nowych opon i wyważanie.

Aby dodać nowy opis wchodzimy do menu [3181] **Edycja pozycji**

```

MENU
318 Opisy towaru
▶3181 Edycja pozycji
3182 Usun pozycję
```

i naciskamy klawisz

OK GOTÓWKA

```

EDYCJA OPIS.TOW.
Wybierz opis
1 (nieuzywany)
```

Wybieramy pierwszy nieużywany opis:

OK GOTÓWKA

i naciskamy klawisz . Następnie w oknie *Tytuł opisu* podajemy dowolną nazwę dla tego opisu – w tym przykładzie wpisujemy „Zdjęcie opon”

```

OPIS TOWARU
Tytuł opisu [1]
_____
```


i zatwierdzamy klawiszem . Następnie podajemy treść opisu, jaka będzie drukowana na paragonie – w naszym przypadku również będzie to „Zdjęcie opon”.

Sprzedawca będzie miał możliwość wprowadzenia dokładnej ilości zdjętych opon, jeśli zastosuje się format: *Zdjęcie opon szt: #*. Aby zakończyć edycję i zapisać nowy opis do bazy

naależy nacisnąć klawisz

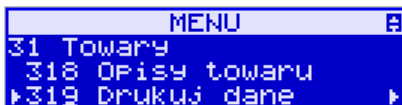
Te same czynności należy powtórzyć dla opisu „założenie opon” i „wyważanie”. Wybieramy wtedy kolejny nieużywany opis i postępujemy analogicznie.

[3182] Usuń pozycję - Opcja *Usuń pozycję* umożliwia usunięcie dowolnego opisu towaru.

[3183] Usuń wszystko – ta opcja usuwa wszystkie zdefiniowane w bazie danych opisy towarów.

[3189] Drukuj – Przy pomocy tej funkcji można wydrukować Raport Opisów Towarów zawierający wszystkie zdefiniowane w bazie opisy towarów.

6.12. [319] Drukuj dane towarów

W menu tym mamy do wyboru szereg funkcji pozwalających na wydruk różnych danych towarów.

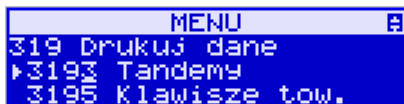
[3191] Drukuj towary

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie towarów. Jest ona analogiczna do już opisanej funkcji **[2611] Raport Towary**.

[3192] Drukuj opakowania

Funkcja ta służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie opakowań zwrotnych. Jest ona analogiczna do już opisanej funkcji **[2612] Raport – Opakowania**.

[3193] Drukuj tandemy

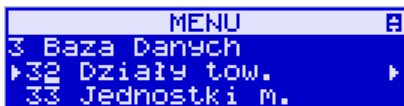
Ta funkcja służy do wydrukowania listy zaprogramowanych w kasie tandemów tj. towarów, które mają przyporządkowane opakowanie zwrotne. Jest ona analogiczna do już opisanej funkcji **[2613] Raport – Tandemy**.

Pozostałe funkcje pozwalające na wydruk kolejnych danych to:

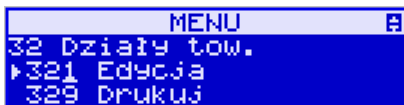
[3195] – Klawisze towarowe. Funkcja powoduje wydruk zaprogramowanych klawiszy towarowych. Jest ona analogiczna do już opisanej funkcji **[2617] Klawisze towarów**.

[3196] – Kody dowiązane. Funkcja powoduje wydruk zaprogramowanych kodów dowiązanych, której zasada działania została opisana w rozdziale 5.24 funkcji **[2618] Kody dowiązane**.

[3199] – Zmiany w bazie. Ta funkcja służy do wydrukowania listy zmian towarów i opakowań, które zostały przeprowadzone z komputera PC a nie zostały wydrukowane podczas transmisji. Jest ona analogiczna do już opisanej funkcji **[2619] Raport – Zmiany towarów**.

6.13. [32] Działy towarowe

Towary podczas programowania przypisywane są do Działów. Jest to powiązanie jedynie w celu informacji podczas raportowania o sprzedaży z danego działu towarowego.

6.14. [321] Edycja działów towarowych

[321] Edycja – funkcja edycji wybranego z bazy działu towarowego. Podczas edycji działu jest możliwość zaprogramowania jedynie nazwy działu (np. Pieczywo, Nabiał, Che-

mia, Alkohol itp.). Za pomocą klawiszy dokonujemy wyboru żądanego działu (jednego z 42 dostępnych).

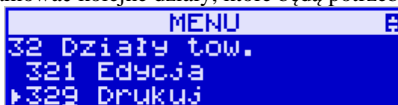

Klawiszem zatwierdzamy wybór i wchodzimy do edycji tego działu.

Nazwa - W trybie wpisywania (edycji) nazwy na wyświetlaczu w prawym górnym rogu pojawia się znaczek - klawiatura przestawiona jest w tryb alfanumeryczny – wpisywania tekstu. Domyślnie kasa ma zaprogramowane nazwy: Dział 1, Dział 2 itd. Nazwę działu należy wpisać używając klawiatury dodatkowej.

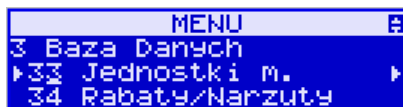

Wpisaną nazwę należy zatwierdzić klawiszem . W ten sam sposób należy oprogramować kolejne działy, które będą potrzebne i używane.

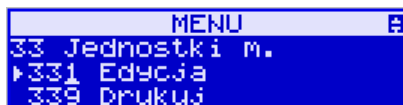
[329] Drukuj Działy towarowe - funkcja drukowania zaprogramowanych w kasie działów towarowych.

6.15. [33] Jednostki miar

Menu **[33] Jednostki miar** służy do programowania używanych w bazie towarowej jednostek miar towarów. Domyślnie w kasie zaprogramowane jest 11 pozycji jednostek miary: 1-szt, 2-kg, 3-dag, 4-g, 5-t, 6-m, 7-km, 8-m2, 9-m3, 10-l, 11-opak. Wszystkie pozycje można oprogramować we własnym zakresie według potrzeb.

6.16. [331] Edycja jednostek miar

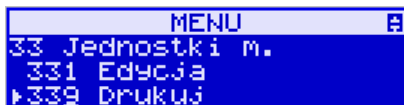
[331] Edycja – tryb programowania jednostek miary. Po wejściu do funkcji pojawia się informacja:

Za pomocą klawiszy alfanumerycznych programujemy nazwę jednostki miary i zatwierdza-

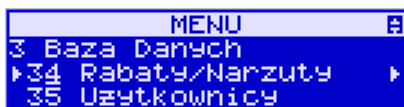
my klawiszem . W analogiczny sposób programujemy kolejne, żądane jednostki miar.

6.17. [339] Drukuj jednostki miar

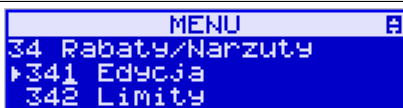
[339] Drukuj – funkcja drukowania zaprogramowanych w kasie jednostek miary. Po wybraniu funkcji klawiszem następuje wydruk danych jednostek miar.

6.18. [34] Rabaty/Narzuty

W funkcji tej można określić wartości zdefiniowanych rabatów i narzutów jak również określić standardowe i maksymalne poziomy rabatów / narzutów, jakie kasjer podczas sprzedaży może udzielać. Rabaty i narzuty można określać jako procentowe oraz jako kwotowe.

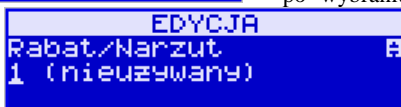
6.19. [341] Edycja tabeli rabatów/narzutów

[341] Edycja – po wybraniu klawiszem

pojawia się informacja:

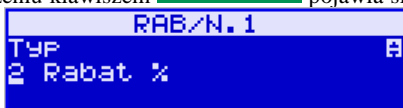

W dolnej linii wyświetlana jest pierwsza z pozycji tabeli rabatów/narzutów. Za pomocą

klawiszy dostępna jest lista 8 pozycji do oprogramowania. Po wybraniu żądanej

pozycji i zatwierdzeniu klawiszem pojawia się funkcja określenia typu pozy-

cji rabatu/narzutu:

i w dolnej linii wyświetlony będzie jeden z dostępnych typów:

1. (nieużywany)
2. Rabat %
3. Rabat kwotowy
4. Narzut %
5. Narzut kwotowy

Za pomocą klawiszy dokonujemy wyboru jednego z wyżej wymienionych typów

i zatwierdzamy klawiszem

Jeśli wybrano inny typ niż (nieużywany), to należy zaprogramować wartość kwotową/procentową dla tej pozycji. Programowania dokonujemy za pomocą klawiszy numerycznych oraz przecinka.

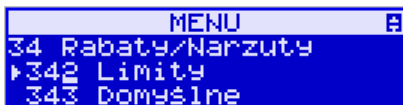
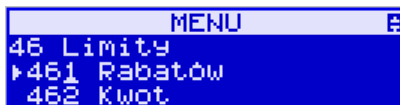

Po wpisaniu właściwej wartości zatwierdzamy klawiszem . Następnie dla tej pozycji można zaprogramować nazwę w celu np. identyfikacji udzielanego podczas sprzedaży rabatu/narzutu (np. rabat świąteczny, narzut nocny itp.)

Za pomocą klawiatury dodatkowej programujemy nazwę dla pozycji i zatwierdzamy klawi-

szem . Pozycja rabatu/narzutu została oprogramowana. Programowania kolejnych pozycji dokonujemy w identyczny sposób.

6.20. [342] Limity rabatów/narzutów

W funkcji [342] **Limity rabatów/narzutów** możemy określić maksymalne wartości każdego z typów rabatów i narzutów procentowych i kwotowych. Funkcja ta jest dostępna także w menu [46] **Limity**.

6.21. [343] Domyślne rabaty/narzuty

W funkcji tej możemy określić domyślne wartości każdego z typów rabatów i narzutów procentowych i kwotowych. Funkcja ta jest dostępna także w menu:

```

      MENU
34 Rabaty/Narzuty
▶343 Domyślne
349 Drukuj
  
```

```

      MENU
47 Parametry
▶471 Rabaty domyślne
472 Kursy walut
  
```

6.22. [344] Karta rabatowa

Funkcja pozwala na zdefiniowanie formatu (numerów) kart rabatowych obsługiwanych przez kasę, oraz jakie wartości rabatów będą udzielane dla danego (oprogramowanego) typu karty.

[3441] Definicja karty – dostępne (konieczne do oprogramowania) są pozycje:

Pozycja identyfikatora karty rabatowej to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), gdzie rozpoczyna się identyfikator karty;

Długość identyfikatora karty to ilość cyfr w kodzie karty (maksymalnie 6, minimalnie 1), które stanowią identyfikator karty rabatowej

Wzorzec identyfikatora karty rabatowej to wzorzec, który jest porównywany z cyframi w kodzie karty rabatowej, poczynając od pozycji podanej jako pozycja identyfikatora. Porównanie dotyczy tylko tylu pierwszych cyfr (licząc od lewej), ile wynosi długość identyfikatora karty. Wystąpienie zgodności identyfikuje odczytany kod jako kod karty rabatowej.

Pozycja daty ważności to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), gdzie rozpoczyna się informacja o dacie upływu ważności karty.

Długość daty ważności na karcie rabatowej to liczby 0, 2, 4, 6, określające, ile cyfr zawiera data ważności zapisana na karcie (licząc od lewej, data w formacie RRMMDD)

0 – brak daty ważności (karta ważna bezterminowo)

2 – tylko pełne lata (cyfry: RR); porównanie na podstawie lat

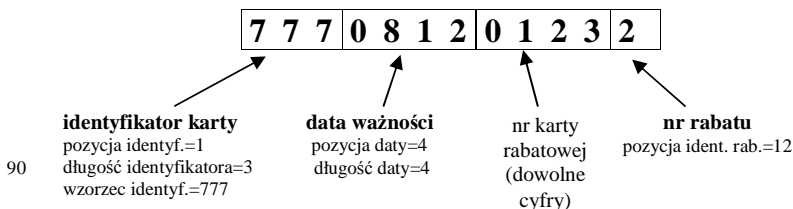
4 – rok i miesiąc (cyfry: RRMM); porównanie na podstawie roku i miesiąca

6 – pełna data (cyfry: RRMMDD); porównanie na podstawie roku, miesiąca i dnia

Pozycja numeru rabatu to numer (indeks) cyfry w kodzie karty (liczony od lewej), która zawiera indeks rabatu w tabeli rabatów.

Przykład:

Kod na karcie rabatowej jest 777081201232. Znaczenie poszczególnych cyfr określa poniższy rysunek, poniżej przedstawiono zdefiniowane w kasie wartości:

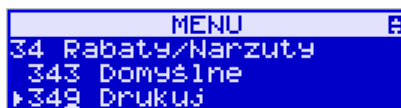
Konfiguracji (zaprogramowania) funkcji dokonujemy wpisując żądane wartości za pomocą klawiatury numerycznej, właściwą wartość zatwierdzamy klawiszem i prze-

chodzimy do następnej funkcji. Klawiszem wracamy do funkcji poprzedniej.

[3442] Edycja rabatów – jest to funkcja edycji tabeli rabatów stosowanych przy obsłudze karty rabatowej.

[3449] Drukuj – wydruk zdefiniowanych kart rabatowych.

6.23. [349] Drukuj rabaty/narzuty

[349] Drukuj – funkcja drukowania zaprogramowanych w kasie pozycji Raba-
tów/Narzutów. Wybór klawiszem - następuje wydruk wszystkich 8 dostęp-
nych pozycji rabatu/narzutu. Wydruk zawiera także informacje na temat wartości maksymal-
nych i domyślnych rabatów i narzutów.

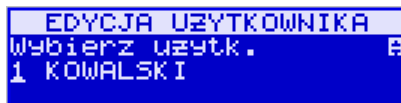
6.24. [35] Użytkownicy

Kasa ma możliwość programowania danych Użytkowników (kasjerów), którzy będą mogli używać kasy. Każdy użytkownik musi mieć zaprogramowaną nazwę (np. imię, nazwi-
sko), hasło oraz określoną rolę, jaką będzie pełnił podczas obsługi kasy.

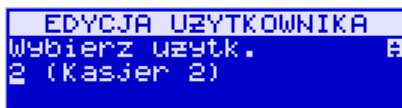

[351] Edycja – funkcja programowania nazwy, hasła oraz roli. Po wejściu do funkcji klawi-

szem pokazuje się komunikat: *Wybierz użytkownika* . W dolnej linii
widnieje albo numer i nazwa jednego z zaprogramowanych użytkowników:

lub odpowiedź: [Dodaj...] – oznacza to, że nie ma zaprogramowanego żadnego użytkownika.

Klawiszami wybieramy żadanego użytkownika, klawiszem zatwierdzamy wybór i wchodzimy do edycji nazwy użytkownika.

Wpisaną za pomocą klawiatury dodatkowej nazwę należy zatwierdzić klawiszem

. Kasa przechodzi do funkcji programowania hasła użytkownika:

Za pomocą klawiatury dodatkowej wpisujemy hasło i zatwierdzamy klawiszem

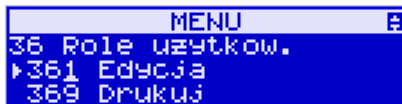

. Po zatwierdzeniu hasła kasa przechodzi do funkcji wyboru roli użytkownika.

Typ roli użytkownika (uprawnień) można wybrać za pomocą klawiszy spośród dostępnych na liście typów – 4 standartowych oraz 4 własnych.

Konfiguracji ról użytkowników dokonuje się w funkcji: **[361] Role Użytkowników** – tam też znajduje się dokładny opis ról użytkowników.

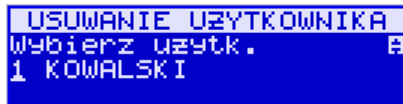

Po wyborze właściwej roli zatwierdzamy ją klawiszem - kasa powraca do

menu **[35] Użytkownicy**. Podczas programowania użytkowników klawiszem można cofnąć się do poprzednio programowanej funkcji.

[352] **Usuń** – funkcja usuwania zaprogramowanych użytkowników. Po wybraniu tej funkcji klawiszem wyświetlany jest komunikat:

W dolnej linii widnieje nazwa jednego z zaprogramowanych kasjerów. Za pomocą klawiszy

wybieramy kasjera do usunięcia i wybór zatwierdzamy klawiszem

. Użytkownik zostaje usunięty.

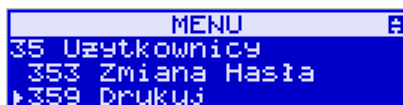

[353] **Zmiana Hasła** – funkcja zmiany hasła dla użytkownika specjalnego, Administratora (użytkownik „wbudowany” – zawsze dostępny, nie trzeba go programować, ma pełne prawa dostępu) oraz dla wszystkich użytkowników zaprogramowanych – wybieranych z listy. Po wybraniu tej funkcji należy podać stare hasło, a

następnie nowe. Klawiszem na końcu zatwierdzamy zmianę hasła.

6.25. [359] Drukuj użytkowników

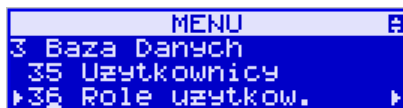

[359] **Drukuj** – funkcja drukowania ustawień zaprogramowanych użytkowników. Wy-

bieramy klawiszem - następuje wydruk zaprogramowanych użytkowników wraz z przypisanymi im rolami.

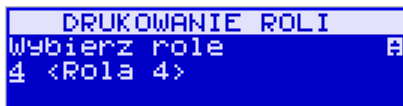
6.26. [36] Role użytkowników

Każdy z zaprogramowanych użytkowników musi mieć określoną rolę (uprawnienia). Konfiguracji ról i przypisanych im uprawnień i obostrzeń dokonujemy w funkcji: **[36] Role Użytkowników**. Każda z 8 ról może mieć zaprogramowaną nazwę oraz określone pozwolenie lub zabronienie wykonywania każdej z 43 praw dostępu.

W kasie domyślnie zaprogramowane są 4 Role: Kasjer, Kasjer zaawansowany, Kierownik, Administrator. Kolejne 4 pozycje można oprogramować jako własne.

Poniżej zamieszczono opis, jakie opcje są dopuszczone/zabronione fabrycznie do wykonywania dla zaprogramowanych ról:

	Nazwa funkcji/opcji:	Kasjer	Kasjer Zaawan- sowany	Kierownik	Admi- nistrator
1.	Sprzedaż	TAK	TAK	TAK	TAK
2.	Anulowanie paragonów	NIE	TAK	TAK	TAK
3.	Wpłaty do kasy	NIE	TAK	TAK	TAK
4.	Rabaty z bazy (wybór z zaprogramowanej listy rabatów narzutów)	TAK	TAK	TAK	TAK
5.	Rabaty z ręki (wprowadzane ręcznie)	NIE	TAK	TAK	TAK
6.	Zestaw Raportów	NIE	TAK	TAK	TAK
7.	Zestaw Raportów Zerujący	NIE	TAK	TAK	TAK
8.	Raport Dobowy	NIE	TAK	TAK	TAK
9.	Raporty Dobowe Inne	NIE	TAK	TAK	TAK
10.	Raporty Okresowe	NIE	NIE	TAK	TAK
11.	Raport Stanu Kasy	NIE	NIE	TAK	TAK
12.	Raport Stanu Kasy Zerujący	NIE	NIE	TAK	TAK
13.	Raport Zmiany	TAK	TAK	TAK	TAK
14.	Raport Obrotów Kasjera	NIE	TAK	TAK	TAK
15.	Raport Obrotów Kasjera Zerujący	NIE	TAK	TAK	TAK
16.	Raporty Obrotów Towarów (towarów, działów, opakowań)	NIE	NIE	TAK	TAK
17.	Raporty Obrotów Towarów (w/w) Zerujące	NIE	NIE	TAK	TAK
18.	Baza Towarów (edycja, usuwanie)	NIE	NIE	TAK	TAK
19.	Zmiana cen towarów	NIE	TAK	TAK	TAK
20.	*Zmiana il. magazynowych	NIE	NIE	TAK	TAK
21.	Rabaty (edycja bazy rabatów/narzutów)	NIE	NIE	TAK	TAK
22.	Użytkownicy (edycja, usuwanie)	NIE	NIE	NIE	TAK

23.	Wydruki baz danych	NIE	NIE	TAK	TAK
24.	Ustawienia Zegara	NIE	NIE	NIE	TAK
25.	Ustawienia kursu waluty Euro	NIE	NIE	TAK	TAK
26.	Ustawienia Opcji (funkcje [45...])	NIE	NIE	NIE	TAK
27.	Ustawienia Inne (funkcje [4...])	NIE	NIE	NIE	TAK
28.	Komunikacja PC	TAK	TAK	TAK	TAK
29.	*Komunikacja modem	TAK	TAK	TAK	TAK
30.	Ustaw. Sprzęt	NIE	NIE	NIE	TAK
31.	Pełne Menu	NIE	TAK	TAK	TAK
32.	Rabaty domyślne	NIE	TAK	TAK	TAK
33.	Wypłaty z kasy	NIE	TAK	TAK	TAK
34.	STORNO (anulowani pozycji paragonu)	NIE	TAK	TAK	TAK
35.	Sprzedaż po nazwie	TAK	TAK	TAK	TAK
36.	*Sprzedaż z listy	TAK	TAK	TAK	TAK
37.	*Zamówienia	NIE	TAK	TAK	TAK
38.	*Konfiguracja FTP	NIE	TAK	TAK	TAK
39.	*Połączenie FTP	NIE	TAK	TAK	TAK
40.	Otwieranie szuflady	NIE	TAK	TAK	TAK
41.	Funkcje Kopii E	NIE	TAK	TAK	TAK
42.	Raporty Kopii E	NIE	TAK	TAK	TAK
43.	Karta Kopii E	TAK	TAK	TAK	TAK

6.27. Opis praw dostępu

Prawo	Opis
1 Sprzedaż	Wystawianie paragonów i zwrotów opakowań
2 Anulowanie	Anulowanie pozycji i całego paragonu
3 Wpłaty/wypł.	Wpłaty i Wypłaty z kasy
4 Rabaty z bazy	Udzielanie rabatów/narzutów w paragonie o wartości podawanej ręcznie
5 Rabaty z ręki	Udzielanie rabatów/narzutów w paragonie o wartości zdefiniowanej w tabeli rabatów
6 Zestaw Rap.	Drukowanie zestawu raportów (29). Użytkownik nie musi mieć praw do raportów wchodzących w skład tego raportu. Jak nie ma do nich praw, a ma to prawo, to znaczy, że może je wykonać, ale tylko w zestawie.
7 Zestaw Rap.z	Drukowanie zestawu raportów (29) zerującego Użytkownik nie musi mieć praw do raportów wchodzących w skład tego raportu. Jak nie ma do nich praw a ma to prawo to znaczy że może je wykonać ale tylko w zestawie. Gdy to prawo jest to tak jakby było też dane 6.
8 Rap.Dobowy	Drukowanie raportu dobowego (21)
9 R.Dobowe inne	Drukowanie raportów dobowych niefiskalnych (niezerujący 241 i ostatni 242)
10 Rap.Okresowy	Drukowanie raportów okresowych (25*)
11 Rap.St.Kasy	Drukowanie raportu stanu kasy (22)
12 Rap.Kasy Zer	Drukowanie raportu stanu kasy zerującego (22). Gdy to prawo jest

	to tak jakby było też dane 11.
13 Rap.Zmiany	Drukowanie raportu zmiany (nieużywany obecnie)
14 Rap.Kasjera	Drukowanie raportu obrotów kasjera (231), ale tylko własnych danego kasjera. Aby drukować wszystkich trzeba mieć prawo do obrotów (16 i/lub 17).
15 Rap.Kasj.Zer	Drukowanie raportu obrotów kasjera zerującego (231). Raczej tylko własnych danego kasjera. Aby drukować wszystkich trzeba mieć prawo do obrotów (16 i/lub 17). Gdy to prawo jest to tak jakby było też dane 14.
16 Rap.Obrotów	Drukowanie raportu obrotów wszystkich kasjerów (231) towarów, działów, opakowań i godzinowych (232-5). Gdy to prawo jest to tak jakby było też dane 14.
17 Rap.Obrot.z	Drukowanie raportu obrotów wszystkich kasjerów (231) towarów, działów, opakowań i godzinowych (232-5) zerujących. Gdy to prawo jest to tak jakby było też dane 16.
18 Baza towarów	Prawo do używania funkcji edycji bazy towarów, działów i jednostek (31*-33*). Gdy to prawo jest to tak jakby były też dane 19 i 20 i wydruków z tych baz (jak gdyby część prawa 23).
19 Zmiana cen	Prawo do zmiany cen towarów (funkcja 3132). Użytkownik nie musi mieć prawa 18. Prawo daje prawo do wydruków danych towarów.
20 Zmiana il. m	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
21 Baza Rabatów	Prawo do używania funkcji edycji bazy rabatów (34*) i ustawień rabatów (461 i 471). Gdy to prawo jest to tak jakby były też prawo wydruków z tych baz/ustawień (jak gdyby część prawa 23).
22 Użytkownicy	Prawo do używania funkcji edycji bazy użytkowników i ról (35* i 36*). Gdy to prawo jest to tak jakby były też prawo wydruków z tych baz/ustawień (jak gdyby część prawa 23).
23 Wydruki baz	Prawo do drukowania danych z baz, czyli funkcje 3?9*. Niektóre w/w prawa mogą umożliwiać wydruki z baz, gdy ma się prawa do ich edycji.
24 Ustaw.Zegara	Prawo ustawienia zegara (41)
25 Ustaw.EUR	Prawo ustawienia Kursu Euro (472)
26 Ustaw.Opcji	Prawo ustawienia opcji (45*)
27 Ustaw.Inne	Prawo do pozostałych ustawień nie objętych prawami 24,25,26 i 30.
28 Komuni.PC	Prawo do komunikacji z PC. Jeśli nie ustawione to dany użytkownik nie będzie mógł nic przesłać do PC chyba że PC wykona sam logowanie.
29 Komuni.Modem	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
30 Ustaw.Sprzęt	Prawo do ustawień sprzętowych (w kasie MiniTax do szuflady i typu akumulatora). Gdy brak tego prawa użytkownik nie może tego zmienić nawet jak ma prawo 27.
31 Pełne Menu	Gdy nie ma tego prawa dany użytkownik widzi tylko funkcje menu z kategorii 1*.
32 Rabat domyślny	Prawo do dokonywania rabatu domyślnego w trakcie sprzedaży.

33 Wyłaty	Prawo do dokonywania wypłat pieniędzy z kasy.
34 Storno	Prawo do stornowania PLU (anulowania pozycji paragonu) w trakcie sprzedaży.
35 Sprz. po nazwie	Prawo do sprzedaży PLU wybieranych po nazwie.
36 Sprz. z listy	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
37 Zamówienia	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
38 Konfiguracja FTP	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
39 Połączenie FTP	Prawo niedostępne w kasie SENTO E
40 Otwieranie szuflady	Prawo do otwierania szuflady poza paragonem, wpłatami i wypłatami
41 Funkcje Kopii E	Prawo do wykonywania funkcji administracyjnych Kopii E takich jak otwarcie karty, zamknięcie itp.
42 Raporty Kopii E	Prawo do wykonywania wydruków z danych Kopii E
43 Karta Kopii E	

Rozkład Menu wraz z informacją, które prawo(a) umożliwia daną funkcję.

Prawo (nr, ...) – prawo o danym numerze(ach) umożliwia daną funkcję

Prawo (--) – funkcja dostępna zawsze

nr z – wersja zerująca

nr ! – zobaczyć uwagi w opisie prawa

+ **nr** – prawo rozszerzające (danie jego rozszerza np. zakres rap. kasjera)

^ **nr** – prawo nadrzędne (danie jego daje prawo do funkcji bez względu na prawo jednostkowe)

Menu	Opis
1 Funkcje	
11 Użytkownik	
111 Logowanie	Prawo (--) , Zmiana użytkownika
112 Zmiana hasła	Prawo (--) , Zmiana hasła użytkownika
12 Kasa	
121 Wpłata	Prawo (3) , Wpłata gotówki do szuflady (także F+8)
122 Wypłata	Prawo (3) , Wpłata gotówki do szuflady (także F+9)
123 Otwórz szufl	Prawo (3) , Otwiera szufladę (tak samo jak każde F+8/9)
125 Usługa czasowa	
1251 Start	
1252 Stop	
1253 Pokaż kwit	
1254 Anuluj kwit	
126 Usługa biletowa	
1261 Start kursu	
1262 Przystanek	
1268 Anuluj kurs	
1269 Koniec kursu	
13 Komunikacja	
1331 Inicjuj	
14 Obsługa	
141 Zestaw rap.	Prawo (6,7z) , Drukowanie zestawu raportów
142 Typ sprzedaży	
1421 Sp.Normalna	Prawo (1) , Włączenie trybu sprzedaży normalnej
1422 Sp. Pojed.	Prawo (1) , Włączenie trybu sprzedaży szybkiej (1 klawisz → towar)
16 Kopia E	
161 Wyjęcie karty	

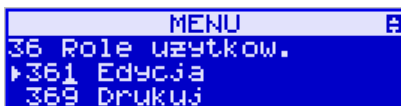
162 Stan karty	
19 Wyświetl	
191 Czas	Prawo (--), Wyświetlenie czasu
192 Akumulator	Prawo (--), Wyświetlenie stanu akumulatora
193 Użytkownika	Prawo (--), Wyświetlenie aktualnego użytkownika/kasjera
194 Ostatni par.	Prawo (--), Wyświetlenie kwoty ostatniego paragonu
195 Gotówkę	Prawo (--), Wyświetlenie stanu gotówki w kasie
2 Raporty	
21 Dobowy	Prawo (8), Drukowanie raportu dobowego
22 Stanu Kasy	Prawo (11, 12z), Drukowanie raportu stanu kasy
23 Rap.Obrotów	
231 Kasjerów	Prawo (14!, 15z!, +16, +17z), Drukowanie raportu obrotów Kasjerów
232 Towarów	Prawo (16, 17z), Drukowanie raportu obrotów Towarów
233 Opakowań	Prawo (16, 17z), Drukowanie raportu obrotów Opakowań
234 Działów tow.	Prawo (16, 17z), Drukowanie raportu obrotów Działów towarowych
235 Godzinowych	Prawo (16, 17z), Drukowanie raportu obrotów Godzinowych
236 Usług	
2361 Kwity usługi cz.	
2362 Kursy bus	
24 R.Dobowe Inne	
241 Dobowy niez.	Prawo (9), Drukowanie raportu dobowego niezerującego
242 Ostatni dob.	Prawo (9), Drukowanie kopii ostatniego r.dobowego
25 Rap.Okresowe	
251 Miesięczny	Prawo (10), Drukowanie raportu miesięcznego
252 Okresowy	Prawo (10), Drukowanie raportu okresowego
259 Rozliczen.	Prawo (10), Drukowanie raportu rozliczeniowego
26 Rap.Danych	
261 Dane Towarów	
2611 Towary	Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie towarów
2612 Opakowania	Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie opakowań
2613 Tandemy	Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie tandemów
2615 Drukuj zmiany	
2617 Klawisze tow.	
2618 Kody dowiąz.	
262 Działy Tow.	Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie działów towarowych
263 Jed.Miar	Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie jednostek miar
264 Rabaty	Prawo (23, ^21), Drukuje zestawienie danych rabatów
265 Użytkownicy	
2651 Lista użytk.	Prawo (23, ^22), Drukuje zestawienie użytkowników (kasjerów)
2652 Role użytk.	Prawo (23, ^22), Drukuje zestawienie ról użytkowników
266 Ustawienia	Prawo (--), Wydruk ustawień (w tym opcji konfiguracyjnych)
267 Opisy Stałe	Prawo (--), Raport Opisów Stałych (drukowanych tekstów)
268 Usługi	
2681 Czasowa	
2682 Busowe	
269 Demon.wydr.niefis.	
27 Wydruki Kopii E	
271 Z karty	
272 Z pam. Podr.	
273 Historia kart	
274 Stan karty	
275 Ostatni wydruk	
2751 Paragon	
2753 Raport dob.	
2753 Dowolny	
28 Niefiskalny	
29 Zestaw Rap.	Prawo (6, 7z), Drukowanie konfigurowalnego zestawu raportów
3 Baza Danych	

- 31 Towary
- 311 Edycja **Prawo (18), Dodawanie i edycja towarów i opakowań**
 - 312 Usun **Prawo (18), Usuwanie opakowań**
 - 313 Funkcje tow.
 - 3131 Pokaż cenę **Prawo (1, ^18, ^23), Wyświetlenie ceny (także z klawiatury F+CENA)**
 - 3132 Zmiana ceny **Prawo (19, ^18), Zmiana ceny**
 - 3137 Przecena towarów
 - 3139 Zaawansowane
 - 31391 Usun bazy towar.
 - 315 Klawisze towarów
 - 3151 Edycja
 - 3152 Usun wszystkie
 - 3159 Drukuj
 - 316 Kody dowiązane
 - 3161 Edycja
 - 3162 Usun
 - 3163 Usun grupę
 - 3169 Drukuj
 - 318 Opisy towaru
 - 3181 Edycja pozycji
 - 3182 Usun pozycję
 - 3183 Usun wszystko
 - 3189 Drukuj
 - 319 Drukuj dane
 - 3191 Towary **Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie Towarów**
 - 3192 Opakowania **Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie Opakowań**
 - 3193 Tandemy **Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie Tandemów**
 - 3195 Klawisze towar.
 - 3196 Kody dowiązane
- 32 Działy tow.
- 321 Edycja **Prawo (18), Edycja Działów Towarowych**
 - 329 Drukuj **Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie Działów Towarowych**
- 33 Jednostki miary
- 331 Edycja **Prawo (18), Edycja Jednostek Miar**
 - 339 Drukuj **Prawo (23, ^18, ^19, ^20), Drukuje zestawienie Jednostek Miar**
- 34 Rabaty/Narzuty
- 341 Edycja **Prawo (21), Edycja Tabeli Rabatów i Narzutów**
 - 342 Limity **Prawo (21), Edycja Limitów Rabatów**
 - 343 Domyślne **Prawo (21), Edycja Rabatów Domyślnych**
 - 349 Drukuj **Prawo (23, ^21), Drukuje dane Rabatów**
- 35 Użytkownicy
- 351 Edycja **Prawo (22), Edycja danych użytkowników**
 - 352 Usun **Prawo (22), Usuwanie użytkowników**
 - 353 Zmień Hasło **Prawo (22), Zmiana hasła użytkownika**
 - 359 Drukuj **Prawo (23, ^22), Drukuje zestawienie Użytkowników**
- 36 Role Użytkow.
- 361 Edycja **Prawo (22), Edycja Ról Użytkowników**
 - 369 Drukuj **Prawo (23, ^22), Drukuje zestawienie Ról Użytkowników**
- 37 Płatności
- 371 Edycja **Prawo (18), Edycja Płatności**
 - 372 Drukuj **Prawo (23), Drukuje zestawienie Płatności**
- 38 Usługi
- 381 Czasowa
 - 3811 Definicja
 - 3812 Cenniki
 - 3813 Usun
 - 3818 Funkcje
 - 38181 Usun kwity

3819 Drukuj	
3819 Drukuj	
382 Busowe	
3821 Definicja	
3822 Cenniki	
3823 Usuń	
3828 Funkcje	
38281 Usuń kursy	
3829 Drukuj	
39 Opisy wypłat	
391 Edycja pozycji	
392 Usuń pozycję	
393 Usuń wszystko	
399 Drukuj	
4 Ustawienia	
41 Zegar	Prawo (24), Przetawienie zegara
42 Dane Identyf.	
421 Nagłówek wyd.	Prawo (27), Programowanie nagłówka
422 Numer kasy	Prawo (27), Programowanie nr kasy
423 NIP	Prawo (27), Programowanie NIP
43 Stawki podatku	Prawo (27), Ustawienie stawek VAT
44 Tekst reklam.	Prawo (27), Ustawienie tekstu reklamowego
45 Opcje	
451 Komunikacja	
4511 Połączenia RS232	Prawo (26), Przyporządkowanie portu RS do urządzeń
4512 PC	Prawo (26), Opcje komunikacji z PC
4513 PC2	
4514 Modem	
4516 Ustaw. Monitora	
4517 Ustaw. Druk. Zamów.	
452 Sprzęt	
4521 Energia	
45211 Oszczędność	Prawo (26), Opcje Autowylączania i Autowygazania
4522 Komponenty	Prawo (30), Opcje komponentów sprzętowych
4523 Wyświetlanie	
45231 Opcje	
45232 Kontrast	Prawo (30), Opcje komponentów sprzętowych
4525 Głośność	
453 System	Prawo (26), Opcje systemowe
454 Obsługa	Prawo (26), Opcje obsługi
455 Sprzedaż	Prawo (26), Opcje sprzedaży
456 Wydruk	
4561 Ogólne	Prawo (26), Ogólne opcje wydruku (podkreślenia)
4562 Paragonu	Prawo (26), Opcje zawartości paragonu
4563 Zestawu Rap	Prawo (26), Opcje Zestawu Raportu (Rap.Łańcuchowy)
4565 II Waluta	
4566 Niefiskalny	
45661 Edycja	
45662 Linie	
45663 Usuń	
45669 Drukuj konf.	
457 Dane	
4571 Kod wagowy	Prawo (26), Typ kodu wagowego
4572 Kontrola	Prawo (26), Kontrola danych
4574 Odsyłanie	
458 Funkcje opcji	
4581 Ust.domyśl.	Prawo (26), Resetuje ustawienia opcji do domyślnych
459 Drukuj Opcje	Prawo (--), Wydruk ustawień opcji

46 Limity	
461 Rabatów	Prawo (26, ^21), Ustawienia maksymalnych rabatów
462 Kwot	Prawo (26), Ustawienia maks.kwot paragonu, gotówki itp.
463 Bufora online	
464 Tabela HALO	
47 Parametry	
471 Rabaty domyślne	Prawo (26, ^21), Ustawienie domyślnych rabatów
472 Kurs walut	Prawo (25), Ustawienie kursu EURO
473 Autowologowanie	Prawo (26), Ustawienie autowologowania
48 Interfejs użytkownika	
482 Klawisze funkcji	
4821 Edycja	
4822 Ustaw domyślne	
4829 Drukuj	
489 Drukuj	
49 Drukuj ustawienia	Prawo (--), Wydruk ustawień kasy (w tym opcji)
5 Serwis	
51 Testy	
511 Serwisowe	Prawo (--), Testy tylko dla serwisu
512 Wszystkie	Prawo (--), Testy wszystkie
513 Pojedynczo	Prawo (--), Wybrane testy
514 Cyklicznie	Prawo (--), Test cykliczne
519 Specjalne	
52 Ustawienia Serwisowe	
53 Funkcje Serwisowe	
59 Informacje	
591 Wersja	Prawo (--), Wyświetlenie wersji
592 Pamięć fisk.	Prawo (--), Wyświetlenie danych o pamięci fiskalnej
593 Pomiary nap.	Prawo (--), Wyświetlenie pomiarów napięć
6 Funkcje zaawansowane	
61 Kopia E	
611 Otwarcie nowej karty	
612 Kopie dodatkowe	
613 Zamknięcie karty	
614 Nadaj hasło karty	
9 Pomoc	
91 Drukuj Menu	Prawo (--), Wydruk struktury Menu
92 Drukuj Ustaw	Prawo (--), Wydruk ustawień w tym opcji (45)
93 Drukuj Opcje	Prawo (--), Wydruk samych opcji (45)

6.28. [361] Edycja ról użytkowników

[361] Edycja – funkcja edycji zaprogramowanych ról użytkowników. W kasie zaprogramowanych może być 8 ról – 4 zaprogramowane są fabrycznie, a kolejne 4 można nazwać i określić samemu. Wejście do trybu **[361] Edycji ról użytkowników** klawiszem

. Pojawia się komunikat: *Wybierz rolę* . W dolnej linii wyświetlana jest pierwsza z zaprogramowanych ról:

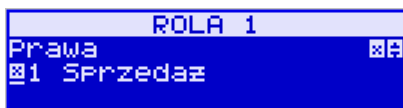

Za pomocą klawiszy wybieramy rolę, którą chcemy edytować i zatwierdzamy klawiszem . Pokazuje się komunikat: *Rola [1] Nazwa*, a w dolnej linii wyświetlana jest aktualnie zaprogramowana nazwa roli.

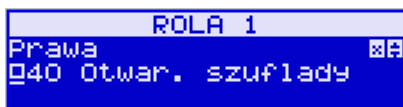

Za pomocą klawiatury dodatkowej programujemy nazwę roli, zatwierdzamy klawiszem . Kasa przechodzi do trybu ustalania praw dla wybranej (programowanej) roli

– wyświetla się komunikat: *Rola [1] Prawa* . W dolnej linii wyświetlana jest jedna z opcji, np.: *[1] Sprzedaż*. Jeśli w kwadraciku po lewej stronie nazwy opcji jest znak **X** (np. *[X]1 Sprzedaż*),

oznacza to, że dana funkcja jest dozwolona dla edytowanej roli. Jeśli kwadrat jest pusty, to funkcja ta jest zabroniona.

Za pomocą klawiszy poruszamy się pomiędzy dostępnymi (opisanymi w powyższej tabeli) funkcjami, klawiszem dokonujemy wyboru lub odwołujemy wybór wyświetlanej funkcji. Po dokonaniu wyboru wszystkich żądanych funkcji zatwierdzamy i wychodzimy z trybu edycji ról klawiszem .

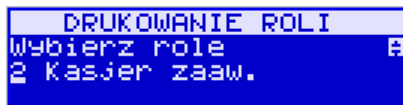
Uwaga - jeśli jakieś prawo jest nieużywane w kasie SENTO E, to graficzny prostokąt wyboru po lewej stronie jest cały wypełniony i nie da się go zaznaczyć, ani odznaczyć. Prawo jest umieszczone w liście tylko ze względu kompatybilności numeracji praw z innymi kasami marki NOVITUS.

6.29. [369] Drukuj role użytkowników

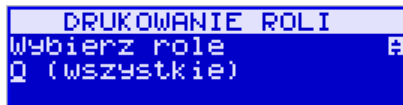

[369] Drukuj – wydruk zaprogramowanych w kasie ról wraz z uprawnieniami. Wyboru dokonujemy klawiszem .

Pojawia się komunikat: . Za pomocą klawiszy   dokonujemy wyboru dostępnych (zaprogramowanych) ról np.

lub wybieramy pozycję

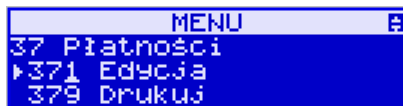

Wybraną pozycję zatwierdzamy klawiszem – następuje wydruk wybranej roli (ról).

6.30. [37] Płatności

[37] Płatności – funkcje znajdujące się w tym menu pozwalają skonfigurować płatności, które będą wykorzystywane w kasie w trakcie transakcji i do sporządzania raportów sprzedaży.

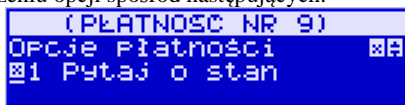

[371] Edycja – edycja płatności polega na wybraniu z listy istniejącej już płatności, bądź zdefiniowaniu nowej. Każdy krok powinno się zatwierdzić klawiszem . W przypadku, wybrania nowej formy płatności, niezbędne będzie określenie jej typu poprzez wybór z listy odpowiedniej pozycji:

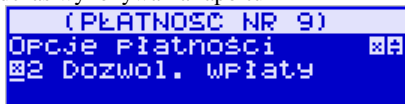

1. Gotówka
2. Euro
3. Karta
4. Czek
5. Bon
6. Kredyt
7. Przelew
8. Konto klienta

W kolejnym kroku należy uzupełnić nową nazwę płatności, która będzie widoczna na wydrukach. Ostatni krok jest wspólny dla edycji nowej płatności jak i płatności zdefiniowanej. Polega on na zaznaczeniu opcji spośród następujących:

1. Pytaj o stan – pytaj o stan określonej formy płatności podczas wykonywania raportu

2. Dozwolone wpłaty – pozwól na wpłaty określonej formy płatności

3. Dozwolone wypłaty – pozwól na wypłaty określonej formy płatności

4. Opis „Płatność” – zmienia w opisie tekst typu (np. „Przelew”) na ogólny tekst „Płatność”, co może być wskazane dla płatności, które mają własne nazwy

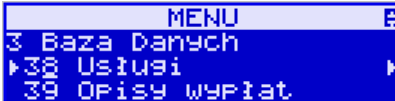
5. Do Terminala EFT – umożliwia wysłanie danych o płatności do terminala płatniczego lub innego obsługującego płatności wraz z oczekiwaniem na rezultat potwierdzenia tej płatności. Ma to sens dla płatności elektronicznych np. kartą i kiedy dany terminal jest podłączony do kasy. W kasie oczywiście należy skonfigurować odpowiednio połączenie z takim terminalem w menu 451.

6. Bez reszty
7. Płatność nieaktywna
8. Kurs sztywny
9. Cash back

Opcje należy wybrać (akceptować) używając klawisza . Po zaakceptowaniu opcji możliwe jest zdefiniowanie kolejnej formy płatności, bądź edycja istniejącej.

 [379] Drukuj – wydruk form płatności znajdujących się w bazie.

6.31. [38] Usługi

Urządzenie SENTO E umożliwia obsługę różnego rodzaju usług czasowych – parking, wypożyczalnia itp. oraz usług przewozowych (busowych).

6.32. [381] Usługa czasowa

Utworzenia nowej usługi i edycji istniejących usług czasowych dokonujemy w menu [3811] Definicja. Utworzenie nowej usługi polega na wypełnieniu następujących pól:

USŁUGA CZASOWA	
Nazwa usługi	<input type="text"/>
Parking	

- **Nazwa usługi** – dowolna nazwa usługi np. Parking, Wypożyczalnia

USŁUGA CZASOWA	
Tytuł wydruku	<input type="text"/>
Kwit Parkingowy	

- **Tytuł wydruku** – dowolny tytuł wydruku, jednak jasno określający, czego dotyczy wystawiany dokument, np. Kwit parkingowy

USŁUGA CZASOWA	
Opis nr kwitu	<input type="text"/>
Miejsce	

- **Opis numer kwitu** -

USŁUGA CZASOWA	
Opis typ/cennik	<input type="text"/>
Typ pojazdu	

- **Opis typ/cennik** – jeśli jest to parking, z którego korzystają różnego rodzaju pojazdy i opłata za parking jest różna w zależności od pojazdu, możemy zdefiniować typ pojazdu.

USŁUGA CZASOWA	
Opis klienta	<input type="text"/>
Nr rej.	

- **Opis klienta** – dane klienta, np. w przypadku parkingu może to być numer rejestracyjny pojazdu.

USŁUGA CZASOWA	
Opis danych dod.	<input type="text"/>
Opis	

- **Opis danych dodatkowych** – opcjonalnie można wpisać dodatkowe dane informacyjne.

USŁUGA CZASOWA	
Opcje usługi	<input type="text"/>
☒ 1 Kwity	

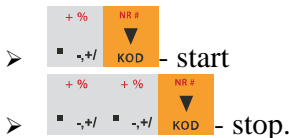
- **Opcje usługi** - ustawienia wystawiania kwitu

Można wybrać następujące opcje:

1. *Kwity* – usługa czasowa ma wystawiać kwity
2. *Nr kwitu automatycznie* – automatyczna numeracja kwitu.
3. *Klient wymagany* – podczas wystawiania kwitu konieczne będzie podanie danych klienta zdefiniowanych w polu *Opis klienta*.

4. Dane dodatkowe wymagane -

5. *Użyj [KOD]* – możliwe szybkie wystawienie kwitu przy użyciu kodu towaru i klawiszy:

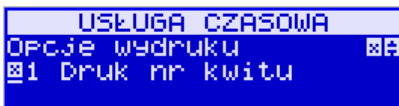
6. *Użyj bazy towarów* – można drukować kwit na podstawie kodu z bazy danych (kody towarów muszą się zawierać w przedziale 1-1000). Dział towaru określa typ/cennik usługi czasowej.
7. *Użyj Tow. z Dział1 – Dział10* – zaznaczenie tej opcji umożliwia wystawienie kwitu na podstawie dowolnego kodu towaru z bazy danych (nie ma ograniczeń co do zakresu numerów kodów), jednakże towary muszą należeć do działów 1-10. Dział towaru określa typ/cennik usługi czasowej.

➤ **Opcje sprzedaży -**

1. *Kwit wymagany* – usługi konieczne jest podanie nr kwitu przed wystawieniem pozycji paragonu do usługi czasowej.
2. *Kończ paragon* – automatycznie kończy paragon, bez konieczności użycia klawiszy

3. *Paragon opłaty początkowej* – po wystawieniu kwitu od razu drukowany jest paragon na wartość pierwszego odcinka czasu. Przy kończeniu usługi wartość ta jest odejmowana i paragon na końcu obejmuje tylko dodatkową opłatę za następne odcinki czasu.

➤ **Opcje wydruku** – za pomocą tych opcji możemy ustalić, które informacje mają się pojawić na wydruku:

1. *Druk nr kwitu* – drukuje numer kwitu
2. *Druk typ/cennik* - drukuje opis zdefiniowany w polu *typ/cennik*
3. *Druk klienta* – drukuje dane klienta zdefiniowane w polu *Opis klienta*
4. *Druk dane dodatkowe* – drukuje dane zdefiniowane w polu *Opis danych dodatkowych*.
5. *Druk nazwy kwitu* – drukuje nazwę kwitu – nazwa jest pobierana z nazwy towaru – muszą być zaznaczone opcje usługi 6 lub 7 dotyczące użycia bazy towarowej.
6. *Druk kaucji* – cena towaru stanowi kaucję za towar. Muszą być zaznaczone opcje usługi 6 lub 7 dotyczące użycia bazy towarowej.
7. *Druk czas na paragonie* – drukuje datę i czas wystawienia na paragonie
8. *Druk typ na paragonie* – drukuje typ/cennik na paragonie
9. *Druk klienta* – drukuje dane klienta na paragonie

10. Druk dane dodatkowe na paragonie – drukuje dane dodatkowe na paragonie

```

  USŁUGA CZASOWA
  Kod towaru          BL
  1_

```

- **Kod towaru** – podstawowy kod towaru usługi – użyty na paragonie. Każdy typ cennika może mieć dodatkowo zdefiniowany swój kod towaru a jeśli nie ma to będzie użyty ten

```

  USŁUGA CZASOWA
  Typ/cennik 1      A
  Pojazd

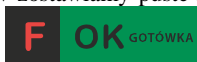
```

- **Typ/cennik n=1-10** – typy cenników dla edytowanej usługi.

Dla danej usługi można utworzyć do 10 cenników. Jeśli chcemy utworzyć mniejszą liczbę cenników, nazwy pozostałych cenników zostawiamy puste naciskając klawisz

w każdym kolejnym oknie lub

, by wcześniej zakończyć edycję.

6.33. [3812] Cennik usług czasowych

Każdy nowy cennik dla usługi czasowej tworzony jest podczas definicji tej usługi – w menu [3811] **Definicja**. Dodatkowe opcje cenników uzupełnia się w menu [3812] **Cenniki**

```

  MENU
  381 Czasowa
  3811 Definicja
  ▶3812 Cenniki

```

W pierwszym kroku, za pomocą klawiszy

wyberamy z listy cennik, który

```

  USŁUGA CZASOWA
  Wybierz cennik    A
  1 Pojazd

```

chcemy edytować

i naciskamy klawisz


```

  CENNIK
  Kod towaru        BL
  2_

```

Następnie podajemy kod towaru (usługi) – jeśli zostawimy pusty to cennik używać będzie głównego kodu usługi zdefiniowanego w jej definicji:

i naciskamy klawisz . W dalszej kolejności wybieramy okres cennika. Możemy zdefiniować 10 dowolnych okresów.

Dla wybranego okresu możemy zdefiniować zakresy, jaką pozycję zajmuje on w cenniku – jakiego okresu czasu dotyczy:

0 – *nieużywany* – brak zakresu – pozycja nieużywana

1 – *Pierwszy* – np. pierwsza godzina postoju na parkingu

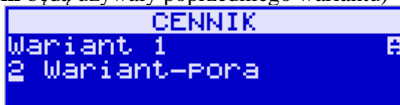
2 – *Kolejny* – np. kolejna godzina postoju na parkingu

3 – *Ostatni* – np. kolejna i wszystkie pozostałe godziny na parkingu

Wyżej wymienione wartości poza 0 mają charakter głównie opisowy gdyż w działaniu naliczania są praktycznie identyczne.

Dla wybranego zakresu możemy zdefiniować dodatkowo wariant obowiązywania zdefiniowanego okresu:

1 – **brak = poprzedni** – brak wariantu – użyty jest wariant poprzedni (nie ma obowiązku powtarzania wariantu po zdefiniowaniu a jedynie przy jego zmianie, następne pozycje z opcją **brak = poprzedni** będą używały poprzedniego wariantu)

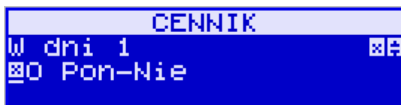
2 – **Wariant – pora**

– za pomocą tego wariantu możemy definiować dodatkowe ograniczenia czasowe dla tego i następnych okresów naszego cennika – np. taryfę nocną.

Jeśli wybierzemy tę opcję, konieczne będzie podanie, w jakich godzinach i/lub dniach ma obowiązywać cennik dla wybranego zakresu:

Po każdym wprowadzeniu wartości naciskamy klawisz . Następnie podajemy dni, w których ma obowiązywać cennik dla wybranego zakresu.

Za pomocą klawisza **WAGA** można zaznaczyć dowolne pojedyncze dni, lub jeśli chcemy zaznaczyć wszystkie dni tygodnia, wybieramy opcję **0 Pon – Nie**.

W kolejnym kroku (bez względu na wariant okresu) ustalamy jednostki czasu dla wybranego okresu – minuty, godziny lub dni i podajemy czas okresu – np. 20 minut:

CENNIK	CENNIK
Jedn. okresu 1	Czas okresu 1
1. minuty	20

Następnie podajemy opłatę obowiązującą w danym okresie za zdefiniowany czas okresu (opłata jest naliczana w momencie rozpoczęcia okresu, następna opłata za rozpoczęcie następnego okresu będzie naliczona po upływie czasu poprzedniego okresu):

CENNIK
Okres 1
Opłata=2_____zł

Po zdefiniowaniu pierwszego okresu obowiązywania cennika możemy zdefiniować kolejne okresy, lub jeśli nie ma być więcej okresów zostawiamy je puste, przechodząc do każdego

kolejnego okna klawiszem **OK GOTÓWKA** lub po prostu naciskamy klawisze **F OK GOTÓWKA**, by zakończyć definicję cennika.

6.34. [3813] Usuwanie usług czasowych

MENU
381 Czasowa
3812 Cenniki
3813 Usun

Usunięcie usługi czasowej polega na wyzerowaniu wszystkich ustawień w szablonach. Aby tego dokonać, należy wejść do menu **[3813] Usun** i nacisnąć klawisz

. Urządzenie wymaga potwierdzenia usunięcia usługi:

POTWIERDZENIE
Usunąć usługę czasową?
(OK)
(C)

naciskamy klawisz , jeśli rzeczywiście chcemy wykonać zerowanie, w przeciwnym wypadku naciskamy klawisz .

Następnie za pomocą klawiszy wybieramy szablon usługi jaki ma być użyty po wyzerowaniu usługi w celu inicjalizacji domyślnych ustawień opisów.

```

USŁUGA CZASOWA:USUN
Użyj szablonu      A
1. Parkina
  
```

i naciskamy przycisk

6.35. [3818] Funkcje usługi czasowej

```


          MENU      A
3818 Funkcje
▶38181 Usun kwity
  
```

W menu [38181] **Usun kwity** zerowana jest baza kwitów usługi czasowej.

6.36. [3819] Drukowanie bazy usług czasowych

```

          MENU      A
381 Czasowa
3818 Funkcje
▶3819 Drukuj
  
```

Aby wydrukować bazę usług busowych, należy wejść do menu [3819] **Drukuj** i nacisnąć przycisk .

6.37. [382] Usługi busowe

```


          MENU      A
38 Usługi
381 Czasowa
▶382 Busowe
  
```

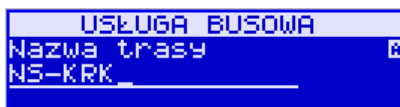
UWAGA! Kasa SENTO E nie jest specjalizowaną kasą biletową. Producent kasy nie gwarantuje, że paragony z kasy Sento mogą być traktowane jako bilety normalne i ulgowe za usługi regularnego przewozu osób wg innych regulacji prawnych w tym względzie. Ponadto kasa nie sporządza specjalistycznych raportów sprzedaży biletów z ulgami ustawowymi (np. miesięcznych) choć oczywiście z dostępnych raportów нефискальных sprzedaży towarów lub

działów towarowych można różne dane o sprzedaży poszczególnych towarów/usług uzyskać. Zastosowanie więc tej kasy jako pełnej specjalistycznej kasy biletowej w regularnych przewozach osób może być w tym względzie formalnie ograniczone lub wręcz niemożliwe a kasa może mieć zastosowanie głównie lub jedynie do prostych instalacji w tym zakresie usług.

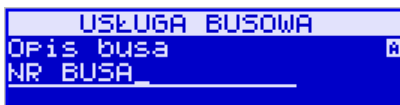
6.38. [3821] Definicja usług busowych

Definicję usługi busowej rozpoczynamy od podania trasy przejazdu. Możemy zdefiniować 10 tras – za pomocą klawiszy wybieramy pierwszą wolną pozycję, naciskamy klawisz OK i w oknie edycji wpisujemy jej nazwę:

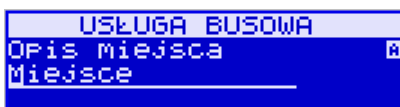
Naciskamy klawisz i w kolejnym oknie podajemy opis busa – np. numer lub numer rejestracyjny:

Naciskamy klawisz i podajemy opis typu biletu:

Ponownie naciskamy klawisz i podajemy opis miejsca:

Zatwierdzamy wprowadzone dane klawiszem

OK GOTÓWKA

i przechodzimy do opisu klienta:

```

  USŁUGA BUSOWA
  Opis klienta
  Klient
  
```

Ponownie naciskamy klawisz

OK GOTÓWKA

i wpisujemy opcjonalny opis danych dodatkowych:

```

  USŁUGA BUSOWA
  Opis danych dod.
  Dane d.
  
```

Następnie za pomocą klawisza

KOREKTA
X ☒
WAGA

wybieramy opcje usługi – opcje wymagane podczas drukowania paragonu (biletu):

```

  USŁUGA BUSOWA
  Opcje usługi
  1 Nr miejsca
  
```

1. *Nr miejsca* – podczas wystawiania paragonu konieczne będzie podanie numeru miejsca siedzącego
2. *Klient wymagany* – podczas wystawiania paragonu konieczne będzie podanie danych klienta
3. *Dane dodatkowe wymagane* - podczas wystawiania paragonu konieczne będzie podanie danych klienta
4. *Użyj [KOD]* – można wydrukować paragon za pomocą klawisza

NR #
▼
KOD

- a. - rozpoczęcie kursu
- b. - ustawienie bieżącego przystanku kursu
- c. - wystawienie biletu typu 1
- d. - wystawienie biletu typu 2

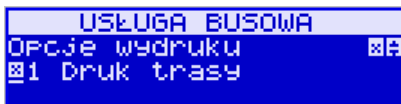
e.	3	YZ	NAZWA	NR. #	KOD	- wystawienie biletu typu 3
f.	4	JKL	PLATNOŚĆ	NR. #	KOD	- wystawienie biletu typu 4
g.	5	MNO	KARTA	NR. #	KOD	- wystawienie biletu bagażowego
h.	9	GHI	KASA	NR. #	KOD	- zakończenie kursu – zapis kursu do bazy kursów

W kolejnym kroku zaznaczamy opcje sprzedaży:

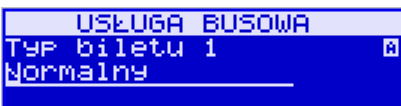

1. *Kończ paragon* – automatycznie kończy paragon bez konieczności użycia klawiszy   *RAZEM*
2. *Pytaj odkąd* – wymagane podanie przystanku, na którym wsiada pasażer - pomocne, gdy nie chce się używać funkcji ustawiania bieżącego przystanku

Dalej zaznaczamy opcje wydruku na paragonie:

1. *Druk trasy* – drukuje trasę biletu (przystanek od – do)
2. *Druk busa* – drukuje dane busa (np. jego nr)
3. *Druk miejsce* – drukuje miejsce
4. *Druk typ/cennik* – drukuje typ biletu
5. *Druk klienta* - drukuje klienta
6. *Druk dane dodatkowe* – drukuje dane dodatkowe

Następnie w polu *Typ biletu* definiujemy rodzaje biletów. Istnieje możliwość zapisania 4 typów biletów – np. Normalny, Ulgowy, Ulgowy szkolny itp.

Do każdego typu biletu przypisujemy kod towaru:

```

      USŁUGA BUSOWA
Kod towaru 1      [L]
1_

```

```

      USŁUGA BUSOWA
Kod tow.bagazu    [L]
3_

```

Potem ustalamy kod towaru dla bagażu:

W ostatniej części definicji usługi busowej podajemy wszystkie przystanki dla naszej trasy – możemy zadeklarować maksymalnie 20 przystanków i odległości między kolejnymi przystankami. Puste nazwy oznaczają nieużywane przystanki. Odległości nie musimy podawać, jeśli nie będziemy używać ceny za 1[km]:

```

      USŁUGA BUSOWA
Przystanek 1      [L]
NS DW PKS_

```

```

      USŁUGA BUSOWA
Od1.od POP. 1
0_

```

```

      USŁUGA BUSOWA
Przystanek 2      [L]
NS REJTANA_

```

```

      USŁUGA BUSOWA
Od1.od POP. 2
2_

```

6.39. [3822] Cennik usług busowych

Edycji cenników dokonujemy w menu [3822] Cenniki

```

      MENU      [L]
382 Busowe
 3821 Definicje
▶3822 Cenniki

```

W pierwszym kroku podajemy trasę, dla której ustalamy cennik:

```

      USŁUGA BUSOWA
Wybierz trasę     [L]
1 NS-KRK

```

Następnie podajemy opłatę stałą doliczaną do ceny biletu.

```

      CENNIK BUS
Opł.stała.
Normaln:2_      zł

```

CENNIK BUS	
Opl. stała.	
Uładowy: 1	zł

Następnie możemy podać opłaty za 1km (jeśli nie używam wyliczania cen wg odległości to możemy tu podać 0).

CENNIK BUS	
Oplata/1km	
Normaln: 1.2	zł

CENNIK BUS	
Oplata/1km	
Uładowy: 0.8	zł

Następnie definiujemy ceny biletów każdego typu i dla każdego odcinka trasy. Jeśli podamy tu wartości różne od 0 to ta cena będzie użyta bez względu na cenę za 1km i odległości między przystankami. Jeśli chcemy, aby wartości były obliczane automatycznie wg odległości i cen za 1km to tutaj musimy podać zerowe wartości.

CENNIK BUS	
<-> NS REJTANA	
Normaln: 2	zł

CENNIK BUS	
<-> NS REJTANA	
Uładowy: 1	zł

6.40. [3823] Usuwanie usług busowych

MENU	
382 Busowe	
3822 Cenniki	
3823 Usun	

Aby usunąć trasę z bazy, należy wejść do menu [3823] Usun i za pomocą klawiszy

wybrać trasę i nacisnąć klawisz

USŁUGA BUSOWA	
Wybierz trasę	
1 NS-KRK	

Urządzenie wymaga od nas potwierdzenia usunięcia trasy.

POTWIERDZENIE	
Usunąć? NS-KRK	
	(OK) (C)

Jeśli definitywnie chcemy usunąć trasę, naciskamy klawisz

wać z usuwania, naciskamy klawisz

6.41. [3828] Funkcje busowe

W menu [38281] **Usun kursy** zerowana jest baza kursów usług busowych.

6.42. [3829] Drukowanie bazy usług busowych

Aby wydrukować bazę usług busowych, należy wejść do menu [3829] **Drukuj**

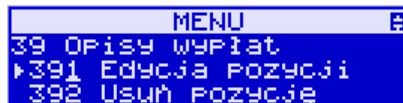
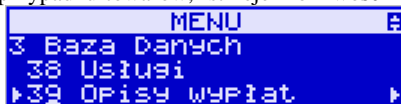
i nacisnąć przycisk

6.43. [39] Opisy wypłat

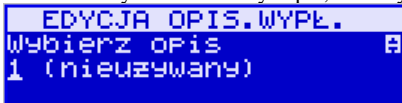
Podobnie, jak w przypadku towarów, istnieje możliwość zaprogramowania stałych opi-

sów do wypłat z kasy.

[391] Edycja pozycji – opcja umożliwia edycję istniejącego opisu lub utworzenie nowego. Istnieje możliwość zdefiniowania 20 opisów wypłat.

Jeśli chcemy dodać nowy opis, z listy opisów wybieramy pierwszy nieużywany opis

i naciskamy klawisz

oknie podajemy tytuł opisu:

i zatwierdzamy klawiszem . Następnie musimy podać treść opisu, jaki będzie wyświetlany na pokwitowaniu wypłaty:

```
LISTA OPISÓW
Opis Wypł. [1]
zaliczka na towar_
```

Ponownie zatwierdzamy klawiszem .

```
MENU
39 OPisy Wypłat
▶392 Usuń Pozycję
▶393 Usuń wszystko
```

[392] Usuń pozycję – ta funkcja menu umożliwia

usunięcie z bazy dowolnego opisu. Po wybraniu opisu za pomocą klawiszy nale-

ży nacisnąć klawisz


```
MENU
39 OPisy Wypłat
392 Usuń Pozycję
▶393 Usuń wszystko
```

[393] Usuń wszystko – usuwa całą bazę opisów wypłat. Po wybraniu tej opcji i naciśnięciu klawisza OK urządzenie prosi o potwierdzenie:

```
POTWIERDZENIE
Usunąć wszystkie
Opisy?
(OK)
(C)
```

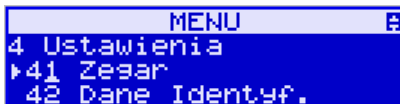
Po zatwierdzeniu wyboru klawiszem , wszystkie opisy zostaną usunięte z bazy.

```
MENU
39 OPisy Wypłat
393 Usuń wszystko
▶399 Drukuj
```


[399] Drukuj – drukuje raport opisów wypłat

7. [41] USTAWIENIA

7.1. [41] Zegar

Funkcja **[41] Zegar** pozwala ustawić właściwy czas oraz datę w kasie fiskalnej. Korekty czasu użytkownik może dokonać tylko w zakresie ± 1 godziną (przy zmianie czasu letni / zimowy). Jeśli konieczna jest korekta czasu (lub daty) w większym zakresie, może to wykonać jedynie autoryzowany serwis kasy (konieczne jest zdjęcie plomby serwisowej). Zmiana ustawień zegara jest możliwa tylko przy zerowych licznikach sprzedaży dobowej (wykonany wcześniej raport fiskalny dobowy).

[41] Zegar – klawiszem wchodzimy do funkcji zmiany czasu. Na wyświetlaczu pojawia się :

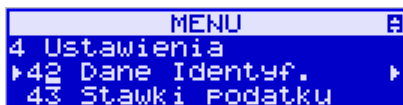
Pod jedną z cyfr (pierwszą) widoczny jest kursor. Za pomocą klawiszy numerycznych wpisujemy właściwą godzinę (datę) – znak kursora automatycznie przechodzi na kolejną cyfrę,

ewentualne poruszanie się pomiędzy cyframi za pomocą klawiszy . Właściwy

czas zatwierdzamy klawiszem . Zegar zostaje przestawiony, kasa potwierdzi ten fakt wydrukiem. Jeśli zaprogramowany czas nie zawiera się w zakresie 1 godziny w stosunku do czasu pokazywanego przez kasę, kasa zgłosi błąd: WYMAGANY TRYB SERWI-

SU. Należy wycofać się z funkcji klawiszem .

7.2. [42] Dane identyfikacyjne

W menu **[42]** mamy możliwość ustawienia danych identyfikacyjnych kasy jak nagłówek wydruku, numer kasy i numer NIP, co zostało opisane w następnych rozdziałach.

7.3. [421] Nagłówek wydruku

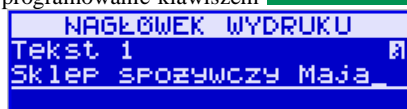
W pozycji menu **[421] Nagłówek wydruku**

można zaprogramować maksymalnie 6 linii nagłówka paragonu. Nagłówek ten będzie drukowany na każdym wydruku wychodzącym z kasy. Powinny się tam znaleźć dane użytkownika: nazwa firmy, adres, itp. Nagłówek ten nie jest zapisywany do pamięci fiskalnej, może być modyfikowany również po fiskalizacji (po wykonaniu raportu dobowego zerującego). W każdej linii nagłówka można zaprogramować maksymalnie 22 znaki normalne lub 11 znaków podwójnej szerokości. Każdą z linii można dodatkowo automatycznie wyśrodkować oraz wyróżnić szeroką czcionką (dla tekstu ustawionego jako duża czcionka może być zaprogramowanych tylko 11 znaków w linii).

Aby zaprogramować nagłówek konieczne jest wykonanie wcześniej raportu dobowego fiskalnego.

[421] Nagłówek wydruku – wejście do funkcji programowanie klawiszem

Na wyświetlaczu pojawia się komunikat: *Tekst 1*

Należy zaprogramować pierwszą linię tekstu nagłówka. Programowania dokonujemy za pomocą klawiatury alfanumerycznej. Pomiędzy wpisanymi znakami poruszamy się klawiszami:

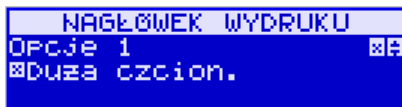
- następny, - poprzedni.

Po wpisaniu właściwego tekstu zatwierdzamy klawiszem **OK GOTÓWKĄ**. Na wyświetlaczu pojawia się komunikat o możliwości wybrania dodatkowych opcji dla wpisanego tekstu:

[] Wyśrodkuj

[] Duża czcionka (znaki podwójnej szerokości)

Aby wybrać (zaznaczyć) wyświetlaną opcję należy nacisnąć klawisz - jak wskazuje podpowiedź w prawym górnym rogu wyświetlacza. W kwadraciku obok opcji pojawi się znaczek - informacja, że opcja została wybrana. Pomiędzy opcjami poruszamy się

klawiszami: - - podpowiedź w prawym górnym rogu wyświetlacza.

Właściwie oprogramowaną linię tekstu wraz z odpowiednio wybranym jej opcjami

zatwierdzamy klawiszem - przechodzimy do programowania następnej linii nagłówka. W identyczny sposób programujemy kolejne linie tekstu nagłówka (maksymalnie 6 linii). Jeżeli nie chcemy wykorzystać wszystkich linii, należy zostawić je puste. Po za-

twierdzeniu klawiszem szóstej linii kasa zaprogramuje wpisane teksty nagłówka potwierdzając to wydrukiem.

7.4. [422] Numer kasy

W funkcji tej programujemy numer kasy, którym będzie się ona wyróżniać spośród innych kas w sklepie. Numer ten będzie drukowany na każdym wydruku z kasy.


```
MENU
42 Dane Identyf.
422 Numer kasy
423 NIP
```

[422] Numer kasy – wejście do trybu programowania numeru kasy. Na wyświetlaczu pojawia się informacja: Nr kasy – w dolnej linii wyświetlany jest aktualnie zaprogramowany numer.


```
EDYCJA NUMERU KASY
Podaj numer kasy
1
```

Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać żądany numer i zatwierdzić klawiszem

. Numer zostanie zapamiętany i będzie drukowany w stopce wydruków.

7.5. [423] NIP


```
MENU
42 Dane Identyf.
422 Numer kasy
423 NIP
```


W funkcji tej programujemy numer NIP. Numer ten możemy zaprogramować i zmieniać tylko w trybie nefiskalnym. Po fiskalizacji zmiana tego numeru będzie już niemożliwa.

[423] NIP – wejście do trybu programowania numeru NIP. Na wyświetlaczu pojawia się informacja:


```
EDYCJA NIP
Podaj NIP
123-456-78-90
```

– w dolnej linii wyświetlany jest aktualnie zaprogramowany numer. Za pomocą klawiszy numerycznych należy wpisać żądany numer i zatwierdzić klawiszem . Znak „-“

” jeśli wymagany, wprowadzamy wyjątkowo przy użyciu klawisza „+/-”. Numer zostanie zapamiętany i będzie drukowany w nagłówku wydruków.

7.6. [43] Stawki podatku

Funkcja [43] **Stawki podatku** umożliwia zaprogramowanie właściwych dla danego punktu sprzedaży stawek podatkowych. Programowanie stawek PTU jest bardzo ważnym momentem programowania kasy, dlatego należy zrobić to bardzo uważnie. Według wysokości zaprogramowanych stawek kasa będzie naliczać należny podatek PTU. Wysokość stawek PTU określa Ministerstwo Finansów dla poszczególnych towarów. W kasie muszą być zaprogramowane wszystkie stawki PTU dla towarów, jakich sprzedaż prowadzi dana placówka handlowa. Kasa SENTO E ma możliwość oprogramowania 7 stawek PTU (A,B,C,D,E,F,G) dla dowolnych wysokości od 0% do 98% oraz oprogramowanie dowolnej z nich jako zwolnionej. Każda zmiana stawek PTU może odbywać się tylko po wykonaniu raportu dobowego zerującego i jest (w kasie fiskalnej) zapisywana do pamięci fiskalnej z dokładnym określeniem daty i godziny zmiany.

Kasa w trybie fiskalnym ma możliwość 30 – krotnej zmiany stawek PTU. Przy próbie wykonania 31 zmiany stawek PTU kasa zgłosi błąd i zmiana ta nie będzie możliwa.

Kasa nie pozwoli zaprogramować stawek PTU identycznych jak są zaprogramowane w danej chwili w kasie – jest to zabezpieczenie przed niepotrzebnym zapisem do pamięci fiskalnej.

Aby zaprogramować stawki PTU należy wybrać funkcję [43] **Stawki podatkowe** i za-

twierdzić klawiszem – wejście do trybu programowania stawek PTU. Następnie pada pytanie o tryb aktywacji:

1. Bez daty aktywacji

2. Z datą aktywacji

Po wyborze pierwszej opcji **1. Bez daty aktywacji** na wyświetlaczu pojawia się informacja o pierwszej ze stawek:

– w dolnej linii wyświetlacza jest informacja o aktualnie zaprogramowanej wartości stawki. Za pomocą klawiszy alfanumerycznych oraz przecinka programujemy właściwą wartość stawki (wartość stawki można zaprogramować z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku).

W trybie programowania wartości stawek klawisz ma specjalne funkcje (podpowiedź w prawym górnym rogu wyświetlacza: – ZW%): za jego pomocą (kolejne naciśnięcie) można zmieniać rodzaj stawki:

- brak stawki (nieoprogramowana - nieużywana),
- ZW – towary zwolnione z podatku,
- % - wartość procentowa stawki (normalna stawka PTU).

Właściwą wartość (rodzaj) zatwierdzamy klawiszem - automatycznie przechodzimy do następnej stawki. W identyczny sposób programujemy kolejne stawki. Aby

cofnąć się do poprzedniej stawki należy nacisnąć klawisz . Po oprogramowaniu

wszystkich stawek (od A do G) i naciśnięciu klawisza pojawi się komunikat:

Klawiszem można wycofać się z zapisania stawek, klawiszem potwierdzamy chęć zaprogramowania stawek – nastąpi pytanie:

Jeśli wyświetlana data jest poprawna można potwierdzić klawiszem - pojawi się komunikat: *Proszę czekać...* i po krótkiej chwili nastąpi zaprogramowanie stawek (zapis w pamięci fiskalnej w kasie ufiskalnionej) i wydruk potwierdzający fakt zmiany (oprogramowania stawek).

Jeśli wyświetlona data nie jest poprawna należy wycofać się z programowania klawiszem i niezwłocznie powiadomić serwis kasy.

Po wyborze drugiej opcji 2. *Z datą aktywacji* możliwe będzie ustawienie automatycznej

zmiany stawek PTU. Po wyborze tej opcji i naciśnięciu klawisza , na wyświetlaczu pojawia się informacja o dacie aktywacji:

Po prawidłowym ustawieniu daty i czasu oraz naciśnięciu klawisza będzie

możliwość zaznaczenia opcji aktywacji **Bez potwierdzenia** za pomocą klawisza . Następnie należy ustawić stawki PTU w analogiczny sposób, jak przy wyborze opcji pierwszej. Pojawi się jeszcze pytanie: „Czy ustawić autom. zmianę stawek PTU?”. Anulowanie – klawiszem .

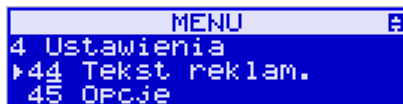
wiszem , akceptacja – klawiszem .

Po akceptacji automatycznej zmiany stawek następuje wydruk informujący nas o tym fakcie.

Jeżeli chcemy dokonać anulowania automatycznej zmiany stawek PTU, wówczas należy wejść do menu **[43] Stawki podatku** i na pytanie: „Anulować ustawioną zmianę stawek?”

odpowiedzieć twierdząco – klawiszem . Następuje wydruk informujący nas o anulowaniu ustawionej zmiany stawek PTU.

7.7. [44] Tekst reklamowy

Za pomocą Funkcji **[44] Tekst reklamowy** jest możliwość ustawienia dodatkowego tekstu reklamowego drukowanego pod każdym paragonem. Treść tekstu można wybrać spośród przykładów zawartych w programie kasy. **Nie ma możliwości wpisania własnego tekstu.** Poniżej zamieszczono wykaz pozycji, spośród których można dokonać wyboru podczas ustawiania dodatkowego tekstu:

0. [Brak]
1. DZIĘKUJEMY-ZAPRASZAMY.
2. WESOŁYCH ŚWIĄT
3. ZAPRASZAMY PONOWNIE
4. DZIĘKUJEMY ZA ZAKUPY

5. ZAKUPY TU TO DOBRY WYBÓR
6. U NAS NAJLEPIEJ
7. U NAS NAJTANIEJ
8. U NAS NAJSZYBCIEJ
9. WIELKA PROMOCJA
10. ŚWIĄTECZNA PROMOCJA
11. RABATY DLA KLIENTÓW

Wejście do funkcji wyboru **[44] Tekstu reklamowego** klawiszem . Na wyświetlaczu pojawia się informacja: *Tekst reklamowy*. W dolnej linii widoczna jest aktualnie wybrana pozycja.

Za pomocą klawiszy wybieramy żądany tekst (podpowiedź na wyświetlaczu), za pomocą klawisza dokonujemy zatwierdzenia wybranej pozycji.

7.8. [45] Opcje

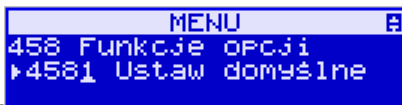

W funkcji ustawień **[45] Opcje** można skonfigurować kasę w taki sposób, aby jej działanie oraz obsługa najbardziej odpowiadała preferencjom użytkownika (właściciela). Konfigurować można opcje związane z zabezpieczeniem kasy, zarządzania energią, sposobem zachowania kasy podczas jej obsługi oraz prowadzenia sprzedaży, wydruku, kodów kreskowych, komunikacją itd.

Poniższa tabela przedstawia kompletne zestawienie wszystkich opcji wraz ze skrótowym opisem ich działania. Znak ☐ oznacza, że jest to opcja typu TAK(☒) / NIE(☐) – zmiany

ustawienia dokonujemy za pomocą klawisza . Do danej opcji możemy dojść klawi-

szami lub podając jej jedno lub dwucyfrowy numer za pomocą klawiszy numerycznych. Czcionką pogrubioną oznaczono kategorie opcji, które są pozycjami menu głównego. Domyślne ustawienia można ustawić funkcją **[4581] Ustaw Domyślne**.

<i>Funkcje Ustawień Opcji</i>	<i>Opis</i>	<i>Domyślnie</i>
45 Opcje		
451 Komunikacja		
4511 Połączenia	Przypisanie Urządzeń Zewnętrznych jak PC, waga, skaner, terminal płatniczy do portu komunikacyjnego kasy.	PC
☐ 1.PC na USB	Mapowanie USB do portu PC aktywne	TAK
4512 Opcje PC	Ustawienie parametrów komunikacji z PC (prędkość komunikacji)	9600
4513 Opcje PC2	Ustawienie parametrów komunikacji z PC2 (prędkość komunikacji)	9600
4514 Opcje Modemu		
<i>Prędkość</i>	Ustawienie parametrów komunikacji z modemem (prędkość komunikacji, teksty konfiguracyjne)	1200
<i>Ciąg init. modemu</i>	Ciąg znaków inicjujący modem	AT&FE0X0
<i>Polecenie połącz</i>	Ciąg znaków pozwalających wykonać połączenie modemu	ATD
4516 Ustaw. monitora	Ustawienie parametrów komunikacji z PC (prędkość komunikacji)	9600
4517 Ustaw. Druk zam.	Ustawienie parametrów komunikacji z PC (prędkość komunikacji)	9600
452 Sprzęt		
4521 Energia		
45211 Oszczędność	Ustawienie czasów autowylączenia i autowygaszania, gdy praca na akumulatorze	
4522 Komponenty		
☐ 1 Szuflada	Czy jest podłączona szuflada i kasa ma ją sterować	TAK
☐ 5 Czujnik pokrywy SD	Czy kasa ma wykrywać stan czujnika pokrywy karty SD	TAK
4523 Wyświetlanie		
45231 Opcje		
☐ 1 Wyś. klien.: 2x16	Zmiana trybu wyświetlania wyświetlacza klienta na 2 linie w wierszu.	NIE
☐ 2 Wyś. obs.: 2x16	Zmiana trybu wyświetlania wyświetlacza obsługi na 2 linie w wierszu.	NIE
☐ 3 Tryb nocny		NIE
45232 Kontrast	Ustawienia kontrastu wyświetlacza klienta oraz wyświetlacza obsługi	81

4525 Głośność	Ustawienie głośności	0-7
453 System		
☐ 1 Prawa dostępu	Kasa wymaga logowania użytkownika i kontroluje prawa dostępu do funkcji	NIE
☐ 2 Hasło Modemu	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 3 Hasło PC	Aplikacja musi się załogować, gdy komunikacja z komputerem PC	NIE
☐ 4 Tow. tylko PC	Programowanie i zmiany towarów możliwe tylko z komputera PC	NIE
☐ 5 Obr. Tow. do PC	Obroty towarów muszą trafić do PC – nie można zrobić raportu zerującego z klawiatury.	NIE
☐ 6 Stany magazynowe	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 7 PC przed raportem dobowym	Należy wykonać raport zerujący obrotów towarów z PC przed wykonaniem raportu dobowego.	NIE
☐ 8 Dwa kody towaru	Jeśli opcja jest ustawiona to do obsługi towarów (programowanie, sprzedaż, raportowanie) można używać dwóch kodów towarów: jeden porządkowy, określający pozycję w bazie towarów a drugi dowolnie definiowany przez użytkownika lub program obsługi sprzedaży, traktowany na ogół jako kod kreskowy. UWAGA! W celu używania tej opcji oprogramowanie na PC programujące kasę musi być dostosowane do tej funkcjonalności i wysyłać przy programowaniu do kasy dwa kody na towar. Ponadto, gdy opcja ta jest aktywna kod kreskowy towaru nie może być krótszy niż 6 cyfr.	NIE
☐ 9 Raport kasjera na zmiany	Jeśli opcja jest aktywna to podczas zmiany kasjerów drukowane są raporty zmiany oraz przyjmowane są deklaracje form płatności przy rozpoczęciu zmiany	NIE
☐ 10 Programowanie tylko FTP	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 11 Kontrola raportu dobowego	Jeśli opcja ta jest ustawiona to kasa przypomina o niewykonaniu raportu dobowego z poprzedniego dnia lub dni.	NIE
☐ 12 Baza paragonów	Gromadzi informacje o parag. w buforze Online	TAK
☐ 13 Wymagana karta kopii elektronicznej	Kasa nie pozwoli na pracę bez karty Kopii E	NIE
☐ 14 Hasło na kartę kopii elektronicznej	Na kartę zostanie założone hasło – karta będzie nieczytelna bez podania hasła na komputerach PC	NIE
☐ 15 Hasło na włączenie	Funkcja nieaktywna	NIE
454 Obsługa		
☐ 1 Ceny w groszach	Nie podajemy ',' w cenach przed groszami. Kwotę 1,50zł podajemy jako 150.	NIE

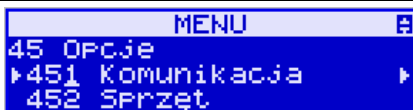
☐ 2 Dźwięki klawiszy	Dźwięk, gdy klawisze są naciskane	TAK
☐ 3 Dźwięk zatwierdzania	Gdy zatwierdzanie danych po edycji to 2 dźwięki	TAK
☐ 4 Dźwięk błędu	Gdy błąd 3 dźwięki	TAK
☐ 5 Kluczyk=Menu	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 6 Szybka sprzedaż	Sprzedaż towaru bez użycia klawisza [kod]	NIE
☐ 7 Sprzedaż pojedyncza	Sprzedaż pojedyncza dozwolona. Sprzedaż jednego towaru powoduje od razu zamknięcie paragonu.	NIE
☐ 8 Różny dźwięk klawiszy	Emitowanie różnych dźwięków klawiszy w zależności od sytuacji	TAK
☐ 9 Sprzedaż potwierdzana	Obsługa sprzedaży opisana w rozdziale 7.22	NIE
☐ 10 Kontrola kwoty płaconej kartą	Umożliwia kontrolę wysokości kwoty płaconej kartą płatniczą	TAK
☐ 11 Automatyczna płatność kartą	Przy włącz. opcji 11 naciśnięcie Razem powoduje początek inicjacji transakcji kartą	NIE
455 Sprzedaż		
☐ 1 Wymagaj RAZEM	Aby zakończyć paragon musi być naciśnięte RAZEM	TAK
☐ 2 Drukuj RAZEM	Każde RAZEM drukuje podsunę	TAK
☐ 3 Wymóg zapłaty	Musi być podana kwota wpłaty, aby zakończyć paragon	NIE
☐ 4 Rabat z ręki	Dozwolone rabaty z ręki (wartości podawane ręcznie)	TAK
☐ 5 Rabat z listy	Dozwolone rabaty z listy (wybór pozycji z tabeli rabatów)	TAK
☐ 6 Szybko anuluj	F+C spowoduje storno ostatniej pozycji paragonu	NIE
☐ 7 Szybki zwrot	F+[ZWROT OPAK.] spowoduje zwrot opakowań z ostatniej pozycji paragonu	NIE
☐ 8 Kod = Powtórz	Naciśnięcie w otwartym paragonie klawisz Kod spowoduje powtarzanie sprzedaży ostatniego towaru	NIE
☐ 9 Bon bez reszty	Nie ma reszty dla Bonu/Talonu	TAK
☐ 10 D19 bez rabat	Towary z Działu 19 nie są rabatowane	NIE
☐ 11 D20 bez rabat	Towary z Działu 20 nie są rabatowane	NIE
☐ 12 Waluta II-Reszta wal.	Gdy Euro - reszta zawsze w zł, Jeśli opcja ta będzie nieaktywna reszta będzie w Euro.	NIE
☐ 13 Waluta II-Edytuj waluta II	Gdy Euro - edycja mieszanej reszty (możliwa część w zł i część w Euro)	NIE
☐ 14 Waluta II-Bez wydruku	Gdy Euro - tylko pokaż przeliczenie – nie będzie rejestrowana ani drukowana zapłata w Euro	NIE
☐ 15 Kontrol.il.mag.	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 16 Wymóg OK. EFT	Gdy zapłata Kartą i kasa jest połączona z terminalem płatniczym - nie można zignorować od-	TAK

	powiedzi terminala płatniczego (EFT)	
☐ 17 Wymóg karty r.	Funkcja nieaktywna	NIE
☐ 18 Cofany rabat	Jeśli opcja jest ustawiona to wprowadzony rabat do całego paragonu nie jest od razu drukowany na paragonie tylko wyliczany i pokazywany na wyświetlaczu. Drukuje się dopiero przy zamknięciu paragonu i do tego czasu możliwe jest jego anulowanie lub zmiana, co nie jest możliwe, jeśli byłby od razu wydrukowany.	NIE
☐ 19 Blok.sprz.bez.rap.dob	Blokada sprzedaży bez raportu dobowego. Jeśli w dniu poprzednim prowadzona była na kasie sprzedaż, a w ramach tej (poprzedniej) doby nie było wykonanego raportu dobowego (niekoniecznie na koniec dnia) to kasa zablokuje możliwość sprzedaży, wymuszając wykonanie raportu dobowego.	TAK
456 Wydruk		
4561 Ogólne		
☐ 1 Kreski podsumy	Drukuj kreski podsumy (po naciśnięciu klawisza RAZEM)	TAK
☐ 2 Inne kreski	Drukuj pozostałe poziome kreski rozdzielające w wydrukach (np. po tytule, przed stopką itd.)	TAK
☐ 3 Kreski graf.	Używaj podkreśleń graficznych (niższa czcionka, kształt wężyka)	TAK
4562 Paragon		
☐ 1 Druk j.miar	Drukuj j.miar przy ilościach na paragonie	TAK
☐ 2 Druk kodu EAN	Drukuj kod towaru po nazwie na paragonie	NIE
☐ 3 Druk nazw.rab.	Drukuj nazwy rabatów na paragonie	TAK
4563 Zestaw Rap.		
☐ 1 Rap.obr.towarów	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 2 Rap.obr.opakowań	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 3 Rap.obr.działów	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 4 Rap.obr.kasjera	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 5 Rap.stanu kasy	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 6 Rap.godzinowy	Składnik Zestawu Raportów	NIE
☐ 7 Rap. Dobowy	Składnik Zestawu Raportów	NIE
4564 Rap. Zm. Tow.	Opcje wydruku raportu zmian Towarów	
☐ 1 Druk potem	Drukuj zmiany towarów po programowaniu przed paragonem, raportem dobowym lub na żądanie	NIE
☐ 2 Upakowany	Wydruk zmian w bazie towarowej zajmuje jak najmniej miejsca na wydruku.	TAK
☐ 3 Tylko na kopii	Zmiany bazy towarowej drukowane są wyłącznie na kopii wydruku.	TAK
4565 II Waluta	Opcja wydruku drugiej waluty na paragonie	

☐ 1 brak	Brak wydruku	
☐ 2 Poprzednia	Przeliczenie na poprzednią walutę (jeśli była)	Opis w rozdziale 7.22
☐ 3 Przyszła	Przeliczenie na przyszłą walutę (jeśli jest zaprogramowana)	Opis w rozdziale 7.22
☐ 4 Z listy	Wybór z listy płatności „waluta” (Menu [37])	Opis w rozdziale 7.22
457 Dane		
4571 Kod wagowy	Typ kodu wagowego	Brak
4572 Kontrola		
☐ 1 Kod EAN	Kontroluj sumę kontrolną EAN i wagowego	NIE
☐ 2 Obroty Tow<>0	Sprawdzaj przy zmianach Towarów czy obroty są zerowe	TAK
☐ 3 Max Obr.Tow	Sprawdzaj czy obroty Towarów się przepełniają	TAK
☐ 4 Max. Buf. Online	Kontrola przepełnienia bufora paragonów (Online). Jeśli nie jest ona aktywna to po przepełnieniu bufora najstarsze paragony zostaną w nim nadpisane nowymi.	NIE
☐ 5 Kopia danych		NIE
4574 Odsyłanie		
☐ 1 Kod krót. w Online	Odsyłanie kodu krótkiego do bufora Online	NIE
458 Funkcje opcji		
4581 Ustaw domyślne	Ustawienia domyślne urządzenia	
459 Drukuj opcje	Raport opcji ustawień urządzenia	

W poniższych podrozdziałach przedstawiono wykaz oraz sposób konfiguracji poszczególnych opcji.

7.9. [451] Opcje komunikacji

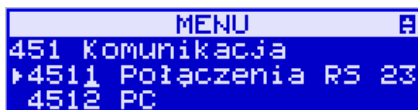


```

MENU
45 Opcje
 451 Komunikacja
 452 Sprzet
  
```

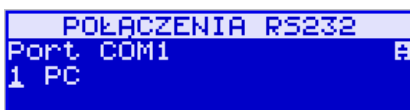
W menu [451] **Opcje komunikacji** jest możliwość ustawienia opcji komunikacji kasy z urządzeniami zewnętrznymi.

7.10. [4511] Połączenie po porcie szeregowym COM1


```

MENU
451 Komunikacja
 4511 Połączenia RS 23
 4512 PC
  
```



```

POŁĄCZENIA RS232
Port COM1
1 PC
  
```

Za pomocą funkcji **[4511] Połączenia/Port COM1** określamy, jakie urządzenie jest podłączone do portu szeregowego kasy.

Do wyboru mamy:

0. (Brak)
1. PC
2. Waga 1
3. Skaner
4. Modem
5. EFT
6. Waga 2
7. -
8. -
9. -
10. PC2
11. PP1
12. PP2
13. Monitor wydruku
14. Drukarka zamówień

Dodatkowo użytkownik ma możliwość automatycznego mapowania portów PC, PC2 po podłączeniu kasy z komputerem za pomocą USB. Do wyboru opcje:

- 1.PC na USB
- 2.PC2 na USB

Wyboru odpowiedniej opcji dokonujemy za pomocą klawiszy

skamy klawisz

Uwaga! Przewód komunikacyjny RS232 kasa-komputer nie jest standardowym wyposażeniem kasy. Chcący używać połączenia kasa-komputer za pośrednictwem tego łącza należy się zaopatrzyć w specjalny przewód dostępny u autoryzowanego partnera Novitus.

7.11. [4511] Połączenie po porcie USB

Ustawienie komunikacji po porcie USB jest możliwe na porcie COM3 i przebiega

ono analogicznie, jak po porcie COM1 – za pomocą klawiszy

wskazujemy urzą-

dzenie i naciskamy klawisz

. Po porcie USB kasa może łączyć się tylko z komputerem PC lub PC2.

Uwaga! Przewód komunikacyjny USB kasa-komputer nie jest standardowym wyposażeniem kasy. Chcący używać połączenia kasa-komputer za pośrednictwem tego łącza należy się zaopatrzyć w przewód USB typu A-B (jak do drukarek komputerowych).

7.12. [4512] Opcje komunikacji z komputerem PC

```
MENU
451 Komunikacja
▶4512 PC
4513 PC2
```

```
USTAWIENIA PORTU
Prędkość
4 9600 bps
```

W funkcji [4512] PC możemy określić, z jaką prędkością ma być prowadzona komunikacja z komputerem PC.

Do wyboru mamy:

1. 1200 bps
2. 2400 bps
3. 4800 bps
4. 9600 bps (domyślnie)
5. 19200 bps
6. 38400 bps
7. 57600 bps
8. 115200 bps

7.13. [4513] Opcje komunikacji z komputerem PC2

```
MENU
451 Komunikacja
▶4513 PC2
4514 Modem
```

W funkcji [4513] PC2 możemy określić, z jaką prędkością ma być prowadzona komunikacja z komputerem PC2. Do wyboru mamy:

1. 1200 bps
2. 2400 bps
3. 4800 bps
4. 9600 bps (domyślnie)
5. 19200 bps (domyślnie dla trybu Online)
6. 38400 bps
7. 57600 bps
8. 115200 bps

7.14. [4514] Opcje komunikacji z modemem

W tej funkcji możemy określić z jaką prędkością ma być prowadzona komunikacja modemem. Do wyboru mamy:

1. 1200 bps
2. 2400 bps
3. 4800 bps
4. 9600 bps (domyślnie)

5. 19200 bps(domyślnie dla trybu Online)
6. 38400 bps
7. 57600 bps
8. 115200 bps

Dodatkowo dla modemu możemy skonfigurować w tej funkcji tekst inicjalizujący modem (używany podczas funkcji **[1311] Inicjuj modem**) i tekst komendy nawiązania połączenia przez modem (używany podczas funkcji **[1312] Połącz przez modem**).

7.15. [4515] Ustawienia sieci

Mieszcząca się tu podfunkcja [45151] Ustawienia DNS pozwala na odpowiednie ustawienie parametrów DNS (Domain Name Server), zależnie od topologii.

7.16. [4516] Ustawienia monitora

Monitor wydruku umożliwia przysyłanie danych wydruku za pomocą portu RS232 kasy do zewnętrznego urządzenia (komputera). W menu tym możemy określić z jaką prędkością ma być prowadzona komunikacja. Do wyboru mamy:

1. 1200 bps
2. 2400 bps
3. 4800 bps
4. 9600 bps (domyślnie)
5. 19200 bps(domyślnie dla trybu Online)
6. 38400 bps
7. 57600 bps
8. 115200 bps

Przypisanie do odpowiedniego portu komunikacyjnego należy dokonać w dialogu opisanym w rozdziale 7.10 **[4511] Połączenia**.

7.17. [4517] Ustawienia drukarki zamówień

Podłączenie drukarki zamówień do kasy pozwala na drukowanie na zewnętrznej drukarce nazw towarów występujących na paragonie wraz z ich ilościami – np. do kuchni lub magazynu, gdzie te towary mają być przygotowane. Wydruk “zamówienia” następuje po zakończeniu paragonu na kasie.

W menu tym - Ustawienia drukarki zamówień – możemy określić kilka parametrów przydatnych podczas pracy z drukarką zamówień.

Pierwszym parametrem jest **Prędkość transmisji**, z jaką ma być prowadzona komunikacja. Do wyboru mamy:

1. 1200 bps
2. 2400 bps
3. 4800 bps
4. 9600 bps (domyślnie)
5. 19200 bps(domyślnie dla trybu Online)
6. 38400 bps
7. 57600 bps

8.115200 bps

Za pomocą klawiszy wybieramy żadaną wartość parametru i zatwierdzamy

klawiszem - nastąpi zatwierdzenie wybranej wartości i przejście do następnego parametru, którym jest **Strona kodowa**. Za pomocą tej opcji można wybrać zestaw znaków, jaki będzie używany w trakcie wysyłania danych do drukarki zamówień:

- Windows 1250
- Latin2
- Bez polskich znaków

Za pomocą klawiszy wybieramy żadaną wartość parametru i zatwierdzamy

klawiszem - nastąpi zatwierdzenie wybranej wartości i przejście do następnego parametru.

Uwaga! W przypadku, gdy drukarka nie obsługuje żadnego z podanych zestawów znaków należy wybrać opcję “Bez polskich znaków”, co spowoduje wysyłanie znaków bez “ogonków”.

Kolejnym parametrem są **Linie odstępu** - wartość cyfrowa określająca ile linii odstępu będzie dodawane pomiędzy kolejnymi wydrukami zamówień. Należy wpisać żadaną wartość

(1,2,3...) i zatwierdzić klawiszem

W kolejnym kroku można zadeklarować obecność oraz typ **Odcinacza papieru**. Kasa obsługuje kilka komend odcięcia papieru popularnych drukarek. Do wyboru mamy:

- Brak
- CBM Mode
- STAR Mode
- ESC/POS

Za pomocą klawiszy wybieramy właściwą pozycję i zatwierdzamy klawiszem

- nastąpi zatwierdzenie wybranej wartości i przejście do następnego parametru.

Uwaga! W przypadku, gdy nie posiadamy żadnej z wymienionych drukarek należy wybrać opcję “Brak”, dzięki czemu kasa nie będzie wysyłać komendy odcięcia papieru na końcu wydruku zamówienia.

Ostatnim parametrem do zadeklarowania jest **Wybrany dział**, po wybraniu opcji TAK będzie można wybrać dział, z którego będą drukowane zamówienia. Towary z poza wybranego działu nie będą drukowane.

Aby drukować towary na zamówieniu z **Wszystkich działów** należy wybrać opcję NIE.

Po wybraniu opcji TAK za pomocą klawiszy

i zatwierdzeniu klawiszem

kasa zażąda wyboru z listy działu, z którego mają być robione wydruki.

Należy wybrać odpowiedni dział i zatwierdzić klawiszem

- nastąpi wyjście

do wyższego poziomu menu kasy.

Przypisanie drukarki zamówień do odpowiedniego portu komunikacyjnego należy dokonać w dialogu opisanym w rozdziale 7.10 [4511] **Połączenia**.

7.18. [452] Sprzęt

W menu [452] **Sprzęt** mamy możliwość ustawienia opcji dotyczących sprzętu kasy takich jak: zarządzanie energią, fakt podłączenia szuflady lub czujnika pokrywy SD, ustawienia kontrastu na wyświetlaczu czy też głośności klawiszy.

7.19. [4521] Energia

W opcjach energii [4521]

można skonfigurować:

[45211] **Oszczędność** energii:

– funkcje oszczędzania

Autowygaszanie – w sekundach podajemy czas, po jakim kasa automatycznie wyłączy podświetlanie wyświetlacza kasjera.

Po wprowadzeniu odpowiedniej wartości naciskamy klawisz

Autowylaczenie – w sekundach podajemy czas, po jakim kasa ma się samoczynnie wyłączyć podczas pracy z akumulatora wewnętrznego.

OK GOTÓWKA

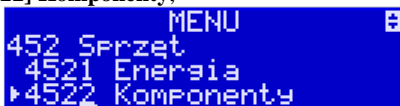
Po wprowadzeniu odpowiedniej wartości naciskamy klawisz

OK GOTÓWKA

Po wybraniu odpowiedniej opcji naciskamy klawisz i możemy wyjść z menu.

7.20. [4522] Komponenty

Aby urządzenia podpięte do kasy (np. szuflada) mogły z nią prawidłowo współpracować, należy w menu **[4522] Komponenty**,

za pomocą przycisku zaznaczyć opcję:

1. Szuflada

Jeżeli natomiast kasa ma informować o stanie czujnika pokrywy SD, należy zaznaczyć poniższą opcję:

2. Czujnik pokrywy SD

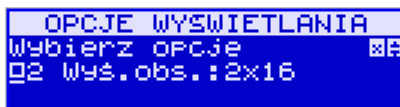
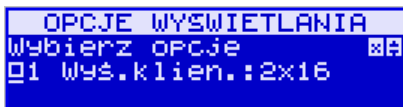
OK GOTÓWKA

Po wybraniu komponentu naciskamy klawisz, po czym można wyjść z menu.

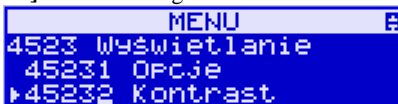
7.21. [4523] Wyświetlanie

[45231] Opcje wyświetlania – pozwalają na konfigurację trybu wyświetlania wyświetlacza klienta czy obsługi na 2 linie w wierszu.

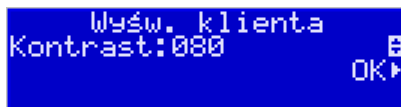
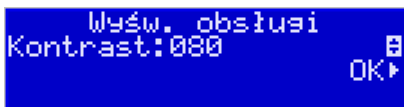

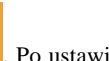
W opcjach wyświetlania [4523] można skonfigurować:

[45232] **Kontrast** – Pozwala skonfigurować oddzielnie kontrast wyświetlacza klienta oraz obsługi.

Za pomocą klawisza wchodzimy do edycji ustawień:

Modyfikacji dokonuje się poprzez wciskanie klawiszy . Po ustawieniu żądanego

kontrastu każdego z wyświetlaczy, zatwierdzamy zmiany klawiszem .

Drugim sposobem ustawienia kontrastu jest skorzystanie z kombinacji klawiszy i .

Krótkie przytrzymanie tych dwóch klawiszy na wyłączonej kasie spowoduje przejście do ustawień kontrastu. Dalej należy postępować tak jak opisano wyżej.

[4525] **Głośność** – w tej pozycji menu użytkownik ma możliwość ustawienia odpowiedniego poziomu głośności dźwięków wydawanych przez kasę podczas pracy.

Zakres głośności można ustawić od 0 (bez dźwięku) do 7 (najgłośniejszy). Zmiany dokonuje się

za pomocą klawiszy . Domyślnie ustawiona jest wartość 3. Po ustawieniu odpo-

wiedniej wartości zatwierdzamy klawiszem .

UWAGA! Wyłączenie dźwięków (ustawienie na 0) powoduje, że kasa zamiast dźwiękiem o wszelkich operacjach (ostrzeżeniach, błędach, zatwierdzeniach itp.) będzie informowała użytkownika migającym podświetleniem wyświetlacza obsługi!

7.22. [4549] Opcje obsługi: 9. Sprzedaż potwierdzana.

```

MENU
45 Opcje
 454 Obsługa
 455 Sprzedaż

```

```

OPCJE OBSŁUGI
Wybierz opcje
09 Sprzedaż Potwierdza

```

Jest to tryb sprzedaży, w której użytkownik ma możliwość zobaczenia nazwy towaru przed jego faktycznym zarejestrowaniem na paragonie. Wprowadzenie danych takich jak ilość, kod towaru, cena, rabaty odbywa się praktycznie identycznie jak w trybie normalnym i dane te mogą być podawane w dowolnej kolejności, natomiast sprzedaż towaru (wydruk) następuje dopiero wtedy, gdy wprowadzone dane zatwierdzimy dodatkowo klawiszem

OK GOTÓWKA

1. Sprzedaż ta opiera się na dodatkowym potwierdzeniu klawiszem

OK GOTÓWKA

wprowadzonych danych obejmujących także wybrany towar, którego nazwa widnieje na wyświetlaczu. Działanie tego trybu jest opisane w rozdziale 11.9.

7.23. [4565] Opcje wydruku - II waluta na paragonie

```

MENU
456 Wdruk
 4565 II Waluta
 4566 Niefiskalny

```

Kasa ma możliwość ustawienia stałego przeliczenia wartości paragonu na inną zdefiniowaną w formach płatności walutę bez względu na to czy była płatność za paragon w tej walucie czy nie. Aby to ustawić należy użyć pozycji menu **Ustawienia Wdruk II Waluta** (Menu [4565]), gdzie użytkownik może wybrać, na którą z zaprogramowanych walut kasa będzie informacyjnie drukować przeliczenie wartości pod paragonem. Gdy będzie tam wybrana waluta i ustawiony jej kurs to przeliczenia będą automatycznie drukowane do każdej transakcji (paragonu). Oprócz wartości przeliczonych na drugą walutę, będzie drukowany również kurs, po jakim dokonano przeliczenia. Jest to opcja, która będzie obowiązkowa w okresie przejściowym przed oficjalną zmianą waluty w kraju.

Programowanie:

MENU [4565], Tryb wydruku II waluty: Za pomocą klawiszy

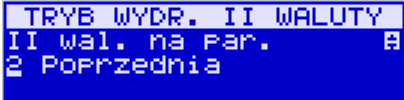
```

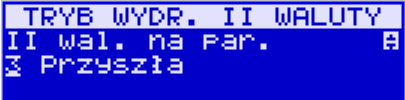
TRYB WDruk. II WALUTY
II wal. na par.
1 (Brak)

```


można wybrać:

1. (Brak) – nie będzie stałego przeliczenia dla każdego paragonu, przeliczenie może się pojawić tylko, gdy będzie płatność w walucie

2. Poprzednia (waluta, która wcześniej była walutą główną, jeśli była)

3. Przyszła (waluta, która została ustawiona jako oficjalna przyszła waluta).

4. Z listy - Po wybraniu „Z listy” klawiszem

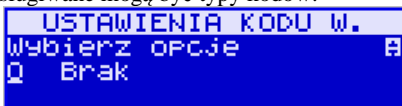
szem . Kasa wyświetla listę płatności zaprogramowanych w urządzeniu jako typ Waluta. Wybór waluty zatwierdzamy klawiszem .

7.24. [4571] Kod wagowy

[4571] Kod wagowy – wybór typu kodu wagowego, jaki będzie obsługiwany przez kasę. Jeśli w sklepie zastosowano elektroniczne wagi metkujące, które w kodzie kreskowym mogą kodować numer ważonego towaru, jego wagę lub cenę, a kasa współpracuje ze skanerem, należy odpowiednio skonfigurować opcję **[4571] Kod wagowy**, aby czytnik bezbłędnie identyfikował kody wydrukowane przez elektroniczną wagę metkującą. Jeśli identyfikacja towarów odbywać się będzie za pomocą skanera, należy zwrócić uwagę na ustawienie opcji kontroli kodu EAN w Opcjach kontroli danych **[4572]**.

W poniższej tabeli przedstawiono sposoby konfiguracji kodu wagowego dla kasy. Wartość 0 wyłącza obsługę kodów wagowych, umożliwiając identyfikację towaru przy użyciu kodu EAN13 rozpoczynającego się od cyfry 2 tak, jak według każdego innego kodu EAN. Ponadto obsługiwane mogą być typy kodów:

lp	EAN/JEAN	Kod tow. (ilość znaków)	Waga (ilość znaków)
0	Brak		
1	2*CCCCAWWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
2	2*CCCCCWWWWWB	CCCCC (5)	WWWWW (5)
3	2*DCCCCWWWWWWB	CCCC (4)	WWWWW (5)
4	2*DDCCCWWWWWWB	CCC (3)	WWWWW (5)
	EAN/JEAN	Kod Tow. (ilość znaków)	Cena (ilość znaków)
5	2XCCCCCXPPPPB	CCCCC (5)	PPPP (4)
6	2XCCCCAPPPPB	CCCC (4)	PPPP (5)
7	2XCCCCPPPPB	CCCCC (5)	PPPP (5)
8	2XCCCCPPPPPB	CCCC (4)	PPPPP (6)
9	[23, 24, 27, 29] – pierwsze 2 cyfry decydują o formacie kodu: 23CCCCAPPPPB 24CCCCAPPPPB 27CCCCAWWWWWB 29CCCCAWWWWWB	CCCC (4) CCCC (4) CCCC (4) CCCC (4)	PPPP (5) PPPP (5) WWWWW (5) WWWWW (5)
10	2YCCCCAWWWWWB		

gdzie:

X – dowolna cyfra

C – cyfra wewnętrznego kodu towaru

W – cyfra liczby oznaczającej masę / ilość towaru (z dokładnością do 1 g)

P – cyfra liczby oznaczającej cenę towaru (z dokładnością do 1 grosza)

A – cyfra kontrolna wartości masy / ilości lub ceny

B – cyfra kontrolna kodu EAN

Y – dowolna cyfra różna od 0

Każdy kod EAN8 bądź EAN13 z 2- lub 5-cyfrowym rozszerzeniem może być używany do identyfikacji towarów niepodlegających sprzedaży z wagi. Ustawienie odpowiedniej wartości tej opcji najlepiej skonsultować z serwisantem.

7.25. [459] Drukuj Opcje

Funkcja wydruku opcji, jakie zostały wybrane (skonfigurowane) w kasie.

```

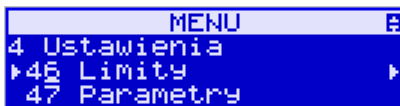
      MENU
45 Opcje
458 Funkcje opcji
▶459 Drukuj Opcje

```

OK GOTÓWKA

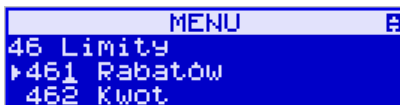
Wejście do funkcji [459] Drukuj Opcje klawiszem **OK** - następuje wydruk opcji.

7.26. [46] Limity

W menu [46] **Limity** mamy możliwość ustalenia limitów rabatów i kwot.

7.27. [461] Limity rabatów

W funkcji [461] jest możliwość określenia, w jakich zakresach mogą być udzielane rabaty/narzuty. Należy określić maksymalne wartości kwotowe i procentowe. Na wyświetlaczu pojawia się informacja:

W dolnej linii widoczny jest aktualnie zaprogramowana wartość maksymalna dla rabatu procentowego. Za pomocą klawiszy numerycznych oraz przecinka programujemy żadaną

wartość maksymalnego rabatu procentowego i zatwierdzamy klawiszem

Pomiędzy wpisywanymi cyframi (kursor) poruszamy się klawiszami

wpisaną cyfrę kasujemy klawiszem

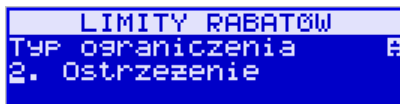
Następnie za pomocą klawiszy

1. Blokada (blokuje dalszą sprzedaż)
2. Ostrzeżenie (tylko komunikat, który można anulować klawiszem

w pytaniu „Czy anulować operację”)

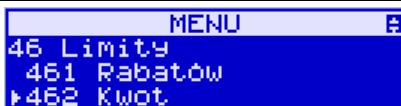
Kolejne do oprogramowania są:

- rabat max kw.* – maksymalny rabat kwotowy;
- narzut max %* – maksymalny narzut procentowy;
- narzut max kw.* – maksymalny narzut kwotowy;

Programowania kolejnych pozycji dokonujemy w sposób analogiczny do opisanego dla maksymalnego rabatu procentowego. Powrót do poprzednio programowanego rabatu/narzutu

klawiszem . Po zatwierdzeniu ostatniego narzutu klawiszem kasa wychodzi z trybu programowania zakresów rabatów/narzutów.

7.28. [462] Limity kwot

W funkcji [462] **Limity kwot** można zadeklarować maksymalne wartości kwot/gotówki, jakie mogą być wartością paragonu, stanu gotówki w kasie. Na wyświetlaczu pojawia się informacja:

W dolnej linii wyświetlana jest aktualnie zaprogramowana wartość kwoty. Za pomocą klawiszy numerycznych oraz przecinka programujemy żadaną kwotę (**zero = brak ograniczenia**),

między cyframi kwoty poruszamy się kursorem za pomocą klawiszy , błędnie

wpisaną cyfrę kasujemy klawiszem .

Poprawną kwotę zatwierdzamy klawiszem

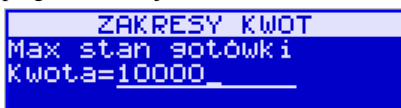

Następnie za pomocą klawiszy , należy wybrać typ ograniczenia:

1. Blokada (blokuje dalszą sprzedaż)
2. Ostrzeżenie (tylko komunikat, który można anulować klawiszem w pytaniu „Czy anulować operację”)

Kolejną pozycją do zaprogramowania jest:

Analogicznie jak wyżej programujemy żadaną kwotę (**zero = brak ograniczenia**)

i zatwierdzamy klawiszem oraz wybieramy typ ograniczenia.

7.29. [464] Tabela HALO

W celu zabezpieczenia przed niefortunną pomyłką sprzedawcy, polegającej na wpisaniu zbyt dużej ceny towaru jest możliwość oprogramowania Tabeli Halo – wpisujemy w niej w 15 pozycjach charakterystyczne maksymalne wartości cen jednostkowych (HALO). Potem, przy programowaniu artykułów PLU należy odwołać się do poszczególnych pozycji Tablicy HALO – tzn. przyporządkować numer HALO.

Domyślnie w kasie zaprogramowane są następujące wartości:

[0]	0,00 zł	brak kontroli HALO
[1]	2000000,00 zł	
[2]	1000000,00 zł	
[3]	500000,00 zł	
[4]	200000,00 zł	
[5]	100000,00 zł	
[6]	50000,00 zł	
[7]	20000,00 zł	
[8]	10000,00 zł	
[9]	5000,00 zł	
[10]	2000,00 zł	
[11]	1000,00 zł	
[12]	100,00 zł	
[13]	10,00 zł	
[14]	1,00 zł	
[15]		

Instrukcja programowania tablicy HALO.

Wchodzimy do funkcji 464 – na wyświetlaczu pokażą się kwoty HALO (0-15). Kwota 20000000 zł oznacza maksymalną wartość, za jaką można sprzedać towar przyporządkowany do tej tabeli.

Możemy wpisać dla tej tabeli np. kwotę 57.00 zł. Jeśli na wyświetlaczu widnieje inna kwota

to należy ją najpierw usunąć używając klawisza . Następnie naciskamy kolejno klawi-

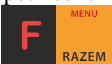

sze: a następnie - zaakceptowanie kwoty. Kwotę można podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (groszy). Pozycja

nr 1 została oprogramowana. Przechodzimy do następnej (za pomocą klawiszy

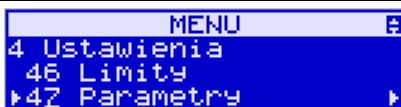

i

lub wpisując numer i potwierdzając klawiszem). Identycznie programujemy następne pozycje wpisując potrzebne maksymalne kwoty. Po zaprogramowaniu ostatniej

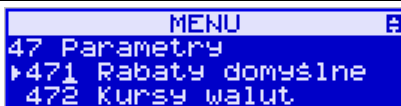
pozycji za pomocą klawiszy   wychodzimy z programowania tablicy HALO.

7.30. [47] Parametry

W menu [47] **Parametry** mamy możliwość ustalenia pewnych parametrów takich danych, jak rabaty domyślne i kurs waluty Euro.

7.31. [471] Rabaty domyślne

W funkcji [471] **Rabaty domyślne** jest możliwość określenia domyślnych rabatów/narzutów. Na wyświetlaczu pojawia się informacja:

W dolnej linii widoczny jest aktualnie zaprogramowana wartość domyślna dla standardowego rabatu procentowego. Za pomocą klawiszy numerycznych oraz przecinka programujemy żadaną wartość maksymalnego rabatu procentowego i zatwierdzamy klawiszem

. Pomiędzy wpisywanymi cyframi (kursor) poruszamy się klawiszami   , błędnie wpisaną cyfrę kasujemy klawiszem . Kolejne do oprogramowania są:

rabat std kw. – standardowy rabat kwotowy;

narzut std % – standardowy narzut procentowy;

narzut std kw. – standardowy narzut kwotowy;

Programowania kolejnych pozycji dokonujemy w sposób analogiczny do opisanego dla domyślnego rabatu procentowego. Powrót do poprzednio programowanego rabatu/narzutu

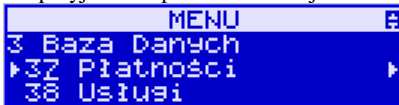
klawiszem . Po zatwierdzeniu ostatniego narzutu klawiszem

kasa wychodzi z trybu programowania zakresów rabatów/narzutów.

7.32. [472] Kursy walut

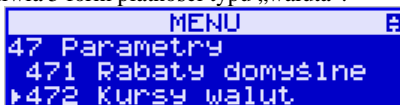
Jeśli użytkownik chce przyjmować płatność w innej walucie niż waluta główna, na-

leży w menu [37] **Płatność**

oprogramować pro-

gramowalne formy płatności z zaznaczeniem, że jest to Waluta (9 pozycja w wyborze typu płatności). Sposób programowania form płatności opisany został w rozdziale 6.38. instrukcji obsługi. Kasa SENTO E umożliwia 5 form płatności typu „waluta”.

W pozycji menu [472] **Kursy walut** należy zaprogramować przelicznik (kurs), według którego kasa będzie przeliczać wartości z waluty głównej na walutę dodatkową. Kurs może być zaprogramowany na liczbie p z dokładnością do ośmiu cyfr po przecinku.

Sposób programowania:

Menu [472] **Kursy walut** - wejście do trybu programowania klawiszem

wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Za pomocą klawiszy

poruszamy się po liście walut zaprogramowanych jako płatności z zaznaczonym typem „waluta” (rozdział 8.1 instrukcji obsługi).

Wybraną do zaprogramowania kursu walutę zatwierdzamy klawiszem

pojawia się komunikat:

Za pomocą klawiszy 0-9 oraz przecinka wprowadzamy żądany kurs i zatwierdzamy klawi-

szem

```

EDYCJA KURSU
Podaj kurs:
4.100000

```


Błędnie wprowadzone znaki możemy skasować klawiszem

7.33. [473] Autowylogowanie kasjera

Kasa ma możliwość ustawienia czasu automatycznego wylogowania kasjera po zadany czasie, kiedy kasa nie jest przez niego używana przez zadany czas w sekundach.

```

MENU
47 Parametry
 472 Kursy walut
▶473 Autowylogowanie

```

Sposób programowania czasu wylogowania:

Po wejściu do funkcji [473] **Autowylogowanie** klawiszem

pojawia się informacja: Autowylogowanie po x [s].

```

PARAMETRY
Autowylogowanie
Po [s]: 10_

```

W dolnej linii wyświetlana jest aktualnie zaprogramowana wartość czasu. Za pomocą klawiszy numerycznych programujemy żadaną wartość (pomiędzy cyframi kursorem poruszamy

się klawiszami


```

PARAMETRY
Autowylogowanie
Po [s]: 0_

```

Podanie czasu 0 powoduje, że funkcja autowylogowania jest nieaktywna.

7.34. [48] Interfejs użytkownika

```



MENU
4 Ustawienia
▶48 Interfejs użytkownika▶
49 Drukuj ustawienia




```

Jedną z wielu zalet kasy jest możliwość dostrajania się do potrzeb użytkownika. Może on w dowolny sposób zaprogramować najczęściej używane funkcje kasy tak, aby miał do nich łatwy dostęp. Szczegółowo funkcje te są opisane w poniższych podrozdziałach.

7.35. [482] Klawisze funkcyjne

Menu umożliwiające zmianę (konfigurację) znaczenia klawiszy programowalnych.

Klawiszami funkcyjnymi mogą być klawisze **1** - **14** lub kombinacja tych klawiszy z

klawiszem (np. + **1**), zamiennie z klawiszami szybkiej sprzedaży. Klawiszom funkcyjnym można przypisać jedną z dostępnych funkcji. Są to:

1. Raport Dobowy
2. Raport Stanu kasy
3. Raport Kasjera
4. Raport Obrotów Towarów
5. Raport Obrotów Opakowań
6. Raport Obrotów Działów
7. Raport Obrotów Godzinowych
8. Zestaw Raportów
9. Raport Miesięczny
10. Raport Okresowy
11. Raport Dobowy Niezerujący
12. Raport Ostatni Dobowy
13. Wpłata
14. Wypłata
15. Płatność Kartą
16. Płatność Bonem
17. Płatność Kredytem
18. Płatność Czekiem
19. Płatność Przelewem
20. Płatność Konto Klienta
21. Płatność drugą walutą
22. Rabat %
23. Rabat kw
24. Narzut %
25. Narzut kw
26. Rabat/Narzut z bazy 1
27. Rabat/Narzut z bazy 2
28. Rabat/Narzut z bazy 3
29. Rabat/Narzut z bazy 4
30. Rabat/Narzut z bazy 5
31. Rabat/Narzut z bazy 6
32. Rabat/Narzut z bazy 7
33. Rabat/Narzut z bazy 8

34. Anuluj paragon
35. Anuluj ostatnią pozycję
36. Zwrot opakowania ostatniej pozycji
37. Anuluj płatności
38. Edytuj nr po paragonie
39. Pokaż użytkownika
40. Pokaż stan akumulatora
41. Pokaż czas
42. Pokaż gotówkę
43. Pokaż cenę towaru
44. Pokaż ilość towaru
45. Pokaż w Euro
46. Zmiana ceny towaru
47. Zmiana ilości towaru
48. Dodaj ilość towaru
49. Odejmij ilość towaru
50. Płatność 1
51. Płatność 2
52. Płatność 3
53. Płatność 4
54. *Pozycja zam. – Nieaktywna*
55. *Zakończenie zam. – Nieaktywna*
56. *Start FTP Men.*
57. *Pozycja inwentar. – Nieaktywna*
58. *Zakończ. inwentaryz – Nieaktywna*
59. Kopia E: Wyjęcie karty
60. Kopia E: Wydruki z karty
61. Kopia E: Wydruki z pam. podręcznej
62. Kopia E: Raport Historii
63. Kopia E: Raport Stanu
64. Opis towaru
65. -
66. -
67. Usł. czasowa start
68. Usł. czasowa stop
69. Usł. czasowa stan kwitu
70. Bus-start kursu
71. Bus-bilet
72. Bus-bilet bagażowy
73. Bus-przystanek
74. Bus-koniec kurs
75. Ostatni paragon (wydruk kopii ostatniego paragonu fiskalnego)
76. Ostatni dobowy (wydruk kopii ostatniego raportu dobowego fiskalnego)
77. Ostatni wydruk (wydruk kopii ostatniego dowolnego wydruku)
78. Wydruk niefiskalny
79. Raport zerujący zmian cen

- 80. Aplikacja zewnętrzna MENU
- 81. Aplikacja zewnętrzna 1
- 82. Aplikacja zewnętrzna 2
- 83. Aplikacja zewnętrzna 3
- 84. Karta rabatowa
- 85. Chwilowy wysuw.

```

      MENU
482 Klawisze funkcji
▶4821 Edycja
4822 Ustaw domyślne
  
```

[4821] Edycja
klawiszem

– po wybraniu tej pozycji

pojawia się komunikat:

```

      EDYCJA Klawiszy
Naciśnij klawisz
  
```

Należy wówczas nacisnąć jeden z klawiszy

–

lub kombinację tych klawiszy z

klawiszem

(np. +)

), którym chcemy przypisać (zmienić) funkcję. Jeżeli na

przykład chcemy do raportu dobowego przypisać klawisz

, należy nacisnąć ten klawisz – na wyświetlaczu pojawia się informacja jak poniżej:

```

      PRZYPISZ FUNKCJE
do:F1
(Brak)
  
```

Za pomocą klawiszy

wyberamy z listy żadaną funkcję i zatwierdzamy klawi-

szem


```

      PRZYPISZ FUNKCJE
do:F1
1 Raport Dobowy
  
```

Analogicznie programujemy kolejne klawisze funkcyjne.

```
      MENU
482 Klawisze funkcji
 4821 Edycja
▶4822 Ustaw domyślne
```

[4822] **Ustaw domyślne** – ta pozycja menu pozwala przywrócić domyślne powiązania do klawiszy funkcyjnych.

```
      MENU
482 Klawisze funkcji
 4822 Ustaw domyślne
▶4829 Drukuj
```

[4829] **Drukuj** – drukuje zestawienie powiązań klawiszy z odpowiednimi funkcjami kasy.

7.36. [489] Drukuj

```
      MENU
48 Interfejs użytkowni
 482 Klawisze funkcji
▶489 Drukuj
```

Funkcja [489] **Drukuj**, drukuje informacje związane z interfejsem użytkownika.

7.37. [49] Drukuj ustawienia

```
      MENU
4 Ustawienia
 48 Interfejs użytkowni
▶49 Drukuj ustawienia
```

Funkcja [49] **Drukuj ustawienia** powoduje wydruk ustawień kasy.

8. [5] SERWIS

Korzystanie z funkcji zawartych w menu SERWIS dostępne jest w większości tylko dla autoryzowanego serwisu kasy (konieczne jest zerwanie plomby ołowianej).

8.1. [523-525] Data przeglądu, data blokady.

523 Data Przeglądu

Jednym z obowiązków podatników posiadających kasy fiskalne jest dokonywanie przeglądów technicznych w terminach nałożonych przepisami prawa. Ustawienia daty przeglądu dokonuje serwis. Funkcja **523 Data Przeglądu** została szerzej opisana w instrukcji serwisowej.

524 Data Blokady

Założenie blokady serwisowej powoduje całkowite zablokowanie możliwości użytkowania kasy fiskalnej. Funkcja ta jest dostępna tylko dla serwisantów. Aby odblokować kasę należy wezwać serwis. Szczegółowy opis zakładania i zdejmowania blokady serwisowej znajduje się w instrukcji serwisowej.

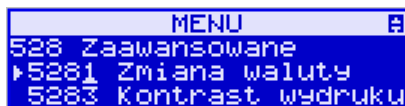
8.2. [5281] Zmiana waluty

Niniejsze urządzenie fiskalne posiada Decyzję Ministerstwa Finansów potwierdzającą spełnianie warunków technicznych, funkcjonalnych i programowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 roku. Urządzenia takie mają możliwość ustalenia waluty głównej, w jakiej prowadzona jest rejestracja obrotu oraz kwot podatku należnego. Mają również możliwość zaprogramowania kilku dowolnych walut informacyjnych z programowalnym przez użytkownika przelicznikiem, z możliwością przeliczania i drukowania tych informacji pod częścią fiskalną paragonu.

Informacja o ustalonej walucie zapisywana jest do pamięci fiskalnej. Pamięć fiskalna może pomieścić 4 zapisy o zmianie waluty głównej, czyli z domyślną pierwszą walutą PLN kasa w swoim życiu może być użyta maksymalnie z pięcioma różnymi walutami ewidencyjnymi. Zmiany (ustalenia) waluty głównej można dokonać przed fiskalizacją oraz w trakcie pracy kasy.

Uwaga! Ustawienia zmiany waluty są zapisywane do pamięci fiskalnej. Należy wprowadzić i zweryfikować dokładnie dane przed ich zapisem do pamięci fiskalnej. Jest to funkcja dla zaawansowanych użytkowników kasy. Wysoce wskazane jest, aby dane te były programowane przez autoryzowany serwis kasy!

Zmiany waluty urządzenia można dokonać z wyprzedzeniem, tzn. można zaprogramować opis nowej waluty (np. EUR) wraz z przelicznikiem, oraz datę i czas (dzień, miesiąc, rok, godzina i minuta), kiedy zmiana waluty nastąpi w kasie automatycznie.

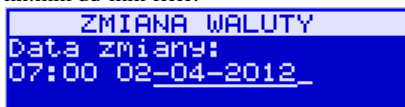

Funkcja Zmiany waluty głównej znajduje się w menu [5281] **Zmiana waluty**. Po wybraniu tej funkcji kasa zapyta, czy zaprogramować zmianę waluty ewidencyjnej na inną niż bieżąca.

Po potwierdzeniu klawiszem OK GOTÓWKA pytania o ustawienie zmiany waluty wchodzi się do edycji parametrów zmiany waluty.

Na początku należy podać, od kiedy ma obowiązywać nowa waluta ewidencyjna. Podajemy tu datę i czas w formacie hh:mm dd-mm-rrrr.

Wprowadzoną godzinę i datę zatwierdzamy klawiszem OK GOTÓWKA.

Następnie kasa zapyta nas o podanie nazwy waluty. Nazwa waluty może zajmować maksymalnie 3 znaki.

Uwaga! Do oznaczania skrótów nazw walut należy używać oznaczenia stosowane przez Narodowy Bank Polski.

Np. dla waluty Euro należy podać tu tekst EUR. Wprowadzoną nazwę zatwierdzamy klawiszem OK GOTÓWKA.

Np. błędnie wprowadzone znaki kasujemy klawiszem USUN Cφ.

Następnie podajemy kurs nowej waluty w stosunku do bieżącej. Kurs może być zaprogramowany na liczbie z dokładnością do ośmiu cyfr po przecinku. Za pomocą klawiszy 0-9 oraz

przecinka wprowadzamy żądany kurs i zatwierdzamy klawiszem OK GOTÓWKA.

Błędnie wprowadzone znaki możemy skasować klawiszem USUN Cφ.

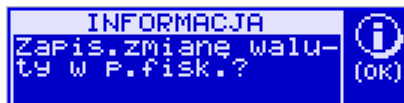
Po zatwierdzeniu kursu kasa drukuje w/w parametry zmiany waluty w celu potwierdzenia ich poprawności podpisem użytkownika.

Jeśli na wydruku dane będą niepoprawne należy odpowiedzieć - „nie” i kasa powróci do edycji tych danych, gdzie będzie możliwa ich korekta lub anulowanie wprowadzania zmiany waluty.

Jeśli dane są poprawne należy odpowiedzieć „tak” używając klawisza . Kasa wtedy pyta po raz ostatni czy zapisać dane tej zmiany waluty trwale do pamięci fiskalnej.

W tym momencie jest ostatnia możliwość anulowania tej operacji poprzez naciśnięcie klawisza .

UWAGA! NACIŚNIĘCIE W TYM MOMENCIE POWODUJE ZAPIS ZMIANY WALUTY DO PAMIĘCI FISKALNEJ.

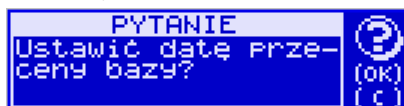
Po zapisie zmiany waluty w pamięci fiskalnej kasa proponuje dodanie parametrów nowej waluty do form płatności, aby możliwa była wcześniejsza rejestracja płatności w tej nowej walucie lub ustawienie stałego przelicznika wartości paragonu na nową walutę.

Aby zaprogramować nową walutę w formach płatności automatycznie należy w tym momen-

cie nacisnąć lub anulować tę operację klawiszem . W tym drugim przypadku formę płatności będzie można zaprogramować samodzielnie w późniejszym czasie. Następnie kasa zapyta czy ewentualnie ustawić dane automatycznej przeceny towarów w związku z planowaną zmianą waluty.

Opcja automatycznej przeceny ma sens w sytuacji, kiedy kasa nie współpracuje z systemem sprzedaży na PC, który by odpowiednio uaktualnił ceny towarów. W takiej sytuacji zalecana jest zgoda na automatyczną zmianę cen towarów poprzez naciśnięcie klawisza

Po tym następuje edycja parametrów przeceny, ale wszelkie dane są tam już ustawione zgodnie z planowaną zmianą waluty, więc wystarczy je potwierdzić klawiszem

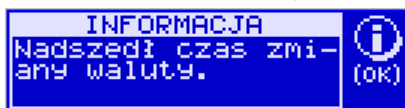

Ustawienia przeceny można też w każdej chwili ustawić lub skorygować ręcznie, jak to opisano w opisie funkcji [3137].

Kasa z ustawioną w przyszłości zmianą waluty dokona tej zmiany w zaprogramowanym terminie - gdy nadejdzie ustawiony czas. Jeśli kasa będzie wyłączona w tym momencie dokona zmiany po jej włączeniu. Na 7 dni przed ustawionym terminem kasa będzie o tym przypominać po włączeniu i po raporcie dobowym. Będzie też przypominać o zaleceniu wykonania przed zmianą waluty wszelkich raportów zerujących obrotów w poprzedniej walucie.

UWAGA! Kasa przed wykonaniem zmiany waluty automatycznie wykona jedynie ewentualny zaległy raport dobowy, aby zarejestrował się on w pamięci fiskalnej w odpowiedniej walucie. O innych raportach niefiskalnych musi pamiętać sam użytkownik – wszelkie używane przez niego raporty obrotów zawierające dane w poprzedniej walucie powinny być przez niego wykonane w wariancie zerującym albo poprzez wydruk raportu albo wysłanie do PC. Niewykonanie tego grozi scaleniem obrotów w jednej i drugiej walucie, co oczywiście prowadzi do uzyskania niepoprawnych danych sumarycznych.

Przed samym wykonaniem zmiany waluty kasa informuje o tym użytkownika.

Przypomina jeszcze raz o konieczności wykonania w/w raportów.

Jeśli użytkownik zapomniał ich wykonać należy anulować operację zmiany waluty klawiszem

na powiadomienie o przystępowaniu kasy do zmiany waluty.

Należy wtedy wykonać wszelkie zaległe raporty zerujące. Kasa przystąpi do ponownej próby zmiany waluty za 1 minutę. Można wiele razy odwlekać zmianę waluty do czasu wykonania wszystkich zaległych raportów.

Jeśli natomiast wykonane zostały w/w raporty należy akceptować operację klawiszem

Wtedy na wyświetlaczu pojawi się następujące zapytanie:

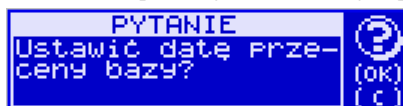
Akceptacja klawiszem , po czym kasa informuje nas o zmianie waluty:

Następnie pojawia się pytanie:

Akceptacja klawiszem powoduje, że możliwa jest przecena bazy towarów,

która opisana została w rozdziale 6.7.

UWAGA! Nie jest możliwa sprzedaż w starej walucie, jeśli nadszedł już czas nowej waluty, a nie została ona formalnie wprowadzona. Przed paragonem należy więc już ostatecznie zgodzić się na zmianę waluty, aby sprzedaż była możliwa.

8.3. Uwagi użytkowe związane z używaniem różnych walut

Wszelkie funkcje użytkowe sprzedaży, które w poprzedniej wersji oprogramowania kasy odnosiły się do waluty Euro EUR obecnie odnoszą się do pierwszej zaprogramowanej waluty w formach płatności, która obecnie nie musi być na sztywno ustawiona na EUR – może mieć inną nazwę.

Użycie np. w zakończeniu paragonu kombinacji powoduje płatność niekoniecznie już w EUR, a dokładnie w pierwszej na liście form płatności zaprogramowanej walucie. Podobnie rzecz dotyczy reszty w innej walucie i związanych z tym różnych opcji. Reszta w innej walucie może być tylko w pierwszej z zaprogramowanych walut.

Na wszelkich raportach obrotów stanu kasy i kasjera wartości w innych walutach są prezentowane oddzielnie. Nie są one w tych raportach ani przeliczane ani sumowane do waluty głównej.

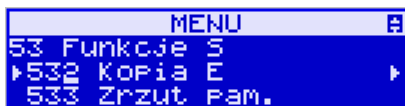
Na raportach okresowych okresy w różnych walutach ewidencyjnych są na podsumowaniu podawane oddzielnie dla każdej waluty osobno z podaniem okresu i numerów raportów dobowych, które były wykonywane w tej walucie. W raporcie dobowym, w którym nastąpiła zmiana waluty jest informacja o tej zmianie.

8.4. [53] Funkcje serwisowe

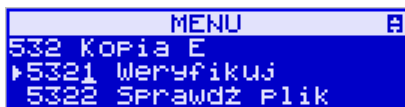
W pozycji menu **[53] Funkcje serwisowe** mieszczą się funkcje operacji serwisowych urządzenia. Dostęp do tych funkcji możliwy jest generalnie tylko w trybie serwisowym urządzenia (dostępny dla autoryzowanego serwisu kasy). Niektóre z tych funkcji są dostępne dla użytkownika, ale najczęściej tylko w trybie nefiskalnym. W dalszych rozdziałach opisano funkcje dostępne w tym menu dla użytkownika.

8.5. [532] Kopia E

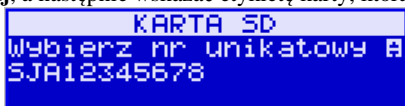

Funkcje serwisowe dotyczące Kopii E:

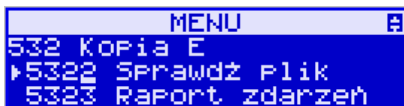
1 Weryfikuj. Sprawdzenie danych na karcie SD na żądanie. Normalnie drukarka praktycznie ciągle kontroluje poprawność danych na karcie i jeśli coś jest nie tak (dane usunięte, zmienne), to użytkownik jest o tym powiadamiany. Proces weryfikacji jest wykonywany w tle i na ogół kończy się przed raportem dobowym. Tą funkcją możemy od razu sprawdzić dane na karcie nie czekając na raport dobowy. Uwaga! Weryfikacja dużej ilości danych może długo trwać. Dla ułatwienia, weryfikacja została podzielona na etapy i jeśli zależy nam na pobieżnym szybkim sprawdzeniu możemy po każdym etapie przerwać weryfikację.

Aby wywołać weryfikację karty kopii elektronicznej należy wejść w menu **[5321] Weryfikuj**, a następnie wskazać etykietę karty, która będzie weryfikowana.

Jeżeli nie wystąpiły żadne problemy, pojawia się komunikat: „Weryfikacja poprawna”.

2 Sprawdź plik Jak wyżej tylko samo dokładne sprawdzenie jednego lub zakresu numerów plików.

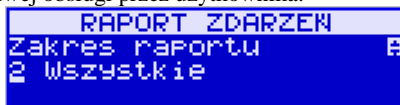

Jeżeli nie wystąpiły żadne problemy, pojawia się komunikat: „Nie wykryto problemów”.

3 Raport zdarzeń

Drukuje raport szczegółowy zdarzeń Kopii E dotyczący głównie jej niewłaściwej obsługi przez użytkownika.

Mamy do wyboru następujący zakres raportu:

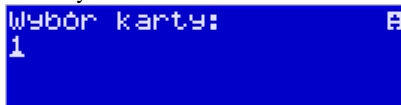
1. *Z zakresu dat*
2. *Wszystkie*
3. *Ostatnie*

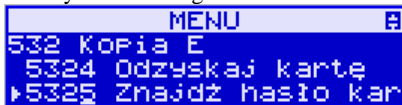
4 Odzyskaj kartę

Technologia NOVITUS Bezpieczna Kopia E umożliwia także odtworzenie utraconej karty SD z kopią E.

W tym celu należy do urządzenia zamontować pustą kartę SD, wybrać tę funkcję i potem podać nr karty (z etykiety karty), który chcemy odtworzyć.

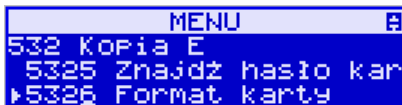

Operacja dla dużej ilości danych może długo trwać.

5 Znajdź hasło karty

Tylko dla serwisu

6 Format karty

Formatowania pustych kart (dla serwisu i producenta, także innych).

Jeśli karty nie są puste drukarka nie pozwoli użytkownikowi na ich sformatowanie.

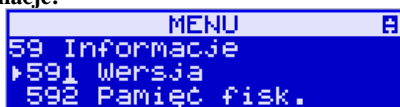

8.6. [59] Informacje

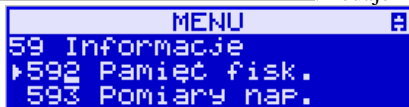

W pozycji menu **[59] Informacje** dostępne są funkcje wyświetlania różnych informacji o urządzeniu:

5.9 Informacje:

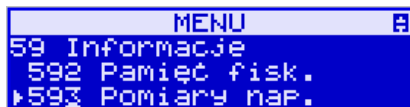

1. Wersja . Podaje informacje o wersji urządzenia

2. Pamięć fiskalna . Podaje informacje o pamięci fiskalnej:

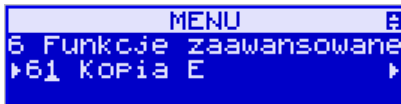
1. UN – numer unikatowy kasy
2. NIP – numer identyfikacji podatnika zaprogramowany w kasie
3. Fiskalna – TAK/NIE – stan pamięci fiskalnej
4. Zapis – ostatni zapis do pamięci fiskalnej
5. Zapisanych - liczba zapisanych raportów dobowych w pamięci fiskalnej
6. Wolnych – liczba wolnych rekordów na raporty dobowe w pamięci fiskalnej
7. Zerowań – liczba wykonanych zerowań w pamięci fiskalnej (maks. 200)
8. Zmian PTU – liczba wykonanych zmian stawek VAT w pamięci fiskalnej (maks. 30)

3. Pomiary napięć . Podaje informacje o napięciach zasilania, baterii i akumulatora.

9. [6] Funkcje zaawansowane

9.1. [61] Kopia E

Podstawowe opcje obsługi karty kopii elektronicznej dostępne są w menu **6.1 Kopia E**:

6.1 Kopia E:

- 1 Otwarcie nowej karty
- 2 Kopie dodatkowe
- 3 Zamknięcie karty
- 4 Nadaj hasło

9.2. [611] Otwarcie nowej karty

Każdy nośnik archiwizujący jest zaopatrzony w specjalną etykietę, nadawaną przez kasę. Dlatego podczas instalacji całkiem nowego nośnika pojawia się komunikat: „*Wykryto brak etykiety karty pamięci*”.

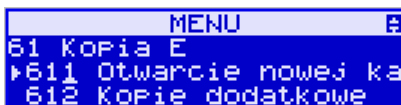
OK GOTÓWKA

Po naciśnięciu klawisza OK kasa zapyta, czy otworzyć nową kartę - nadać jej etykietę.

OK GOTÓWKA

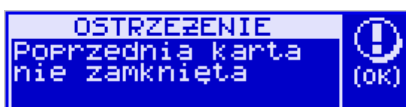
Nadawanie etykiety rozpocznie się po naciśnięciu klawisza OK. W/w pytanie pojawia się jednak automatycznie tylko, gdy poprzednia karta została zamknięta. Jeśli nie (została np. utracona), to w takim przypadku należy wybrać funkcję z menu **6.1.1. Otwarcie nowej karty**.

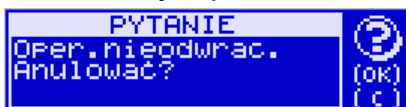
Wówczas pojawi się komunikat: „Otworzyć nową kartę?”, który akceptujemy klawiszem

Jeśli poprzednią kartę zapomniano zamknąć, to pojawi się komunikat ostrzegawczy: „Poprzednia karta nie zamknięta”.

Na końcu będzie jeszcze możliwość anulowania tej operacji, gdyż jest ona nieodwracalna w takim sensie, że poprzedniej karty nie da się już używać do zapisu nowych danych wydruków. Informuje nas o tym komunikat: „Operacja nieodwracalna! Anulować?”.

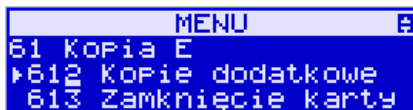
Jeżeli chcemy anulować tę operację, należy nacisnąć klawisz . Wówczas na wyświetlaczu urządzenia pojawi się informacja: „Anulowano zakładanie etykiety”.

9.3. [612] Kopie dodatkowe karty

Urządzenia marki NOVITUS z Kopią E mają szereg unikatowych funkcjonalności dotyczących bezpieczeństwa danych Kopii E. NOVITUS Bezpieczna Kopia Elektroniczna to technologia obejmująca m.in. dodatkowy, wewnętrzny (nieodostępny dla użytkownika), bezpieczny magazyn danych wydruku mogący pomieścić do 4GB danych tekstu, czyli zapamiętać w postaci dodatkowej kopii bezpieczeństwa wydruki z całej 5-letniej historii urządzenia. Ta technologia urządzeń NOVITUS zapewnia maksymalne bezpieczeństwo danych i możliwość ich odtworzenia nawet w przypadku fizycznej utraty Karty SD użytkownika. Technologia ta działa w pełni automatycznie. Dzięki tej funkcjonalności użytkownik, który np. nie ma łatwej możliwości robienia częstych dodatkowych kopii bezpieczeństwa może mieć to zrealizowane automatycznie w samym urządzeniu. Technologia NOVITUS Bezpieczna Kopia E może bowiem umożliwić pracę w trybie dodatkowych kopii otwartej karty zewnętrznej kiedy

to np. codziennie rano lub raz na tydzień wymieniamy Kartę SD na jedną z dwóch aktywnych kart, a tą wyciągniętą odkładamy do bezpiecznego archiwum. Dzięki takiej rotacji zawsze mamy w miarę aktualną kopię bezpieczeństwa poza urządzeniem fiskalnym a włożona właśnie Karta SD zostanie automatycznie uzupełniona danymi wydruków, które zostały zarejestrowane, kiedy ona była w zewnętrznym archiwum bez dodatkowych działań użytkownika.

Funkcja z menu **6.1.2 Kopie dodatkowe karty** umożliwia właśnie skonfigurowanie takiego działania.

Po wybraniu tej funkcji należy podać, ile kopii danej karty (łącznie z nią) będzie używanych. Minimum wskazane tu podać 2 tzn., że dana karta będzie miała jedną dodatkową kopię zapasową, którą będzie można używać naprzemiennie z kartą oryginalną.

Po zatwierdzeniu ilości kart i ich kopii będzie konieczne zamontowanie kolejnych kopii karty na następujący komunikat: „*Proszę zamontować kartę dla kopii 2*”.

Jako nowe kopie dodatkowe muszą być używane puste karty (nie otwarte na tym urządzeniu). Jeśli nie są takie pojawi się komunikat: „*Istnieją dane na karcie*”.

Podczas montowania kolejnych kopii kart w tej funkcji na te komunikaty karty kopii są otwierane i dopisywane są do nich wszelkie wydruki zarejestrowane wcześniej na karcie oryginalnej. Jeśli było ich dużo to operacja ta może trwać dłuższy czas. Dlatego wskazane jest zrobienie tego w wolnym czasie lub zaraz po otwarciu karty oryginalnej.

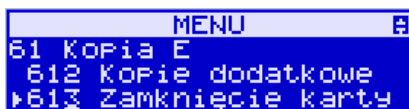
Po takiej konfiguracji kopii dodatkowych danej karty mamy kartę oryginalną i podaną ilość kopii dodatkowych, które w tym momencie zawierają identyczne dane. Na raz z drukarką można oczywiście używać tylko jednej z nich. Aby te kopie były aktualizowane musi następować ich rotacja w urządzeniu. Po wymianie karty na jej kopię kasa wiedząc, że jest to

kopia karty oryginalnej automatycznie uzupełni na niej brakujące dane bez ingerencji użytkownika. Gdyby zamontowano kartę nieskonfigurowaną jako dodatkowa kopia z brakującymi plikami, to urządzenie pokazałoby *Błąd weryfikacji* i sugerowało konieczność zamknięcia takiej karty lub jej naprawy.

Proponowany scenariusz pracy z kartą z jedną kopią dodatkową umożliwia posiadanie zawsze jednej karty w bezpiecznym archiwum, aktualnej w zakresie wybranego okresu rotacji kart (tu tydzień, ale może to też być codziennie lub inny okres czasu, im krótszy tym kopie będą aktualniejsze):

- 1). Otworzyć kartę oryginalną - jeśli jeszcze nie jest otwarta
- 2). Utworzyć jedną kopię dodatkową tej karty
- 3). Kartę kopii dodatkowej schować w archiwum
- 4). Pracować tydzień z kartą oryginalną
- 5). Za tydzień po raporcie dobowym i wyłączeniu drukarki zamienić kartę oryginalną na kartę kopii dodatkowej. Schować kartę oryginalną w archiwum
- 6). Pracować tydzień z kopią dodatkową
- 7). Za kolejny już tydzień po raporcie dobowym i wyłączeniu drukarki zamienić kartę kopii dodatkowej na kartę oryginalną. Schować kartę kopii dodatkowej w archiwum
- 8). I powtarzać tak dalej od punktu 4)

9.4. [613] Zamknięcie karty

W momencie, gdy nośnik jest już zapełniony lub chcemy przejść na nową kartę (a starą np. już zarchiwizować), powinno nastąpić jej zamknięcie i zamontowanie nowego nośnika w kasie. Zamknięcie nośnika jest możliwe po wybraniu opcji **6.1.3 Zamknięcie karty**

oraz zatwierdzeniu klawiszem

Na pytanie urządzenia: „Czy zamknąć kartę pamięci?”, należy nacisnąć klawisz

Zamknięcie nośnika Kopii Elektronicznej jest operacją nieodwracalną. Urządzenie informuje nas o tym następującym komunikatem:

Aby zamknąć kartę należy nacisnąć klawisz . Aby zrezygnować z zamykania nośnika,

należy nacisnąć klawisz

Prawidłowe zamknięcie nośnika zakończone jest komunikatem:

Uwaga!

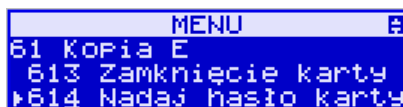
Zamknięcie nośnika kopii elektronicznej jest nieodwracalne i powoduje zablokowanie zapisu kopii wydruków na tę kartę. Aby przywrócić możliwość zapisu kopii sprzedaży należy zamontować i otworzyć nowy nośnik w kasie.

Etykieta całkowicie zamkniętego informatycznego nośnika danych jest zapisywana w pamięci fiskalnej kasy w rekordzie ostatnio zapisanego raportu fiskalnego dobowego i z tym raportem jest drukowana w odpowiednich raportach fiskalnych okresowych.

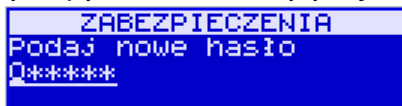
9.5. [614] Nadaj hasło karty

Technologia NOVITUS Bezpieczna Kopia E – szereg unikatowych specjalnych zabezpieczeń Kopii E w urządzeniach NOVITUS daje także możliwość zabezpieczenia funkcji administracyjnych Kopii E hasłem - bez jego podania osoba niepowołana nie wykona istotnych funkcji administracyjnych Kopii E. Ponadto jest także możliwość zabezpieczenia całej karty SD hasłem – bez jego podania w celu odblokowania dane na karcie nie będą widoczne dla niepowołanych osób. Zabezpieczona hasłem karta pokazuje się na komputerze PC jako niesformatowana lub kompletnie niewidoczna i nie są możliwe do wykonania na niej żadne operacje ani odczytu ani zapisu.

UWAGA! Ustawione na karcie hasło należy bezwzględnie zapamiętać. Po jego utracie karta będzie bezużyteczna. Serwis może oferować usługę (odpłatną) próby odzyskania hasła.

Ustawienie, zmiana i podawanie na żądanie hasła wykonywane jest w edytorze wartości liczbowej charakteryzującym się tym, że na raz widzimy tylko jedną edytowaną cyfrę.

Podczas edycji i zmiany hasła konieczne jest jego powtórzenie, aby nie ustawić pomyłkowo innego hasła.

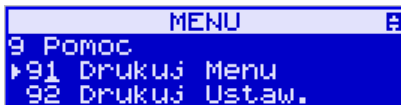

UWAGA! Ustawione na karcie hasło należy bezwzględnie zapamiętać. Po jego utracie karta będzie bezużyteczna. Serwis może oferować usługę (odpłatną) próby odzyskania hasła.

10. [9] Pomoc

Te pozycje menu pomagają w obsłudze i programowaniu kasy bez zaglądania do instrukcji obsługi. Można dokonać wydruków:

10.1. [91] Drukuj menu

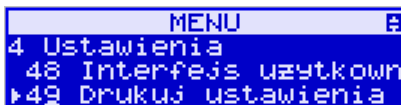

[91] Drukuj menu – drukuje wszystkie pozycje Menu kasy

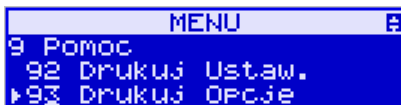
10.2. [92] Drukuj ustawienia

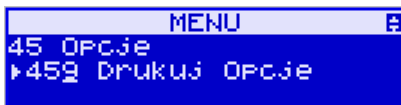
[92] Drukuj ustawienia – drukuje zaprogramowane w kasie ustawienia parametrów konfigurowanych w pozycji **[4] Ustawienia** menu kasy (tak samo jak funkcja **[49]**).

10.3. [93] Drukuj opcje

[93] Drukuj opcje – wydruk opcji zaprogramowanych w kasie w pozycji **[45] Opcje** menu kasy (tak samo jak funkcja **[459]**).

11. Sprzedaż z użyciem kasy SENTO E

Sprzedaż z użyciem kasy SENTO E może się odbywać tylko za pomocą kodów towarów.

11.1. Schematy obsługi klawiatury w trybie sprzedaży

W podrozdziale tym przedstawione zostaną schematy obsługi klawiatury przy wprowadzaniu pozycji na paragon, udzielania rabatów i narzutów, sprawdzania ceny zaprogramowanych towarów, przeglądania paragonu, stornowania pozycji, zakończenia paragonu, zwrotu opakowań.

Wprowadzanie podstawowych parametrów pozycji paragonu:

Wprowadzić ilość używając - , i potem .

Aby odczytać wagę należy bez wprowadzania ilości nacisnąć sam klawisz - ilość zostanie odczytana z wagi.

Wprowadzić cenę używając - , i potem .

Wprowadzanie ilości i ceny nie jest obowiązkowe, jeśli ich nie wprowadzimy ilość będzie równa 1, a cena odczytana z bazy towarów – jeśli towar będzie miał cenę 0, to użytkownik zostanie poproszony o podanie ceny towaru przy jego sprzedaży. Kolejność wprowadzania ceny i ilości jest dowolna.

Sprzedaż pozycji towaru lub opakowania:

Wprowadzić kod używając - i potem lub odczytać kod skanerem kodu kreskowego.

Zwrot opakowania:

Wprowadzić kod opakowania używając - i potem . Przy sprzedawaniu opakowania nie podajemy ceny towaru, gdyż musi ona być zaprogramowana.

Wyszukiwanie towaru „po nazwie”:

Wejść do funkcji wyszukiwania po nazwie używając .

Wybrać towar z listy używając lub wpisać początek nazwy używając - , po tym wpisaniu nadal można używać i aby wybrać towar (sprzedać) naciskamy .

Jeśli jest ustawiona opcja, że KOD = Powtórz - spowoduje to ponowną sprzedaż ostatniej pozycji.

Sprawdzanie ceny zaprogramowanego towaru:

 , podać kod towaru używając - i potem lub użyć skanera.

 na ekranie ceny towaru spowoduje sprzedaż towaru z tym kodem. Więcej informacji (opis) w podrozdziale 11.22.

Usuwanie pozycji z paragonu - korekta:

Usunięcie pozycji z paragonu jest możliwe tylko w otwartym paragonie (przed jego zakończeniem formą płatności).

Wejść do funkcji korekty (w otwartym paragonie) używając: .

Wybrać pozycję używając .

Usunąć CAŁĄ pozycję używając .

Jest możliwość dokonania korekty sprzedanej ilości towarów (np. zmiana z ilości 8 na 5)

Należy za pomocą klawiszy - , wprowadzić ilość do usunięcia, a następnie nacisnąć klawisze .

Jeśli opcja „Szybko anuluj” jest aktywna, to aby szybko usunąć ostatnią pozycję można użyć samej kombinacji zaraz po sprzedaży tej pozycji (nie może być wykonana podsuma).

Na pozycji będącej sprzedażą opakowania można użyć w celu wykonania zwrotu takiego opakowania w ilości podanej j/w lub sprzedanej.

Więcej informacji (opis) w podrozdziałach od 11.13 do 11.16

Podsumowanie paragonu:

Aby podsumować paragon należy użyć .

Udzielanie rabatów i narzutów:

Rabat podany po sprzedaży towaru będzie zastosowany do ostatniej pozycji paragonu.

Rabat podany po   czyli po podsumie paragonu zostanie zastosowany do wszystkich pozycji paragonu.

Podać wartość rabatu/narzutu (procent/kwota) używając   ,   i wybrać odpowiedni typ:

   rabat procentowy

   narzut procentowy

   rabat kwotowy

   narzut kwotowy

Wybranie powyższych kombinacji klawiszy:

   bez podania wartości powoduje przejście do wyboru rabatu, narzutu z bazy za

pomocą   i zatwierdzenie .

Więcej informacji (opis) znajdzie użytkownik w podrozdziałach 11.19 i 11.20.

Zakończenie paragonu – płatność:

Podać kwotę płatności używając   ,   i wybrać typ płatności za pomocą

  - gotówka

   - karta płatnicza

b_{PQR} - bon

Aby wybrać inne typy płatności należy przed podaniem kwoty wpłaty wejść do funkcji wy-

boru formy płatności używając , wybrać formę płatności z listy .

zатwierdzić typ OK i potem podać kwotę używając 0 - 9_{GHI}, +/- i za-

twierdzić

Więcej informacji (opis) w podrozdziale 11.12.

Anulowanie całego paragonu:

Aby anulować paragon należy go podsumować używając **RAZEM** i potem wybrać .

UWAGA! Jeden paragon może zawierać maksymalnie 100 pozycji (towarów, opakowań, zwrotów).

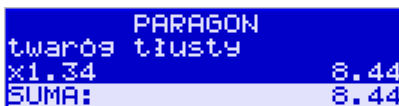
11.2. Sprzedaż przy użyciu kodów towarów

Sprzedajemy 1,34 kg twarogu, w cenie 6 zł 30 gr. za kilogram. Twaróg ma kod 45, posiada zaprogramowaną właściwą cenę. Drugim towarem są 2 piwa w cenie 2 zł 15 gr za sztukę. Piwo ma kod 56, również posiada zaprogramowaną właściwą cenę.

Naciskamy kolejno klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych pierwszego towaru:

Sprzedaliśmy twaróg. Teraz kolej na piwo:

Naciskamy kolejno klawisze:

Na wyświetlaczu obsługi pokazuje się informacja o danych drugiego towaru:

Teraz, w zależności od formy, jaką klient zastosuje do zapłaty za zakupy, naciskamy stosowne klawisze. Przypuśćmy, że klient płaci gotówką. Daje nam 20 zł. Naciskamy kolejno klawisze:

Jeśli wymagany RAZEM to: RAZEM. Następnie: . Natomiast na wyświetlaczu wygląda to następująco:

```

          RAZEM
Do zapłaty: 12.74
Zapłata:    20.00
Reszta:     7.26
  
```

Wydrukowany zostaje paragon, na którym będą wszystkie sprzedane artykuły wraz z ilościami i kwotami, datą i godziną wydruku, numerem paragonu. Przykładowy wygląd paragonu zamieszczony jest w rozdziale Przykładowe wydruki z kasy.

11.3. Szybka sprzedaż.

Po włączeniu trybu pracy **Szybka sprzedaż** w opcjach obsługi [454] **Obsługa** zaznaczając pozycję 6 *Szybka Sprzedaż* kasa zmienia zasadę prowadzenia sprzedaży.

```


MENU
45 Opcje
▶454 Obsługa
455 Sprzedaz


OPCJE OBSŁUGI
Wybierz Opcje
86 Szybka sprzed
  
```

Dostępnych jest wówczas tylko 10 kodów towarów, które sprzedawane są **jedynie z zaprogramowaną ceną w ilości 1 sztuki** (chyba, że ilość będzie odczytywana z elektronicznej wagi). Tryb takiej pracy wykorzystywany może być w punktach, gdzie jest niewielka ilość asortymentu, sprzedawanego zawsze po zaprogramowanej cenie, a liczy się szybkość wydawania paragonów (sprzedaż biletów, kart wstępu, handel obwoźny, bazarowy).

Jak już wspomniano, sprzedawanych może być tylko 10 kodów towarów z przypo-

rządkowaniem klawiszy: STU - kod nr 1, VWX - kod nr 2, YZ - kod nr 3, itd. Klawisz

 ma przyporządkowany **kod nr 10**. Sprzedaż polega na naciśnięciu właściwego klawisza, automatycznie zostanie sprzedany wybrany towar (bez konieczności zatwierdzania klawiszem KOD). Sprzedanie kilku towarów na jednym paragonie polega na naciskaniu kolejno po sobie klawiszy odpowiadającym sprzedawanym towarom. Zakończenie paragonu - jak

przy normalnej sprzedaży, klawiszem , lub innymi formami płatności **bez możliwości automatycznego obliczenia reszty** (podania kwoty otrzymanej od klienta). Jeśli wystawiane paragony będą jednopozycyjne, wówczas zaleca się ustawienie rodzaju sprzedaży towarów na **Sprzedaż pojedynczą** w menu [1422]

```

MENU
142 Typ Sprzed.
▶1422 Sp. Pojedyn.
  
```

lub w opcjach obsługi [454] **Obsługa** zaznaczając pozycję 7 *Sprzedaż Pojedyncza*.

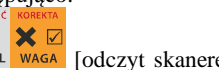
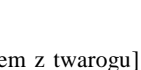

Wówczas naciśnięcie klawisza z numerem sprzedawanego towaru spowoduje wydrukowanie i automatyczne zamknięcie paragonu z przyjęciem płatności jako gotówka (bez konieczności

naciskania klawiszem).

11.4. Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych - skanera

Jeśli do kasy podłączony jest skaner (czytnik kodów kreskowych) i w kasie oprogramowano istniejące kody towarowe z kodami kreskowymi, wówczas sprzedaż tych artykułów wyglądałaby następująco:

   [odczyt skanerem z twarogu] [odczyt skanerem z jednego piwa]

Płatność: identyczna jak w poprzednim sposobie sprzedaży.

Podczas sprzedaży za pomocą skanera można oprócz podania ilości również podać cenę artykułu (jeśli cena nie jest zablokowana).

11.5. Sprzedaż przy podłączonej wadze

Jeśli do kasy podłączona jest waga elektroniczna, można usprawnić sprzedaż artykułów ważonych. Zamiast wpisywania na klawiaturze wagi towaru odczytanej z elektronicznej wagi (może nastąpić pomyłka odczytu, zapisu) możemy wykorzystać możliwość komunikowania się kasy z wagą. Sprzedajemy te same artykuły, co poprzednio z wykorzystaniem numerów towarów i wagi:

Jeśli waga pokazuje wagę towaru, naciskamy , potem należy wpisać numer kodu

twarogu: .

Sprzedaliśmy twarog. Teraz piwo (dwie sztuki): oraz kod piwa:

  .

Płatność: identyczna jak przy poprzednich formach sprzedaży.

11.6. Sprzedaż towarów połączonych w tandem z opakowaniem

Podczas przystosowywania kasy do codziennej pracy, możemy tak ją oprogramować, że niektóre towary mogą być sprzedawane automatycznie z konkretnymi opakowaniami. Sprzedaż tych towarów odbywa się identycznie jak sprzedaż każdego innego towaru. Na wyświetlaczu obsługi w prawym górnym rogu wyświetlana jest litera **T**, sygnalizująca operatorowi, że oprócz towaru sprzedaż również opakowanie. Podczas przeglądania sprzedanych pozycji na wyświetlaczu obsługi (edycji paragonu) widać będzie oprócz towaru również dołączone opakowanie. Natomiast na paragonie sprzedane opakowanie wydrukowane zostanie pod częścią fiskalną paragonu, jako **ROZLICZENIE OPAKOWAŃ ZWROTNYCH**.

11.7. Usuwanie opakowania z tandemu

Jeśli sprzedany artykuł posiada dołączone w tandemie opakowanie (np. piwo + butelka), a klient kupując ten artykuł ma opakowanie „na wymianę”, to trzeba usunąć z paragonu pozycję będącą opakowaniem (wprowadzić zwrot przyniesionych butelek). Należy wówczas (po

sprzedaży artykułu głównego) nacisnąć klawisz


```

      PARAGON
Piwo jasne 0,5l    7
x10                21.50
SUMA:              26.50
  
```

Jeśli sprzedano np. 10 piw z opakowaniem, a klient ma „na wymianę” 6 butelek, należy właśnie te 6 butelek usunąć z tandemu (przyjąć „na stan”). Po sprzedaży 10 piw należy wejść do

trybu edycji paragonu naciskając następujące klawisze:

(wpisać liczbę butelek,

jakie klient zwraca **6** oraz klawisze zwrotu (przyjęcia) opakowań, czyli


```

Piwo jasne 0,5l    21.50
butelka
x-6                -3.00
SUMA:              23.50
  
```

Te 6 opakowań zostaną zarejestrowane przez kasę jako zwrócone (przyjęte). Informacja ta znajdzie się na wydruku raportu opakowań zwrotnych. Podczas przeglądania pozycji w edycji paragonu pojawią się pozycje zwrotu opakowań. W czasie sprzedaży (otwarty paragon) istnieje jeszcze dodatkowa metoda zwrotu opakowania poprzez naciśnięcie klawiszy


```

      MENU
45 Opcje
>455 Sprzedaz
456 Wydruk
  
```

```

      OPCJE SPRZEDAŻY
Wybierz opcje
7 Szybki zwrot
  
```

Jest to możliwe wyłącznie wtedy, gdy został już sprzedany tandem lub opakowanie oraz jest aktywna opcja **[455] Sprzedaż / 7 Szybki zwrot**. Naciśnięcie powyższych klawiszy spowo-

duże pojawienie się okna z miejscem na wpisanie ilości zwracanych opakowań. W oknie tym jest widoczna również informacja ile opakowań danego typu zostało podczas obecnej transakcji sprzedanych. Możliwe jest wpisanie większej ilości zwracanych opakowań, jeżeli istnieje taka potrzeba. Dana metoda ma sens, jeżeli chcemy zwrócić opakowanie odnośnie ostatniej pozycji sprzedaży (opakowania lub tandemu). Jeśli w danym paragonie zostały sprzedane różne opakowania, zwrot ten będzie dotyczył ostatniej pozycji.

11.8. Sprzedaż i zwrot opakowań (butelek)

Kasa **SENTO E** ma możliwość rejestracji sprzedaży i zwrotu opakowań. Sprzedaż i zwrot opakowania może nastąpić **w czasie sprzedaży (otwarty paragon) lub poza paragonem**.

```

PARAGON
butelka
x5                2.50
SUMA:             2.50
  
```

W obydwu przypadkach należy wpisać liczbę sprzedawanych lub zwracanych opakowań (np.

2 butelki) nacisnąć klawisz

, aby **sprzedać opakowanie** lub nacisnąć klawisze

(przyjąć) opakowanie.

```

butelka          2.50
butelka
x-2              -1.00
SUMA:            1.50
  
```

Podczas sprzedaży oraz przyjęcia samego opakowania możliwe jest podanie ceny innej niż zaprogramowana. Sprzedaż opakowań w tandemie z innym towarem jest możliwa tylko po cenie zaprogramowanej.

Jeśli sprzedaż lub zwrot opakowania miały miejsce w czasie paragonu – nadal możemy prowadzić sprzedaż lub zakończyć paragon. Jeśli natomiast w/w operacje z opakowaniami miały

miejsce poza paragonem należy zakończyć rozliczenie opakowań klawiszem

Zarówno w czasie paragonu jak i poza nim na jednym rozliczeniu opakowań można zwrócić kilka rodzajów opakowań.

Fakt (potwierdzenie) zwrotu opakowania drukowany jest zawsze jako oddzielne rozliczenie poza paragonem. Kwota ta będzie również widoczna jako bilans opak. na raporcie obrotów kasjera oraz na raporcie stanu kasy.

11.9. Tryb sprzedaży „Sprzedaż potwierdzana”.

```

MENU
45 Opcje
▶454 Obsługa
455 Sprzedaż
  
```

```

OPCJE OBSŁUGI
Wybierz Opcje
9 Sprzedaż Potwierdza
  
```

Jest to tryb sprzedaży, w której użytkownik ma możliwość zobaczenia nazwy towaru przed jego faktycznym zarejestrowaniem na paragonie. Aby był on aktywny należy włączyć opcję 9-*Sprzedaż* potwierdzana w *Opcjach obsługi* (Menu 454). Wprowadzenie danych takich jak ilość, kod towaru, cena, rabaty odbywa się praktycznie identycznie jak w trybie normalnym i dane te mogą być podawane w dowolnej kolejności, natomiast sprzedaż towaru (wydruk) następuje dopiero wtedy, gdy wprowadzone dane zatwierdzimy dodatkowo klawiszem

szem. Sprzedaż ta opiera się na dodatkowym potwierdzeniu klawiszem

wprowadzonych danych obejmujących także wybrany towar, którego nazwa widnieje na wyświetlaczu. Tryb ten jest w wielu przypadkach trochę wolniejszy niż normalny, bo wymaga dodatkowego naciśnięcia klawisza, ale może on być bardziej optymalny w sytuacji sprzedawania towarów poprzez kod krótki podawany ręcznie z pamięci, w którym to przypadku mogą następować pomyłki podanego kodu i dodatkowe potwierdzenie daje użytkownikowi szansę na korektę wprowadzonych danych. Tryb ten jest dodatkowo zoptymalizowany w kilku przypadkach takich jak:

- 1) Wprowadzanie kodu ze skanera – w tym przypadku dodatkowe potwierdzenie

klawiszem nie jest konieczne – towar od razu po zeskanowaniu jest sprzedawany i drukowany na paragonie

- 2) Podawanie ilości po wybraniu towaru (opisane poniżej) może być zatwierdzone

i powoduje to wtedy od razu sprzedaż wcześniej wybranego towaru

- 3) W przypadku, gdy wybrany towar ma cenę zerową i zmienną (otwartą) to od razu użytkownik jest proszony o podanie jego ceny, którą zatwierdza się klawiszem

i potem, aby sprzedać taki towar konieczne jest dodatkowo

zatwierdzenie pozycji sprzedaży klawiszem

Uwaga!

W trybie tym użytkownik musi się dobrze orientować czy jest w trybie wprowadzania danych nowej pozycji czy po sprzedaniu danej pozycji. W celu ułatwienia tej orientacji na wyświetlaczu obsługi obowiązuje zasada, że jak w dolnej linii wyświetlacza nie ma informacji „SUMA: #.##” podającej wartość całego paragonu to znaczy, że jesteśmy w trybie edycji nowej pozycji, a jeśli informacja o sumie paragonu jest wyświetlana w dolnej linii to jesteśmy po sprzedaży danej pozycji, której nazwa i wartość jest w górnej linii.

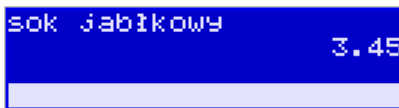
Przykład sprzedaży w trybie *Sprzedaż potwierdzana*:

Chcemy sprzedać np. 3 szt. towaru o kodzie 256 (Sok jabłkowy) w zaprogramowanej cenie 3,45 PLN.

Wprowadzamy z klawiatury np. w kolejności:

– wybór towaru z bazy towarowej. Na wyświetlaczu pojawia się informacja:

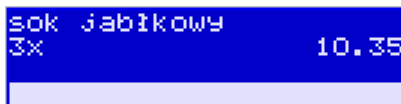

Kasa proponuje sprzedaż towaru *Sok jabłkowy* w ilości 1 szt. w zaprogramowanej cenie.

Można wprowadzić deklarowaną ilość: trzy sztuki. Naciskamy klawisze:

. Na wyświetlaczu widać:

Wszystko to jest do tej pory jedynie wyświetlane na wyświetlaczu informacyjnie, bez sprzedaży i bez wydruku. Cały czas jest jeszcze możliwość zmiany wprowadzonych danych: ilości, ceny, rabatu/narzutu a nawet kodu towaru. Można te dane jeszcze zmienić, wprowadzając cyfry (lub wybierając towar z listy po nazwie) zatwierdzając wprowadzone wartości od-

powiednimi klawiszami:

, czy też klawiszami do obsługi rabatów i narzutów. Wprowadzanie tych danych, jak używanie wagi i skanera jest identyczne, jak w normalnym trybie sprzedaży bez potwierdzania.

Uwaga!

Należy pamiętać, że wprowadzone dane takie jak: cena, ilość, rabat/narzut po wybraniu innego towaru, a przed zatwierdzeniem towaru nie ulegają zmianie.

Np. jeśli wprowadziliśmy ilość 2 i towar o kodzie 123 , to jeśli okaże się, że

chcieliśmy jednak wprowadzić kod 124

, to po wybraniu tego drugiego kodu na wyświetlaczu dalej będzie ilość 2x i w takiej ilości będzie sprzedaż. Jeśli wszelkie informacje wyświetlane przez kasę są poprawne, należy dokonać zarejestrowania (sprzedaży, wydruku)

towaru na paragonie naciskając klawisz

. Jeśli dane są niepoprawne, należy je skorygować wprowadzając poprawne dane lub jeśli chcemy anulować w ogóle wprowadze-

nie tej pozycji to należy użyć klawisza

Jak już wcześniej pisano można przyspieszyć trochę sprzedaż w przypadku podawania kodu

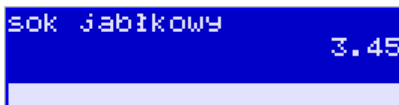
ręcznie i potem ilości poprzez możliwość rezygnacji z używania klawisza

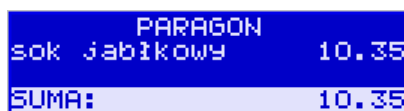
np. dla powyższego przypadku z kodem 256 i ilości 3:

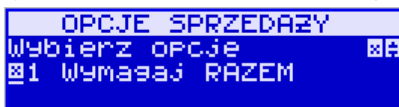
- na wyświetlaczu pojawi się nazwa towaru o kodzie 256, czyli w naszym przypadku „Sok jabłkowy”:

- wprowadzenie liczby 3 i naciśnięcie powoduje potraktowanie jej jako ilości i zatwierdzenie takiej sprzedaży oraz wydruk pozycji paragonu.

Oczywiście dla towarów, których ilość pochodzi z wagi zawsze należy użyć klawisza . **Uwaga!** Prowadząc sprzedaż w trybie *Sprzedaż Potwierdzana* zalecane jest włączenie flagi

w pozycji

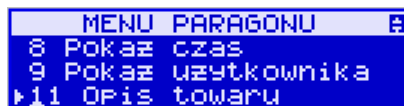

Wówczas przed zakończeniem paragonu płatnością wymagane klawisza   uchroni przed niechcianym zakończeniem paragonu poprzez przypadkowe dwukrotne naciśnięcie

klawisza na potwierdzenie danych sprzedaży towaru.

11.10. Drukowanie opisów towarów na paragonie

Opisy towarów dostępne są między innymi w sytuacji, jeśli paragon został już rozpoczęty. Można wtedy wybrać opcję 11. *Opis towaru* w menu paragonu.

Jeśli natomiast chcemy dodać opis przed rozpoczęciem paragonu, należy klawisz funkcyjny z menu [482] przypisać do funkcji z pozycji 64 *Opis towaru* w taki sposób, jak to opisano w rozdziale 7.34 Klawisze Funkcyjne. Opis wydrukuje się automatycznie po dodaniu pierwszego towaru na paragon.

Do pozycji paragonu można dodawać zarówno opisy zdefiniowane w bazie, jak i nowe - jednorazowe opisy tworzone bezpośrednio w trybie sprzedaży. Do jednego towaru można dodać maksymalnie 3 linie opisu.

Opisy można dodawać zarówno przed, jak i po wydrukowaniu towaru na paragonie. W obu przypadkach schemat wykonywanych czynności jest taki sam. Różnica tylko polega na tym, że jeśli dodajemy opis przed towarem, to opisy drukują się automatycznie po dodaniu towaru. Jeśli jednak najpierw sprzedaliśmy towar i chcemy dodać do niego opis, wybieramy opis z bazy lub edytujemy nowy i w oknie *Opis towaru* wybieramy opcję 4. *Drukuj*.

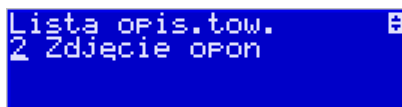
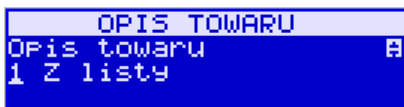

Dodawanie opisów zdefiniowanych:

Aby dodać opis towaru zaprogramowany w bazie (będąc w otwartym paragonie), należy w oknie *Opis towaru* z menu paragonu wybrać opcję 1. *Z listy* i za pomocą strzałek wskazać

odpowiedni opis i nacisnąć

W zależności od zdefiniowanego formatu opisu, może być wymagane wypełnienie dodatkowych pól. Po wypełnieniu wszystkich wymaganych pól należy nacisnąć klawisz

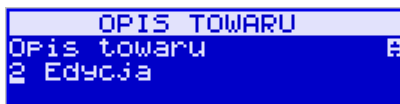
Następnie wybieramy opcję 4. *Drukuj* z okna *Opis towaru*, jeśli opis dodawany jest do sprzedanego już towaru lub sprzedajemy towar, gdyż opis ten drukuje się automatycznie po jego sprzedaży.

Dodawanie opisu niezaprogramowanego w bazie:

Jeśli chcemy dodać opis, którego nie ma w bazie (będąc w otwartym paragonie), należy

w oknie *Opis towaru* wybrać opcję 2. *Edycja* i nacisnąć

Następnie za pomocą klawiatury wpisujemy odpowiedni opis towaru i ponownie naciskamy

klawisz .

Następnie wybieramy opcję 4. *Drukuj* z okna *Opis towaru*, jeśli opis dodawany jest do sprzedanego już towaru lub sprzedajemy towar, gdyż opis ten drukuje się automatycznie po jego sprzedaży.

Podgląd wprowadzonych opisów:

Funkcja 3.*Podgląd* jest przydatna, jeśli dodaliśmy opis i chcemy go zobaczyć jeszcze przed wydrukowaniem na paragonie.

Po wybraniu opisu, w oknie paragonu widoczny jest napis *+i*, który zniknie po wydrukowaniu towaru.

Rezygnacja z dodania opisu

Jeśli nie chcemy, aby wprowadzony opis był drukowany, należy przed wprowadzeniem

towaru na paragon nacisnąć klawisz .

Przykładowy paragon z opisem towarów:

Zakład mechaniczny	
Lwowska 11	
33-300 Nowy Sącz	
NIP: 1234567890	
06-05-2010	W000008
=====	
PARAGON FISKALNY	
=====	
Kompleks. wym. opon 4szt.*20.00	80.00A
Opis: Zdjęcie opon	
Założenie opon	
Wyważanie	
=====	
RAZEM:	80.00
=====	
SP.OP.A: 80.00 PTU 22.00%	14.43
SUMA PTU	14.43
=====	
SUMA :	PLN 80.00
=====	
F2 #1	08:34
=====	
5883B1C4E39BE1C557A19AB1843A340E 54	
~PL~ ABC 12345678	
gotówka:	80.00

11.11. Automatyczne obliczanie reszty

Jeśli chcemy, aby została automatycznie obliczona przez kasę reszta, jaką należy wydać klientowi płacącemu za zakupy, a informacja ta znalazła się również na wręczanym

klientowi paragonie, należy przed zakończeniem paragonu klawiszem wpisać kwotę jaką klient podaje sprzedawcy.

Wpisujemy więc np. 20 zł (gdy do zapłaty było np. 9.75) i dopiero wówczas naciśniemy

klawisz płatności

twaroż tłusty	6.30
sok jabłkowy	
x1	3.45
SUMA:	9.75

Na paragonie zostanie wydrukowana reszta jaką należy (gotówką) klientowi zwrócić. Również na wyświetlaczu pojawi się ta informacja.

RAZEM	
Do zapłaty:	9.75
Zapłała:	20.00
Reszta:	10.25

Jeśli kwota za zakupy wyniesie tyle samo ale kwota wpisana będzie niższa od kwoty do zapłaty np. 6 zł, kasa wyświetli komunikat:

twaróg tłusty	6.30
sok jabłkowy	
x1	3.45
SUMA:	9.75

sok jabłkowy	3.45
RAZEM	
Gotówka:	6.00
Brakuje:	3.75

Należy dopisać jeszcze wymaganą kwotę lub nacisnąć klawisz **OK GOTÓWKA** – kasa przyjmie, że żądana kwota została dopłacona. Obliczanie reszty można zastosować przy wszystkich akceptowanych przez kasę formach płatności. Wydaną resztą zawsze jest GOTÓWKA.

11.12. Zakończenie paragonu przy różnych formach płatności

Kasa **SENTO E** daje możliwość rejestracji płatności za sprzedawane towary w 7 formach: gotówką, kartą płatniczą, czekiem, bonem (talonem), jako kredyt, jako przelew oraz w walucie EURO.

Zatwierdzenie płatności gotówką (również każdą z innych form) może się odbyć w na-

stępujący sposób: należy nacisnąć: , na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

Wybierz *płatność*: z listy można wybrać jedną z dostępnych form i zatwierdzić klawiszem

. Na wyświetlaczu pojawi się pytanie o kwotę płatności: *Kwota* – należy za pomocą klawiszy numerycznych podać kwotę płatności i zatwierdzić klawiszem

. Jeśli kwota płatności jest równa wartości paragonu (całość) można bez wpi-

sywania kwoty zatwierdzić klawiszem . Jeśli kwota wpisana jest mniejsza od wartości paragonu (do zapłaty) pojawi się komunikat: Brakuje: XX,XX. Należy tą samą lub inną formą płatności uzupełnić brakującą wartość. Po wpisaniu całej płatności następuje wydruk paragonu.

Za jeden paragon można zastosować kilka rodzajów płatności. Np. jeśli klient do zapłaty za paragon ma 276 zł i 50 gr., ma czek na kwotę 50 zł, kartą kredytową chce zapłacić 200 zł, a resztę gotówką. Można zrobić to w następujący sposób:

Piwo jasne 0,5l	43.00
twaróg tłusty	
x30	189.00
SUMA:	232.00

Jeśli wymagany klawisz RAZEM to: a następnie:

 , za pomocą klawiszy wybrać z listy pozycję:

Wybierz Płat. A
 3 Czek

zatwierdzić , wpisać kwotę czeku:

Podaj kwotę PLN
 Kwota: 50

i zatwierdzić

Następnie - menu form płatności, klawiszami wybrać z listy formę:

Wybierz Płat. A
 3 Karta

zatwierdzić , wprowadzić kwotę z karty:

Podaj kwotę PLN
 Kwota: 150

zatwierdzić . Komunikat na wyświetlaczu informuje:

twaróg tłusty	189.00
RAZEM	
Karta:	150.00
Brakuje:	32.00

Naciskając kończymy paragon przyjmując brakującą kwotę w gotówce.

UWAGA! Po wybraniu urządzenia współpracującego na Terminal EFT zakończenie paragonu po wpisaniu płatności kartą kredytową nastąpi dopiero po potwierdzeniu przez terminal, że płatność została zaakceptowana przez Centrum Rozliczeniowe.

Jeśli wybrano formę płatności EURO, kwotę należy podać już w EURO, zostanie ona przeliczona na zł według aktualnie zaprogramowanego w kasie kursu.

11.13. Przeglądanie otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługi

Kasa fiskalna **SENTO E** posiada bardzo wygodną i praktyczną możliwość przeglądania otwartego paragonu na wyświetlaczu obsługującego (edycji paragonu). Nie trzeba podciągać tasiemki paragonu i sprawdzać, co było sprzedane, w jakiej ilości i za jaką cenę.

Wystarczy nacisnąć klawisze i cały paragon (wszystkie sprzedane pozycje) można przeglądać na wyświetlaczu poruszając się po nim przyciskami . Po wejściu do edycji paragonu na wyświetlaczu pojawia się:

```
EDYCJA PARAGONU
1:Piwo Jasne 0,5l
3x2.15                6.45
```

czyli ostatnio sprzedany artykuł (lub dołączone opakowanie) poprzedzony kolejnym numerem pozycji na paragonie.


```
EDYCJA PARAGONU
2:butelka
3x0.50                1.50
```


Funkcja ta jest bardzo przydatna, szczególnie przy opisanych niżej przypadkach usuwania (stornowania z paragonu) sprzedanej pozycji, zmiany ilości sprzedawanego towaru, lub odłączeniu opakowania od towaru. Wyjście z edycji paragonu – przez naciśnięcie klawisza

lub .

11.14. Usuwanie pozycji z paragonu – stornowanie

```
PARAGON
chleb zwykły
x1                2.20
SUMA:            2.20
```

Aby usunąć z paragonu (otwartego) sprzedaną pozycję należy nacisnąć klawisze ,

czyli wejść do edycji paragonu, za pomocą klawiszy odnaleźć na paragonie żądaną pozycję

```
EDYCJA PARAGONU
1:chleb zwykły
1x2.20                2.20
```

i nacisnąć klawisze - nastąpi usunięcie (wystornowanie) artykułu

```
chleb zwykly 2.20
chleb zwykly
x-1 -2.20
SUMA: 0.00
```

– na wyświetlaczu zniknie ta pozycja, na paragonie pojawi się informacja o usunięciu artykułu z paragonu. Po każdej operacji stornowania kasa wychodzi z trybu edycji paragonu. Nie ma możliwości popętnienia pomyłki przy dokonywaniu stornowania, gdyż nie trzeba powtórnie wpisywać z klawiatury numeru towaru, ceny.

11.15. Zmiana ilości sprzedanego artykułu – stornowanie ilości

```
PARAGON
chleb zwykly
x10 22.00
SUMA: 22.00
```

Aby zmienić ilość sprzedanego towaru (np. z 10 szt. na 6 szt.), gdy paragon nie zo-

stał jeszcze zakończony, należy za pomocą klawisza

wejść w edycję paragonu,

za pomocą klawiszy

odnaleźć poszukiwany artykuł, następnie wpisać o ile sztuk

zmniejszamy ilość (w tym przypadku 4) i nacisnąć klawisze

. Na paragonie zo-

stanie wydrukowana liczba, nazwa i cena stornowanego artykułu.

```
chleb zwykly 22.00
chleb zwykly
x-4 -8.80
SUMA: 13.20
```

Kasa automatycznie wyjdzie z trybu edycji paragonu, można prowadzić dalszą sprzedaż.

11.16. Anulowanie całego paragonu

Aby anulować cały paragon, należy nacisnąć klawisze

. Paragon został anulowany. Ilość oraz wartość anulowanych paragonów zapisywana jest do pamięci fiskalnej wraz z raportem dobowym.

11.17. Otwieranie szuflady

```

MENU
452 Sprzet
▶4522 Komponenty
4523 Wyświetlanie


```

```

AKTYWNE KOMPONENTY
Wybierz opcje
01 Szuflada

```

Aby otworzyć szufladę (włączona opcja *1. Szuflada* z menu [4522] **Komponenty**),

gdy na kasie nie jest aktualnie prowadzona sprzedaż, należy nacisnąć klawisz , na wyświetlaczu pojawi się menu „Wpłata”,

```

KASA
Wpłata/Wypłata
1 Wpłata

```


za pomocą klawiszy **CENA** i **KOD** odszukać pozycję *3 Otwarcie szuflady* i nacisnąć klawisz


```

KASA
Wpłata/Wypłata
3 Otw.szufladę


```

Nastąpi otwarcie szuflady. Szufladę można też otworzyć funkcją menu [123] **Otwórz szufl.**

```

MENU
12 Kasa
▶123 Otwórz szufl.
125 Usługa czasowa

```

poza paragonem, a w menu paragonu – wejście przyciskami **RAZEM** (gdy jest otwarty paragon), funkcją *5 Otwórz szufladę*.

```

MENU PARAGONU
▶5 Otwórz szufladę
6 Edycja numeru
7 Pokaż w walucie II

```

Otwieranie szuflady w ten sposób może być zabronione prawem nr **40** z menu [36] **Role użytkowników**.

```

ROLA 1
Prawa
040 Otwar. szuflady

```

```

MENU
3 Baza Danych
▶36 Role uzytkow.
37 Płatności

```

Szuflada otwiera się automatycznie w operacjach zamknięcia paragonu, wpłat, wypłat i raportu kasjera oraz stanu kasy.

11.18. Numer bez sprzedaży

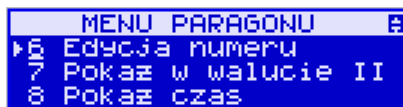
Jeśli chcemy na paragonie zanotować jakiś numer (Np. numer karty kredytowej lub rabatowej klienta, numer bonu lub numer seryjny sprzedawanego urządzenia), należy wpisać

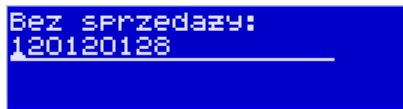
ten numer (maksymalnie 16 znaków), a potem nacisnąć klawisze **F** **NR #** **KOD**, kasa zapamięta wpisany numer i wydrukuje go na paragonie - pod paragonem, pod numerem unikatowym. Numer ten jest traktowany jako opis (tekst) z dopiskiem BEZ SPRZEDAŻY. Zapisu takiego można dokonywać pomiędzy pozycjami paragonu. Jeżeli na paragonie nie będzie żadnej sprzedaży tylko sam numer, aby zakończyć wydruk należy anulować paragon. W otwartym paragonie jest możliwość edycji wpisanego numeru bez sprzedaży. Należy wejść do Menu

paragonu klawiszami **F** **RAZEM**, za pomocą klawiszy **▲** **NR #** **▼** **CENA** **KOD** wybrać z listy pozycję.

Na wyświetlaczu pojawi się *Bez sprzedaży*: w dolnej linii (jeśli wcześniej wpisano) pojawi się ten numer.

Za pomocą klawiszy **▲** **NR #** **▼** **CENA** **KOD** oraz **F** **USUN** należy poprawić wpisany numer i za-

twierdzić klawiszem

11.19. Udzielanie rabatu

Kasa **SENTO E** ma możliwość udzielania rabatu zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Rabaty te mogą być kwotowe i procentowe. Rabaty mogą być oprogramowane – domyślnie udzielać można rabatu na zaprogramowaną kwotę, jak i wartość procentową.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5 zł na sprzedaną pozycję (pozycja ta musi oczywiście mieć większą wartość niż 5 zł – w przeciwnym wypadku kasa zgłosi błąd), to po sprzedaniu tej

pozycji za pomocą klawiszy numerycznych 0-9 wpisujemy wartość rabatu, czyli , a następnie klawisz - został udzielony rabat 5 zł na sprzedaną pozycję.

```



      PARAGON
chleb zwykły
x10          17.00
SUMA:       17.00
  
```

Jeśli rabat kwotowy jest oprogramowany i domyślnie udziela pewną wartość kwotową rabatu, to po sprzedaży artykułu wystarczy nacisnąć - zostanie udzielony domyślny rabat kwotowy.

Jeśli chcemy udzielić rabatu np. 5 % na sprzedaną pozycję,

```

      PARAGON
chleb zwykły
x5           11.00
SUMA:       11.00
  
```

to po sprzedaży tego artykułu naciskamy kolejno (wartość procentową rabatu): , a następnie: - potwierdzenie, że rabat miał być procentowy. Na wyświetlaczu pojawia się wtedy:

```

      PARAGON
chleb zwykły
x5           10.45
SUMA:       10.45
  
```

Jeśli chcemy udzielić **rabat na cały paragon**, to po sprzedaży wszystkich pozycji

```

sok jabłkowy  20.70
Piwo jasne 0,5l  2.15
x1             2.15
SUMA:         22.85
  
```

należy nacisnąć klawisz: , potem wpisać wartość rabatu (np. 5) i klawisz rozróżnienia rodzaju rabatu: kwotowy: , lub procentowy: .

```

sok jabłkowy  20.70
Piwo jasne 0,5l  2.15
      RAZEM
SUMA:         21.70
  
```

Również w takich przypadkach można zastosować wysokość rabatu na zaprogramowaną (domyślną) kwotę, jak i wartość procentową.

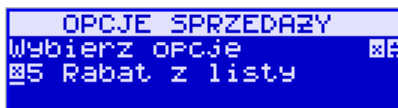
Jeśli nie podamy kwoty lub stawki rabatu i wybierzemy funkcję rabatu

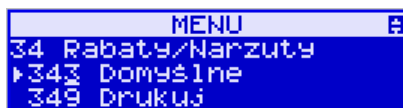
STU lub

, to jeśli mamy ustawione rabaty w tabeli rabatów, będziemy mieli do wyboru zaprogramowane wcześniej rabaty.

Jeśli w kategorii **[455] Opcje sprzedaży** opcja **5 Rabat z listy** będzie nieaktywna, to tą sekwencją możemy wprowadzać rabaty domyślne z menu **[343]** (jeśli są ustawione na wartości różne od 0).

Jeśli mamy dozwolone rabaty z listy (bazy rabatów) i zaprogramowane są rabaty domyślne, to po wybraniu drugiej funkcji klawiszy rabatów/narzutów zostanie wyświetlone menu wyboru, jaki rabat/narzut chcemy udzielić:

1. Domyślny
2. Z bazy
3. Edycja (ręczne wprowadzenie rabatu)

11.20. Dodawanie narzutu

Poza rabatem na kasie **SENTO E** można dodawać narzuty zarówno na poszczególne artykuły jak i na cały paragon. Narzuty te także mogą być kwotowe lub procentowe. Narzuty również mogą być oprogramowane – domyślnie dodawać można zaprogramowaną kwotę jak i wartość procentową.

Jeśli chcemy dodać narzut np. 2 zł do sprzedanej pozycji, to po sprzedaniu tej pozycji naci-

skamy wartość narzutu, czyli

został dodany narzut 2 zł do sprzedanej pozycji.

PARAGON	
sok pomarańczowy	
x1	5.50
SUMA:	5.50

Jeśli narzut kwotowy jest oprogramowany i domyślnie dodaje pewną wartość kwotową

narzutu, to po sprzedaży artykułu wystarczy nacisnąć klawisz   - zostanie dodany domyślny narzut kwotowy.

PARAGON	
chleb zwykły	
x1	2.20
SUMA:	2.20

Jeśli chcemy dodać narzut np. 2% na sprzedaną pozycję, to po sprzedaży tego artykułu naci-

skamy kolejno (wartość procentową narzutu): , a następnie: - potwierdzenie, że narzut miał być procentowy. Wtedy na wyświetlaczu pojawia się nowa cena sprzedanego towaru po narzucie 2%.

PARAGON	
chleb zwykły	
x1	2.24
SUMA:	2.24

Jeśli chcemy udzielić narzutu na cały paragon, to po sprzedaży wszystkich pozycji

sok jabłkowy	3.45
twaroż tłusty	
x1	6.30
SUMA:	9.75

należy nacisnąć klawisz: . Potem wpisać wartość narzutu (np. 2)   i klawisze

rozdzielenia rodzaju narzutu: narzut kwotowy: lub procentowy: .

sok jabłkowy	3.45
twaroż tłusty	6.30
RAZEM	
SUMA:	9.95

Dodane zostaną narzuty do całego paragonu. Jeśli mamy dozwolone rabaty z listy (bazy rabatów/narzutów) i zaprogramowane są narzuty domyślne, to po wybraniu drugiej funkcji klawiszy rabatów/narzutów zostanie wyświetlone menu wyboru, jaki rabat/narzut chcemy udzielić:

1. Domyślny
2. Z bazy

3. Edycja (ręczne wprowadzenie narzutu)

11.21. Wpłata i wypłata gotówki z szuflady

Kasa **SENTO E** ma możliwość rejestracji wpłat i wypłat gotówki do szuflady. Operacje wpłaty/wypłaty z kasy przy pomocy menu zostały opisane w rozdziale **4.2 Kasa**. Istnieje jednak możliwość dokonywania tych operacji tylko przy użyciu klawiatury – na przykład w sytuacji, gdy kasjer nie ma dostępu do menu.

Wpłata do kasy:

Aby dokonać wpłaty należy (nie może być otwarty paragon) nacisnąć klawisz: - wejście do edycji wpłat/wypłat.

Z dostępnej listy za pomocą klawiszy

należy wybrać WPLATA i nacisnąć klawisz

wisz

Następnie należy wprowadzić kwotę Wpłaty i zatwierdzić klawiszem

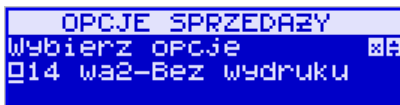

OK GOTÓWKA. Jeśli są zaznaczone opcje *Dozwolone wpłaty* przy odpowiednich płatnościach w menu 37 *Płatności*, to w kolejnym kroku należy wskazać sposób płatności i nacisnąć klawisz

Nastąpi wydrukowanie potwierdzenia wpłaty i kwota ta zostanie również ujęta jako wpłata na raporcie kasjera. Stan gotówki w kasie zostanie powiększony o tę kwotę.

Uwaga! Jeśli jest zaprogramowany kurs waluty Euro ([472] **Kurs Euro**) i jest nieaktywna opcja **14 € - wa2 - Bez wydruku** w opcjach [455] **Sprzedaży**, to po podaniu kwoty kasa będzie prosiła o wybranie z listy waluty wpłaty (zł lub Euro).

Wypłata z kasy:

Aby dokonać wypłaty należy (nie może być otwarty paragon) nacisnąć klawisze:

- wejście do edycji wpłat/wypłat.

Z dostępnej listy za pomocą klawiszy należy wybrać WYPŁATA i nacisnąć

klawisz

Następnie należy wprowadzić kwotę Wypłaty i zatwierdzić klawiszem

Następnie można podać opis wypłaty:

Jeśli nie chcemy podawać opisu wypłaty, wybieramy opcję (*brak*), jeśli jednak na pokwitowaniu wypłaty ma być drukowany opis, należy wpisać własny opis za pomocą opcji [*Edycja*].

W kolejnym kroku należy wskazać sposób wypłaty:

1. Gotówka
2. Waluta Euro
3. Karta
4. Czek

5. Bon
6. Kredyt
7. Przelew
8. Konto klienta

Po wybraniu odpowiedniej opcji i naciśnięciu klawisza nastąpi wydrukowanie potwierdzenia wypłaty i kwota ta zostanie również ujęta jako wypłata na raporcie kasjera. Stan gotówki w kasie zostanie pomniejszony o tę kwotę.

Uwaga! Jeśli jest zaprogramowany kurs waluty Euro ([472] Kurs Euro) i jest nieaktywna opcja **14 wa2-Bez wydruku** w opcjach **455 Sprzedaż** to po podaniu kwoty kasa będzie prosiła o wybranie z listy waluty wpłaty (zł lub Euro).

11.22. Sprawdzenie zaprogramowanej ceny towaru.

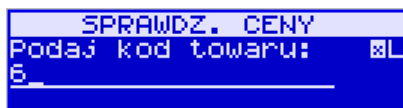
Kasa SENTO E ma możliwość sprawdzenia ceny, jaka została zaprogramowana dla danego towaru. Sprawdzenia takiego można dokonać podczas sprzedaży (przy otwartym paragonie) jak również, gdy paragon nie jest rozpoczęty. Informacja o cenie będzie wyświetlona na wyświetlaczu obsługi, nie będzie drukowana na paragonie.

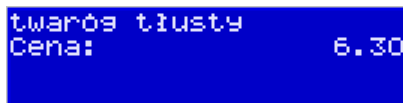
Należy przycisnąć klawisz, na wyświetlaczu pojawi się napis: *Sprawdzanie ceny*. Następnie należy (w zależności od sposobu prowadzenia sprzedaży) wpisać kod

kontrolowanego towaru i nacisnąć, lub za pomocą skanera odczytać kod EAN z towaru.

Na wyświetlaczu zostanie wyświetlona informacja o nazwie towaru i zaprogramowanej cenie.

Klawiszem wycofujemy się z trybu sprawdzania ceny. Jeśli chcemy sprzedać towar,

którego cenę sprawdzaliśmy, należy nacisnąć klawisz

11.23. Wyświetlenie należności za ostatni paragon

Jeśli chcemy sprawdzić, jaka była należność za ostatnio zamknięty paragon, (jeśli już nam np. data i godzina zasłoniła tę informację), to wystarczy nacisnąć przycisk

Na wyświetlaczu pojawi się napis:

```

Ostatni Paragon:
66.20

SUMA: 66.20

```

11.24. Obsługa waluty EURO

Kasa SENTO E umożliwia przeliczanie wartości sprzedanych towarów na walutę EURO. Przeliczenie na walutę EURO ma charakter niefiskalny, a wszystkie dane o paragonie zostaną zapisane na raporcie fiskalnym dobowym do pamięci fiskalnej zawsze w walucie podstawowej.

```

MENU
47 Parametry
  472 Kursy walut
  473 Autowyslogowanie

```

```

EDYCJA KURSU
Wybierz walutę
1 Waluta EUR

```

```

EDYCJA KURSU
Podaj kurs:
4.00000000

```

Aby móc przeliczać ceny i wartości towarów oraz wartość paragonu na walutę EURO należy zaprogramować przelicznik, według którego wartości te będą przeliczane. Programowania dokonujemy według opisu funkcji **[472] Kurs Euro**.

Po zaprogramowaniu należy określić, czy informacja o przelicznikach i wartościach ma być drukowana pod paragonem i jak ma być obsługiwana reszta w przypadku płatności Euro. Do dyspozycji mamy następujące opcje:

```

MENU
45 Opcje
  455 Sprzedaż
  456 Wydruk

```

455 Sprzedaż		
...		
☐ 12 €-Reszta zł	Gdy Euro - reszta zawsze w zł, Jeśli opcja ta będzie nieaktywna reszta będzie w Euro.	NIE
☐ 13 €-Edytuj resz	Gdy Euro - edycja mieszanej reszły (możliwa część w zł i części w Euro)	NIE
☐ 14 €-Bez wydruku	Gdy Euro - tylko pokaż przeliczenie – nie będzie rejestrowana ani drukowana zapłata w Euro, nieobsługiwane będą wpłaty i wypłaty w Euro	NIE

Przeliczanie na EURO zaprogramowanej ceny towaru:

```

SPRAWDZ. CENY
Podaj kod towaru:
5_

```

```

sok pomarańczowy
Cena: 3.50

```


Podczas sprawdzania ceny towaru, jaka została zaprogramowana w bazie towarowej kasy (opis w rozdziale ...), w chwili wyświetlania ceny w zł należy kolejno nacisnąć klawisze:

. Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO.

```
sok pomarańczowy
Cena:          EURO.88
```

Przeliczanie na EURO ceny/wartości sprzedanego towaru:

```
PARAGON
sok pomarańczowy
x1              3.50
SUMA:          3.50
```

Jeśli na wyświetlaczu (otwarty paragon) widoczna jest nazwa towaru, ilość oraz jego

cena/wartość, należy kolejno nacisnąć klawisze: . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO. Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, a następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

```
PARAGON
sok pomarańczowy
x1              EURO.88
SUMA:          EURO.88
```

Przeliczanie na EURO wartości sprzedanych towarów:

Po naciśnięciu klawisza (otwarty paragon), na wyświetlaczu pojawia się komunikat **RAZEM** i wartość zsumowanych pozycji.

```
oliwa z oliwek  21.50
chleb zwykły    2.20
RAZEM
SUMA:           23.70
```


Należy kolejno nacisnąć klawisze: . Na wyświetlaczu obsługi pojawi się nazwa towaru i cena przeliczona na EURO.

```
oliwa z oliwek  21.50
chleb zwykły    2.20
RAZEM
SUMA:           EUR5.93
```

Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

```

oliwa z oliwek    21.50
chleb zwykly      2.20
                RAZEM
SUMA:             EUR5.93

```


Zakończenie paragonu z przyjęciem zapłaty w EURO:

```

                PARAGON
proszek Ariel 2,  27.50
                RAZEM
SUMA:            27.50

```

Kasa umożliwia przyjęcie zapłaty za paragon w walucie EURO. Aby zakończyć paragon z

przyjęciem zapłaty w EURO należy nacisnąć klawisz **RAZEM**, a następnie podać wartość przyjmowanej kwoty w EURO (w tym przypadku 10 EUR) i nacisnąć klawisze

.

Kasa przeliczy przyjętą kwotę w EURO na PLN i wyświetli na wyświetlaczu obsługi resztę do wydania w PLN.

```

                RAZEM
Do zapłaty:      27.50
Zapłata:         40.00
Reszta:          12.50

```


Jeśli przed zatwierdzeniem zapłaty klawiszami nie zostanie podana żadna wartość, wtedy kasa przyjmie, że klient podał w EURO dokładnie taką kwotę, jaka była do zapłaty. W zależności od opcji **[455] Sprzedaży** 12-14 możemy mieć resztę *tylko w Euro* (jeśli opcje 12-14 będą nieaktywne),

```

                RAZEM
Do zapłaty:      EUR6.88
Zapłata:         EUR10.00
Reszta:          EUR3.12

```

tylko w złotych (opcja 12 aktywna),

```

                RAZEM
Do zapłaty:      EUR6.88
Zapłata:         EUR10.00
Reszta:          12.48

```

mieszana - pojawi się edytor kwoty każdej reszty (13 opcja aktywna)

```

Res. EUR <= 3.12
Kw.: 2.12_ _ _ EUR

```

```

Res. PLN <= 4.00
Kw.: 4_ _ _ _ PLN

```

```

Do zapłaty:    EUR6.88
Zapłać:       EUR10.00
Reszta:       EUR2.12
Reszta:       4.00

```

lub nie będzie wydruku płatności Euro, jeśli opcja 14 Euro - Bez wydruku będzie aktywna.

```

          RAZEM
Do zapłaty:    27.50
Zapłać:       40.00
Reszta:       12.50

```

Przeliczanie na EURO wartości poprzedniego paragonu:

```

Ostatni Paragon:
27.50
SUMA:          27.50

```

W chwili wyświetlania wartości za ostatni paragon należy kolejno nacisnąć klawisze:

. Na wyświetlaczu obsługi pojawi się wartość przeliczona na EURO.

```

Ostatni Paragon:
6.88 EUR
SUMA:          27.50

```

Na wyświetlaczu klienta wartość przeliczona na EURO będzie wyświetlana (mrugać) przez 3 sekundy, następnie wyświetlacz powróci do wyświetlania wartości w PLN.

11.25. Zmiana ceny towaru

```

          MENU
313 Funkcje tow.
>3132 Zmiana ceny
3137 Przecena towarów

```

Szybki sposób na zmianę ceny polega na skorzystaniu z funkcji opisanej w rozdziale 6.6 [3132] Zmiana ceny towaru.

11.26. Blokada kasy

Aby zablokować kasę (przejsć do trybu logowania kasjera), w trybie sprzedaży na-

leży użyć klawisza **8**. Jeżeli jest zaznaczona opcja systemowa *1 Prawa dostępu* z menu [453] **Opcje systemu**, to wtedy z kasy będzie mogła skorzystać tylko ta osoba, która była wcześniej zalogowana.

```

          MENU
45 Opcje
>453 System
454 Obsługa

```

```

          OPCJE SYSTEMU
Wybierz opcje
01 Prawa dostępu

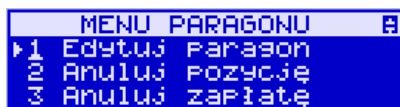
```

11.27. Obsługa menu paragonu

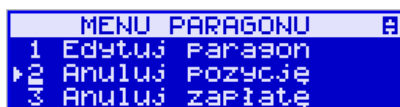
Wybór menu paragonu może mieć miejsce tylko w czasie transakcji (otwarty paragon) i

można tego dokonać używając klawiszy . Użytkownik ma do wyboru następujące funkcje:

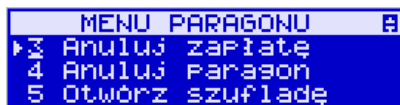
Struktura MENU Paragonu – menu dostępne w otwartym paragonie:

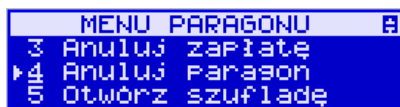
- funkcja edycji paragonu (przeglądanie paragonu)

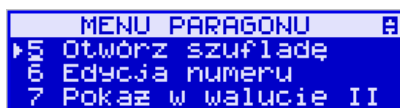
- anuluje ostatnią pozycję na paragonie

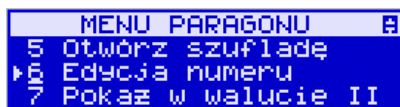
- anuluje wprowadzoną zapłatę za paragon

- anuluje cały paragon

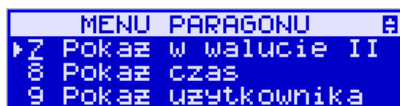

- otwiera szufladę w otwartym paragonie

- edycja/poprawa/kasowanie numeru bez sprzeda-

ży

- pokazuje cenę towaru/podsumę w EURO

```

MENU PARAGONU  A
7 Pokaż w walucie II
▶8 Pokaż czas
9 Pokaż użytkownika

```

- pokazuje aktualną: datę, czas

```

MENU PARAGONU  A
▶9 Pokaż użytkownika
11 Opis towaru
12 Transakcja lojalno

```

- pokazuje aktualnie zalogowanego użytkownika

```

MENU PARAGONU  A
9 Pokaż użytkownika
▶11 Opis towaru
12 Transakcja lojalno

```

- dodaje opis do towaru

```

MENU PARAGONU  A
9 Pokaż użytkownika
11 Opis towaru
▶12 Transakcja lojalno

```

- wchodzi w transakcję lojalnościową

11.28. Obsługa sprzedaży usługi czasowej

```

MENU  A
38 Usługi
▶381 Czasowa
382 Busowe

```

Kasa SENTO E umożliwia obsługę sprzedaży usług czasowych, którymi mogą być:

- 1) Obsługa parkingu
- 2) Obsługa wypożyczalni.
- 3) Inne podobne do w/w wymienionych

Usługę czasową należy skonfigurować w Menu 381 w zakresie pól opisowych, opcji usługi, jej sprzedaży i wydruku oraz cenników. Po jej skonfigurowaniu możliwa jest jej rejestracja na kasie. W procesie rejestracji takiej usługi ważne są dwie funkcje:

- 1) Start usługi czasowej – rozpoczęcie pomiaru czasu dla danego klienta. W tej funkcji jest drukowany kwit rozpoczęcia tej usługi. Kasa zapamiętuje ten kwit w swojej pamięci. Głównymi danymi na tym kwicie jest czas rozpoczęcia usługi i typ cennika, jaki ma być użyty dla tej usługi
- 2) Stop usługi czasowej – zakończenie usługi czasowej, obliczenie należności na podstawie czasu trwania usługi i wystawienie pozycji paragonu. Do zakończenia tej usługi najczęściej potrzebne jest podanie nr kwitu, który został wydrukowany przy jej rozpoczęciu – po tym numerze kasa w swojej pamięci znajduje dane na temat czasu rozpoczęcia i użytego cennika.

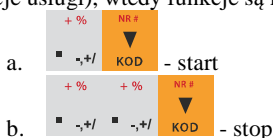
Funkcje start i stop usługi można wysłać na kilka sposobów:

- 1) Są dostępne w menu pod pozycjami 1251 i 1252

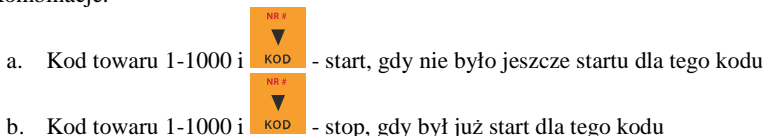
- 2) Można je zaprogramować na klawiszach programowalnych

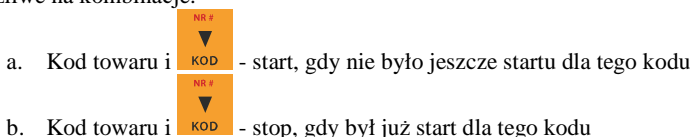
- 3) Można ustawić opcję Usługi czasowej „5 Użyj [KOD]” (Menu 3811, pozycja 5 w Opcje usługi), wtedy funkcje są możliwe poprzez kombinacje:

- 4) Można ustawić opcję Usługi czasowej „6 Użyj bazy tow” (Menu 3811, pozycja 6 w Opcje usługi). Opcja ta ma zastosowanie w przypadku wypożyczalni gdzie wypożyczane przedmioty mają swoje unikatowe kody od 1-100. Wtedy funkcje są możliwe na kombinacje:

- 5) Można ustawić opcję Usługi czasowej „7 Użyj towarów z działu 1-10” (Menu 3811, pozycja 7 w Opcje usługi). Opcja ta ma zastosowanie w przypadku wypożyczalni gdzie wypożyczane przedmioty mają swoje unikatowe kody, ale w odróżnieniu od w/w opcji 6 mogą one być dowolne a nie tylko z zakresu 1-1000. Wtedy funkcje są możliwe na kombinacje:

Uwaga! W przypadku użycia opcji 6 i 7 „Opcji Usługi” pewne kody w bazie towarów zostają zajęte przez tzw. przedmioty usługi czasowej – nie powinny być one wykorzystywane do normalnej sprzedaży. Ich dane w bazie towarowej służą do:

- 1) Użycia jako nazwy kwitu – np. przedmiotu wypożyczenia. W tym celu jest używana Nazwa towaru w bazie towarów pod danym kodem
- 2) Użycia jako numeru cennika – w tym celu użyty jest nr działu danego towaru
- 3) Użycia jako kwoty kaucji - w tym celu użyta jest cena towaru

W/w opcje 6 i 7 mają więc zastosowanie głównie przy obsłudze wypożyczalni i umożliwiają dokładniejszą identyfikację przedmiotu i automatyzację procesu rejestracji poprzez użycie numeru działu jako numeru cennika i ceny jako kwoty opcjonalnej kaucji – tych danych nie trzeba wtedy podawać ręcznie jeśli mają być używane (co też określa się w opcjach). Sam towar o kodzie użytym podczas tej rejestracji nie jest użyty jako pozycja paragonu – tutaj zawsze występuje towar o kodzie zdefiniowanym w ustawieniach usługi lub cennika. Dodatkowe parametry usługi jak czas trwania, nazwa towaru wypożyczonego itp. pojawiają się w towarze w polu Opis Towaru pod pozycją sprzedaży.

Poniżej zaprezentowano przykładową rejestrację obsługi parkingu. Zdefiniowano różne typy cenników, wymagane jest podawanie miejsca parkingowego i nr-u rejestracyjnego (oczywiście jest to wszystko opcjonalne i można zredukować ilość podawanych danych do niezbędnego minimum)

Po wejściu w funkcję start (w jednym z w/w sposobów) należy podać cennik, jaki ma być użyty (np. zależny od typu pojazdu):

```
USŁUGA CZASOWA
Wybierz cennik      A
1 Pojazd
```

Następnie należy podać nr miejsca parkingowego – to jest także nr kwitu:

```
Podaj nr 0=wolne
Miejsce: 0
```

Następnie należy podać inne dane opcjonalne np. nr rejestracyjny w tym przypadku:

```
Podaj Nr rej.      A
_____
```

Po tej operacji drukowany jest kwit parkingowy, który kierowca zabiera ze sobą.

Przy wyjeździe należy zarejestrować funkcję stop. Po wejściu w funkcję stop (w jednym z w/w sposobów) należy podać nr kwitu (w naszym przykładzie opisane to jest jako nr miejsca), który odczytujemy z kwitu podanego przez kierowcę:

```
Podaj nr
Miejsce: 1
```

Po podaniu tego numeru kasa wystawia pozycję paragonu na odpowiednio wyliczoną kwotę i z odpowiednio zdefiniowanym opisem towaru. Dalsze kończenie paragonu przebiega w sposób standardowy. Można oczywiście w opcjach usługi czasowej ustawić żeby paragon był kończony automatycznie.

Inne funkcje używane w obsłudze usługi czasowej to:

- 1) Menu 1253 – pokaż kwit – po podaniu numeru kwitu podaje czy jest używany i można go też tam ponownie wydrukować
- 2) Menu 1254 – Anuluj kwit - po podaniu numeru kwitu jest on anulowany

W/w dwie funkcje można także zaprogramować na klawiszach programowalnych

```
Fn 1  Fn 14
```

Użytkownik może także wydrukować listę wystawionych kwitów w raporcie Menu 2361 – Raporty Obrotów/Kwity usługi czasowej.

W menu funkcji usługi czasowej Menu 38181 jest możliwość ewentualnego awaryjnego usunięcia wszystkich wystawionych kwitów.

11.29. Obsługa sprzedaży usługi busowej

```
MENU      A
38 Usługi
  381 Czasowa
  382 Busowe
```

Kasa SENTO E umożliwia obsługę sprzedaży usług busowych, które polegają na wystawieniu pozycji, której wartość jest wyliczona na podstawie określonej trasy przejazdu i typu biletu.:

Usługę busową należy skonfigurować w Menu 382 w zakresie pól opisowych, opcji usługi, jej sprzedaży i wydruku oraz definicji tras i cenników. Po jej skonfigurowaniu możliwa jest jej rejestracja

Głównymi funkcjami Usługi busowej są:

- 1) Menu 1261 – Start kursu – rozpoczęcie nowego kursu poprzez wybranie trasy, jej kierunku itd.. Operacja rozpoczęcia kursu jest konieczna, aby sprzedawać pozycje odpowiadające biletom.
- 2) Menu 1262 – Przystanek – wybranie aktualnego przystanku kursu – używany on jest jako pole trasy „od” dla wystawianych biletów
- 3) Menu 1269 – Koniec kursu – zamknięcie kursu, zapis jego danych do bazy kursów skąd mogą być wydrukowane w raporcie Kursów (Menu 2362)
- 4) Sprzedaż biletu - do zaprogramowania na klawiszach funkcyjnych lub opcjonalnie w

kombinacjach cyfr z klawiszem

- 5) Sprzedaż biletu bagażowego - do zaprogramowania na klawiszach funkcyjnych lub

opcjonalnie w kombinacjach cyfr z klawiszem

Wszystkie w/w funkcje można zaprogramować na klawiszach funkcyjnych

Innym sposobem łatwego uzyskania tych funkcji jest ustawienie opcji „4 Użyj [KOD]” w opcjach usługi busowej (Menu 382, pozycja Opcje). Wtedy aktywne są następujące kombinacje:

1.		- rozpoczęcie kursu
2.		- ustawienie bieżącego przystanku kursu
3.		- wystawienie biletu typu 1
4.		- wystawienie biletu typu 2
5.		- wystawienie biletu typu 3
6.		- wystawienie biletu typu 4
7.		- wystawienie biletu bagażowego
a.		- zakończenie kursu – zapis kursu do bazy kursów

W poniższym przykładzie przedstawiono rejestrację kursu przy założeniu, że ustawiono opcję „4 Użyj [KOD]” w opcjach usługi busowej (Menu 382, pozycja Opcje) oraz dane trasy i cenników są odpowiednio ustawione.

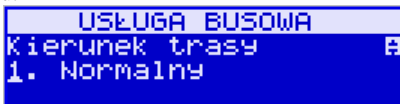

Start kursu – należy użyć

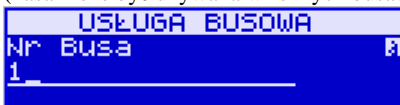
Pojawia się okno wyboru trasy:

Następnie wybór kierunku:

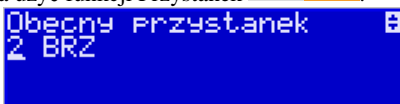

Można też podać nr busa (kasa może być używana w różnych busach):

Po tej sekwencji mamy rozpoczęty kurs. Wybrany jest teraz pierwszy przystanek trasy, jeśli

chcemy to zmienić można użyć funkcji Przystanek

Wyboru przystanku dokonujemy po to, aby nie trzeba było za każdym razem podawać skąd ma być dany bilet sprzedawany.

W tym momencie możemy sprzedać bilet – wydrukować pozycję paragonu z odpowiednią

kwotą i opisem. Aby sprzedać bilet normalny (typ 1 w definicji) należy użyć

Pojawia się okno wyboru, dokąd klient chce nabyć bilet:

W tym oknie możemy klawiszami strzałek wybrać odpowiedni przystanek docelowy. Po zatwierdzeniu drukuje się pozycja paragonu. Jeśli chcielibyśmy sprzedać bilet ulgowy (typ 2

w definicji) to należałoby użyć

Paragon kończymy standardowo lub oczywiście w „Opcjach sprzedaży” usługi busowej można ustawić, aby paragon był kończony automatycznie od razu po pierwszej pozycji.

Na końcu kursu można zakończyć kurs kombinacją

Po potwierdzeniu tego pytania kurs zostanie zapisany do bazy kursów.

12. Komunikaty i błędy

Poniższa tabela przedstawia możliwe komunikaty błędów i informacji pokazywanych przez kasę SENTO E wraz z podaniem ich opisu i sposobów postępowania w zaistniałej sytuacji.

<i>Komunikat</i>	<i>Opis</i>
Liczba poza dozwl. zakresem	Wprowadzona wartość liczbowa jest poza dopuszczalnym zakresem.
Znak nie jest cyfrą	Wprowadzono znak, który nie jest cyfrą w miejscu gdzie dozwolone są tylko cyfry
Błędna nazwa	Błąd nazwy. W przypadku towarów błąd może dotyczyć także nazwy pustej i nieunikalnej.
Kasa jest w trybie fiskalnym	Funkcja, którą chciano wykonać dostępna jest tylko w trybie нефiskalnym.
Błąd kodu EAN	Kod EAN jest błędny (nie zgadza się jego suma kontrolna)
Błędna stawka PTU	Błędna wartość stawki PTU
Zła precyzja ilości	Błędna precyzja ilości (dla opakowań i towarów z opakowaniem musi być równa 0 miejsc po przecinku)
Błędna data lub czas	Podano błędne dane czasu lub daty
Błąd wewnętrzny...	Błąd wewnętrzny – skontaktuj się z Serwisem lub Producentem
Niezerowe totalizery	Niezerowe totalizery fiskalne sprzedaży dobowej. Funkcja, którą chciano wykonać możliwa jest tylko po raporcie dobowym.
Zbyt dużo zmian stawek PTU	Kasa pozwala na wykonanie maksymalnie 30 zmian stawek PTU
Zbyt duża liczba/kwota	Za duża wartość liczbowa
Błąd zapisu w pamięci fiskalnej	Nie powiódł się zapis do pamięci fiskalnej. Ponowna próba może spowodować, że zapis się powiedzie. Jeśli błąd będzie się utrzymywał skontaktuj się z Serwisem
Brak papieru	Brak papieru lub dźwignia głowicy jest podniesiona. Należy wymienić papier lub opuścić dźwignię głowicy.
Baza tow. jest pełna	Baza towarów jest zapełniona – nie można już dodać następnego towaru. Aby dodać nowy towar należy jakiś towar usunąć.
Błąd wagi	Brak lub błędna odpowiedź z wagi
Błąd terminala płatniczego	Brak lub błędna odpowiedź z terminala płatniczego
Błąd modemu	Brak lub błędna odpowiedź z modemu
Transakcja odrzucona	Terminal Płatniczy (lub bank) nie zatwierdził transakcji płatności kartą bankową
Opakowanie nie istnieje	Próbowano przypisać do towaru opakowanie, które nie istnieje.
Zbyt wiele tandemów	Przekroczono ilość maksymalną tandemów (256)
Zegar nie zaprogramowany	Należy zaprogramować zegar (datę i czas).

Błąd pamięci RAM	Wykryto uszkodzenie pamięci RAM – kasa wykona zerowanie
Zbyt wiele opakowań	Przekroczono ilość maksymalną opakowań (32)
Identyczne stawki już zaprogr.	Nie można zaprogramować identycznych stawek PTU jak bieżące.
Błąd transmisji	Błąd transmisji z urządzeniem zewnętrznym
Błąd zegara	Wykryto przekłamanie zegara. Należy zaprogramować zegar.
Błąd modułu fiskalnego	Wykryto błędne działanie pamięci fiskalnej – jeśli błąd się utrzymuje wezwij serwis
Błąd daty	Podano błędną (nieistniejącą) datę
Sprzedaż musi być zerowa	Przed wykonaniem tej funkcji należy wykonać raport dobowy.
Błąd operacji I/O	Błąd operacji I/O (np. drukowania). Jeśli błąd się utrzymuje wezwij Serwis
Niedozwolona zmiana czasu	Zmiana czasu jest możliwa tylko w zakresie +/- 1 godzina
Błąd nagłówka wydruku	Wykryto przekłamanie danych nagłówka wydruku – nagłówek zostanie skasowany. Należy go potem ponownie zaprogramować
Refiskalizacja niedozwolona	Nie można zmienić NIP urządzenia fiskalnego
Błąd ilości towaru	Podano błędną ilość towaru – za dużą lub równą 0
Błąd stawki PTU towaru	Próbowano sprzedać towar z nieaktywną (nieużywaną) stawką podatku.
Błąd ceny towaru	Próbowano sprzedać towar z błędną ilością – za dużą lub zerową
Błąd wartości towaru	Błędna wartość towaru – za dużą lub zerowa
Wyłączony tryb transakcji	Próbowano wykonać operację, która jest możliwa tylko w otwartym paragonie.
Błąd operacji STORNO	Błędna operacja anulowania pozycji sprzedaży (STORNO) – nie można anulować więcej niż się sprzedało
Błąd liczby linii paragonu	Przekroczono maksymalną ilość linii (pozycji) paragonu (100). Należy już zakończyć paragon.
Błąd kwoty Wpłata/Wypłata	Podano błędną kwotę przy operacjach wpłaty/wypłaty (za dużą)
Błędny Rabat	Błędna wartość rabatu – za duża, przekraczająca limit.
Przepełnienie totalizera	Sprzedaż pozycji jest niemożliwa, bo doprowadziłaby do przepełnienia totalizera (licznika) sprzedaży dobowej. Należy zakończyć paragon i wykonać raport dobowy.
Przepełnienie stanu gotówki	Sprzedaż pozycji jest niemożliwa, bo doprowadziłaby do przepełnienia totalizera (licznika) stanu kasy. Należy wykonać raport zerujący stanu kasy.
Istnieje zapis o tej dacie	Ostrzeżenie, że istnieje już raport dobowy z tą datą.
Operacja anulowana	Informacja, że operacja została anulowana przez użyt-

	kownika z klawiatury
Brak numeru NIP	Kasa nie ma zaprogramowanego numeru NIP
Tryb nefiskalny	Funkcja możliwa tylko w trybie fiskalnym
Brak zaprogramowanych stawek	Kasa nie ma zaprogramowanych stawek VAT – prowadzenie sprzedaży jest niemożliwe
Koniec pamięci fiskalnej	Osiągnięto koniec pamięci fiskalnej. Kasa przejdzie do trybu „tylko odczyt” – nie będzie już możliwe prowadzenie sprzedaży.
Błąd bazy towarów	Wykryto przekłamanie danych towarów – baza towarowa zostanie wyzerowana.
Błąd danych kasjera	Wykryto przekłamanie danych kasjerów – baza kasjerów zostanie wyzerowana.
Błąd stanu kasy	Wykryto przekłamanie danych stanu kasy – dane zostaną wyzerowane.
Błąd aktualizacji danych	Nie udało się zapisać zmian danych w pamięci kasy – jeśli błąd się utrzymuje skontaktuj się z Serwisem
Brak pamięci fiskalnej	Kasa nie ma podłączonej pamięci fiskalnej lub jest ona poważnie uszkodzona - skontaktuj się z Serwisem.
Brak drukarki	Kasa nie ma podłączonej drukarki lub jest ona poważnie uszkodzona - skontaktuj się z Serwisem.
Brak wyświetlacza klienta	Kasa nie ma podłączonego wyświetlacza klienta lub jest on poważnie uszkodzony - skontaktuj się z Serwisem.
Zmiana pamięci fiskalnej	Kasa wykryła zmianę pamięci fiskalnej – skontaktuj się z serwisem.
Tryb TYLKO ODCZYT	Tryb Tylko Odczyt. Tryb po zakończeniu trybu fiskalnego na żądanie lub z powodu zapełnienia pamięci fiskalnej.
Błąd zakresu raportu	Podano błędny zakres raportu – np. wartość początkowa większa od końcowej
Brak danych w tym zakresie	Brak danych w podanym zakresie raportu.
Tryb fiskalny niezakończony	Funkcja możliwa tylko po zakończeniu trybu fiskalnego.
Błąd danych w pamięci fisk.	Dane w pamięci fiskalnej uległy uszkodzeniu. Błąd jest poważny – należy wezwać Serwis i doprowadzić do wymiany uszkodzonej pamięci fiskalnej.
Przekroczony limit pam. fisk.	Dana operacja nie jest możliwa, bo przekracza limit pamięci fiskalnej (np. próba 30 programowania stawek VAT)
Błąd mapy pam. fiskalnej	W celu szybszej obsługi kasa pamięta pewne dane z pamięci fiskalnej w pamięci RAM. Jeśli dane te w pamięci RAM ulegną uszkodzeniu to muszą zostać odtworzone z pamięci fiskalnej. Zostanie to wykonane automatycznie po tym komunikacie. W zależności od zajętości pamięci fiskalnej może to potrwać od kilku do kilkunastu sekund.
Rozkaz zakazany w tym trybie	Nie można wykonać rozkazu w tym trybie. Najczęściej

	dotyczy to funkcji sprzedaży w trybie serwisowym.
Błąd magistrali pamięci fisk.	Kontrola działania pamięci fiskalnej wykryła błędy w ciągłości magistrali pamięci fiskalnej. Jest to błąd poważny – należy wezwać Serwis. Pamięć fiskalna może być poważnie uszkodzona i wymagać wymiany.
Brak prawa do tej funkcji	Bieżący użytkownik nie ma prawa do wykonania danej funkcji. Należy przełogować się na odpowiedniego użytkownika lub przydzielić większe prawa dostępu dla użytkownika bieżącego (zmiana roli użytkownika lub praw przypisanych do bieżącej roli użytkownika).
Nie znaleziono towaru	Towar o podanym kodzie nie istnieje w bazie towarów.
Nieznany kurs Euro	Niezaprogramowany kurs waluty Euro – operacja jest niemożliwa do wykonania.
Towar ma stałą cenę	Próbowano zmienić podczas sprzedaży towaru jego cenę w sytuacji, gdy ma on ustawioną stałą cenę.
Za duży rabat	Wprowadzono rabat powyżej limitu.
Za duży narzut	Wprowadzono narzut powyżej limitu.
Za duża wartość paragonu	Wartość paragonu przekracza ograniczenie ustawionego limitu. Należy zakończyć paragon.
Za duża wartość gotówki w kasie	Wartość gotówki w kasie przekracza ograniczenie ustawionego limitu. Należy zakończyć paragon.
Wymagane RAZEM	Przed zakończeniem paragonu należy nacisnąć klawisz RAZEM
Wymagane płatności	Przed zakończeniem paragonu należy wprowadzić kwotę wciągniętą przez klienta.
Rabat "z ręki" zabroniony	Rabat, które wysokość określa na bieżąco kasjer jest zabroniony. Może to też dotyczyć Narzutów.
Rabat z listy zabroniony	Nie można wybrać rabatu z listy nawet, jeśli są zaprogramowane (tymczasowa blokada udzielania rabatu) Może to też dotyczyć Narzutów.
Rabat zabroniony	Nie można w ogóle udzielać rabatów (tymczasowa blokada). Błąd może też dotyczyć narzutów.
Operacja zabroniona	Nie można w tym momencie wykonać danej operacji.

Komunikaty dotyczące Kopii E:

Komunikaty	Opis	Ewentualne czynności.
Brak Karty Kopii E (ciągle na ekranie głównym)	Kasa pracuje bez karty SD Kopii E (nie włożona lub nie otwarta), wykonała już bez niej jeden raport dobowy, po drugim drukowanie wydruków zostanie zablokowane do czasu zainstalowania karty	Zainstalować kartę SD kopii E (jak tylko jest to możliwe)
Wykryto brak etykiety karty	Karta nie została otwarta w urządzeniu do zapisu Kopii E	Należy wykonać funkcję otwarcia karty kopii E, jeśli to ma być karta kopii E
Praca z inną kartą	Karta SD nie jest kartą Kopii E	Zmienić kartę lub wykonać funkcję otwarcia (jak wyżej)

Brak karty kopii E	Praca bez karty SD kopii E	Zainstalować kartę SD kopii E (jak tylko jest to możliwe)
Weryfikacja Kopii E	Trwa weryfikacja kopii E (np. przed raportem dobowym)	Poczekać na zakończenie weryfikacji
Dane z nieobsługiwanego urządzenia	Komunikat pojawia się w momencie próby dostępu do danych kopii elektronicznej pochodzących z nieobsługiwanego urządzenia.	Nie korzystać z kart z niezgodnych urządzeń
Zapis Kopii E	Trwa zapis Kopii E (np. po raporcie dobowym)	Poczekać na zakończenie zapisu – nie wyłączać zasilania!!!
Błąd weryfikacji	Dane na karcie SD są uszkodzone – usunięte lub zmienione	Poczekać na dalsze komunikaty, w zależności od możliwości odtworzyć dane z kopii bezpieczeństwa lub otworzyć nową kartę kopii E. Nigdy nie można modyfikować ani usuwać żadnych danych z karty SD kopii E!!! Informacja o błędzie weryfikacji trafia do Pamięci Fiskalnej!!!
Karta do zamknięcia	Karta jest uszkodzona (i nie naprawiono jej) lub już otwarto nową kolejną kartę Kopii E	Zamknąć bieżącą kartę, używać nową kartę
Nie zapisano kopii E	W drukarce nie ma karty SD Kopii E i wykonano już bez niej dwa raporty dobowe – dalsze drukowanie bez karty jest już niemożliwe	Zainstalować już kartę SD kopii E, potem poczekać na zapisanie na niej zaległych danych wydruków, nie pracować tak długo bez karty SD
Wykryto niepoprawne wypięcie karty!	Wyjęto kartę SD bez wywołania odpowiedniej funkcji w menu	Nie można tak wyciągać kart SD – patrz opis sposobów prawidłowego wyjmowania kart SD!!! Urządzenie trwale zarejestruje fakt takiego niewłaściwego działania użytkownika!!!
Wykryto wpięcie karty.	Włożono kartę SD do gniazda w urządzeniu	Potwierdzić komunikat.
Podaj hasło	Ustawiono opcje zabezpieczeń Kopii E i do niektórych operacji może być wymagane hasło	Należy podać ustawione wcześniej hasło
Błąd Pamięci Podręcznej	Uszkodziła się lub Pamięć Podręczna lub jej zawartość.	Należy natychmiast wezwać serwis. Zanotować wszelkie istotne zdarzenia mogące mieć niewłaściwy wpływ na urządzenie: 1. Wyładowania atmosferyczne 2. Duże zakłócenia 3. Problemy z instalacją elektryczną 4. Niewłaściwą obsługę kasy 5. Jak zachowywała się kasa przed tym błędem. Ze zdarzenie tego będzie musiał być sporządzony specjalny protokół.

13. Dokument homologacji

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR
Warszawa, ul. Elektoralna 2

Warszawa, 26.10.2012 r.

DECYZJA NR PT 10/2012

Na podstawie art. 111 ust. 6d pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24 kwietnia 2012 r., nr 12/PS/2012, który wpłynął do Głównego Urzędu Miar w dniu 2 maja 2012 r., zgłoszonego przez COMP spółka akcyjna, ul. Jutrzenki 116, 02-230 Warszawa, uzupełnionego pismami z dnia 22 maja 2012 r., z dnia 15 czerwca 2012 r., z dnia 16 sierpnia 2012 r., z dnia 28 sierpnia 2012 r., z dnia 6 września 2012 r., z dnia 12 września 2012 r., 18 października 2012 r. oraz na podstawie wyników badań wykonanych przez Prezesa Głównego Urzędu Miar potwierdzonych sprawozdaniem

POTWIERDZAM,

że kasa rejestrująca SENTO E produkowana przez COMP spółka akcyjna, ul. Jutrzenki 116, 02-230 Warszawa spełnia funkcje określone w art. 111 ust. 6a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz spełnia kryteria i warunki techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. Nr 212, poz. 1338, z 2010 r. Nr 252, poz. 1694 oraz z 2011 r. Nr 140, poz. 818).

Decyzja ważna jest przez okres 3 lat od dnia jej doręczenia.

Dane charakteryzujące typ kasy rejestrującej:

- kasa współpracująca z komputerem, stacjonarna lub przenośna, przeznaczona do ewidencji sprzedaży towarów i usług bez stosowania szczególnych wymogów trybu rejestrowania sprzedaży,
- program pracy kasy jest oznaczony przez producenta symbolem K15_SE,
- pamięć z programem pracy kasy jest oznaczona przez producenta symbolem K15_SE 1.10,
- kasa z elektronicznym zapisem kopii, wyposażona w funkcję oznaczania dokumentów kasowych numerem kontrolnym,
- kasa bez funkcji drukowania faktur VAT,
- kasa współpracuje z programem NFRAPORT 1.1.0 do odczytu pamięci fiskalnej,
- kasa współpracuje z programem NEARCH 1.1.0 do odczytu informatycznego nośnika danych kopii elektronicznej,
- kasa zawiera bazę danych o towarach i usługach umożliwiającą zapis 7000 pozycji,
- kasa może współpracować z szufladą, wagą, czytnikiem kodów kreskowych, terminalem płatniczym, modemem telefonicznym, drukarką zamówień i komputerem PC.

Strona 2 decyzji Nr PT 10/2012

Na podstawie art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539, z 2009 r. Nr 195, poz. 1501 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 18, Nr 34, poz. 173, Nr 106, poz. 622 i Nr 186, poz. 1100) odstępuje się od uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględnia ona w całości żądanie strony.

POUCZENIE

Od decyzji niniejszej stronie nie przysługuje odwołanie. Jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Prezesa Głównego Urzędu Miar z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie.

Prezes
Popowska
Janina Małgorzata Popowska

Otrzymują:

1. Radosław Szczygieł - pełnomocnik spółki COMP spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Jutrzenki 116, adres do korespondencji: Comp S.A. Oddział Nowy Sącz, Novitus - Centrum Technologii Sprzedaży ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz,
2. GUM a/a.

W związku z wprowadzanymi zmianami w programie pracy kas, urządzenia są poddawane kolejnym weryfikacjom w Ministerstwie Finansów, dlatego aktualny wykaz homologacji dostępny jest na stronie internetowej producenta kasy.

14. Deklaracja zgodności CE

Firma Comp SA
ul. Jutrzenki 116, 02-230 Warszawa

deklaruje, że wyrób:
kasa fiskalna

SENTO E

we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych
jest zgodny z wymaganiami następujących Dyrektyw Parlamentu
Europejskiego i Rady:

Niskonapięciowe Wyroby Elektryczne (LVD)
2006/95/WE.
Kompatybilność Elektromagnetyczna (EMC)
2004/108/WE.

Przy ocenie zgodności z wymienionymi wyżej dyrektywami
zastosowane zostały następujące normy zharmonizowane:

w zakresie dyrektywy LVD

PN-EN 60950-1:2004

w zakresie dyrektywy EMC

PN-EN 55022:2010
PN-EN 55024:2010
PN-EN 61000-3-2:2006
PN-EN 61000-3-3:1995+A1:2001+A2:2005
PN-EN 61000-4-2:2009
PN-EN 61000-4-3:2006
PN-EN 61000-4-4:2004
PN-EN 61000-4-5:2006
PN-EN 61000-4-6:2009
PN-EN 61000-4-11:2004

Comp S.A.
02-230 Warszawa ul. Jutrzenki 116
02-230 Nowy Sącz
Nowy Sącz - Centrum Technologii Sprzedaży
53-383 Nowy Sącz, ul. Piłsudskiego 119
Tel. +48 18 444 13 770 Fax 018 444 13 790
NIP: 522-033-13-55 REGON: 142559-183
KRS: 0000332709

⁽¹⁾ Wiceprezes Zarządu
Andrzej Olaf Wąsowski
Andrzej Olaf Wąsowski

Członek Zarządu
Bogusław Łatka
Bogusław Łatka

Warszawa 02-04-2012
Pieczęć i data

Wiceprezes zarządu:
Andrzej Olaf Wąsowski

Członek Zarządu:
Bogusław Łatka

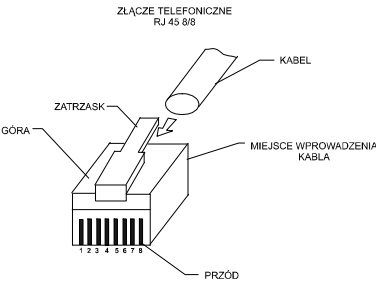
15. Schematy przewodów połączeniowych.

Interfejsy komunikacyjne:

Kasa posiada 2 porty do komunikacji wg standardu napięciowego RS232 oraz dwa porty USB: USB-device i USB host HiD (klawiatura, czytnik kodów kreskowych, PenDrive).

Przewód komunikacyjny: Kasa – komputer (PC)

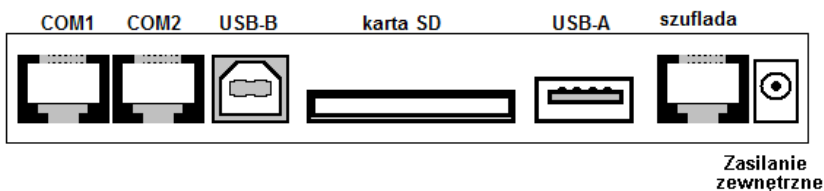
nr pinu w kasie	nazwa sygnału	nr pinu w PC DB25	nr pinu w PC DB9	opis sygnałów na złączu kasy
4	TxD (SOUT)	3	2	wyjście danych szeregowych
2	RxD (SIN)	2	3	wejście danych szeregowych
3	RTS	5	8	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
5	CTS	4	7	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
6	DTR	6	6	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wyjście
1	DSR	20	4	sygnał modemowy - handshake sprzętowy - wejście
8	GND	7	5	masa sygnałowa

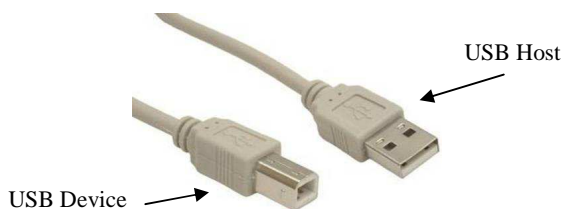
Przewody służące do podłączenia do komputera, wagi, skanera, terminala EFT, PinPada, itd. po stronie kasy zakończone są wtyczką RJ 45 8/8.

Kolejność wyprowadzeń w złączu USB:

Nr wyprowadzenia	Funkcja	Opis
1	VCC	Napięcie zasilania
2	DM	Linia danych -
3	DP	Linia danych +
4	GND	Masa

Przewód zasilający:**Rys. Widok panelu gniazd zewnętrznych:****Szuflada aktywna**

Kasa współpracuje tylko z **szufladą aktywną**. Gniazdo (RJ45) – piny 3, 6 (RTS1) i 8 – masa (przy włączonej opcji [4522] Komponenty → Szuflada).

Złącza USB typu USB Host oraz USB Device:

16. Instrukcja bezpiecznego usunięcia akumulatorów i baterii.

Instrukcja opracowana zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz.U. 2009 nr 79 poz. 666) rozdz. 2 art. 11, nakładającą na producentów urządzeń elektronicznych obowiązek dołączenia instrukcji demontażu baterii i akumulatorów.

1. W kasie fiskalnej SENTO E zamontowane są 2 elementy z grupy akumulatory/baterie:
 - akumulator ołowiowy (żelowy) 6V/ 2,0 Ah
 - bateria litowa guzikowa typu CR2032, 3V, 220 mAh
2. Przed przystąpieniem do demontażu należy bezwzględnie odłączyć zasilanie kasy z zasilacza sieciowego.
3. **Demontaż akumulatora ołowiowego:**
 - od spodu kasy odkręcić wkręty pokrywy akumulatora
 - zdjąć pokrywę akumulatora
 - odpiąć przewody od końcówek akumulatora, wyjąć akumulator z wnęki w spodzie kasy.
4. **Demontaż baterii litowej:**

Bateria litowa znajduje się w gnieździe na płycie głównej kasy. Jeśli zachodzi konieczność demontażu tej baterii, należy skontaktować się z autoryzowanym serwisem kasy fiskalnej, który to serwis dokona demontażu tej baterii zgodnie z instrukcją zamieszczoną w dokumentacji technicznej dostarczonej przez producenta.
5. Akumulator, baterię i pozostałości ołowianej plomby przekazać komórce odpowiedzialnej za utylizację tych materiałów.

17. NOTATKI